

ГОДИШЊИ
ИЗВЕШТАЈ

2016

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Годишњи извештај за 2016. годину представља веродостојан приказ делатности, развоја и резултата пословања НИС Групе остварених у 2016. години. Извештај обухвата и приказује податке НИС Групе, која обухвата НИС а.д. Нови Сад и његова зависна друштва. Уколико подаци обухватају само одређена зависна друштва или само НИС а.д. Нови Сад, то је у Извештају посебно наглашено. Термини: „НИС а.д. Нови Сад” и „Друштво” означавају матично друштво НИС а.д. Нови Сад, док се термини „НИС” и „НИС Група” односе на НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима.

Годишњи извештај на сажет начин приказује како стратешки циљеви Групе, корпоративно управљање, остварени резултати и потенцијали, у деловању са екстерним окружењем, доводе до стварања вредности у краткорочној, средњорочној и дугорочној перспективи. Годишњи извештај је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Годишњи извештај за 2016. годину је доступан и у електронској форми на корпоративном сајту. Све додатне информације о НИС Групи могу се наћи на корпоративном сајту www.nis.eu.

САДРЖАЈ

Уводна реч	7
Извештај о пословању	
Извештај независног ревизора о усклађености	
Извештаја о пословању са финансијским извештајима	12
Важни догађаји	14
Профил Групе	20
Стратегија.....	28
Управљање ризицима	30
Пословно окружење	34
Положај на тржишту	40
Анализа резултата	42
Хартије од вредности	64
Корпоративно управљање	70
Заштита животне средине, индустријска безбедност и безбедност на раду	112
Људски ресурси.....	122
Друштвена одговорност и развој локалне заједнице	134
Интерна и екстерна комуникација	140
Истраживање и развој	142
Даљи развој	142

Финансијски извештаји

Појединачни финансијски извештаји	146
Мишљење ревизора о појединачним финансијским извештајима	147
Биланс стања	148
Биланс успеха	151
Извештај о осталом резултату	153
Извештај о новчаним токовима	154
Извештај о променама на капиталу	156
Напомене уз финансијске извештаје	159
Консолидовани финансијски извештаји	204
Мишљење ревизора о консолидованим финансијским извештајима	205
Консолидовани биланс стања	206
Консолидовани биланс успеха	209
Консолидовани извештај о осталом резултату	211
Консолидовани извештај о новчаним токовима	212
Консолидовани извештај о променама на капиталу	214
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	217
Изјава лица одговорних за састављање извештаја	267
Прилози	269
Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад	270
Речник	271
Контакти	275

Прираст резерви угљоводоника у 2016. години износио је 3,4%.

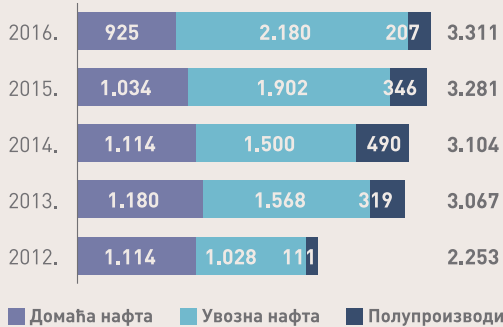

НИС-ово учешће на малопродајном тржишту моторних горива РС износи 43%.

Обим прераде,
хиљада тона

+1%

■ Домаћа нафта ■ Увозна нафта ■ Полупроизводи

Обим промета,
хиљада тона

+3%

■ Малопродаја Србија ■ Иноактиве
■ Велепродаја Србија ■ Извоз

Оптимизација корпе сировина - прерада нових типова нафте.

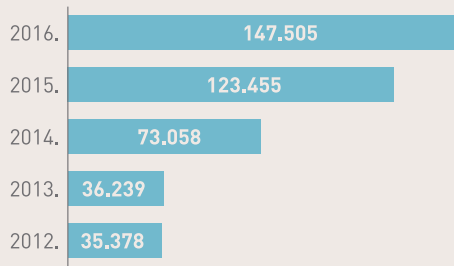

Погон Бушење завршио је бушење 42 бушотине уместо планских 31.

Производња електричне енергије,
MWh

+19%

Обим трговине електричном енергијом премашио је 2 TWh.

Укупан економски ефекат реализованих мера за повећање оперативне ефикасности на показатељ EBITDA у 2016. години - 8,6 милијарди динара.

НЕТО ДОБИТ

15,0 млрд. РСД

CAPEX

26,1 млрд. РСД

Индикатор повреда са изгубљеним данима (показатељ LTIF) - 46% мањи у односу на 2015. годину.

„Нисмо дозволили да криза управља нама,
већ смо одлучно одговорили и успешно реаговали
на изазове креирајући отпоран пословни модел.“

УВОДНА РЕЧ

Одлучан одговор на кризу

Управљање НИС Групом у 2016. години било је заправо управљање у околностима глобалне нафтне кризе. Нисмо дозволили да криза управља нама, већ смо одлучно одговорили и успешно реаговали на изазове, креирајући отпоран пословни модел који се заснива на два основна стуба. Први је континуирано повећање ефикасности и смањивање трошкова у свим сегментима пословања. Други је фокусираност на кључне инвестиционе пројекте који нам омогућавају да се развијамо и обезбеђују одрживу и сигурну будућност. Ова комбинација нам је омогућила да НИС остане у друштву профитабилних нафтних компанија. Истовремено смо показали да смо лидери и да поседујемо стручан управљачки тим, који је спреман да одговори на све изазове и да успешно води пословање у овим изазовним временима.

Повећањем ефикасности до профитабилности

Конкретно, такав пословни модел омогућио нам је да у 2016. години забележимо финансијске резултате који су приближно на нивоу оних из 2015. године. Са посебним задовољством можемо да закључимо да смо сачували профитабилност НИС-а и поред неповољних макроекономских трендова, попут ниских цена сирове нафте, који су обележили највећи део 2016. године. Остварили смо профит од 15 милијарди динара, док је показатељ *EBITDA* износио 39,8 милијарди динара. Успели смо да сачувамо радна места, одржимо ниво зарада и значајне бенефиције за наше запослене. То дугујемо пре свега мерама за повећање оперативне ефикасности које смо стриктно спроводили и које су у прошлој години дале ефекат на *EBITDA* од 8,6 милијарди динара. Уштеде смо остварили рационалним коришћењем наших капацитета, смањењем административних трошкова и кроз договор са добављачима о нижим ценама њихових роба и услуга. У овом великом послу учествовао је цео НИС и јако смо поносни на то што су значајан допринос ефикаснијем пословању дали и наши запослени, који су у 2016. години кроз програм „Ја имам идеју“ изнели више од 1.000 предлога и помогли да останемо стабилни упркос кризи.

Лидер у инвестицијама

У 2016. години смо инвестирали укупно 26,1 милијарду динара и још једном се доказали као водећи инвеститор у Републици Србији. Највише смо улагали у истраживање и производњу нафте и гаса и очували тренд прираста залиха угљоводоника, који се у 2016. процењује на 3,4 процената. У области прераде додатно смо модернизовали наша постројења и наставили са активношћима на припремама за почетак изградње комплекса дубоке прераде, који ће омогућити да наши рафинеријски капацитети буду међу водећима у региону. У сегменту промета, наставили смо да на тржишту Србије и региона повећавамо обим продаје, чиме смо достигли учешће на тржишту малопродаје Србије од готово 43 процента. Изузетни резултати су постигнути и у иноактивама где је у 2016. години промет увећан за 31 одсто. Такође, наставили смо да пласирамо врхунска брендирана горива, као што су *G-Drive* дизел и *G-Drive 100*. Побољшавали смо квалитет услуга на бензинским станицама и ширили продајну мрежу компримованог природног гаса који се због својих еколошких својстава сматра енергентом будућности. Значајне резултате остварили смо и у области енергетике. У 2016. години реализовали смо финалну етапу инвестиција у програм малих когенерационих модела. Пустили смо у рад 14. мини-електрану и постигли 95 одсто утилизације гаса. Додатно смо привукли око 300 милиона евра инвестиција како НИС-а тако и наших партнера – за изградњу ТЕ-ТО Панчево и ветропарка „Пландиште“. Тренутно, НИС струју продаје у пет држава нашег региона, а у плану је да се трговина прошири на укупно 12 земаља. Производња електричне енергије достигла је 147.505 MWh, односно 19 одсто више него 2015. године.

Сигуран извор прихода за акционаре

Упркос кризи, нисмо променили ни своју дивидендну политику, нити ћемо је мењати. У 2016. години смо четврти пут заредом акционарима исплатили 25 одсто нето добити из претходне године, односно више од 4 милијарде динара. Истовремено смо наставили да попуњавамо државни буџет Србије. Укупне обавезе НИС Групе по основу пореза и других јавних прихода у 2016. години износиле су више од 163 милијарде динара, што је 7 одсто више него 2015. године. Такође, захваљујући одличној сарадњи акционара и подршци Владе Србије, успели смо да решимо проблем дуговања државних предузећа према НИС-у. Ова средства ћемо улагати у даљи развој НИС-а.

Брига о људима, екологији и заједници

Прошлу годину у НИС-у смо прогласили „Годином HSE“. Тиме смо показали да смо посвећени бризи о здрављу, повећању безбедности на раду наших запослених и партнера, као и заштити животне средине. То није само декларативно опредељење - индикатор повреда са изгубљеним данима (показатељ LTIF) смањен је 46 одсто у односу на 2015. годину. Али, не желимо ту да станемо, и поставили смо себи амбициозан план – да, у складу са нашом филозофијом управљања пословањем, достигнемо „Циљ 0“, што значи радни процес без повреда, професионалних обољења и негативних утицаја на животну средину. Строго поштовање HSE правила не значи само већу безбедност, већ и ефикаснији и профитабилнији бизнис.

Посебан разлог да будемо поносни је улагање у унапређење заједнице у којој послујемо. НИС је остао највећи социјални инвеститор у Србији и наставио да пружа подршку науци, образовању, култури, спорту, хуманитарним пројектима и развоју младих. Укупно смо у друштвено-одговорне активности у 2016. години уложили око 380 милиона динара.

2017 - Година ефикасности и безбедности

У 2017. годину НИС је ушао као стабилан систем који тачно зна куда иде. Усвојили смо пословни план за 2017. годину и испланирали сигурну будућност за НИС Групу, запослене и акционаре. Поставили смо амбициозне планове, чија ће нас реализација учврстити на позицији лидера са аспекта ефикасности у региону. Планирамо да током 2017. године у стратешке пројекте уложимо више од 28 милијарди динара, а 2018. и 2019. године још око 80 милијарди.

Најпре ћемо наставити да улажемо у истраживање и производњу нафте и гаса и да повећавамо ресурсну базу која НИС-у, али и енергетском систему Србије гарантује безбедност. Од кључних инвестиционих пројеката ту је реализација пројекта „Дубока прерада“, чија се вредност процењује на око 300 милиона евра. Када је реч о енергетици, наставићемо са реализацијом крупних пројеката ТЕ-ТО Панчево и ветропарк „Плантиште“, наставићемо да повећавамо коришћење геотермалне енергије. И даље ћемо развијати сектор промета. Улагаћемо у даљи развој малопродајне мреже, унапређиваћемо квалитет производа и услуга, развијати нове брендиране производе, а такође ћемо модернизовати и наше бензинске станице.

Како бисмо реализовали ове циљеве и наставили са даљим развојем, остајемо посвећени свим аспектима безбедности на раду, укључујући и еколошке аспекте. Наши основни напори више ће бити концентрисани на реализацију додатних мера за повећање оперативне ефикасности. У вези са тим 2017. година ће у НИС-у бити година ефикасности и безбедности. Само на тај начин ћемо и у наредним годинама остати поуздан снабдевач на тржишту енергената, стабилан извор прихода за наше акционаре и запослене, као и највећи социјално-одговорни инвеститор у земљи.

Вадим Јаковљев
председник Одбора директора
НИС а.д. Нови Сад

Кирил Кравченко
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

„У 2017. годину НИС је ушао као стабилан систем који тачно зна куда иде. Усвојили смо бизнис план за 2017. годину и испланирали сигурну будућност за НИС Групу, запослене и акционаре.“

ИЗВЕШТАЈ
О ПОСЛОВАЊУ

**ИЗВЕШТАЈ
НЕЗАВИСНОГ
РЕВИЗОРА О
УСКЛАЂЕНОСТИ
ИЗВЕШТАЈА О
ПОСЛОВАЊУ СА
ФИНАНСИЈСКИМ
ИЗВЕШТАЈИМА**

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА О ГОДИШЊЕМ ИЗВЕШТАЈУ ДРУШТВА

Акционарима и Одбору директора Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад

Извршили смо ревизију појединачних финансијских извештаја друштва Нафтна Индустрија Србије а.д., Нови Сад (у даљем тексту "Друштво") за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године, приказаних у Годишњем извештају на странама 148 - 203, и издали смо мишљење ревизора на дан 28. фебруара 2017. године које је приказано на страни 147. Извршили смо и ревизију консолидованих финансијских извештаја Друштва и његових зависних друштава за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године, приказаних у Годишњем извештају на странама 206 - 264, и издали смо Мишљење ревизора на дан 28. фебруара 2017. године које је приказано на страни 205 (заједно у даљем тексту "Финансијски извештаји").

Извештај о Годишњем извештају Друштва

Проверили смо, и уверили смо се да су остале информације садржане у Годишњем извештају Друштва за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године усклађене са информацијама садржаним у горе наведеним финансијским извештајима. Одбор директора је одговоран за тачност података садржаних у Годишњем извештају Друштва. Наша одговорност је да на основу извршених провера изразимо мишљење о усклађености информација приказаних у Годишњем извештају Друштва са информацијама приказаним у финансијским извештајима.

Одговорност Ревизора

Поступке провере спровели смо у складу са Законом о ревизији и прописима у области ревизије важећим у Републици Србији. Ови прописи захтевају да планирамо и спроведемо поступке провере како бисмо стекли разумно уверавање о томе да ли су остале информације садржане у Годишњем извештају, у коме се наводе чињенице које су такође приказане у финансијским извештајима, у свим материјално значајним аспектима усклађене са информацијама садржаним у финансијским извештајима. Верујемо да спроведени поступци провере представљају разуман основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, остале информације садржане у Годишњем извештају Нафтне индустрије Србије а.д., Нови Сад за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године усклађене су у свим материјално значајним аспектима са информацијама садржаним у финансијским извештајима.

Миљивоје Нешовић
Лиценцирани ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Београд

У Београду, 7. априла 2017. године

ВАЖНИ ДОГАЂАЈИ

Фебруар

- НИС објавио ревидиране консолидоване финансијске извештаје за 2015. годину.
- Након инвестиционих радова на повећању капацитета за намешавање битумена, успешно је настављена производња битумена у РНП.
- Нови програм лојалности „Са нама на путу“ на свим малопродајним објектима НИС-а.
- Генерални директор НИС а.д. Нови Сад учествовао у Бриселу на самиту „Партнерство на Балкану – јачање веза у региону“.
- Дневни лист „Блиц“ седму годину заредом прогласио генералног директора НИС а.д. Нови Сад, Кирила Кравченка, за најмоћнијег странца у Србији.

Јануар

- Успешно завршена 3D сеизмичка истраживања на истражном простору Турија II.
- Нова генерација полазника програма „НИС Шанса“ потписала уговоре о раду.
- Уз помоћ НИС-а у ОШ „Јован Поповић“ у Новом Саду отворен фоно кабинет.
- НИС седму годину заредом подржао Међународни минибаскет фестивал „Рајко Жижић“ у Београду.

Март

- У оквиру корпоративног програма „Заједници заједно“ потписани споразуми о сарадњи са представницима Београда и још десет градова и општина у Србији.
- На Међународним данима енергетике и инвестиција у Новом Саду НИС представио предности коришћења компримованог природног гаса, у оквиру панела „Технологије будућности у енергетици“.
- Генерални директор НИС а.д. Нови Сад Кирил Кравченко одржао предавање студентима Факултета техничких наука Новосадског универзитета од којих су многи заинтересовани за каријеру у НИС-у.
- На сајму аутомобила у Београду НИС представио програм лојалности „Са нама на путу“ и предности коришћења КПГ-а.
- Уз подршку НИС-а на Техничком факултету „Михајло Пупин“ у Зрењанину отворене две савремене лабораторије за физику и хемију.
- Студенти универзитета Јејл из САД, током своје посете Србији, а у циљу проучавања најефикаснијих и најуспешнијих предузећа у земљи, присуствовали су предавању које је за њих одржао генерални директор НИС а.д. Нови Сад. Приликом посете НИС-у упознали су се и са пословањем РНП и једне од НИС Петрол бензинских станица.

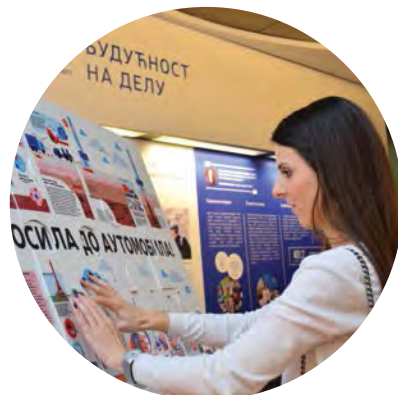
Април

- Одбор директора НИС а.д. Нови Сад усвојио је Годишњи извештај о анализи пословања за 2015. годину.
- НИС подржао Десети фестивал културе и уметности балканских земаља, Балкан Трафик, који је одржан у Бриселу.
- Уз подршку НИС-а у Београду је одржана десета Српска математичка олимпијада.
- На готово 200 НИС Петрол и GAZPROM бензинских станица организована је акција „Агро викенд“ са погодностима за пољопривреднике приликом куповине горива.
- У оквиру ФЕД Куп меча између Србије и Белгије у Београду НИС и Тениски савез Србије организовали су „Отворену школу тениса“ за децу.
- Генерални директор НИС а.д. Нови Сад одржао је мотивационо предавање о лидерству пред 300 НИС-ових младих стручњака.

Мај

- Објављени су консолидовани резултати пословања НИС Групе за први квартал 2016. године.
- Одржана је седница Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, на којој је утврђен предлог Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2015. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити.
- Кирил Кравченко, генерални директор НИС а.д. Нови Сад, учествовао је на конференцији за младе специјалисте „Енергетска сигурност и изазови у светлу COP21: компаративно искуство у ери енергетске транзиције“, у образовном центру Секретаријата енергетске повеље у Кракову.
- Реновиран музеј НИС-а у Новом Саду свечано је отворен у оквиру манифестације „Ноћ музеја“, изложбом „Од фосила до аутомобила“.

- Уз подршку НИС-а у Новом Саду је одржан Фестивал науке и образовања.
- НИС и Агенција за безбедност саобраћаја покренули су кампању намењену повећању безбедности пољопривредника у саобраћају.
- Специјализовани портал *Инфостуд* објавио је резултате истраживања у ком је НИС рангиран као други најпожељнији послодавац у Србији.

Јун

- Одржана VIII редовна седница Скупштине акционара НИС а.д. Нови Сад на којој су усвојени финансијски извештаји (појединачни и консолидовани), годишњи извештај, именовани чланови Одбора директора и Одбора Скупштине акционара, изабран ревизор за 2016. годину и усвојена Одлука о расподели добити за 2015. годину.
- НИС је представио Извештај о одрживом развоју за 2015. годину, који је у складу са стандардима водеће организације у свету у области одрживог пословања *Global Reporting Initiative (GRI)*.

- НИС и EXIT Фондација на свечаности у холу Радио телевизије Србије доделили су награде победницима конкурса „Youth Heroes“.
- НИС а.д. Нови Сад добио је признање победник „број 1“ у категорији „Енергија“ на додели награда *Corporate Superbrands Srbija 2015/2016*.
- Ансамбл „Пјатницки“, један од најпознатијих руских уметничких састава, први пут је наступио у Београду, уз подршку НИС-а.
- НИС је подржао конференцију „Боља будућност за младе Западног Балкана“ одржану у Европском парламенту у Бриселу.

Јул

- НИС и Истраживачка станица Петница потписали су Меморандум о сарадњи.
- Представници НИС-а наступили су на Форуму „Европски енергетски дијалог“ у Солуну.
- НИС и Агенција за безбедност саобраћаја спровели су кампању за повећање безбедности мотоциклиста.
- Млади физичари из Србије, уз подршку НИС-а, учествовали су на 47. Међународној олимпијади из физике у Цириху и освојили пет медаља.
- Одржана презентација НИС-а у Европском парламенту у Стразбуру – под покровитељством асоцијације Европски енергетски форум представљено успешно пословање НИС-а и његов допринос европским интеграцијама Републике Србије.
- Уз подршку ЈАД „Гаспром њефт“, већинског акционара НИС а.д. Нови Сад, одржан је Четврти фестивал класичне музике „Бољшој“.

Август

- НИС је објавио консолидоване резултате пословања за прво полугодиште 2016. године.
- Објављени су резултати јавног конкурса у оквиру корпоративног програма „Заједници заједно“ на основу којег ће НИС подржати 106 пројеката у 11 локалних самоуправа у којима НИС послује.
- НИС-ова малопродајна мрежа компримованог природног гаса проширена је на НИС Петрол бензинску станицу Чачак 1.
- Уз подршку НИС-а одржан је међународни џез фестивал „Нишвил“.
- НИС и Агенција за безбедност саобраћаја спровели су акцију „Вози одморан“, посвећену повећању безбедности учесника у саобраћају у летњим месецима.
- Тим младих хемичара из Србије, који је учествовао на 48. Међународној хемијској олимпијади у Грузији уз подршку НИС-а, освојио је четири медаље.
- Пуштена у рад мала електрана Мајдан, снаге 2,4 MW.
- Потписан је споразум о подршци ЈАД „Гаспром њефт“, већинског акционара НИС а.д. Нови Сад, изради унутрашњег мозаика куполе Храма Светог Саве у Београду.

Септембар

- НИС а.д. Нови Сад је на име дивиденди из добити за 2015. годину акционарима исплатио 4,03 милијарде динара, односно 25 одсто прошлогодишње нето добити.
- Медијима је представљено Аминско постројење за пречишћавање природног гаса у које је НИС уложио више од 30 милиона евра.
- На GAZPROM бензинским станицама у Србији почела је продаја премијум дизел-горива *G-Drive Diesel*.
- НИС а.д. Нови Сад био је најбоље рангирана компанија из Србије на листи 500 водећих компанија из централне и источне Европе коју објављује француска група за осигурање кредита *Soface*, према критеријуму обима промета у 2015. години.
- У Новом Саду отворен је нови НИС-ов архивски Депо који по површини и савременим стандардима у уређењу представља највећи и најмодернији објекат ове врсте у Србији.
- Запослени НИС-а су, уз подршку компаније, у оквиру хуманитарне акције „Будућност се пише срцем” својим средствима омогућили набавку савремених ултразвучних дијагностичких апарата за породилиште „Бетанија” у Новом Саду.

- У Техничкој школи у Зрењанину је, у оквиру НИС-овог програма друштвене одговорности „Енергија знања”, свечано отворен савремени кабинет за наставу из области производње нафте и гаса и технике бушења.
- НИС и Агенција за безбедност саобраћаја организовали су у Новом Саду, другу годину заредом, „Недељу безбедности у саобраћају”.
- НИС учествовао на XI Гасном форуму Енергетске заједнице.
- Амбасадори земаља у којима НИС послује посетили РНП.
- Представници Енергетске заједнице посетили НИС током одржавања VIII Нафтног форума у Београду.
- Представници НИС-а учествовали у панел дискусији „Energy and environment roundtable at the French-Serbian Conference” у Паризу.

Октобар

- НИС и кинеска компанија *Betec* потписали су у Београду Споразум о сарадњи у области развоја геотермалне енергије у Србији.
- На сајмовима енергетике и заштите животне средине НИС је представио Аминско постројење, свој програм производње електричне енергије у мини-електранама и нове пројекте из области заштите животне средине.
- НИС је, осму годину заредом, подржао манифестацију „Радост Европе”.
- Одржана је дводневна *NISOTEC* дистрибутерска конференција у Врднику, којој су присуствовали бројни регионални дистрибутери и партнери НИС-а.
- Огранак Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад у Темишвару, добио је прву награду Трговинске, индустријске и пољопривредне коморе румунског округа Тимиш у категорији малих предузећа у нафтно-гасном сектору.
- НИС учествовао на панелу „Енергетска сигурност и енергетска ефикасност” у оквиру XVI Економског самита Републике Србије у Београду.

Новембар

- НИС је објавио консолидоване резултате пословања за девет месеци 2016. године.
- У Зрењанину је одржан пети по реду Дан инвеститора.
- Кирил Кравченко, генерални директор НИС а.д. Нови Сад, одржао је предавање студентима мастер програма Интернационалне школе менаџмента из Бледа (*IEDC Bled School of Management*) на тему „Историјат НИС-а и његов стратешки развој“.
- Успешно спроведен капитални ремонт у РНП, којим су била обухваћена скоро сва процесна постројења – примарна рафинеријска постројења, атмосферска и вакуум дестилација, као и комплекс за благи хидрокрекинг и хидродесулферијацију (*MHC/DHT*) и постројење Водоник.
- НИС је на Међународној конференцији Београдске берзе представио иновације у припреми гаса.
- Друштво математичара Србије уручило је захвалницу НИС-у за дугогодишњу сарадњу.
- НИС је подржао први Јесењи позоришни фестивал редитеља Емира Кустурице и Панчевачки џез фестивал.
- Уручена је главна награда Велике НИС Агро наградне игре – картица за гориво у вредности од 9.000 литара горива.
- НИС је потписао споразум о сарадњи са Универзитетом „Лобачевски“ из Руске Федерације.
- У Кикинди је свечано отворен Музеј НИС-а у ком је представљена НИС-ова богата историја.
- НИС и Агенција за безбедност саобраћаја организовали су заједничку кампању на тему безбедности саобраћаја с аспекта вожње у зимским условима.
- НИС је подржао „Вивалди форум“ Мокрогорске школе менаџмента „Женско лидерство“.

Децембар

- У Руском дому у Београду је, уз присуство највиших државних и црквених званичника, као и представника ЈАД „Гаспром њефт“ и НИС-а, представљена макета унутрашње декорације куполе Храма Светог Саве, чије осликавање финансира ЈАД „Гаспром њефт“.
- Одбор директора НИС а.д. Нови Сад усвојио Бизнис план за 2017. годину.
- Кирил Тјурдењев именован за новог члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад уместо Александра Бобкова.
- НИС је освојио прву награду за Талент менаџмент у Србији за 2016. годину, на такмичењу организованом од стране *Stanton Chase International*.
- У склопу модернизације своје малопродајне мреже НИС је у децембру отворио укупно шест модернизованих бензинских станица у Србији.
- НИС је четврту годину заредом био генерални спонзор Фестивала науке у Београду.
- НИС а.д. Нови Сад добио признање за резултате у области друштвено одговорног пословања и укључен на листу *CSR* индекса – прву националну платформу за процену друштвене одговорности компанија у Србији.
- Организована велика хуманитарна акција под називом „Празнична чаролија је у нашим рукама“ чији је циљ набавка медицинских апарата за Универзитетску дечју клинику „Тиршова“ у Београду.
- Народна скупштина Републике Србије усвојила Закон о преузимању обавеза *ХИП Петрохемија а.д. Панчево* према НИС-у и претварању тих обавеза у јавни дуг.

Важни догађаји након истека пословне године

Јануар

- НИС а.д. Нови Сад је за допринос образовању у Републици Србији кроз корпоративни програм „Енергија знања“ у 2016. години добио „Светосавску награду“, коју додељује Министарство просвете, науке и технолошког развоја.
- НИС а.д. Нови Сад проглашен је за „Националног шампиона“ у категорији „Заштита животне средине и одрживи развој“ у оквиру такмичења за *European Business Awards*, награду која вреднује пословну етику и савремену пословну праксу.
- НИС и *EXIT* фондација су другу годину заредом расписали конкурс „*Youth Heroes*“, чија је основна идеја промоција младих, успешних и хуманих појединаца који представљају позитивне примере у друштву.
- У нишкој гимназији „Светозар Марковић“, уз подршку НИС-овог програма „Заједници заједно“, отворена је „Паметна учионица руског језика“.
- НИС Петрол с.р.л Букурешт је почео истражно бушење у бушотини Теремија 1000, у циљу истраживања резерви нафте и природног гаса у *Ex-7* блоку Перијам у округу Тимиш, на западу Румуније.

Фебруар

- У оквиру признања „Најбоље из Србије“, које додељује Привредна комора Србије, НИС је освојио две награде у категорији „Производна добра и пословне услуге“ - за најбољи корпоративни бренд и најбољи робни бренд – „НИС Петрол“.
- НИС је у оквиру програма „Заједници заједно“ подржао отварање сензорне собе у Основној и средњој школи „9. мај“ у Зрењанину.
- За време трајања Дејвис куп меча између репрезентација Србије и Русије у Нишу, НИС је у сарадњи са Тениским савезом Србије организовао тродневне бесплатне школе тениса за децу.
- НИС је трећу годину заредом организовао конференцију у области компензација и бенефиција.

Март

- Одбор директора НИС а.д. Нови Сад именован је Кирила Тјурдењева на место генералног директора компаније.
- Потписан споразум о стратешком партнерству између НИС-а и БАСФ-а.
- НИС на Сајму аутомобила представио предности *G-Drive* премијум горива.
- Студенти Универзитета Јејл посетили НИС.

ПРОФИЛ ГРУПЕ

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у Југоисточној Европи. Основне делатности НИС Групе су истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области петрохемије и енергетике. Група послује у 10 земаља широм света и ангажује међународни тим стручњака.

Делатности

Основне пословне активности НИС Групе организоване су кроз пет Блокова: Истраживање и производња, Сервиси, Прерада, Промет и Енергетика. Поред тога функције у оквиру корпоративног центра пружају подршку основним пословним активностима.

Активности Блока „Истраживање и производња“ обухватају истраживање, производњу, инфраструктуру и операциону подршку производњи, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, велике пројекте у области истраживања и производње.

Већина НИС-ових нафтних налазишта налази се на територији Србије, али је НИС искорачио и у регион, изводећи истражне радове у Босни и Херцеговини, Мађарској и Румунији. У Анголи НИС послује још од 1980. године, а 1985. године почела је експлоатација нафте у тој земљи.

У оквиру овог Блока послује и погон за припрему природног гаса, производњу ТНГ-а и газолена и уклањање CO_2 у Елемиру, чији је пројектовани капацитет 65.000 тона ТНГ-а и газолена годишње. У оквиру овог погона током 2016. године завршена је изградња Аминског постројења чиме је повећан квалитет гаса и обим производње, а позитиван еколошки ефекат се огледа у спречавању емисије угљен диоксида у атмосферу.

Преко свог зависног друштва Научно-технолошког центра (НТЦ) НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад, НИС пружа научно-техничку подршку основној делатности матичног друштва и обезбеђује развој и иновације у оквиру његовог пословања.

Блок „Сервиси“ пружа сервисне услуге у области истраживања и производње нафте и гаса путем геофизичких испитивања, израде, опремања и ремонта бушотина, као и спровођења специјалних операција и мерења на бушотинама. Поред тога, пружа и услуге одржавања средстава за рад и изградњу и одржавања нафтно-гасних система и објеката. Поред превоза терета и ангажовања радних машина, пружа и услугу превоза путника и изнајмљивања возила. НИС поседује сопствене сервисне капацитете, који у потпуности задовољавају потребе Групе и пружају услуге трећим лицима. НИС обавља сервисне делатности преко зависних друштава Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад. Блок „Сервиси“ је извршио експанзију пословања на инострана тржишта: на територију Босне и Херцеговине, Румуније и Русије.

Блок „Прерада“ се бави прерадом сирове нафте и других сировина и производњом нафтних деривата. Производи широк спектар нафтних деривата: од моторних и енергетских горива до сировина за петрохемијску индустрију и осталих нафтних производа. Прерађивачки комплекс Блока „Прерада“ обухвата производни погон у Панчеву¹. Максимални пројектовани капацитет рафинеријских постројења у Панчеву износи 4,8 милиона тона годишње. Након завршетка изградње постројења за благи хидрокрекинг и хидрообраду (MHC/DHT) у 2012. години, НИС производи моторно гориво европског стандарда квалитета, а у плану је и даља модернизација рафинеријских капацитета и изградња постројења за одложено коксовање.

Блок „Промет“ обухвата спољну и унутрашњу трговину, трговину на велико, трговину на мало нафтним дериватима и допунским асортиманом.

НИС има највећу малопродајну мрежу у Србији, а промет развија и у земљама региона – Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији. На тржиштима Србије и региона, НИС наступа са два брэнда: НИС Петрол и GAZPROM.

Као посебне пословне правце НИС развија снабдевање авио-горивом, снабдевање пловних објеката горивом, промет мазива и битумена.

Све врсте горива пролазе строгу и редовну лабораторијску контролу и одговарају захтевима домаћих и међународних стандарда. Ефикасност рада мреже повећана је захваљујући увођењу најсавременијих технологија.

Блок „Енергетика“ се бави производњом електричне и топлотне енергије из конвенционалних и обновљивих извора, продајом гаса, трговином електричне енергије, развојем и увођењем стратешки важних енергетских пројеката, развојем и имплементацијом пројеката за повећање енергетске ефикасности.

Блок „Енергетика“ развија и реализује енергетске пројекте у оквиру НИС Групе, обавља анализу и процену инвестиционих пројеката у енергетском сектору Србије и у оквиру пројеката стратешког партнерства.

У току је реализација пројеката изградње термоелектране-топлане у Панчеву и изградње ветропарка у Планишту кроз заједничко улагање са партнерима.

На својим налазиштима нафте и гаса НИС има 14 малих електрана чија је укупна снага 13,8 MWe. Већина малих електрана производи и топлотну енергију за потребе сопствених постројења. Овако произведена електрична енергија продаје се и на тржишту. НИС је, уз Електропривреду Србије (ЕПС), једини произвођач у Србији који електричну енергију испоручује на слободном тржишту. Поред малих когенеративних постројења, НИС производи електричну и топлотну енергију и у Енергани Панчево, са снагом генератора 10,7 MWe. Топлотна и електрична енергија из Енергане се у целисти пласира Рафинерији Панчево.

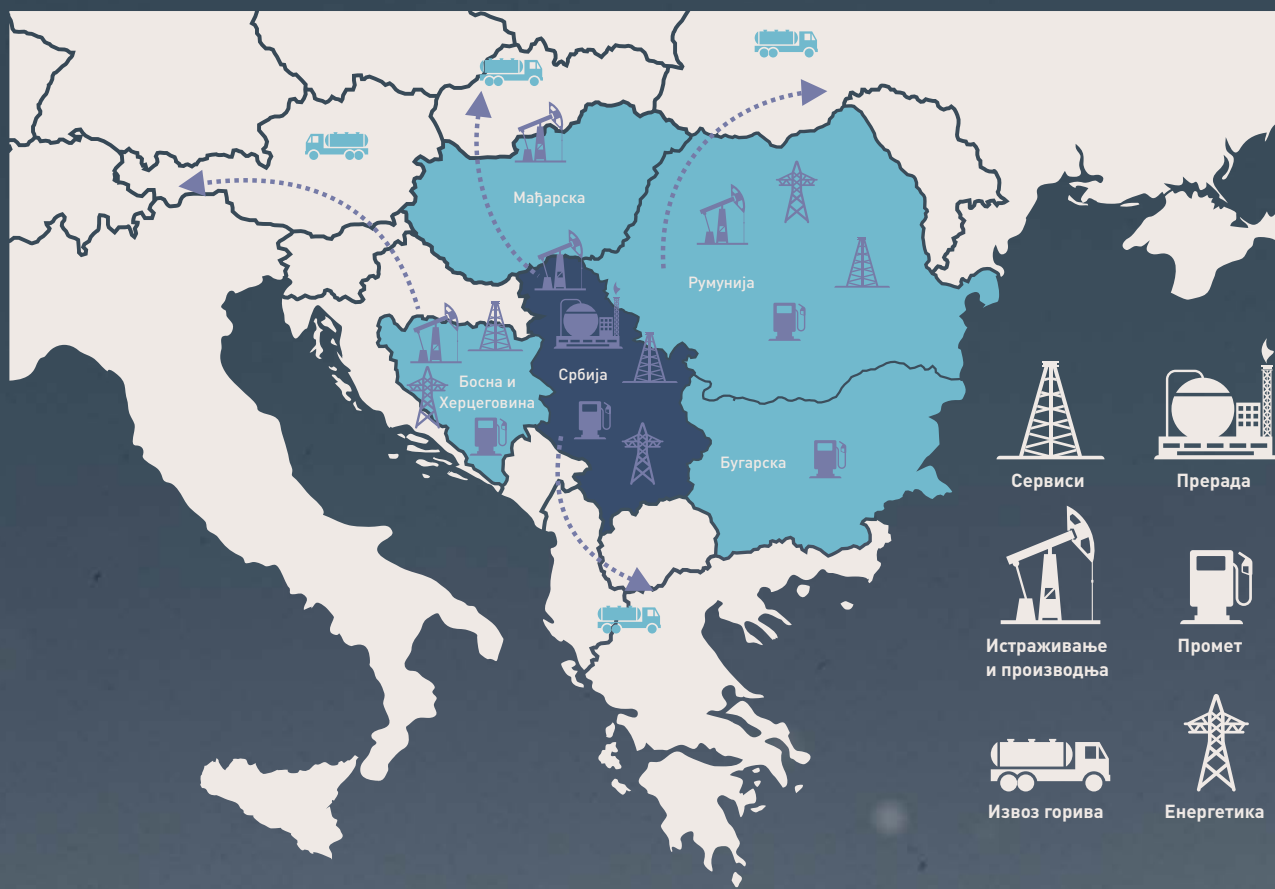
Подршку основним пословним активностима пружа 10 Функција унутар матичног Друштва – НИС а.д. Нови Сад. Од тих Функција подршке пет је делимично децентрализовано и има функционално подређене делове у оквиру блокова², док су остале функције централизоване³. Један од заменика генералног директора задужен је за петрохемијске послове.

¹ Рафинерија нафте у Новом Саду је конзервирана и њен пројектовани капацитет од 2,5 милиона тона годишње тренутно није у употреби. Одлуком генералног директора од 1. марта 2016. године овај објекат предат је на управљање и одговорност блоку „Промет“.

² Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство, Функција за стратегију и инвестиције, Функција за материјално-техничку и сервисну подршку и капиталне инвестиције, Функција за организациона питања и Функција за HSE.

³ Функција за правна и корпоративна питања, Функција за корпоративну заштиту, Функција за спољне везе и односе са државним органима, Функција за односе са јавношћу и комуникације и Функција за интерну ревизију. Функција за интерну ревизију подређена је генералном директору, док лице одговорно за унутрашњи надзор подноси извештаје Комисији за ревизију Одбора директора

Земље у којима НИС послује

Пословни модел

Производи:

- Компримовани природни гас
- Моторна горива
- Авио горива
- Бункер горива
- Енергетска горива
- Мазива и уља
- Битумен
- Уља за ложење
- Петрохемијски производи
- Остали производи

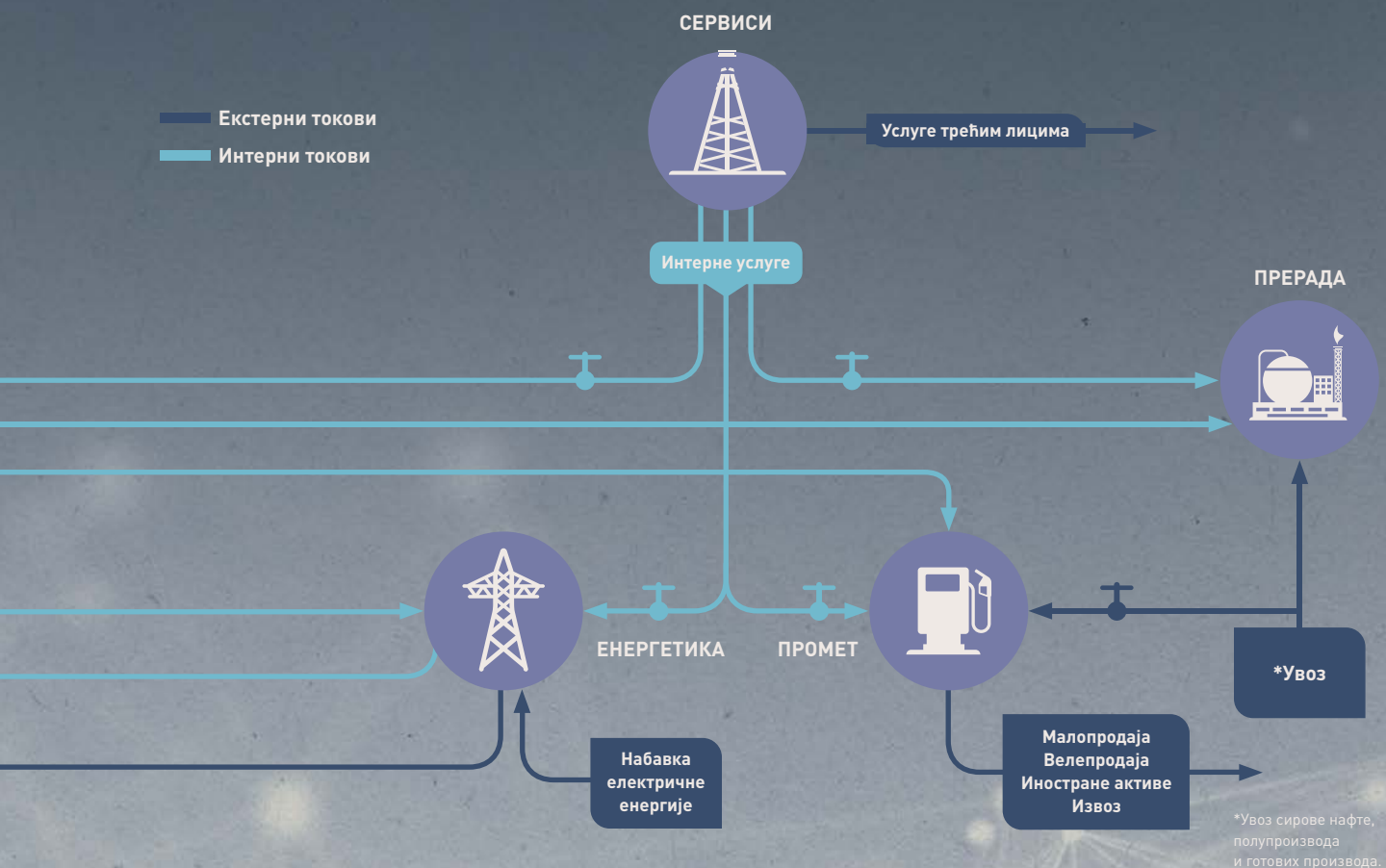
Интерсегментне цене

Концепт методологије интерсегментних цена је заснован на тржишном принципу и принципу „један производ, једна трансферна цена“.

Принцип „један производ, једна трансферна цена“ значи да је „кретање“ једног производа између различитих профитних центара унутар НИС-а вредновано по истој цени, без обзира на то између којих профитних центара је настало кретање.

Интерсегментне цене служе за генерисање интерних прихода између сегмената пословања НИС-а и утврђене су тако да одражавају тржишни положај сваког сегмента пословања.

- Интерсегментна цена за домаћу нафту утврђена је према тзв. „извозном паритету“.
- Интерсегментна цена природног гаса одговара продајној цени природног гаса по којој НИС продаје природни гас ЈП „Србијагас“.
- Интерсегментне цене деривата нафте и деривата природног гаса дефинисане су према следећим принципима:
 - Увозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата чији је увоз слободан и деривата који су њихови директни супститути,
 - Извозни паритет је коришћен за деривате који се искључиво извозе или чије се одређене количине извозе,
 - За остале деривате нафте, тј. оне деривате који по својим специфичностима не спадају ни у једну од претходне две групе (увозни паритет, извозни паритет), карактеристично је да се продају малом броју познатих купаца чије су продајне цене дефинисане годишњим или дужим уговорима или представљају алтернативу производњи других деривата (примарни бензин, млазно гориво, пропилен).

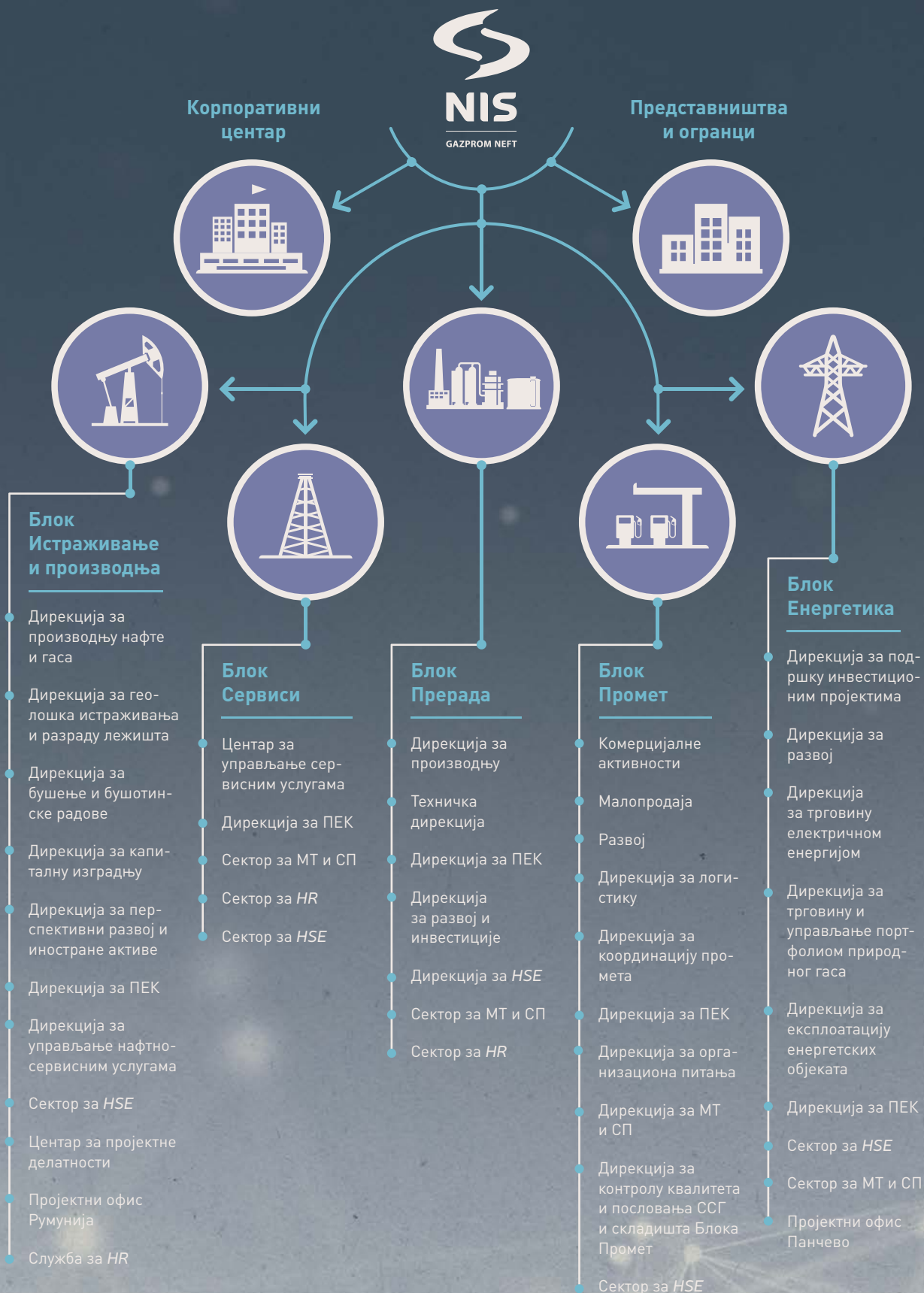

Пословна структура НИС Групе

⁴ Према одредбама Закона о туризму Републике Србије, уколико привредно друштво не обавља угоститељску делатност као претежну делатност, ради обављања ове делатности дужно је да оснује и у одговарајућем регистру региструје огранак, односно простор ван пословног седишта или да на други начин формира одговарајућу организациону јединицу која се евидентира у Регистру туризма. Из овог разлога Друштво је све бензинске станице на којима се обавља угоститељска делатност регистровало као засебне огранке. Списак бензинских станица које су регистроване као огранци налази се на веб страници <http://ir.nis.rs/o-nama/grupa/#c88>.

Пословна структура НИС а.д. Нови Сад

МИСИЈА, ВИЗИЈА И ВРЕДНОСТИ

Мисија

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

Визија

Вертикално интегрисана енергетска компанија НИС а.д. Нови Сад биће признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

Вредности

Професионалност

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

Позитивност и сарадња

Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других организационих делова Компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Иницијатива и одговорност

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире у сфери интереса Компаније.

Заједнички резултат

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну узајамну помоћ и сарадњу запослених.

СТРАТЕГИЈА

Стратешки циљеви

У периоду великих турбуленција на светским нафтним тржиштима, које су узроковане повећаном производњом нафте у Сједињеним Америчким Државама, захваљујући новим технологијама и одговору *OPEC-a* на ту производњу, цела индустрија послује у окружењу неизвесности и ниских цена нафте. На светском нивоу још није успостављен одговарајући баланс понуде и потражње за нафтом и НИС очекује продужен период волатилности цена нафте и мало вероватан повратак на нивое цена на ком су биле низ година пре поремећаја тржишта.

НИС је за сада успешно одговорио на изазове пословног окружења и успео да одржи задовољавајући ниво профитабилности, уз очување основних стратешких праваца развоја, а низом мера планира да у будућности унапреди своје пословање, прилагоди се новим реалностима нафтног бизниса уз максимизацију приноса за акционаре.

Приоритети пословања у наредном периоду су:

Такође, међу стратешким циљевима су и даља диверсификација пословања кроз инвестиције у производњу електричне енергије, као и лидерство са аспекта ефикасности у региону, уз максималну оптимизацију оперативних перформанси унутар компаније.

У Блоку **„Истраживање и производња“** активности ће бити усмерене на развој ресурсне базе и реализацију програма бушења и геолошко-техничких мера. Фокус је на профитабилним инвестиционим пројектима, како у Србији тако и у региону, који имају максимални ефекат на пословање.

Даљи развој Блока **„Сервиси“** усмерен је пре свега на подршку реализацији планова Блока „Истраживање и производња“. Побољшање квалитета пружаних услуга, раст искоришћења капацитета, повећање ефикасности рада и безбедности услова за рад запослених представљају кључне приоритете за развој у будућем периоду.

Стратешки циљеви развоја Блока **„Прерада“** су, између осталог, побољшање енергетске ефикасности и сталан раст ефикасности прераде. Приоритетни пројекат у наредном периоду остаје модернизација рафинеријских постројења кроз пројекат повећања дубине прераде Рафинерије нафте Панчево. Ово је једна од највећих инвестиција у Србији у наредном периоду, која ће омогућити повећање производње моторних горива и на тај начин дугорочно допринети стабилности снабдевања овим дериватима.

Блок **„Промет“** ће наставити са започетим активностима за модернизацију и повећање ефикасности малопродајне мреже, као и повећање тржишног учешћа у Србији и региону. Програмима лојалности и стварањем јединствене продајне понуде, бензинске станице масовног бренда НИС Петрол и премијум бренда *GAZPROM* прошириће понуду за потрошаче. НИС и даље сматра значајним и развој бизниса специјализованих производа – авио-горива, битумена, уља и бункер горива, и то кроз подизање нивоа специјализоване логистике и побољшање нивоа квалитета производа и пратећих услуга.

Када је реч о Блоку **„Енергетика“**, НИС тежи развоју диверсификације пословања инвестирајући у производњу и трговину електричном енергијом. Међу стратешким циљевима у том сегменту је и испуњеност услова ЕУ кроз производњу енергије из обновљивих извора енергије.

Програми оперативне ефикасности у свим деловима НИС-а ће и у наредном периоду бити кључни извор подизања нивоа успешности пословања и остаће један од главних стратешких циљева у условима сложеног пословног окружења.

ТЕ-ТО ПАНЧЕВО

140MW

Пројектована снага
турбине на гасни погон

2019.

Планирано пуштање
ТЕ-ТО у рад

ДУБОКА ПРЕРАДА

Повећање дубине прераде на 92%

Проширење асортимана и повећање производње профитабилнијих деривата

Стратешки пројекти

Пројекат ТЕ-ТО Панчево односи се на изградњу трмоелектране-топлане са гасном турбином снаге 140 MW, која је предвиђена за производњу електричне енергије за тржишта електричне и топлотне енергије, за Рафинерију нафте Панчево, са могућношћу повећања снаге до 208 MW.

Изградња ТЕ-ТО Панчево представља заједнички пројекат НИС а.д. Нови Сад и ЈАД „Центрэнергоходлинг“-а, зависног друштва „Гаспром енергоходлинг“. Пројекат је укључен у урбанистички план Панчева, потписан је уговор за израду студије о прикључењу на енергетски систем ЕМС (у зависности од избора опреме). Спроведен је тендерски поступак за избор извођача радова по моделу ЕРС, као и технички и комерцијални преговори и уплаћен је основни капитал.

Очекује се да ТЕ-ТО Панчево буде пуштена у рад у 2019. години.

Пројекат „Дубока прерада“ обухвата изградњу постројења за одложено коксовање (DCU) и представља следећу фазу модернизације Рафинерије нафте Панчево.

Током 2016. године добијена је финална верзија проширеног базног пројекта (FEED) постројења за одложено коксовање, потписани су уговори за набавку опреме са дугим роком израде, изабран је ЕРСм извођач за пројектовање и изградњу радног пакета ¹⁵. Покренут је тендер за избор ЕРСм извођача за радни пакет ¹⁶.

У мају 2017. очекује се прибављање грађевинске дозволе, а почетак изградње у јулу 2017. године. Планирани почетак експлоатације је трећи квартал 2019. године.

⁵ Изградња постројења за одложено коксовање и нова помоћна постројења: за регенерацију амина, стрипер киселе воде са јединицом за уклањање фенола.

⁶ Реконструкција постојећих постројења повезаних са постројењем за одложено коксовање, а то су МНС/DHT, LPG, SRU.

УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Интегрисани систем управљања ризицима

НИС је дефинисао своје циљеве у области управљања ризицима и успоставио интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР).

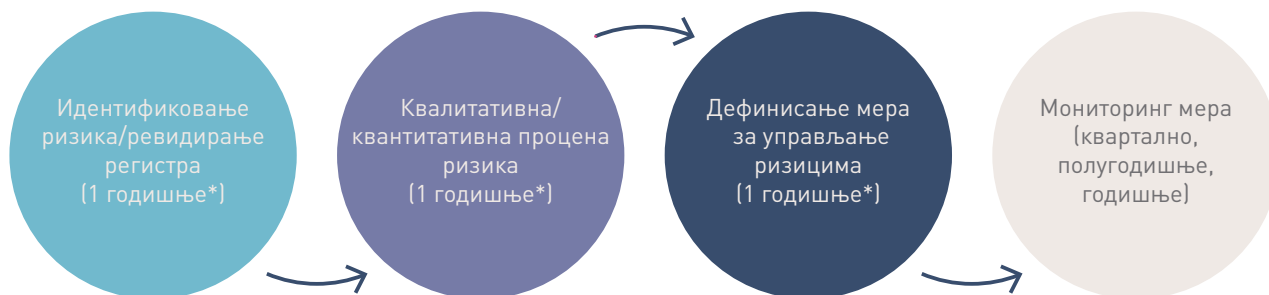
Циљ у области управљања ризицима јесте обезбеђење додатних гаранција за достизање стратешких и оперативних циљева путем благовременог идентификовања и спречавања ризика, дефинисања ефективних мера и обезбеђења максималне ефикасности мера за управљање ризицима.

ИСУР је системски уређен, унификован и непрекидни процес идентификовања и процене ризика, дефинисања мера за управљање ризицима и праћења њихове реализације. Он пружа конзистентан и јасан оквир за управљање и извештавање о ризицима од нивоа пословних активности до руководства НИС а.д. Нови Сад.

Управљање ризицима је постало саставни део интерног окружења НИС-а реализацијом следећих активности:

- усвајањем приступа који је оријентисан на ризике у свим аспектима производне и управљачке делатности;
- спровођењем систематске анализе идентификованих ризика;
- успостављањем система за контролу ризика и праћењем ефикасности мера за управљање ризицима;
- упознавањем свих запослених са усвојеним основним принципима и приступима управљању ризицима;
- обезбеђењем неопходне нормативне и методолошке подршке;
- расподелом овлашћења и одговорности за управљање ризицима између организационих делова.

Шема процеса ИСУР у НИС-у

*По потреби и чешће.

Основни принцип овог система јесте да је одговорност за управљање различитим ризицима додељена различитим управљачким нивоима у зависности од процењеног финансијског утицаја ризика. Овакав приступ омогућава да се дефинишу зоне одговорности за управљање и праћење ризика на свим управљачким нивоима, као и да се осигура припрема одговарајућих планова мера за управљање кључним ризицима на нивоу организационих делова и НИС-а као целине.

У матичном Друштву формирана је Служба за процену ризика, која координира и континуирано развија овај процес.

Додатно, системи менаџмента, организациона структура, процеси, стандарди и друга интерна регулатива, кодекс корпоративног управљања и кодекс пословне етике заједно формирају систем интерних контрола, који представља водич за реализацију пословних активности НИС-а и ефективно управљање повезаним ризицима.

Интегрисање ИСУР у процес пословног планирања

Кључне ризике, повезане са циљевима друштва, идентификује руководство, а потврђује Одбор директора путем усвајања бизнис планова Друштва. Процена ризика је саставни део процеса бизнис планирања, а информације о кључним ризицима: процењени финансијски ефекат ризика, стратегије управљања, мере за управљање ризицима и потребни финансијски ресурси за реализацију мера су саставни део усвојених бизнис планова.

У свом пословању Група је изложена индустријским (оперативним), финансијским и осталим ризицима.

Оперативни ризици

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Ризици у области истраживања и производње нафте и гаса	
Циљ НИС Групе у сегменту који се односи на геолошке истражне радове је повећање ресурсне базе и производње. Остварење циља у великој мери зависи од успеха геолошко-истражних радова, усмерених на развој бушотинског фонда у земљи и у иностранству. Главни ризик у области истраживања и производње нафте и гаса је непотврђивање процењених резерви и, као последица тога, неостваривање планираног раста ресурсне базе.	Мере које се примењују у циљу смањења ризика су одабир кандидата за истражно бушење на основу сеизмогеолошке интерпретације нових 3D сеизмичких података, експертиза програма геолошко-истражних радова од стране највећег акционара и одабир најперспективнијих бушотина, коришћењем најсавременијих метода истраживања, искуства у спровођењу геолошко-истражних радова, што све утиче на смањење вероватноће настанка ризика.

Финансијски ризици

ОПИС РИЗИКА	МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА
Тржишни ризици	
Валутни ризик - НИС Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промене курса страних валута, који проистиче из пословања у различитим валутама, првенствено <i>USD</i> и <i>EUR</i> . Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.	Део ризика који се односи на утицај промене курса националне валуте према <i>USD</i> неутралише се кроз природни хеџинг продајних цена нафтних деривата, које се прилагођавају променама курса. Осим тога, користе се и инструменти управљања ризицима као што су форвард трансакције на девизном тржишту, које доприносе смањењу ефекта негативних курсних разлика у ситуацији депресијације националне валуте према <i>USD</i> или <i>EUR</i> . У остале мере спадају и уравнотежавање девизног подбиланса у смислу уједначавања валута наплате извоза са валутама девизних обавеза; управљање валутном структуром кредитног портфолија и сл.

Финансијски ризици

ОПИС РИЗИКА

МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Тржишни ризици

Ризик промене цена – НИС Група је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата, које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавања продајних цена нафтних деривата променама цена нафте и деривата. На нивоу Гаспром њефт Групе врши се процена потреба за коришћењем одређених инструмената робног хеџинга за зависна друштва у оквиру Групе, укључујући и НИС а.д. Нови Сад као зависно друштво.

Додатно, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика, спроводе се следеће мере:

- годишње планирање засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте;
- редовна заседања Комисије НИС а.д. Нови Сад за набавку/продају сирове нафте ради разматрања свих најзначајнијих питања, како у процесу набавке, тако и у процесу продаје сирове нафте (продаја нафте из Анголе – *Palanca* сирове нафте);
- тенденција закључења дугорочних уговора за набавку сирове нафте по што повољнијим комерцијалним условима, са дужим роковима плаћања на бази отвореног рачуна, као и закључења купопродајних уговора, по основу којих би НИС а.д. Нови Сад, у складу са закљученим међудржавним споразумима, био ослобођен обавезе плаћања царине при увозу, а по основу остварења преференцијалног статуса;
- проширење круга испоручилаца, успешна сарадња са ЕУ компанијама, све већа конкурентност у тендерској процедури набавке из увоза и све видљивији резултати помака у погледу набавних цена;
- проширење/диверсификација корпе нафти за потенцијалну набавку из увоза, обезбеђење узорака оних типова нафте који се до сада нису прерађивали у Рафинерији нафте Панчево; стална настојања за оптимизацијом процеса и тежња ка што бољим економским ефектима и показатељима;
- повремено спровођење бенчмаркинг процедуре ради испитивања тржишта и кретања цена, односно сагледавања комерцијалних капацитета најзначајнијих потенцијалних испоручилаца сирове нафте, реномираних компанија које су доминантне и поуздане у трговини сировом нафтом;
- свакодневно праћење публикација за сирову нафту, анализа/испитивање нових типова сирове нафте који нису до сада прерађивани у постројењима НИС-а, анализа и сагледавање потенцијалних комерцијалних услова њихове набавке.

Ризик каматне стопе – НИС Група је изложена ризику промене каматне стопе, и са аспекта задуживања код банака, и са аспекта пласирања средстава.

НИС а.д. Нови Сад се задужује код пословних банака по променљивим каматним стопама и врши анализу осетљивости на промене каматних стопа и процену да ли је у одређеној мери потребно задуживање са фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима врши се по променљивим каматним стопама, док се пласирање новчаних средстава у виду орочених или а виста депозита врши по фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду депозита врши се у складу са методологијом кредитних лимита пословних банака (средства се по реципроцитету пласирају само код кључних пословних банака, код којих се НИС а.д. Нови Сад задужује по основу кредита, односно кредитних/документарних линија). У том смислу, приход и новчани токови по основу банкарских депозита углавном не зависе од промена тржишних каматних стопа на пласирана средства, док је у случају пласмана у виду датих кредита/зајмова изложеност ризику промене базних каматних стопа (*EURIBOR*) већа.

Кредитни ризик

Настаје код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима, као и због изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу НИС Групе. У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, у сврху одређивања максималног износа изложености НИС а.д. Нови Сад према банци у било ком моменту (кроз инструменте документарног пословања: банкарске гаранције, акредитиви, итд. – издате у корист НИС а.д. Нови Сад).

По питању потраживања од купаца, постоји развијена методологија кредитних лимита на основу које се дефинише ниво изложености према одређеним купцима, у зависности од њихових финансијских показатеља.

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик да ће Група имати потешкоћа у испуњавању својих обавеза. Реч је о ризику непостојања одговарајућих извора финансирања пословних активности Групе.

НИС Група континуирано прати ликвидност у циљу обезбеђивања довољно готовине за потребе оперативног, инвестиционог и финансијског пословања. У ову сврху се врши континуирано уговарање и обезбеђивање довољно расположивих кредитних и документарних линија, уз истовремено поштовање максималног дозвољеног нивоа кредитне задужености, као и испуњење обавеза из уговора са пословним банкама (ковенанте).

Пројектовање ликвидности узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно зацртаним циљевима, и базира се на дневним пројекцијама новчаних токова целе НИС Групе, на основу којих се доносе одлуке о потреби евентуалног екстерног задуживања, за шта обезбеђује адекватне банкарске изворе финансирања у оквиру дозвољених лимита постављених од стране ЈАД „Гаспром њефт“.

У циљу повећања ликвидности и смањења зависности од екстерних извора финансирања, као и у циљу смањења трошкова финансирања НИС Групе, од 01.01.2014. у НИС Групи је на снази *cash pooling* систем управљања ликвидношћу, који подразумева централизовано управљање ликвидношћу и финансирањем дела НИС Групе у Републици Србији⁷.

Од половине септембра 2014. године НИС а.д. Нови Сад је изложен ризику ограничених могућности екстерног финансирања, због увођења секторских санкција ЕУ и САД према највећим енергетским компанијама у руском власништву, основаним ван ЕУ.

НИС је захваљујући континуираном праћењу геополитичке ситуације и ситуације на тржиштима капитала, као и благовременој реакцији и закључењу кредитних линија са банкама пре увођења поменутих санкција, успео да обезбеди довољно лимита за документарно пословање, као и кредитирање НИС Групе у току 2015. и 2016. године. Поред тога, у циљу прибављања неопходних финансијских средстава за наредни период, током 2016. године НИС је уговорио нове кредитне линије са српским банкама и арапским банкама за финансирање неограничених намена, као и европским банкама са седиштем у Србији за финансирање увоза из ЕУ (финансирање на рок дужи од 30 дана је дозвољено уколико је предмет финансирања увоз роба или услуга из ЕУ), и на тај начин обезбедио потребна средства за 2016. годину и део средстава за 2017. годину.

У току четвртог квартала 2016. године спроведен је тендер за реструктурирање кредитног портфолија НИС а.д. Нови Сад чији је циљ обезбеђивање довољно кредитних лимита (преко 400 милиона евра) за повлачење повољних кредита од ЕУ банака, на рок од 5 година за увоз из ЕУ. Ови извори финансирања биће расположиви у току 2017. године и користиће се приликом плаћања увоза роба и услуга из ЕУ, захваљујући чему ће НИС бити у могућности да из вишкова ликвидности насталих повлачењем кредита по повољнијим условима враћа неповољне кредите из свог портфолија пре рока њиховог доспећа и на тај начин практично изврши рочно реструктурирање кредитног портфолија (повећано учешће дугорочних кредита у портфељу, просечан рок кредитног портфолија продужен), биће смањено учешће доларских кредита који са собом носе ризик повећавања базне стопе (*USD LIBOR*) и ризик негативних курсних разлика, биће повучени нови кредити по повољним каматним стопама, а све у границама дозвољеног задуживања, и у наредне 3 године ослобођен новчани ток за инвестициона улагања у том периоду (посебно Пројекат „Дубока прерада“).

Остали ризици

ОПИС РИЗИКА

МЕРЕ ЗА УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Ризик увођења економских рестриктивних мера ЕУ и САД Гаспром њефт Групи

Као резултат увођења економских рестриктивних мера ЕУ и САД Гаспром њефт Групи настао је ризик за могућности дугорочног развоја, због ограничених могућности дугорочног задуживања код пословних банака које припадају банкарским групацијама са седиштем у ЕУ и САД.

НИС редовно прати догађања на међународној сцени, оцењује последице по пословање и предузима одговарајуће активности како би се НИС изузео из режима санкција ЕУ. Осим тога, у складу са дозвољеним изузецима санкционог режима (дугорочно задуживање је могуће искључиво ако је намењено финансирању увоза роба и услуга из ЕУ) пословање НИС-а се континуирано прилагођава овој могућности кроз повећање обима увоза роба и услуга од ЕУ добављача. На тај начин, обезбеђује се довољно средстава за финансирање дугорочног развоја НИС-а и поред ограничења санкционог режима.

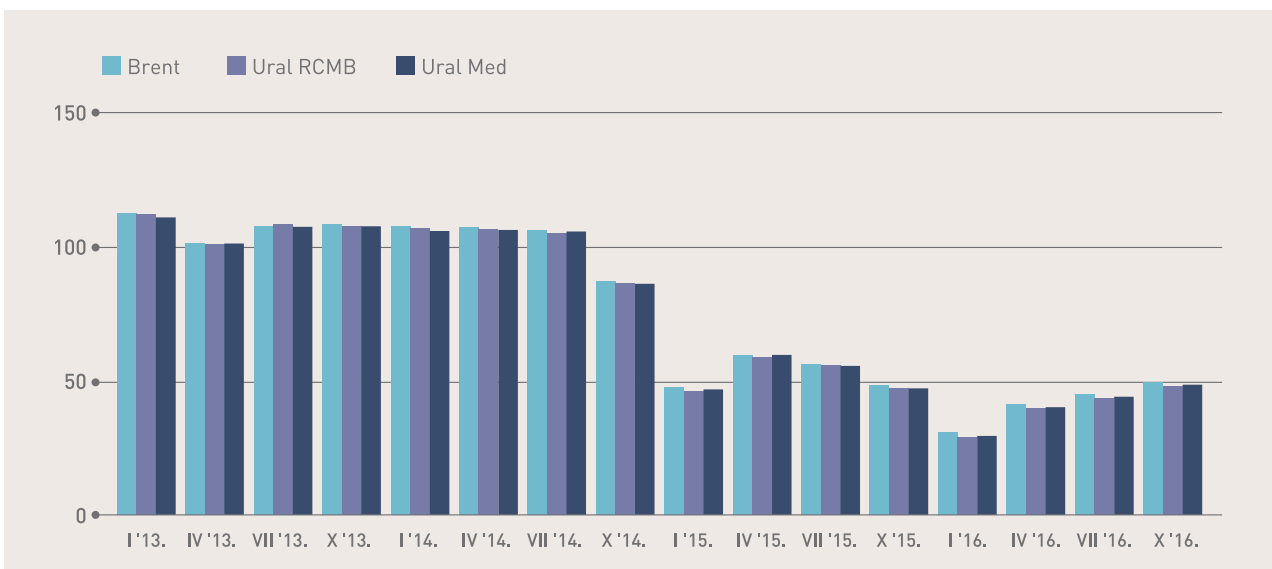
⁷ НИС а.д. Нови Сад и зависна друштва Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

ПОСЛОВНО ОКРУЖЕЊЕ

Свет

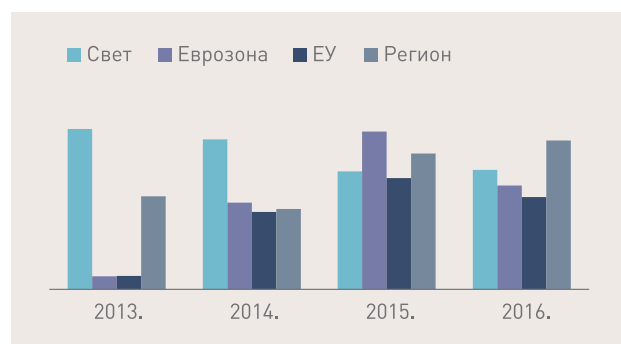
После скоро две године застоја у преговорима, 2016. годину су обележила два неуспешна преговарачка састанка земаља произвођача сирове нафте (у априлу у Дохи и у септембру у Алжиру) и један успешан. *OPEC* је 30. новембра у Бечу формално одлучио да смањи своју производњу нафте у првој половини 2017. године. За постизање консензуса било је потребно направити многе компромисе, али је потреба да се окончају дуги преговори и изађе из „ћорсокака“ цена и прихода произвођача на крају довела до споразума. Либија и Нигерија су изузете из споразума, а Индонезија је суспендовала своје чланство, што је додатно отежало постизање коначног договора. Ипак, смањење производње за 1,2 милиона барела на дан говори о повратку *OPEC*-а на управљање снабдевањем, и то уз помоћ не-*OPEC* земаља као што је Русија (највећи

произвођач нафте поред Саудијске Арабије и САД). *OPEC* ће се поново састати у Бечу 25. маја 2017. године и размотрити потребу за продужењем споразума о производњи за још шест месеци. Договору се придружило и 11 земаља изван *OPEC*-а, укључујући и Русију и, договорено је смањење производње за укупно 1,8 милиона барела дневно. Постигнути договор је резултирао стабилним повећањем цене нафте крајем године. *PricewaterhouseCoopers* сматра да цене нафте неће достићи ниво од 100 долара по барелу, већ ће у неколико следећих година имати ограничен раст до нивоа од 60 – 70 долара по барелу. Иако се цена нафте никада не може у потпуности предвидети, нити се може рећи да нафта никада више неће достићи одређену цену, мало је вероватно враћање на цене из прве половине 2014. године.

Графикон бр. 1: Кретање цене сирове нафте у периоду 2013 – 2016, USD/bbl

У свом последњем извештају (октобар 2016. године), ММФ је ревидирао глобални раст у 2016. години на 3,1 одсто у 2016. и на 3,4 процената у 2017. години што је умањење за 0,1 процентни поен за обе године у односу на прогнозу из априла. Ова пројекција одражава умањење очекивања за напредне економије због изласка Велике Британије из Европске уније (*Brexit*) и раста у Сједињеним Америчким Државама који је слабији од очекиваног. Ови догађаји су створили додатни притисак на глобалне каматне стопе. Финансијске институције су побољшале пројекције за тржишне економије у успону, уз очекивања нижих каматних стопа у напредним економијама, смањења забринутости због перспектива привредног раста Кине у краткорочном периоду и стабилизације цена појединих сировина.

Графикон бр. 2: Раст БДП-а на глобалном нивоу, %⁸

⁸ Извор: *IMF World Outlook (WEO)*, октобар 2016. Регион: Босна и Херцеговина, Бугарска, Хрватска, Мађарска, Македонија, Црна Гора, Румунија, Србија, Словенија.

Париски споразум о клими, договорен новембра 2015. године као средство за успоравање глобалног отопљавања, ступио је на снагу у новембру 2016. године. Ово је први споразум који све земље света обавезује на ограничавање глобалног отопљавања кроз смањивање емисија гасова са ефектом „стаклене баште“, а до сада је овај споразум ратификовало 94 од 197 учесника УН конвенције о клими.

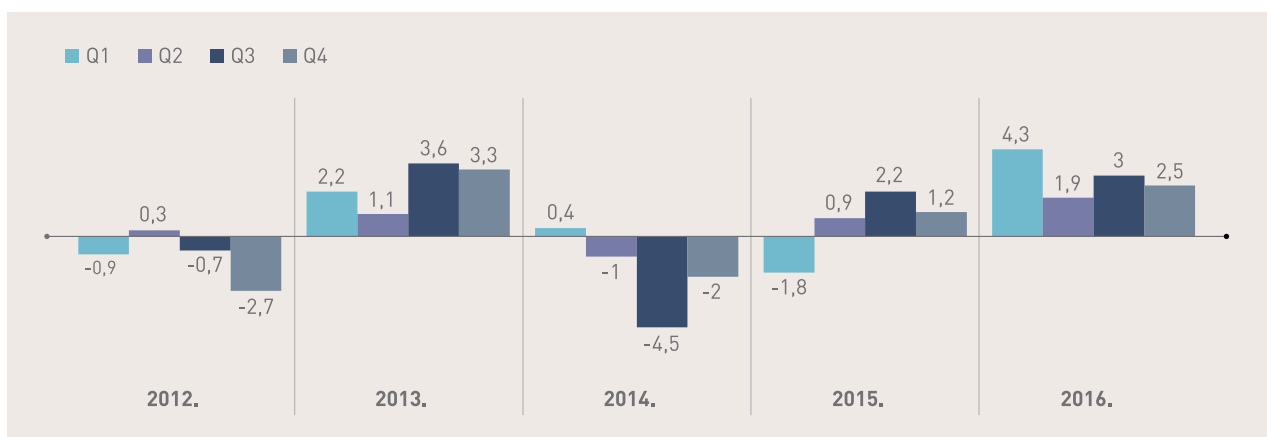
Велике нафтне компаније улажу милијарде долара у технологије са нижим емисијама. Нафтна и гасна климатска иницијатива (OGCI) је иницијатива директора десет великих

нафтних и гасних компанија: BP, CNPC, ENI, Pemex, Reliance Industries, Repsol, Royal Dutch Shell, Saudi Aramco, Statoil и Total. Најављено је улагање од милијарду долара у току наредних 10 година, како би се развила и убрзала комерцијална имплементација технологија с ниским емисијама и смањиле емисије током производње, нарочито природног гаса. Поред тога, OGCI ће подржати улагања у пројекте који су усмерени ка побољшању енергетске и оперативне ефикасности у енергетски интензивним индустријама (на пример, сви облици транспорта).

Србија

Позитиван тренд привредне активности Србије је настављен и у последњим месецима 2016. године. Мисија ММФ-а је у Београду боравила од 20. октобра до 1. новембра поводом шесте ревизије аранжмана из превентивних разлога. Извршни директори ММФ-а дали су позитивну оцену шесте ревизије аранжмана од 1,2 милијарде евра, уз оцену да је Србија приметно поправила пословно окружење, а очекује се и даљи раст привредне активности у наредном периоду.

Домаће и међународне финансијске институције су током године више пута ревидирале реалан раст БДП-а Србије у 2016. навише. Позитивним очекивањима у погледу више стопе економског раста допринели су одговарајући временски услови за пољопривреду, као и раст спољнотрговинске размене у 2016. години. Настављен је опоравак домаће тражње, конкретно потрошње становништва и инвестиција. Такође, раст промета у трговини на мало, раст запослености у приватном сектору, као и значајан раст новоодобрених кредита становништву указују на опоравак приватне потрошње. Опоравак кредитне активности је првенствено последица континуираног пада каматних стопа од почетка године, уз пораст прихода домаћинстава. Током 2016. године повећани су позајмљени извори средстава, пре свега динарски и девизни депозити, а смањени су спољни извори финансирања.

Графикон бр. 3: Кретање БДП-а у Србији по кварталима у односу на исти квартал претходне године, %⁹

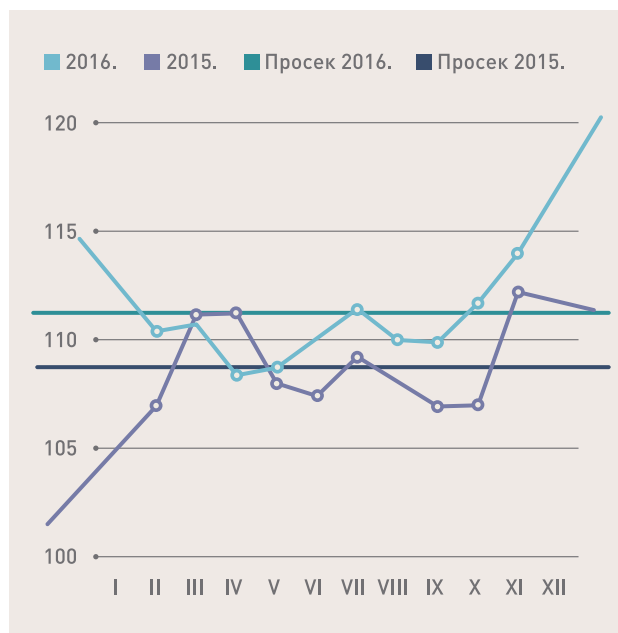
Народна банка Србије је у извештају „Макроекономска кретања у Србији“, објављеном у децембру, констатовала да је инфлација у 2016. години остала ниска и стабилна, да су значајно поправљени макроекономски фундаменти и да су инфлациона очекивања већ дуже време у оквирима новог циља.

Подаци Републичког завода за статистику показују да је привредна активност у порасту, као и да је битно убрзан раст извоза, док је раст увоза више него уполо спорији уз смањење дефицита.

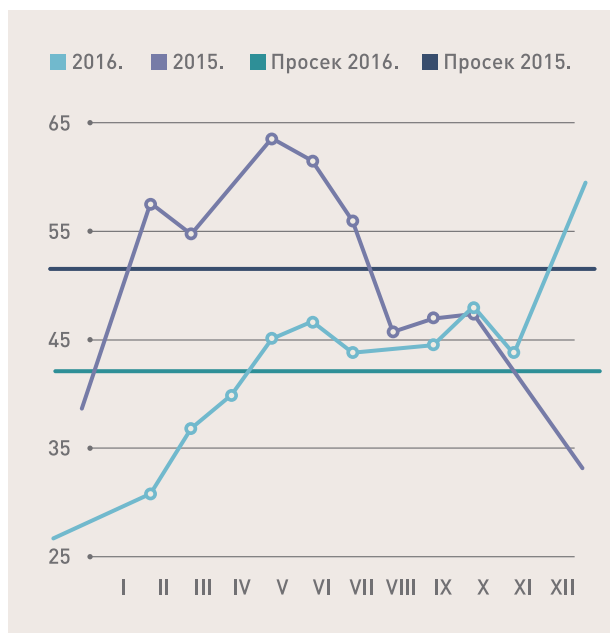
⁹ Извор: Републички завод за статистику.

Смањење спољне неравнотеже резултат је диверсификованог и снажног раста извоза. Извоз је остварио међугодишњи раст од 11,5%, а увоз од 6,1% (изражено у еврима), што је довело до смањења дефицита 8,9%. Покривеност увоза извозом је 77,3% и већа је од покривености у истом периоду претходне године, када је износила 73,5%.

Просечна нето зарада исплаћена у периоду јануар–децембар 2016. године, у поређењу са просечном зарадом исплаћеном у периоду јануар–децембар 2015. године, номинално је већа за 3,7%, а реално је већа за 2,5%.

Графикон бр. 4: Кретање курса USD/RSD¹⁰

Графикон бр. 5: Кретање цене нафте типа Urals RCMB, \$/bbl¹¹

- Просечна вредност курса USD/RSD у 2016. години виша је за 2,51 динара, односно за 2% од просечне вредности у 2015. години.
- У 2016. години курс USD/RSD порастао је за 5,89 динара или за 5%.
- У 2015. години курс USD/RSD порастао је за 11,78 динара или за 12%.

- Просечна цена нафте типа Urals RCMB у 2016. години нижа је за 9,44 \$/bbl, односно за 18% од просечне цене у 2015. години.
- У 2016. години цена нафте типа Urals RCMB је порасла за 18,32 \$/bbl, односно за 52%.
- У 2015. години цена нафте типа Urals RCMB опала је за 18,85 \$/bbl или 35%.

¹⁰ Извор: Народна банка Србије.

¹¹ Извор: Platts.

Промена законске регулативе

У 2016. години, законодавна активност надлежних органа одвијала се неуједначеном динамиком као последица одржавања парламентарних избора у Републици Србији. Законодавне активности биле су усмерене ка даљем усаглашавању домаће регулативе са регулативом Европске уније, посебно у области заштите животне средине и унапређења рада јавне управе. У посматраном периоду Народна скупштина је донела неколико важних закона:

- Закон о општем управном поступку, чији је циљ модернизовање управног поступка, кроз ефикасност и поједностављење, као и смањење броја управних процедура, ради повећања правне сигурности и унапређења пословног окружења и квалитета пружања јавних услуга. Закон ће се у потпуности примењивати почев од 01.06.2017. године
- Закон о изменама и допунама Закона о заштити животне средине, који је донет ради усклађивања са прописима о додели државне помоћи, усклађивања са фактичким стањем услед престанка рада Фонда за заштиту животне средине, обезбеђивања финансирања заштите и унапређивања животне средине и функционисање система економских инструмената и усклађивање закона са релевантним међународним уговорима и прописима Европске уније и обезбеђивање ефикасније имплементације закона.
- Закон о изменама и допунама Закона о заштити природе, којим се врши усклађивање са међународним обавезама преузетим потврђеним међународним уговорима у области заштите биолошке разноврсности и прекограничног промета дивљим врстама, усклађивање са прописима ЕУ у области заштите природе, усклађивање са другим системским законима којима се уређује буџетски систем, као и предложеним изменама закона о заштити животне средине, којима се предвиђа оснивање Зеленог фонда Републике Србије.
- Закон о изменама и допунама Закона о управљању отпадом, којим је извршено усклађивање са неким од релевантних директива ЕУ у овој области. Такође, једну од кључних измена представља и усклађивање са другим важећим прописима у области заштите животне средине и обезбеђивање ефикасније примене прописа.
- Закон о изменама и допунама Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама, који има за циљ да се, између осталог, изврши усаглашавање Закона о пловидби и лукама на унутрашњим водама са одредбама Закона о приватном обезбеђењу, Закона о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају, као и да се уреде одређена питања која нису била уређена или која су уочена у примени и чије је решење захтевало проналажење квалитетнијих законских решења, пре свега прецизирањем значења појма статусних промена до којих може да дође код лучког оператора-имаоца одобрења за обављање лучке делатности.

У 2016. години донета су подзаконска акта предвиђена Законом о енергетици која се тичу производње и откупа електричне енергије из обновљивих извора енергије и мониторинга квалитета деривата нафте. Ове уредбе, заједно са осталом регулативом у области ОИЕ треба да омогуће инвестиције у овој области и достизање обавезујућег удела ОИЕ од 27% у бруто финалној потрошњи енергије, предвиђеног Националним акционим планом за ОИЕ из 2013. године и одлуком Министарског савета ЕЗ из 2012. године.

Све горе наведене прописе НИС је, преко свог радног тела – Одбора за прописе, анализирао у фази доношења и дао свој допринос у циљу приближавања прописа потребама и захтевима пословања енергетских субјеката који послују на тржишту Републике Србије.

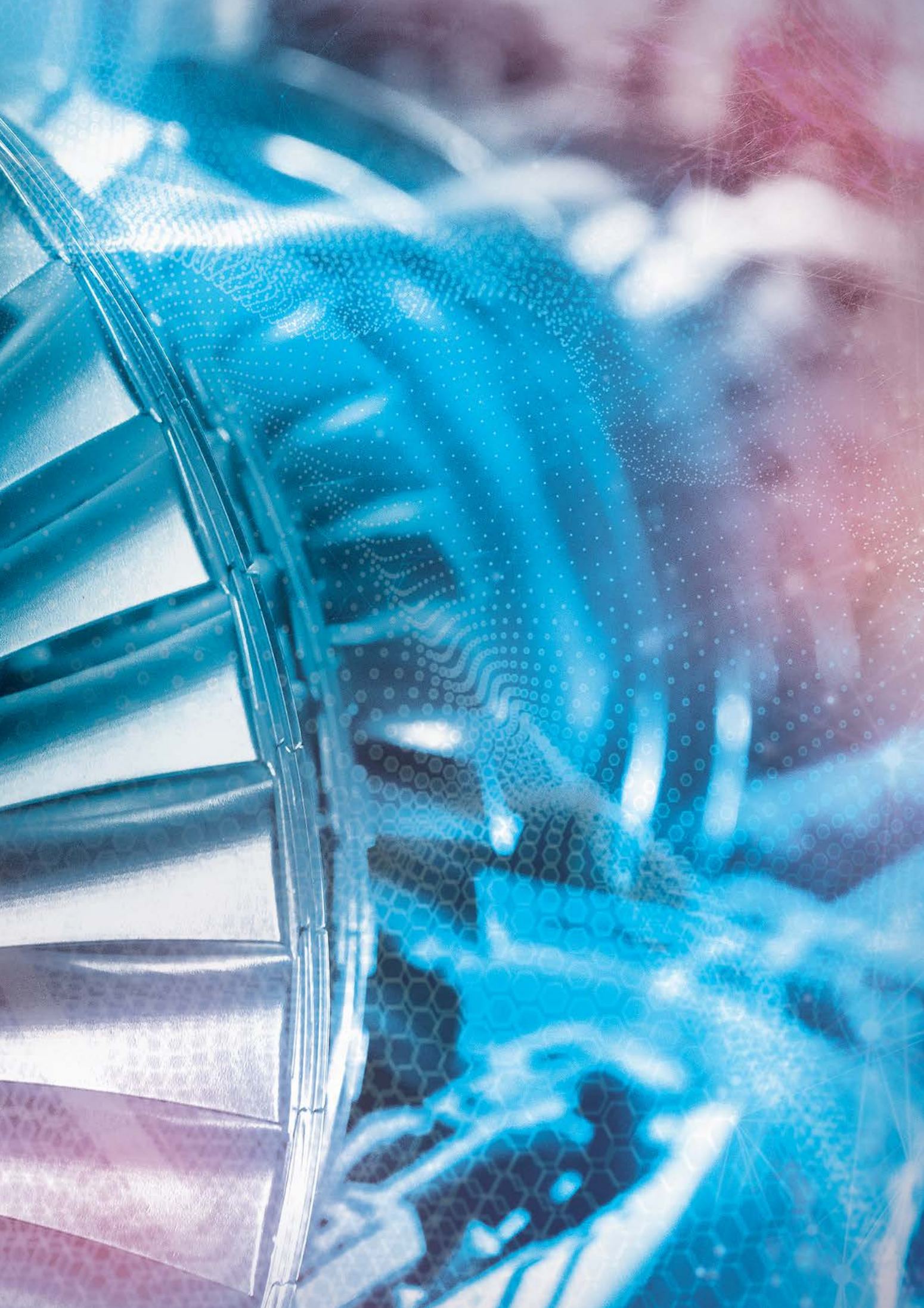
Поред донетих прописа, у 2016. години је припремано и разматрано и више нацрта закона и подзаконских аката чије се доношење очекује у току 2017. године. Пре свега Нацрт закона о транспорту опасног терета, Нацрт грађанског законика, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о стечају, Нацрт закона о изменама и допунама Закона о водама, Нацрт закона о услугама, као подзаконски акти Закона о рударству и геолошким истраживањима.

НИС ће и надаље настојати да у највећој могућој мери даје свој допринос позитивном креирању пословног амбијента у Србији и посебно ће указивати на неопходност хармонизације прописа и стратегија како би њихова примена била несметана и потпуна.

Крајем 2016. године Народна скупштина Републике Србије је усвојила *Закон о преузимању обавеза акционарског друштва за производњу петрохемијских производа, сировина и хемикалија ХИП Петрохемија Панчево према привредном друштву Нафтна индустрија Србије а.д. Нови Сад и претварању тих обавеза у јавни дуг Републике Србије*. Законом је предвиђена исплата дуговања у износу од 105 милиона евра у шест рата, са роком измирења укупног дуговања до 15. јуна 2019. године.

ЕНЕРГИЈА ПОВЕРЕЊА

Акционари, партнери и потрошачи НИС-а могу да буду задовољни пословним резултатима у 2016. години. На име дивиденди, четврти пут заредом, акционарима је исплаћено 25% нето добити из 2015. године, што је више од 4 милијарде динара. Поверење акционара и партнера обезбеђено је и транспарентном доступношћу пословних, финансијских и ревизорских извештаја на интернет странама НИС-а намењеним информисању инвеститора и акционара.

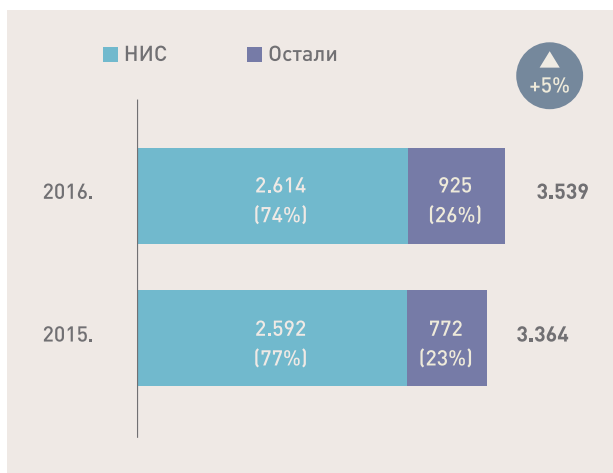

ПОЛОЖАЈ НА ТРЖИШТУ¹²

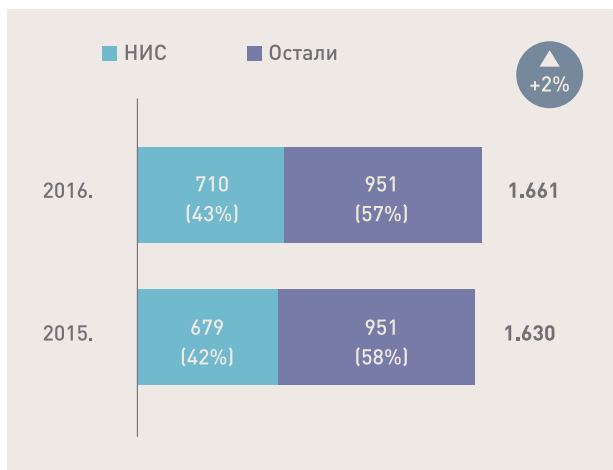
Тражња за моторним горивима¹³ на тржишту региона порасла је у поређењу са 2015. годином, као последица макроекономских трендова који позитивно утичу на потрошњу. Порасла је потрошња горива у сегменту транспорта, прерађивачке индустрије и грађевине.

На раст потрошње дизел-горива у Србији позитивно утичу инфраструктурни радови, али и побољшани резултати прерађивачке индустрије, добра пољопривредна сезона као и раст транспорта.

Део потрошње дизел-горива преселио се у сиву зону, првенствено кроз намешавање неакцизних базних уља чији увоз расте за више од 60%. Наставља се и пракса прекограничних набавки горива у Босни и Херцеговини и Македонији, због значајно нижих дажбина на гориво.

Графикон бр. 6: Обим тржишта нафтних деривата РС¹⁴, у хиљ.тона

Графикон бр. 7: Обим малопродајног тржишта моторних горива РС¹⁵, у хиљ.тона

Положај на тржишту Србије

У 2016. години укупна потрошња нафтних деривата у Србији порасла је у односу на 2015. годину, чему је највише допринео раст потрошње примарног и моторног бензина, дизела, авио горива, битумена и мазута, што је углавном условљено нижим ценама деривата и значајним инфраструктурним радовима. У истом периоду потрошња ТНГ-а и лож-уља је нижа.

Разлози за нешто ниже тржишно учешће НИС-а су растуће количине деривата у тзв. сивој зони, која представља сегмент који је недоступан за легалне учеснике на тржишту.

Малопродајно тржиште у 2016. години је увећано за 1,9% у односу на 2015. годину. НИС је увећао своје тржишно учешће у малопродаји Републике Србије, кроз раст у продаји бензина и дизела, као и ауто гаса.

Раст у потрошњи горива је повезан са нижим ценама, растом транспорта, возног парка и транзитног саобраћаја.

НИС-ово учешће на малопродајном тржишту моторних горива РС износи

43%

¹² Извори информација на основу којих су креиране пројекције: за Србију – интерне анализе и процене Блока Промет; за Бугарску и Румунију – PFC и Eurostat; за Босну и Херцеговину – PFC и интерне процене.

¹³ Тржиште моторних горива: моторни бензини, дизел-горива и ТНГ;

¹⁴ Подаци за 2016. годину дати су на основу процене. Након објављене анализе тржишта ННКС за 2015. годину извршене су минималне корекције за 2015. годину.

¹⁵ Промет НИС-а и осталих конкурената укључује моторна горива (аутогас, бензини, дизели). ТНГ боце нису укључене. Подаци за 2016. годину су дати на основу процене.

Положај на тржиштима Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније

Босна и Херцеговина

Због ниских акциза и стопе ПДВ-а цене моторних горива у Босни и Херцеговини значајно су ниже него у региону, што је у 2016. години имало позитиван ефекат на раст потрошње. Савет министара Босне и Херцеговине утврдио је Предлог закона о изменама и допунама Закона о акцизама у Босни и Херцеговини којим се прецизирају акцизе на нафту и нафте деривате и то, 10 фенинга по литру горива за изградњу аутопутева и 5 фенинга за изградњу магистралних и регионалних путева, међутим предлог још увек није усвојен.

Правилник о условима за обављање трговине на мало лож-уљем ступио је на снагу 17. маја 2016. године. Очекује се да ће овај Правилник помоћи да се реши проблем дуготрајне супституције дизел-горива лож-уљем, како на локалном тржишту, тако и за прекограничне набавке пољопривредника из пограничних делова Србије и Хрватске. Рафинерија нафте Брод наставила је производњу лож-уља, али је смањила њен ниво.

У Босни и Херцеговини активно је 35¹⁶ НИС-ових бензинских станица.

Учешће НИС-а¹⁷ на укупном тржишту моторних горива је 11%, а на малопродајном тржишту 10,4%.

Бугарска

На бугарском тржишту је евидентно смањење увоза захваљујући повећаном обиму прераде модернизоване рафинерије Бургас.

На малопродајном тржишту Бугарске у току 2016. године организовани су бројни програми лојалности и акције, а била је присутна оштра конкуренција између учесника на тржишту. Приметан је и развој мањих приватних ланаца који убрзано развијају своју мрежу и сегмент корпоративних клијената.

Велепродајне цене у Бугарској у 2016. години биле су нешто ниже у односу на остала тржишта због јаке конкуренције, као и због ценовне политике компаније Лукоил.

У Бугарској је активно 35 НИС-ових бензинских станица.

Учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 4,3%, а на малопродајном тржишту 4,3%.

Румунија

Тржиште моторних горива забележило је опоравак у 2016. години у односу на претходну годину, првенствено због нижих цена и нижих дажбина на гориво, што је позитивно утицало на раст потрошње горива.

МОЛ група је додатно проширила своју мрежу у региону, укључујући малопродају и велепродају у Румунији. Повећана производња рафинерије Бургас донела је додатне количине из увоза на румунско тржиште, што је створило притисак на домаћу производњу и премије.

У Румунији је активно 18 НИС-ових бензинских станица.

Учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 0,6%, а на малопродајном тржишту 0,9%.

¹⁶ Поред овог броја у Босни и Херцеговини постоје још две бензинске станице које послују у DODO (Dealer Owned Dealer Operated) режиму.

¹⁷ Тржишно учешће НИС-а рачунато је за 37 бензинских станица (35 бензинских станица у власништву НИС-а и две бензинске станице које послују у DODO (Dealer Owned-Dealer Operated) режиму).

АНАЛИЗА РЕЗУЛТАТА

Кључни показатељи пословања

Показатељ	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.} [\%]$ ¹⁸
Urals RCMB	\$/bbl	42,1	51,5	-18%
Нето добит	млрд. РСД	15,0	14,6	+3%
EBITDA ¹⁹	млрд. РСД	39,8	46,5	-14%
OCF	млрд. РСД	41,2	51,0	-19%
CAPEX ²⁰	млрд. РСД	26,1	30,3	-14%
Обрачунате обавезе по основу пореза и других јавних прихода ²¹	млрд. РСД	163,3	151,9	+7%
Укупна задуженост према банкама ²²	млн. USD	666	675	-1,5%
LTIF ²³	%	1,63	3,03	-46%

У складу са предвиђањима, 2016. година била је пуна изазова и тешких околности на светском тржишту. Упркос наставку кризе у нафтном сектору НИС је успео да испуни бизнис план, оствари профит и истовремено настави са улагањима у стратешке пројекте. Постигнути резултати још једном потврђују исправност креираног пословног модела, који омогућава повећање ефикасности пословања и остварење бројних уштеда.

Кључне нити које су нас повезивале у 2016. години јесу: здравље, безбедност и брига према окружењу, с обзиром да је ова година у НИС-у проглашена за „Годину HSE“. HSE систем је неодојиви део пословног процеса и брига о здрављу и безбедности запослених, брига о имовини и опреми, као и посвећеност заштити животне средине омогућава дугорочан и одржив развој НИС-а.

НИС је и поред тешких услова пословања остао сигуран извор прихода за своје акционаре и ове године је четврту годину заредом исплатио дивиденду у укупном износу од преко четири милијарде динара.

Оперативни показатељи

Истраживање и производња

Показатељ	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.} [\%]$ ²⁴
EBITDA	млрд. РСД	21,3	38,3	-44%
Производња нафте и гаса ²⁵	хиљ. т.н.е.	1.463	1.577	-7%
Производња домаће нафте ²⁶	хиљ. тона	967	1.058	-9%
CAPEX	млрд. РСД	17,7	23,2	-24%

¹⁸ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

¹⁹ EBITDA = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (OPEX) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.

²⁰ Износи за CAPEX су износи без ПДВ-а.

²¹ Порези, таксе, накнаде и остали јавни приходи обрачунати за посматрани период. Преглед укључује НИС-ове обавезе за порезе и друге јавне приходе у Србији и у другим земљама у којима послује.

²² Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг према банкама + акредитиви. На дан 31.12.2016. године то износи 662,3 милиона USD укупног дуга + 3,2 милиона USD акредитива.

²³ Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Показатељ је дат за НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас –Технички сервиси д.о.о. Зрењанин и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

²⁴ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

²⁵ Услед измењене методологије у производњу домаће нафте укључен је и газолин и лаки кондензат, а у производњи гаса узета је комерцијална производња гаса.

²⁶ Са газOLIНОМ и лаким кондензатом.

Основни фокус у 2016. години у Блоку „Истраживање и производња“ је био на испуњењу планиране производње угљоводоника, реализацији пројеката и побољшању ефикасности геолошко-истражних радова, као и повећању производне и технолошке ефикасности спровођењем мера за повећање оперативне ефикасности. Такође, у „Години HSE“, акценат је стављен и на подизање нивоа безбедности и смањење повреда на раду, где је забележен одличан резултат са достигнутом вредношћу показатеља *LTIF* - 0.

У 2016. години Блок „Истраживање и производња“ успео је да оствари планирани обим производње угљоводоника, уз истовремено повећање резерви угљоводоника за 3,4%. У последње три године успешност истражно-разрадног бушења остаје на највишем нивоу не само у региону, него и међу производним активама ЈАД „Гаспром њефт“. Коefицијент успеха истражног бушења износи 75%.

У области геологије и разраде лежишта акценат је стављен на повећање успешности сваке од ГТА, смањење вредности операције и опробавање јефтених метода, усмерених на увећање производње нафте, као и примену нових технологија и иновативних решења - вишефазно фрактурирање, хоризонтално бушење, итд.

Истраживање

У 2016. години у оквиру реализације геолошко-истражних радова у Блоку „Истраживање и производња“, избушено је пет истражних бушотина, две су у производњи, једна је конзервирана, док су две у фази испитивања. Откривено је нафтно лежиште Иђош, док је на Бегејцима потврђено постојеће гасно лежиште и откривено једно ново. Процењени прираст резерви до краја 2016. године износи 3,4%.

3D сеизмика

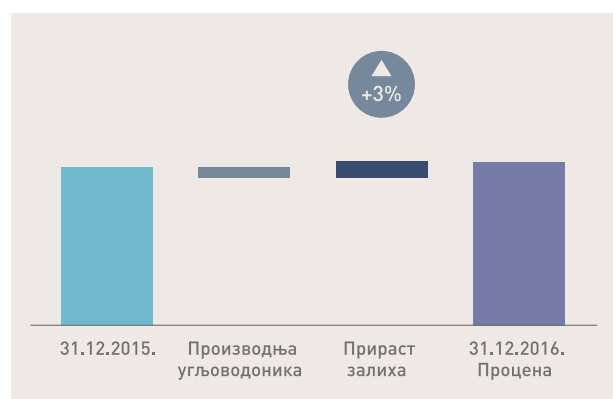
У току 2016. године завршена је обрада и интерпретација 3D сеизмичких података на истражном простору Турија I и аквизиција и обрада 3D сеизмичких података на истражном простору Турија II. Интерпретација 3D сеизмичких података Турија II је у току. Аквизиција 3D сеизмичких података на истражном простору Јужни Банат I је у завршној фази. Финализован је и презентован Регионални модел Панонског басена.

Инострани пројекти

На истражном блоку Кишкунхалаш у Мађарској завршено је бушење бушотине RAG Kiha-004. Током кратког испитивања је добијена нафта, а у току су припремни и капитални ремонтни радови за продужено испитивање са дубинском пумпом.

Завршена је интерпретација података снимљених на блоковима Ex-7 и Ex-8 (прва и друга фаза-заједнички пројекат са *East West Petroleum*) од стране експерата НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад. Резултати интерпретације су интегрисани у геолошки модел и процену ресурсне базе. У току су припреме за бушење бушотине *Teremia-1000* на блоку Ex-7 и изградња прилазних путева. Завршено је тестирање бушотине *Jimbolia-6*, добијен је доток гаса, продужетак добијања дозвола за извођење сеизмике и изградњу прилазних путева.

У Босни и Херцеговини су спроведени геохемијски радови на пољима у оквиру блока Источна Херцеговина. У току је анализа и комплетирање података и припрема стратегије даљих радова на целом простору блока.

Графикон бр. 8:

Процена прираста резерви угљоводоника у 2016. години

Одобрења за истраживање и производњу минералних сировина и ресурса

У току 2016. године у Републици Србији добијена су три одобрења за експлоатацију (Касидол, Острво и Мајдан лежиште Пз-1) и два одобрења за употребу изграђених рударских објеката (Торда плитко и Русанда плитко).

Поред тога, поднет је један захтев надлежном државном органу за добијање одобрења за изградњу рударских објеката и извођење рударских радова (Острво) који је у поступку решавања.

За процес геолошких истраживања подземних вода у Републици Србији у 2016. години прибављена су два одобрења за продужетак геолошких истраживања подземних вода (Сечањ и Пландиште) и оверене резерве подземних вода на извориштима Погона за ПиТНиГ (Елемир), Сабирне станице Келебија I и II и Палић (Суботица) и Сабирне станице Чантавир (Сента).

Што се тиче иностраних актива, у 2016. години Решењима Министарства рударства Мађарске продужен је рок за експлоатацију нафте и гаса на блоку Келебија до 10.09.2017. године, као и рок за геолошка истраживања нафте и гаса на блоку Кишкунхалаш до 26.11.2018. године.

Оперативни показатељи

Остварени обим производње домаће нафте у 2016. године је већи од планираног за 18,5 хиљада тона. Посматрано по планираним активностима, производња из новог бушења, примене ГТА је изнад плана, док је производња базног фонда нижа него што је планирано (-3,6 хиљада тона), због заустављања нерентабилног фонда у складу са актуелним макроекономским условима. Укупни ефективни резултат ГТА са новим бушењем износи 125 хиљада тона, односно 22 хиљаде тона више него што је планирано. Производња домаћег гаса је виша од планиране (+0,1%), док је производња нафте у Анголи нижа од планиране (-15%).

Графикон бр. 9: Производња нафте и гаса, у хиљ. т.н.е.

„Година HSE“

LTIF - 0

Блока „Истраживање и поризводња“

502

дана без повреда на раду са боловањем запослених

1.077

дана без повреда на раду запослених Извођача

Започет је пројекат „Унапређење услова рада са аспекта HSE“, извршено је ажурирање SEVESO докумената Блока у складу са текућим организационо-техничким изменама и са наложеним мерама надлежног органа, као и ажурирање више планова и процена угрожености. Завршен је пројекат затварања два базена на депонији Ново Милошево, као и изградња постројења за пречишћавање воде на овој локацији.

Сервиси

Кључни показатељи	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.} [\%]^{27}$
ЕБИТДА	млрд. РСД	1,1	1,5	-25%
Завршене бушотине	бр. бушотина	42	48	-13%
CAPEX	млрд. РСД	1,1	0,8	+33%

²⁷ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

У протеклој години Блок „Сервиси“ је успео да испуни план и да га у неким активностима и премaши. Уместо планиране вредности *EBITDA* у износу од 0,5 милијарди динара остварен је више него двоструко већи износ од 1,1 милијарде динара.

Нафтни сервиси

Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад изводио је радове са 5 бушаћих постројења у просеку, због рестриктивног гантограма и варијације цене нафте на тржишту. Избушене су 42 нове бушотине (5 компликованих са техничко-технолошког аспекта, од чега треба издвојити бушотине Тус-138 и Мајдан-2, где су бушени додатни канали). Успешно је завршено бушење на истражним бушотинама Ис-х-5 и Км-х-1, повећана је брзина бушења и ефикасност применом стратегије „Техничке границе“ и добијен је тендер за бушење у Румунији.

Ангажовано је у просеку 15 ремонтних постројења и ремонтвано је 435 бушотина са већим учешћем капиталних ремонтата. Погон Ремонт је био ангажован и на радовима на капиталном ремонту бушотине *Jimbolia-006* у Румунији, као и на пројекту „*Mirecol*“, на бушотини Бчј-2.

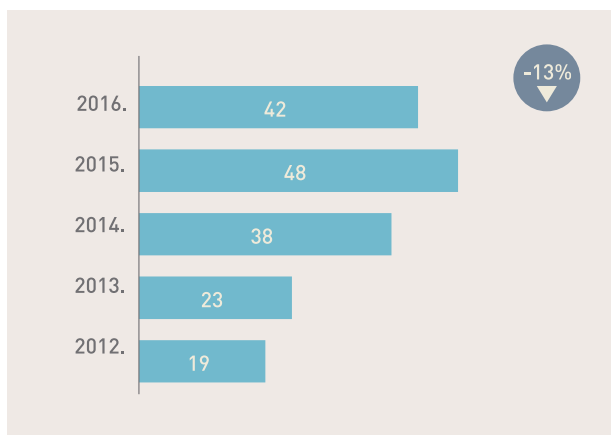
Погон Бушотински сервиси је поред редовних активности, извршио и радове инертизације резервоара, пробијање-крацовање нафтовода гасовитим азотом, уградњу цеви савитљивог тубинга као производног тубинга на гасним бушотинама Ит23 и Мкх3, као и ЕК мерења за потребе ПГС „Банатски Двор“.

Што се тиче 3D сеизмичких радова реализовано је 899km² на пројектима: Јужни Банат I, Турија II и на пројекту у Румунији (блокови Ех-7 и Ех-8).

Технички сервиси

Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин су успешно извели радове у оквиру капиталног ремонта у рафинерији нафте Панчево на групама постројења ГП1²⁸ и ГП2²⁹. Од трећих лица је преузето одржавање 6 когенераторских јединица за Блок „Енергетика“, које је успешно спроведено, извршени су капитални ремонти и ребрендинг 28 качаљки, као и репарација навоја на 11.775 комада тубинга за Блок „Истраживање и производња“. Такође, основан је погон Тубинг центар са седиштем у Кикинди, у циљу пружања квалитетне услуге сервиса производног тубинга што је омогућило значајне уштеде.

Планиране активности погона Бушење су са растом цене нафте повећане и уместо планиране 31 бушотине, завршено је бушење 42 бушотине. Погон Сеизмика је набавком нове опреме наставио своје активности на 3D испитивањима, а пројекат Јужни Банат се приводи крају. Завршене су активности на генералном ремонту у Рафинерији нафте Панчево. Набавком нове опреме за третман воде на депонији Ново Милошево показујемо већи степен одговорности у наредној години - Години екологије у НИС-у.

Графикон бр. 10: Број завршених бушотина

Транспорт

Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад је као процес подршке активностима свих Блокова, обезбедио транспортне услуге путничких, теретних, специјалних возила и аутобуског превоза. Укупни обим пређених километара је 28,82 милиона километара. Реализован је пројекат набавке 14 цистерни-приколица за превоз сирове нафте и 2 покретна парна уређаја (ППУ) за потребе Блока „Истраживање и производња“. Такође, значајни резултати су постигнути на пољу безбедности саобраћаја. Имплементиран је систем континуираног мониторинга возила и стила вожње, у складу са трендовима водећих светских компанија (RAG и RAG +).

²⁸ Група постројења 1: *Platforming*, *HDS* млазна горива, атмосферска дестилација, вакуум дестилација, *Sulfolan*.

²⁹ Група постројења 2: Постројење *FCC*, алкилација, *HDS* дизели, *Merox*, *MHC/DHT*, водоник, *Klaus*, *SARU*.

Смањење вредности показатеља *LTIF* са 7,81 на 3,28. Унапређен је мониторинг на локацијама, на којима се изводе радови, као и квалитет истраживања догађаја. Имплементирани су стандарди за подизање терета, упутства за операције са високим притиском и за контролу дотока, нови *HSE „case“* за бушаће активности у Румунији и систем „СТОП Картица“.

Прерада

Кључни показатељи	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.}$ (%) ³⁰
<i>EBITDA</i>	млрд. РСД	9,9	-4,6	3x
Обим прераде нафте и полупроизвода	хиљ. тона	3.311	3.281	+1%
<i>CAPEX</i>	млрд. РСД	3,8	2,8	+36%

Од бројних активности које је Блок „Прерада“ успешно реализовао у 2016. години посебно се издваја потписивање уговора за реализацију пројекта „Дубока прерада“ с технологијом одложеног коксовања, који Рафинерију нафте Панчево уводи у нови круг развоја и даљу модернизацију рафинеријске прераде.

У 2016. години унапређене су технолошке могућности за прераду широког асортимана нових врста нафте – *Kirkuk* и *Forcados*. Такође, велики пословни изазов био је и капитални ремонт у септембру 2016. године, а посебно активности на првом ремонту постројења на новоизграђеном Погону за благи хидрокрекинг и хидрообраду (*MHC/DHT*). Током 2016. године започете су активности на реализацији елемената новог оперативног менаџмент система – *OMS*, чији је пилот пројекат Рафинерија нафте Панчево.

Пословање Блока Прерада за 2016. годину најбоље се одражава кроз остварени финансијски резултат који износи 9,9 милијарди динара, као и кроз финансијске ефекте од реализације програма за повећање ефикасности у износу од 2,9 милијарди динара.

³⁰ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

Пројекат „Дубока прерада“

У оквиру пројекта „Дубока прерада“, добијена је финална верзија проширеног базног пројекта (*FEED*) постројења за одложено коксовање и тендерског пакета позива за достављање понуда за помоћна постројења. Избран је *EPCm* извођач за основни пакет – изградња постројења за одложено коксовање. Потписани су уговори за набавку опреме са дугим роком испоруке (*LLI*).

Ремонт

Успешно је спроведен капитални ремонт у септембру 2016. године. Током капиталног ремонта замењен је катализатор хидрокрекинга, у циљу већег приноса средњих дестилата.

Почетком године је извршен ремонт на постројењу за производњу битумена и полимер битумена *C-0250/0290*. Након деконзервације и ремонта успешно је стартовано постројење „Мала“ атмосферска дестилација (*C-100*), у циљу повећања обима прераде и ефикасности производње.

Оптимизација корпе сировина

Реализовани су планови за оптимизацију корпе сировина, уз прераду нових врста нафте *Kirkuk* и *Forcados*. Реализован је и амбициозни производни план за 2016. године, уз оптимизацију трошкова.

Остали пројекти

Завршен је пројекат за линијско намешавање бензина и добијена је употребна дозвола.

Пуштен је у рад измењивач топлоте *Packinox*, који ће омогућити виши степен енергетске ефикасности на Платформингу (*C-300*).

Реализација мера за повећање оперативне ефикасности је на високом нивоу. Спроведен је пакет мера за повећање ефикасности технолошких процеса. Такође је стављен акценат на реализацију допунских мера у формату „*Quick Wins*“, са циљем смањења потрошње енергената и повећања енергетске ефикасности. Стога се и показатељ енергетске ефикасности по *Solomon* методологији налази у зони пребачаја плана.

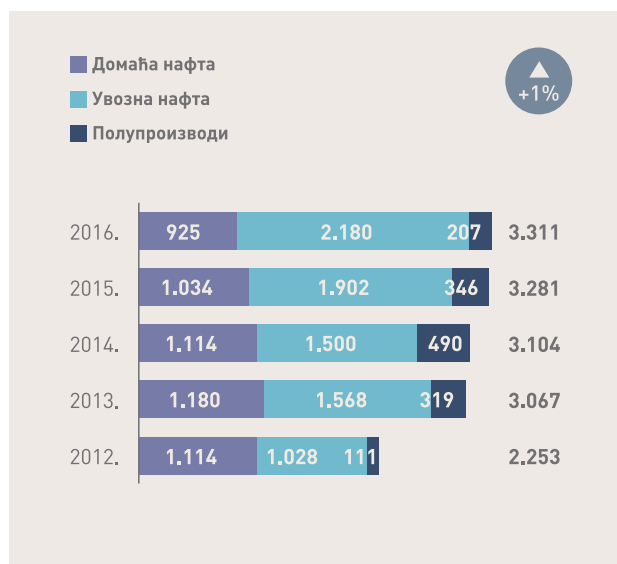
Сертификација и легализација

Успешно је реализована друга редовна надзорна провера система управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду, сагласно захтевима стандарда *SRPS OHSAS 18001:2008*.

Блоку „Прерада“ је уручен сертификат о усаглашености система управљања квалитетом са захтевима стандарда *ISO 9001:2008*, од стране Друштва за сертификацију и надзор система квалитета (*JUQS*).

Успешно је завршен поступак легализације објеката у Рафинерији нафте Панчево.

Оперативни показатељи

Обим прераде је резултат задовољења потреба тржишта и оптимизације прераде типова нафте и осталих сировина (смањење увозног VGO, одустајање од прераде Gasoil 1,1%, повећање прераде деривата са залиха UCO³¹).

Повећана је прерада нафте у односу на Бизнис план (+126,7 хиљада тона или +4,3%) због повећања ефикасности прераде нафте, подизања краја дестилације VGO и прераде нових врста нафте типа Kirkuk и Forcados.

Графикон бр. 11: Обим прераде, у хиљ. тона

„Година HSE“

По први пут од почетка рада РНП не постоје ускладиштени зауљени талози.

Реализација превентивних HSE мера и контрола спровођења високоризичних радних активности у капиталном ремонту у септембру 2016.

Спроведен је низ превентивних активности као што су унапређење система дозвола за рад, реконструкције противпожарних апарата и набавка нове опреме за испитивање ПП апарата, пројекат хоризонталне и вертикалне сигнализације, теоријске и практичне обуке у HSE тренинг центру, специјалистички лекарски прегледи запослених, едукативне HSE кампање за унапређење здравља запослених, итд.

Промет

Кључни показатељи	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.} (\%)^{32}$
ЕБИТДА	млрд. РСД	10,3	12,3	-16%
Укупан промет нафтних деривата ³³	хиљ. тона	3.340	3.254	+3%
Промет – иноактиве ³⁴	хиљ. тона	256	195	+31%
Промет нафтних деривата на домаћем тржишту	хиљ. тона	3.084	3.060	+1%
Моторна горива	хиљ. тона	2.090	1.990	+5%
Малопродаја	хиљ. тона	907	846	+7%
CAPEX	млрд. РСД	1,3	2,4	-46%

³¹ Unconverted oil.

³² Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

³³ Укључујући и интерни промет.

³⁴ Промет ино-актива представља промет који остварују НИС-ова зависна друштва у иностранству (малопродаја и veleprodaja).

За Блок „Промет“ можемо рећи да је успешно пословао у условима нафтне кризе током 2015. године и наставио да успешно послује и у 2016. години. У 2016. години обим производње у балканском региону био је знатно већи од потрошње, што је довело до повећања конкуренције и делом и до смањења маржи у премијалним каналима продаје. У овим неповољним макроекономским условима НИС је повећао обим промета и задржао водећу позицију на српском тржишту, што представља успех.

У односу на претходну годину, успели смо да повећамо тржишно учешће на малопродајном тржишту нафтних деривата у Србији за 1,9%. У 2016. години остварили смо раст обима промета од 3% у односу на исти период 2015. године.

Малопродајни објекти и логистика

НИС Група поседује преко 400 активних малопродајних објеката. Највећи број њих, тј. 336 малопродајних објеката налази се у Републици Србији. Поред 2 продавнице ТНГ боца и 10 интерних бензинских станица, НИС поседује 324 јавне бензинске станице (од којих 16 у *GAZPROM* бренду).

У земљама региона НИС поседује 35³⁵ бензинских станица у Босни и Херцеговини (27 у *GAZPROM* бренду), 35 бензинских станица у Бугарској (све у *GAZPROM* бренду) и 18 бензинских станица у Румунији (све у *GAZPROM* бренду).

Током 2016. године извршена је тотална реконструкција 6 бензинских станица у Србији.

НИС користи шест складишта деривата нафте и пет активних складишта за течни нафтни гас.

У 2016. години у експлоатацију је уведено и осам нових аутоцистерни за превоз авио-горива, два комплета аутоцистерни (тегљач и приколица) за превоз светлих деривата и шест полуприколица за превоз ТНГ-а.

Набављена је нова локомотива за ранжирну станицу Панчево и предата у експлоатацију Блоку „Прерада“ заједно са ранжирном станицом.

Програм лојалности и маркетиншке активности

Програм лојалности „Са нама на путу“ нуди низ посебних погодности при куповини горива, роба и услуга на свим НИС Петрол и *GAZPROM* бензинским станицама. Овај програм развија се од краја 2015. године и до 31. децембра 2016. године реализовано је више од 410 хиљада картица, а учешће корисника овог програма у укупној реализацији физичких лица износи 44%. Такође се развија посебан програм лојалности за пољопривреднике.

Током 2016. године у Србији је реализовано 245 маркетиншких активности, у Босни и Херцеговини – 101 активности, у Румунији – 59 активности, и у Бугарској – 37 активности.

Интензиван је био и развој и увођење нових врста брендираног горива и пројеката. У Румунији је уведен нови тип горива *G-Drive 100*, док је у Босни и Херцеговини на мрежи бензинских станица у НИС Петрол бренду уведен *Ultra D*, а на мрежи бензинских станица у *GAZPROM* бренду – *G-Drive 100*. У Бугарској је уведен *G-Drive Diesel*, као и на мрежи бензинских станица у *GAZPROM* бренду у Србији.

Контрола квалитета

У оквиру Блока „Промет“ формирана је Дирекција за контролу квалитета и пословања бензинских станица и складишта, услед измена у захтевима законодавства Републике Србије, везаних за организацију контроле квалитета нафтних деривата на тржишту.

Увоз нафте

У циљу оптимизације корпе сировина реализован је увоз нових врста нафте типа *Kirkuk* и *Forcados*, док су за типове нафте који су се и раније користили (*REB* и *CPC*) постигнуте ниже увозне премије.

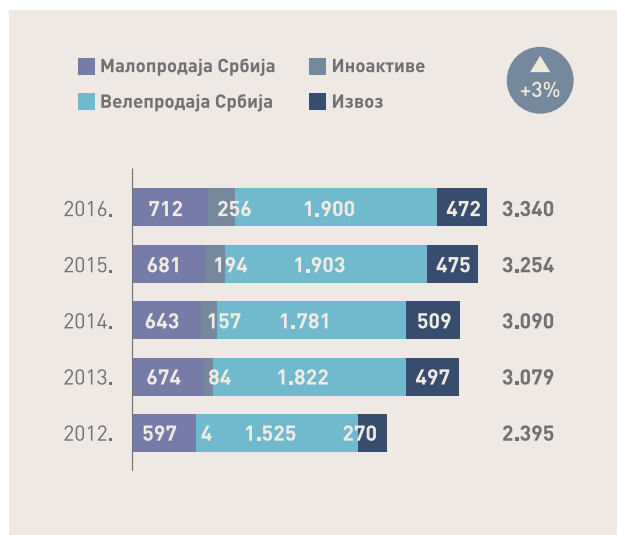

³⁵ Поред 35 бензинских станица у власништву НИС-а у Босни и Херцеговини су активне и две бензинске станице које послују у *DODO (Dealer Owned Dealer Operated)* режиму.

Оперативни показатељи³⁶

У 2016. године забележен је раст промета од 3% у односу на 2015. годину, тако да је укупан промет износио 3.340 хиљаде тона.

- Малопродаја у Србији – раст обима малопродаје за 5% резултат је раста продаје дизел-горива, као и моторних бензина.
- Велепродаја у Србији – пад за 0,14% - повећана продаја моторних и неенергетских горива није елиминисала ефекат пада промета мазута и дизел-горива.
- Извоз – пад од 1% као последица смањења извоза моторних и енергетских горива (највише мазута – због веће исплативости продаје битумена и коришћења мазута за грејање рафинерије).
- Иноактиве – раст обима продаје за 31% услед раста продаје моторних горива (дизела за 31% и бензина за 41%).

Графикон бр. 12: Обим промета³⁷, у хиљ. тона

Графикон бр. 13: Структура промета³⁸, у хиљ.тона

„Година HSE“

Блок „Промет“ је у „Години HSE“ именован за носиоца унапређења елемента „HSE лидерство и култура“.

У 2016. години пред Блок „Промет“ је постављен велики изазов: суочавање и изналажење системских решења са новим законским захтевима за едукацију запослених у области заштите од пожара. Уведене су две едукативне праксе:

- Школа 30П – организована је обука за запослене, како би се оспособили за полагање стручног испита за заштиту од пожара, што је нови законски захтев за запослене који манипулишу горивима и запаљивим течностима и гасовима. Од августа до краја године формирано је 20 група на 10 локација са укупно 513 полазника, од којих је стручни испит положило њих 231.
- HSE дани – организовано је 16 HSE дана на којима је учествовало преко 70 менаџера НИС а.д. Нови Сад. Током ових дана оспособљено је више од 2.500 запослених за различите HSE области.

³⁶ Укључујући интерни промет (2016: 14 хиљада тона; 2015: 13 хиљада тона).

³⁷ Укључујући интерни промет (2016: 14 хиљада тона; 2015: 13 хиљада тона).

³⁸ Укључујући интерни промет (2016: 14 хиљада тона; 2015: 13 хиљада тона).

Енергетика

Кључни показатељи	Јединица мере	2016.	2015.	$\Delta \frac{2016.}{2015.} (\%)^{39}$
<i>ЕБИТДА</i>	млрд. РСД	7,0 ⁴⁰	5,6 ⁴¹	+24%
Производња електричне енергије	MWh	147.505	123.455	+19%
<i>CAPEX</i>	млрд. РСД	1,8	0,7	+163%

За Блок „Енергетика“ 2016. година је била врло успешна. *ЕБИТДА* из редовног пословања у 2016. године износи 9,2 милиона долара и у односу на бизнис план 2016. године већа је за 4,4 милиона долара.

Обим трговине електричном енергијом прешао је 2 TWh. Настављене су даље активности на развоју бизниса и побољшању оперативне ефикасности.

Развој бизниса

За пројекат ТЕ-Т0 Панчево спроведен је тендерски поступак за избор извођача радова по моделу *EPC*, спроведени су технички и комерцијални преговори и уплаћен је основни капитал. За пројекат ветропарк „Планиште“ је прибављен статус повлашћеног произвођача електричне енергије, који обезбеђује *feed in* тарифу и потписивање *Power Purchase Agreement (PPA)*, усаглашених од стране државе.

Припремљена је и послата документација за разговоре са представницима Министарства енергетике о условима за стицање права коришћења ресурса шкриљца на налазишту Алексинац и шема реализације пројекта. За пројекат Ковин (ТЕ, експлоатација угља) добијена је Потврда о резервама угља. Потписан је Меморандум о разумевању са кинеским партнерима. Завршена је припрема студије изводљивости, коју је финансирао кинески партнер и њено усаглашавање од стране кинеског партнера је у завршној фази.

³⁹ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

⁴⁰ *ЕБИТДА* Блока „Енергетика“ из редовног пословања у 2016. години износила је 1,0 милијарду динара. У децембру 2016. године извршена је наплата старих потраживања од ЈП „Србијагас“, па је ефекат ове наплате на *ЕБИТДА* Блока „Енергетика“ износио 6,0 милијарди динара.

⁴¹ *ЕБИТДА* Блока „Енергетика“ из редовног пословања у 2015. години износила је 1,4 милијарди динара. У децембру 2015. године извршена је наплата старих потраживања од ЈП „Србијагас“, па је ефекат ове наплате на *ЕБИТДА* Блока „Енергетика“ износио 4,2 милијарде динара.

Монетизација гаса

Радови на изградњи мале електране Мајдан (2,4 MW) су завршени и електрана је пуштена у рад у августу 2016. године. У погледу реконструкције мале електране Велебит 3, ради стицања права на подстицајну (већу) цену електричне енергије, прибављено је позитивно мишљење Министарства рударства и енергетике, уговорена је и урађена техничко-економска анализа, и започета је израда пројектне документације.

Идентификована је могућност изградње мале електране Турија 2 на СОС Турија електричне снаге 1 MWe и започета израда документације за одобравање инвестиционог пројекта.

У циљу повећања ефикасности и смањења трошкова снабдевања потрошача топлотном енергијом у Рафинерији нафте Нови Сад, уговорена је и урађена техничко-економска анализа варијантних решења, те је започета припрема документације за одобравање инвестиционог пројекта.

Трговина електричном енергијом

На пољу трговине електричном енергијом НИС је присутан на тржишту Србије, али сарађује и са партнерима у прекограничној трговини на границама Србије са Босном и Херцеговином, Републиком Македонијом, Мађарском и Румунијом. НИС а.д. Нови Сад, од средине априла, снабдева део (до 25%) сопствене потрошње унутар НИС билансне групе. Отпочете су прве активности на малопродајном тржишту у Србији. У току ове године, као иницијално тржиште, циљ су потрошачи који се снабдевају путем јавних набавки. НИС Петрол с.р.л. Букурешт, од новембра 2015. тргује електричном енергијом на румунској берзи *OPCOM* и на граници са Србијом. НИС Петрол с.р.л. Букурешт је у августу истрговао прве количине у Словенији. У последњем кварталу 2016. године НИС Петрол с.р.л. Букурешт се регистровао за трговину у Мађарској и наставља активности на ширењу мреже партнера, које су предуслов за приступ *ОТС* тржишту у Румунији.

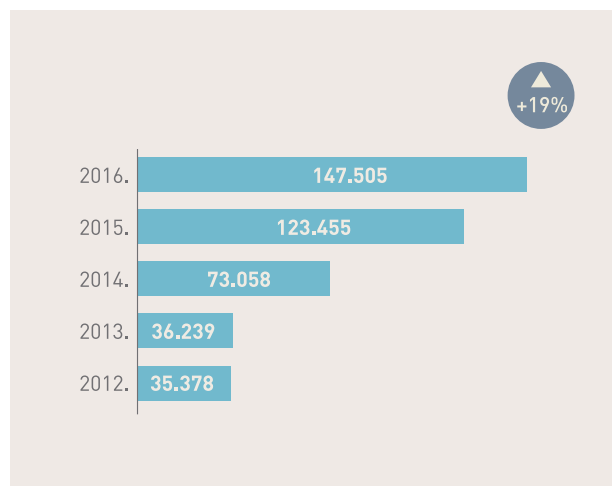
Оперативни показатељи

У 2016. години остварена је укупна укупна производња од 147.505 MWh електричне енергије. За производњу електричне енергије на когенеративним постројењима искоришћено је 31,3 милиона m^3 некомерцијалног гаса.

За потребе реализације пројекта искоришћења гаса из лежишта Ново Милошево са веома високим садржајем угљен-диоксида, размотрене су технички изводљиве варијанте изградње мале електране на самом лежишту, а анализирају се и друга решења која би била економски оправдана.

Завршени су радови на изградњи станице за снабдевање КПП на бензинској станици Чачак 1 и она је пуштена у рад 27. јула 2016. године. Одобрен је пројекат изградње станице за снабдевање КПП на бензинској станици Жарково 2 (Београд), уговорена испорука главне опреме и изградња прикључног гасовода и започета израда пројектне документације.

На пројекту изградње станице за производњу КПП на лежишту Острво одобрена је експлоатација гаса, урађен је главни рударски пројекат, урађена је експертиза о интеракцији објеката и активности НИС-а и изворишта воде, која је прихваћена од стране града Пожаревац, изграђен је приступни пут од села Острво и изградња је у завршној фази.

Графикон бр. 14: Производња електричне енергије, у MWh⁴²

„Година HSE“

Током 2016. године извршено је унапређење система за дојаву пожара у 15 трансформаторских станица у Енергани Панчево. Такође су израђени планови заштите од пожара за Енергану Нови Сад и Енергану Панчево, а започети за когенеративна постројења. Завршен је *update software*-а на системима за континуално мерење емисије загађујућих материја у ваздух у Енергани Панчево, у складу са новом подзаконском регулативом из области заштите ваздуха.

⁴² Укључујући и Енергану Панчево (10,7 MWe).

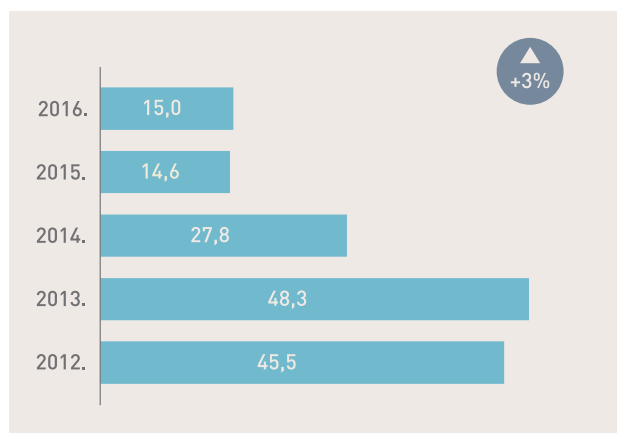

ЕФИКАСНОСТ МЕРА УСПЕХА

Повећање оперативне ефикасности је трајни пословни циљ НИС-а, који ће бити доминантан и наредних година кроз *OMS* – Систем оперативног менаџмента, а ефекти мера за повећање оперативне ефикасности на показатељ *EBITDA* у 2016. години износили су 8,6 милијарди динара. Уз рационално коришћење капацитета и смањење трошкова, допринос су дали и запослени НИС-а кроз програм „Ја имам идеју“, са преко 1.000 предлога за ефикасније пословање.

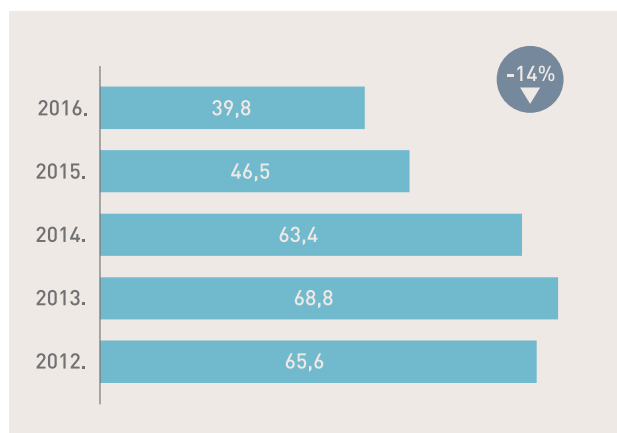
Финансијски показатељи

Нето добит

Остварена нето добит за 2016. годину износи 15 милијарди динара и за 3% је већа од нето добити остварене у 2015. години. Ефекат смањења цене нафте и нафтних деривата на тржишту делимично је амортизован ефектима реализације мера за повећање оперативне ефикасности. Износ негативних курсних разлика у 2016. години је више него дупло мањи у односу на 2015. годину.

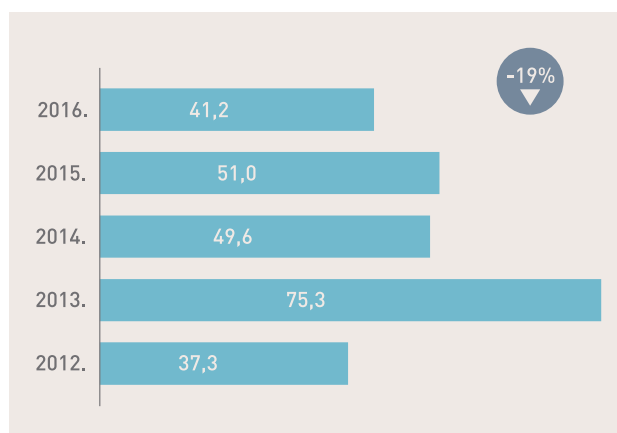
Графикон бр. 15: Нето добит, у млрд. РСД

ЕБИТДА

У 2016. години остварена је *ЕБИТДА* у износу од готово 40 милијарди динара, што је мање у односу на претходну годину за 14%. Као и претходне године највећи утицај на овакво кретање имала је цена нафте, која је у просеку мања за 18%⁴³ у односу на 2015. годину.

Графикон бр. 16: *ЕБИТДА*, у млрд. РСД

ОСФ

У 2016. години *ОСФ* износи 41,2 милијарде динара и мањи је односу на 2015 годину за 19%:

- мањи приливи, као последица нижих цена нафтних деривата, и
- веће обавезе према држави.

Графикон бр. 17: *ОСФ*, у млрд. РСД

⁴³ Нафта типа *Urals RCMB*.

Нето добит

15

млрд. РСД

EBITDA

39,8

млрд. РСД

OCF

41,2

млрд. РСД

НИС је током 2016. године извршио приоритетизацију свог инвестиционог портфолија. Одабрани су високо профитабилни пројекти, пројекти који имају брз повраћај уложених средстава, као и пројекти чије би одлагање имало негативне ефекте по генерисани профит.

У току 2016. године је издвојено 26,09 милијарди динара за финансирање инвестиција, што је за 14% мање од износа који је био издвојен 2015. године.

Графикон бр. 18: CAPEX према врстама пројеката⁴⁵, у млрд.РСД

⁴⁴ Финансирање, без ПДВ-а.

⁴⁵ Износи су дати у милијардама РСД и без ПДВ-а.

Организациони део	Најзначајнији пројекти
Блок „Истраживање и производња“	<ul style="list-style-type: none"> • Бушење разрадних бушотина • Улагања у геолошко-техничке активности • Програм 3D сеизмичких испитивања и бушења истражних бушотина у Републици Србији • Улагања у концесиона права • Улагања у базу инфраструктуру
Блок „Сервиси“	<ul style="list-style-type: none"> • Набавка wireless система за 3D сеизмичку аквизицију • Пројекат проширења капацитета, третмана воде и модернизације депоније исплаке Ново Милошево • Куповина средстава и опреме за цементацију, као и куповина цементационих агрегата
Блок „Прерада“	<ul style="list-style-type: none"> • Модернизација рафинеријске прераде - почетак фазе реализације пројекта „Дубока прерада“ • Програм повећања производне ефикасности и програм инвестиционог одржавања • Капитална улагања у вези са заштитом животне средине (Пројекат прања ејекторског гаса на S-2200 (смањење емисије SO_x, санација и раздвајање уљне и атмосферске канализације, уградња сепаратора на линији СЛОП-а, смањење емисије NO_x у димним гасовима из Енергане)
Блок „Промет“	<ul style="list-style-type: none"> • Реконструкција бензинских станица у Србији • Набавка локомотиве за ранжирну станицу
Блок „Енергетика“	<ul style="list-style-type: none"> • Реализација пројекта изградње енергане са гасном и парном турбином ТЕ-ТО Панчево • Пројекти когенерација • Пројекат мониторинга енергетског биланса • Пројекти развоја КПГ
Корпоративни центар	<ul style="list-style-type: none"> • Пројекти са IT компонентом (легализација софтвера, пројекти унапређења WAN комуникационих уређаја) • Наставак имплементације пројекта Enterprise Historian система за материјални биланс • Пројекат „Sourcing SRM решење“ (систем електронског избора добављача на САП платформи) • Пројекат „Адаптација простора за складиштење архивског материјала“ • Пројекти реконструкције пословних центара у Београду и Новом Саду • Куповина нових и реконструкција постојећих ватрогасних возила

Задуженост

У току 2016. године дошло је до благог смањења дуга према банкама до нивоа од 662 милиона USD. У прва три квартала 2016. повећан је ниво дуга до 702 милиона USD на дан 30.09.2016. услед повлачења повољних кредита од банака, које припадају ЕУ банкарским групама, по основу увоза из ЕУ, а у складу са изузецима предвиђеним актуелним текстом санкција ЕУ, као и повлачења кредита од српских банака. Динамика повлачења кредита у највећој мери условљена је динамиком увоза из ЕУ. Повлачењем предметних кредита обезбеђује потребна средства за

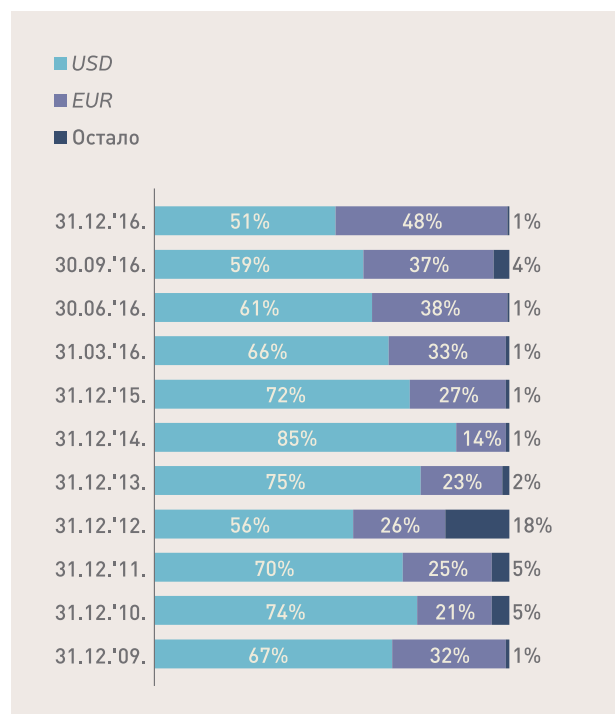
отплате доспелих кредита до краја 2016. године, односно у 2017. години као и за финансирање редовног пословања до нивоа дозвољене задужености. У току четвртог квартала превремено су отплаћени скуп кредити у противвредности од 101 милиона USD, који су по редовном плану отплате доспевали на наплату у 2017. години.

Настављен је тренд диверсификације валутне структуре кредитног портфеља повећавањем учешћа кредита у еврима и смањењем учешћа кредита у доларима. Осим тога континуирано се ради на преговарању и изналажењу дугорочних извора финансирања, као и извора финансирања који нису ограничени санкцијама.

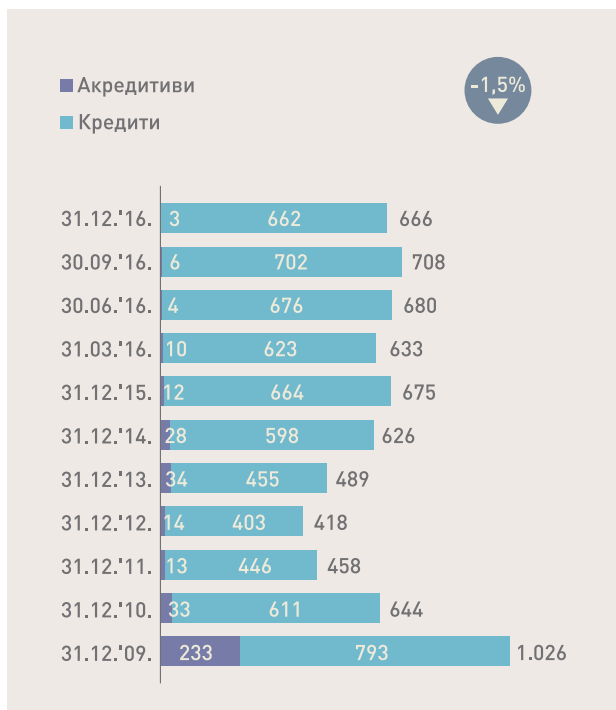

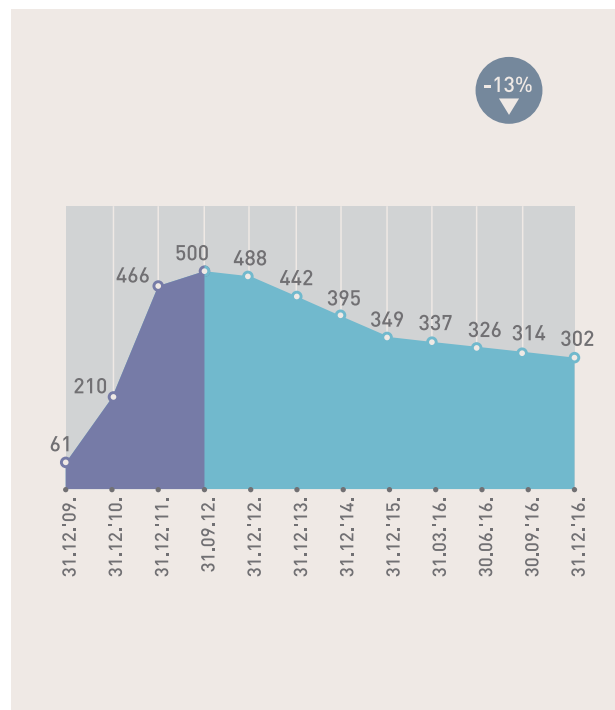
Графикон бр. 19: Кретање укупног дуга према банкама⁴⁶, у мил. USD

Графикон бр. 20: Структура укупног дуга према банкама, по валутама у %

Графикон бр. 21: Кретање укупне задужености према банкама⁴⁷, у мил. USD

Графикон бр. 22: ГПН зајам, у мил. EUR

⁴⁶ Структура дуга по рочности је приказана на основу уговора потписаних са банкама, а не према њиховом доспећу посматрано на дан 31.12.2016.

⁴⁷ Поред дуга према банкама и акредитива, НИС а.д. Нови Сад на 31.12.2016. године има и издате банкарске гаранције у износу од 25,4 милиона USD, корпоративне гаранције у износу од 48,3 милиона USD, потписана писма о намерама у износу од 1,9 милиона USD и финансијски лизинг у износу од 2,9 милиона USD.

Порези и други јавни приходи⁴⁸

НИС а.д. Нови Сад	2016.	2015.	% ⁴⁹
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,48	1,43	+3%
Порез на добит правних лица	1,81	2,74	-34%
Порез на додату вредност	22,26	21,38	+4%
Акцизе	108,75	104,24	+4%
Накнада за робне резерве	6,25	6,36	-2%
Царине	0,48	0,38	+25%
Рудна рента	1,01	1,42	-29%
Остали порези	1,26	1,30	-3%
Укупно	143,30	139,26	+3%
НИС-ова зависна друштва у Србији⁵⁰			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,48	0,52	-8%
Порез на добит правних лица	0,06	0,08	-31%
Порез на додату вредност	1,03	1,12	-8%
Акцизе	0,00	0,00	/
Царине	0,06	0,09	-33%
Рудна рента	0,00	0,00	/
Остали порези	0,09	0,08	+6%
Укупно	1,71	1,89	-10%
Укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима у Србији	145,01	141,15	+3%
НИС-ова зависна друштва у региону и Анголи			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,06	0,11	-46%
Порез на добит правних лица	0,26	1,04	-75%
Порез на додату вредност	1,25	0,87	+43%
Акцизе	10,23	7,39	+38%
Царине	5,85	0,62	+9x
Рудна рента	0,00	0,00	/
Остали порези	0,12	0,14	-15%
Укупно	17,78	10,18	+75%
Одложена пореска средства (укупно за Групу)	0,50	0,58	-15%
Укупно НИС Група⁵¹	163,28	151,92	+7%

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС а.д Нови Сад са зависним друштвима, насталим из његове организационе структуре⁵² у Србији, треба да издвоји за 2016. годину је 145 милијарди динара, што је за 3% више него у 2015. години.

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода који НИС Група треба да издвоји за 2016. годину је 163 милијарде динара, што је за 7% више него у 2015. години.

⁴⁸ У милијардама динара.

⁴⁹ Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања. Приказани проценти промене добијени су на основу вредности које нису заокружене на милијарде РСД.

⁵⁰ Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

⁵¹ Укључујући порезе и друге обавезе по основу јавних прихода за зависна друштва у региону, порез на добит у Анголи и одложена пореска средства.

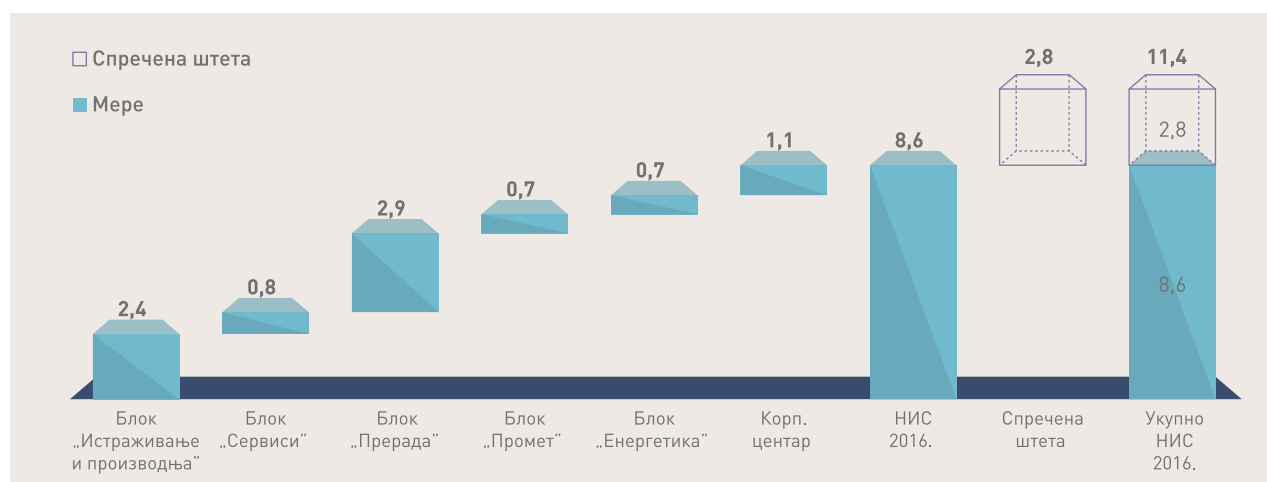
⁵² Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

Рацио показатељи

Показатељ	2016.	2015.
Принос на укупан капитал (добитак пре опорезивања/укупан капитал)	9%	10%
Нето принос на сопствени капитал (нето добит/основни капитал)	18%	18%
Стопа пословног добитка (пословни добитак/нето приход од продаје ⁵³)	10%	12%
Степен задужености у односу на укупан капитал (краткорочне и дугорочне обавезе/укупан капитал)	86%	92%
Степен задужености у односу на сопствени капитал (краткорочне и дугорочне обавезе/основни капитал)	212%	215%
Ликвидност I степена (готовина и готовински еквиваленти/краткорочне обавезе)	33%	29%
Ликвидност II степена ((обртна имовина – залихе)/краткорочне обавезе)	98%	96%
Рацио нето обртног фонда ((обртна имовина – краткорочне обавезе)/укупна имовина)	7%	6%

Повећање оперативне ефикасности

И у 2016. години се показало да су ефекти реализације мера за повећање оперативне ефикасности били добар одговор на изазове које је тржиште поставило пред НИС Групу. Током целе године пословање се одвијало у знаку реализације мера за повећање оперативне ефикасности, са новим кораком који представља имплементацију система оперативног менаџмента (OMS). Имплементација овог система, која се у пуној мери очекује у наредним годинама, омогућава, првенствено, повећање оперативне ефикасности и ефикасности управљања HSE ризицима, смањење трошкова и оптимизацију бизнис процеса, као и достизање поузданијег рада опреме.

Графикон бр. 23: Ефекат реализације мера за повећање оперативне ефикасности на показатељ EBITDA

Програм мотивације „ЈА ИМАМ ИДЕЈУ“, омогућава сваком запосленом да предложи идеје које могу да побољшају пословање и тако директно утиче на повећање ефикасности. За одобрене идеје обезбеђене су одговарајуће нематеријалне награде, као и новчане које могу да износе и до 1.800.000 динара бруто.

У оквиру програма „ЈА ИМАМ ИДЕЈУ“ у току 2016. године пријављено је укупно 1.101 идеја, са оствареним ефектом од око 2⁵⁴ милијарде динара.

⁵³ Нето приход од продаје = Приходи од продаје роба и услуга - набавна вредност продате робе.

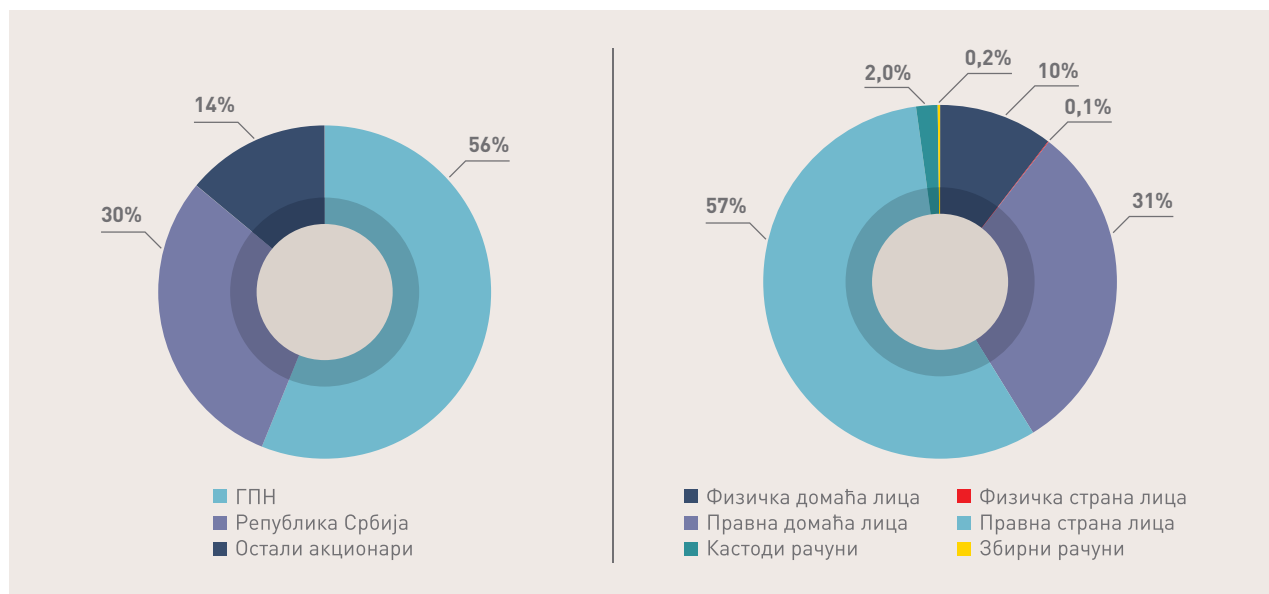
⁵⁴ Ефекат на EBITDA је 1,9 милијарди динара, а ефекат на новчани ток је 0,1 милијарда динара.

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Структура акцијског капитала

Акцијски капитал НИС-а износи 81,53 милијарде динара и подељен је на укупно 163.060.400 акција номиналне вредности од 500,00 динара. Све емитоване акције су обичне акције и дају својим власницима следећа права:

- право учешћа и гласања на скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- право на исплату дивиденде у складу са важећом регулативом;
- право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;
- право пречег стицања обичних акција, и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија;
- друга права у складу са Законом о привредним друштвима и актима Друштва.

Графикон бр. 24: Структура акцијског капитала према учешћу у акцијском капиталу

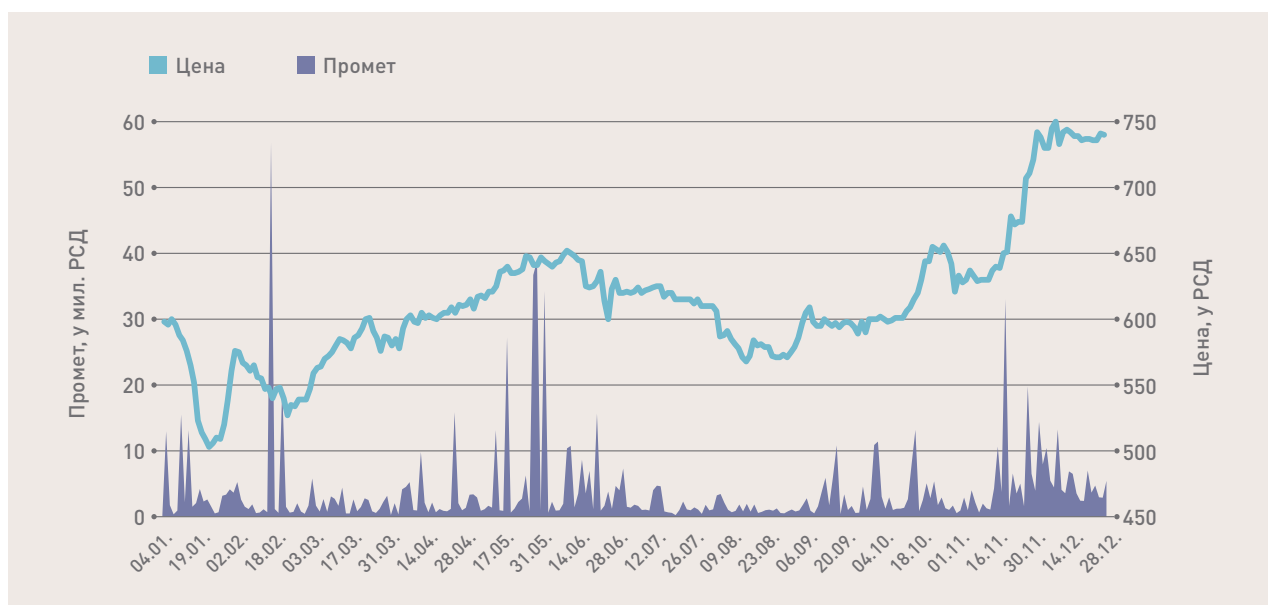
Графикон бр. 25: Структура акцијског капитала према типу лица

У структури првих 10 акционара са највећим учешћем у акцијском капиталу доминирају кастоди рачуни:

Акционар	Број акција	% учешћа у акцијском капиталу
ЈАД „Гаспром њефт“	91.565.887	56,15%
Република Србија	48.712.084	29,87%
<i>Societe Generale</i> банка Србија а.д. – кастоди рачун - фонд	1.066.666	0,65%
<i>Unicredit Bank</i> Србија а.д. – кастоди рачун	557.040	0,34%
<i>Raiffeisen bank</i> а.д. Београд – кастоди рачун	331.815	0,20%
Актив-фонд д.о.о.	236.330	0,14%
<i>Unicredit Bank</i> Србија а.д. – збирни рачун	229.801	0,14%
<i>AWLL Communications</i> д.о.о. Београд	227.352	0,14%
<i>Global Macro Capital Oportunities</i>	216.465	0,13%
Керамика Јовановић д.о.о. Зрењанин	203.824	0,12%
Остали акционари	19.713.136	12,09%
Укупан број акционара на дан 31.12.2016. године:		2.137.493

Трговање акцијама и показатељи по акцији

Акцијама НИС а.д. Нови Сад тргује се на Прајм листингу Београдске берзе а.д.

Графикон бр. 26: Кретање цене и промета у 2016. години

Преглед трговања акцијама НИС а.д. Нови Сад на Београдској берзи у 2016. години

Последња цена (31.12.2016.)	740 РСД
Највиша цена (13.12.2016.)	757 РСД
Најнижа цена (21.01.2016.)	500 РСД
Укупан промет	982.405.190 РСД
Укупан обим (број акција)	1.582.287 акција
Укупан број трансакција	34.072 трансакције
Тржишна капитализација на дан 31.12.2016.	120.664.696.000 РСД
<i>EPS</i>	98,62 РСД
Консолидована <i>EPS</i>	92,07 РСД
<i>P/E</i> рацио	7,5
Консолидовани <i>P/E</i> рацио	8,0
Књиговодствена вредност на дан 31.12.2016.	1.319,60 РСД
Консолидована књиговодствена вредност на дан 31.12.2016.	1.235,62 РСД
<i>P/BV</i> рацио	0,6
Консолидовани <i>P/BV</i> рацио	0,6

Током 2016. године Друштво није стицало сопствене акције.

Дивиденде

Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад заснована је на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди. Дугорочна политика дивиденди предвиђа да се најмање 15% остварене нето добити исплати акционарима у облику дивиденде.

Приликом утврђивања предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе за отплату кредита, макроекономско окружење и законске прописе. Сваки од ових фактора, засебно или у комбинацији, уколико је довољно значајан, може да утиче на предложену исплату дивиденде.

	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Нето добит (губитак), у млрд. РСД ⁵⁵	(4,4)	16,5 ⁵⁶	40,6 ⁵⁷	49,5	52,3	30,6	16,1
Укупан износ дивиденде, у млрд. РСД	0,00	0,00	0,00	12,4	13,1	7,6	4,0
Рацио исплате	-	-	-	25%	25%	25%	25%
Зарада по акцији, у РСД	-	101,1	249,0	303,3	320,9	187,4	98,8
Дивиденда по акцији, бруто, у РСД	0,00	0,00	0,00	75,83	80,22	46,85	24,69
Цена акције на 31.12., у РСД	-	475	605	736	927	775	600
Дивидендни принос акционара, у % ⁵⁸	-	-	-	10,3	8,7	6,0	4,1

Односи са инвеститорима

НИС а.д. Нови Сад развија дугорочни однос са инвестиционом јавношћу који је заснован на поверењу кроз транспарентну објаву информација и друге видове комуникације. Као јавно друштво чијим се акцијама тргује на регулисаном тржишту Београдске берзе, НИС а.д. Нови Сад редовно по завршетку сваког квартала организује презентације остварених резултата. Комуникација са инвестиционом јавношћу одвија се и на инвеститорским конференцијама којима НИС а.д. Нови Сад присуствује, као и кроз директне састанке са заинтересованим странама (састанци 1-на-1) у просторијама Друштва.

Значајан извор информација за све заинтересоване стране је и посебан део корпоративног сајта намењен инвеститорима и акционарима – <https://ir.nis.eu>. Овај део сајта редовно се ажурира најновијим презентацијама о остварењу резултата, финансијским извештајима, извештајима ревизора, финансијским календаром, али и другим презентацијама и садржајем.

НИС а.д. Нови Сад сваке године организује Дан инвеститора, који се одржава у просторијама Друштва и на коме увек представља важне и значајне пројекте. Ове године гости су имали прилику да се упознају са радом НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад, обиђу Аминско постројење за пречишћавање гаса и логистички комплекс складишта у Елемиру.

НИС а.д. Нови Сад је добитник „Сребрне плакете“ Београдске берзе за најбоље односе са инвеститорима у 2016. години. По броју до сада освојених златних и сребрних плакета Београдске берзе (четири златне и једна сребрна) НИС а.д. Нови Сад је компанија са најбољим односима са инвеститорима у региону.

⁵⁵ Нето добит НИС а.д. Нови Сад.

⁵⁶ Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.

⁵⁷ Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.

⁵⁸ Израчунава се као однос бруто дивиденде према цени акције на крају године.

Опис финансијских инструмената које Група користи

Услед изложености валутном ризику НИС Група користи форвард трансакције на девизном тржишту као инструмент управљања овом врстом ризика.

Као матично друштво за целу Гаспром њефт Групу, у оквиру које послује и НИС а.д. Нови Сад са својим зависним друштвима, ЈАД „Гаспром њефт“ управља инструментима робног хеџинга на нивоу Гаспром њефт Групе и процењује да ли је потребно коришћење одговарајућих инструмената робног (*commodity*) хеџинга.

Рејтинг

Рејтинг доделио	Члан групе	Претходна оцена		Оцена рејтинга	
		Оцена	Датум	Оцена	Датум
Агенција за привредне регистре Републике Србије	-	ББ Веома добар бонитет	8.12.2015.	ББ Веома добар бонитет	12.07.2016.
Bisnode д.о.о. Београд, Србија	Dun&Breadstreet	5A2 Good Even	4.11.2015.	5A3 Fair Down	25.01.2017.
	Bisnode AB, Стокхолм, Шведска	B1	15.12.2015.	C2	25.01.2017.

СТАНДАРДИ
ЗА УСПЕХ

NIS

GAZPROM NEFT

NIS

GAZPROM N

S

EFT

Након пројекта модернизације, Рафинерија нафте Панчево је међу најсавременијима у овом делу Европе, како по квалитету својих производа, тако и по поштовању еколошких стандарда у току прераде нафте. И производња горива по Евро-5 стандарду део је укупне еколошке одговорности НИС-а, што, уз модернизацију мреже бензинских станица у Србији, доноси успех код потрошача и повећање тржишног удела.

КОРПОРАТИВНО УПРАВЉАЊЕ

Изјава о примени кодекса корпоративног управљања

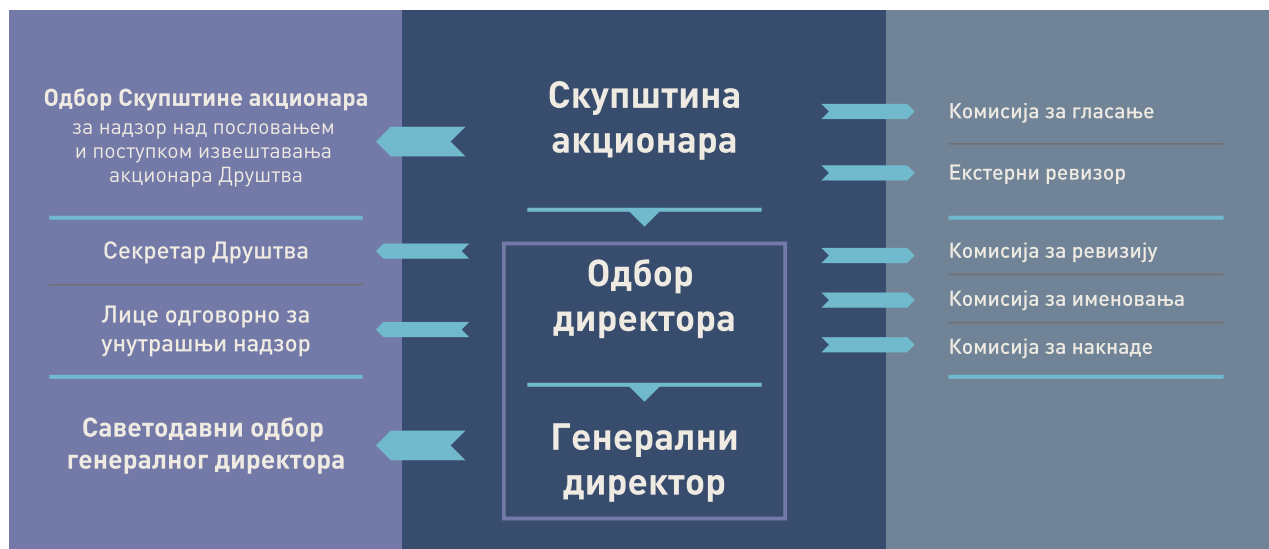
У складу са чланом 368. Закона о привредним друштвима (у даљем тексту „Закон“) НИС а.д. Нови Сад изјављује да примењује Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Кодекс“) који је доступан на интернет страници Друштва⁵⁹. Ова Изјава садржи детаљан и свеобухватан преглед пракси корпоративног управљања које Друштво спроводи.

Кодекс представља допуну правила садржаних у Закону и Статуту НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Статут“), у складу са којима треба да се понашају носиоци корпоративног управљања Друштва. Одбор директора Друштва стара се о примени кодексом успостављених принципа, прати његово спровођење и усклађеност организације и деловања Друштва са Кодексом и Законом.

Систем управљања Друштвом

Друштво је успоставило једнодомни систем управљања, у коме централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је одговоран за реализацију постављених циљева и остваривање резултата, док акционари своја права и контролу врше првенствено преко Скупштине акционара.

Одредбама Статута извршено је потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва.

Графикон бр. 27: Структура корпоративних органа и тела НИС а.д. Нови Сад

⁵⁹ <http://ir.nis.rs/korporativno-upravae/kodeks-korporativnog-upravaa/>.

Скупштина акционара и права акционара

Скупштину акционара као највиши орган Друштва чине сви акционари. Све акције НИС а.д. Нови Сад су обичне акције које власницима дају иста права, при чему свака акција даје право на један глас. Акцима Друштва нису предвиђена ограничења која би се односила на број акција или број гласова на седници Скупштине акционара које може имати једно лице.

Седнице Скупштине акционара могу бити редовне и ванредне. Редовну седницу Скупштине акционара сазива Одбор директора и она се одржава најкасније 6 месеци након завршетка пословне године. Ванредне седнице сазива Одбор директора на основу своје одлуке или по захтеву акционара који поседују најмање 5% акција Друштва.

Правила која се односе на начин сазивања седница, начин рада и одлучивања Скупштине акционара, а посебно питања везана за начин остваривања права акционара у вези са Скупштином акционара су унапред прописана и обједињена у Пословнику Скупштине акционара Друштва⁶⁰, који је јавно објављен и доступан свим акционарима.

Позив за седницу Скупштине акционара упућује се објавом на интернет-страници Друштва (www.nis.eu), интернет-страници регистра привредних субјеката (www.apr.gov.rs) и интернет страници регулисаног тржишта (www.belex.rs), најкасније 30 дана пре дана одржавања редовне, односно 21 дан пре

одржавања ванредне седнице. Истовремено са објавом позива за седницу Скупштине акционара на интернет страници Друштва објављују се и материјали за седницу Скупштине акционара, који су такође доступни на увид у седишту Друштва сваком акционару који то захтева или његовом пуномоћнику, до дана одржавања седнице.

Позив за седницу Скупштине, поред информација о месту и времену одржавања седнице и дневном реду, садржи и обавештење о начину на који су акционарима доступни материјали за седницу, објашњења о правима акционара, начину и роковима за њихово остваривање и о Дану акционара. Уз позив се, такође, објављују и формулари за давање пуномоћја и формулари за гласање у одсуству, који су доступни и у седишту Друштва, као и формулари за гласање електронским путем.

Све усвојене одлуке Скупштине акционара се објављују на интернет-страници Друштва заједно са извештајем Комисије за гласање о резултатима гласања, записником са седнице Скупштине акционара, као и списком учесника и позваних лица и списком присутних и заступаних акционара Друштва.

Позив и материјали за седницу Скупштине акционара, као и усвојене одлуке и остали документи, објављени након одржавања седнице Скупштине акционара, доступни су на српском, руском и енглеском језику.

⁶⁰ доступан на страници <http://ir.nis.rs/korporativno-uprave/skupshtina-akcionara/#c130>.

Посебна права акционара

Уговором о куповини и продаји акција НИС а.д. Нови Сад, који је закључен 24.12.2008. године између ЈАД „Гаспром њефт“ и Републике Србије, предвиђено је да све док су уговорне стране акционари НИС а.д. Нови Сад, нити једна од страна неће продати, пренети или на други сличан начин располагати власништвом над пакетом акција, делимично или у целости, у корист било ког трећег лица, осим ако претходно не понуди другој страни да купи пакет акција у складу са истим условима који буду понуђени од стране трећег лица.

У складу са чланом 4.4.1. истог уговора, све док је Република Србија акционар Друштва са најмање 10% учешћа у основном капиталу, иста ће имати право на онај број чланова Одбора директора који је пропорционалан њеном учешћу у основном капиталу.

Право на учешће у раду Скупштине акционара

Право на учешће у раду и право гласа на седници Скупштине акционара имају сви акционари који су власници акција НИС а.д. Нови Сад на Дан акционара, који пада на десети дан пре дана одржавања седнице Скупштине акционара, на основу евиденције Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности.

Право учешћа у раду Скупштине акционара подразумева право акционара да гласају, право да учествују у расправи о питањима на дневном реду Скупштине акционара, укључујући и право на подношење предлога, постављање питања која се односе на дневни ред Скупштине акционара и добијање одговора, у складу са Законом, Статутом и Пословником Скупштине акционара, којим су прецизније утврђене процедуре за остваривање ових права.

Према Статуту, право да лично учествује у раду Скупштине акционара има акционар Друштва са најмање 0,1% акција од укупног броја акција Друштва, односно пуномоћник који представља најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва. Акционари Друштва који појединачно поседују мање од 0,1% од укупног броја акција Друштва, имају право да учествују у раду Скупштине акционара преко заједничког пуномоћника, да гласају у одсуству или да гласају електронским путем, без обзира на број акција које поседују, при чему сви наведени облици гласања имају једнако дејство. Постојање цензуса за лично учешће условљено је чињеницом да Друштво има изузетно велики број акционара (око 2,1 милиона) и да постојање цензуса у оваквим околностима представља нужност, како се не би довели у питање ефикасност и рационалност у погледу планирања и одржавања седница Скупштине акционара.

Друштво је омогућило свим акционарима давање пуномоћја електронским путем и електронско гласање пре седнице, при чему пуномоћје тј. формулар за гласање мора бити потписан квалификованим електронским потписом, у складу са законом којим се уређује електронски потпис.

Предлагање допуне дневног реда

У складу са Статутом и Законом један или више акционара Друштва, који поседују најмање 5% акција са правом гласа, могу Одбору директора упутити предлог који садржи додатне тачке за дневни ред седнице Скупштине акционара о којима предлажу да се расправља, као и додатне тачке о којима се предлаже да Скупштина акционара донесе одлуку.

Право на постављање питања, добијање одговора и подношење предлога

Акционар Друштва, који има право учешћа у раду Скупштине акционара, може да постави питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара, као и друга питања у вези са Друштвом, у мери у којој су одговори на та питања неопходни за правилну процену питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара. На постављена питања одговарају чланови Одбора директора.

Већина за одлучивање

Одлуке Скупштине акционара усвајају се, по правилу, обичном већином гласова присутних акционара Друштва који имају право гласа по предметном питању, осим уколико Законом, Статутом или другим прописима за поједина питања није одређен већи број гласова.

Изузетно од овога, све док Република Србија буде имала најмање 10% учешћа у основном капиталу Друштва, неопходан је потврдан глас Републике Србије за доношење одлука Скупштине акционара о следећим питањима: усвајање финансијских извештаја и извештаја ревизора, промене Статута, повећање и смањење основног капитала, статусне промене, стицање и располагање имовином велике вредности Друштва, промене претежне делатности и седишта Друштва и престанак Друштва.

Активности Скупштине акционара у 2016. години

У 2016. години одржана је VIII редовна седница Скупштине акционара (28.06.2016. године) у Београду, у згради Пословног центра НИС, ул. Милентија Поповића бр. 1, док ванредних седница није било.

На VIII редовној седници Скупштина акционара је усвојила финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2015. годину са мишљењем ревизора и изабрала ревизора за 2016. годину (*PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд). Усвојен је и Годишњи извештај Друштва за 2015. годину и Извештај о извршеној ревизији Годишњег извештаја, Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора и Извештај о раду Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара је усвојила и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора потребама Друштва и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, који су израђени уз помоћ екстерних експерата, као и Правилник о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања и Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора. Поред овога, Скупштина акционара је усвојила и Одлуку о расподели добити за 2015. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити Друштва, којом је утврђено да се за исплату дивиденде издваја 25% добити остварене у 2015. години, тј. одлучено је да акционарима Друштва буде исплаћено укупно 4,025 милијарди динара. Више информација о исплаћеној дивиденди за 2015. годину је дато у делу Годишњег извештаја: Извештај о пословању > Хартије од вредности > Дивиденда.

Скупштина акционара је такође именовала чланове Одбора директора и председника и чланове Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара за актуелни мандатни период, усвојила информацију о одобравању закључења послова у којима постоји лични интерес и измене Пословника Скупштине акционара.

Однос према акционарима и информисање акционара

Друштво има развијену двосмерну комуникацију са акционарима и инвеститорима, који имају могућност да добију све потребне информације о пословању Друштва и својим правима преко Канцеларија за послове са мањинским акционарима у Новом Саду и Београду, посебног Call центра, имејл сервиса, преко којег сваки акционар може постављати питања и добити одговоре електронским путем, као и преко Службе за односе са инвеститорима. Такође, Друштво одржава посебне презентације за акционаре и инвеститоре у вези са најбитнијим догађајима и учествује на састанцима са представницима инвестиционе заједнице. На кварталним презентацијама резултата пословања, редовно су присутни и представници највишег руководства Друштва, а на овим презентацијама се разматрају како резултати у протеклом периоду, тако и планови и стратегија Друштва. Више информација о односу Друштва са инвеститорима доступно је у делу Годишњег извештаја: Извештај о пословању > Хартине од вредности > Односи са инвеститорима.

НИС а.д. Нови Сад настоји да примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин

доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем периоду и у том циљу у великој мери користи своју интернет-страницу. Посебан сегмент интернет-странице, који је намењен акционарима и инвеститорима, садржи најважније вести, одлуке органа, одговоре на најчешћа питања акционара у претходном периоду, као и све потребне информације о акцијама, правима акционара и дивиденди. Све информације и документи на интернет-страници су доступни на српском, руском и енглеском језику. Процес обавезног извештавања регулисан је посебним актима Друштва који регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама.

У Друштву постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликта између мањинских акционара и Друштва. Друштво има петочлану Комисију за решавање по жалбама мањинских акционара, која ради на основу Пословника о раду ове Комисије. Овим пословником уређене су процедуре обраћања мањинских акционара Комисији, рад на њеним седницама, обавезе и одговорности њених чланова и друга релевантна питања, а Пословник је доступан на интернет-страници Друштва⁶¹.

Одбор директора

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је колективно одговоран за дугорочни успех Друштва, а у чијој надлежности је постављање основних пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Састав Одбора директора

Одбор директора има 11 чланова које бира Скупштина акционара. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС а.д. Нови Сад.

Кандидате за чланове Одбора директора може предложити Комисија за именовања или акционари Друштва који појединачно или заједно поседују најмање 5% акција Друштва.

Одбор директора чине извршни и неизвршни директори. До 07.12.2016. године, Одбор директора у свом саставу имао је једног извршног и 10 неизвршних чланова Одбора директора, а од 08.12.2016. има 2 извршна и 9 неизвршних чланова, од тога су два неизвршна директора истовремено и независни чланови Одбора директора.

Одбор директора има значајан број иностраних чланова који доносе међународно искуство, уз разумевање изазова са којима се Друштво суочава. Од 11 чланова Одбора директора, 6 су руски држављани, 3 су држављани Републике Србије, један је држављанин Француске, а један је држављанин Аустрије.

Чланови Одбора директора морају испуњавати услове који су прописани Законом, као и посебне услове прописане Статутом, о чему дају Изјаву на почетку мандата и имају обавезу да обавештавају Друштво о свим променама у свом статусу, а нарочито оним због којих евентуално више не испуњавају услове за чланство у Одбору директора или које би могле значити постојање сукоба интереса или кршење забране конкуренције.

Мандат чланова Одбора директора престаје на првој наредној редовној седници Скупштине акционара, осим у случају кооптације када мандат кооптираних чланова Одбора директора траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. По истеку мандата сваки члан Одбора директора може бити поново именован без ограничења броја мандата.

⁶¹ доступан на страници <http://ir.nis.rs/pitaa-i-odgovori/#c887>.

Пословник и седнице Одбора директора

Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва (у даљем тексту „Пословник о раду Одбора директора“) уређен је начин рада и доношења одлука Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва, укључујући и поступак сазивања и одржавања седница.

На почетку пословне године Одбор директора усваја годишњи план рада, који обухвата питања која се разматрају у складу са законским прописима, потребама пословања Друштва и којим су утврђени рокови за разматрање ових питања на седницама Одбора директора. Поред планираних питања, Одбор директора по потреби разматра и друга питања из своје надлежности.

Одбор директора доноси одлуке простом већином гласова од укупног броја чланова Одбора директора, осим одлуке о кооптацији, која се доноси простом већином присутних чланова и одлука за које је Законом и/или Статутом предвиђена друга већина. Сваки члан Одбора директора има по један глас.

Накнаде чланова Одбора директора и комисија

Политика накнада – Скупштина акционара је на VIII редовној седници, одржаној 28.06.2016. године, усвојила Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора. Политиком је предвиђено да накнаде треба да буду атрактивне и конкурентне да привуку и задрже лица у својству члана Одбора директора и комисија Одбора директора, која испуњавају стручне и друге критеријуме неопходне Друштву, а да истовремено не одступају значајно од накнада које се исплаћују члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора у другим Друштвима исте или сличне делатности, величине и обима пословања.

Политиком накнада предвиђено је да се накнаде извршним директорима утврђују уговором о раду, односно уговором о ангажовању сваког од извршних директора у Друштву по другом основу, при чему они не добијају накнаде за чланство у Одбору директора и комисијама Одбора директора, осим у делу који се односи на компензацију трошкова и осигурање од одговорности у вези са чланством и радом у Одбору директора и комисијама Одбора директора.

Структура накнада – Политиком накнада предвиђено је да се накнада састоји од:

- фиксног дела;
- компензације трошкова; и
- осигурања од одговорности чланова Одбора директора и комисија Одбора директора.

Фиксни (стални) део накнаде

члановима састоји се од годишњег фиксног дела накнаде за чланство у Одбору директора и годишњег фиксног дела накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора. Овај вид накнаде представља накнаду за време и труд члана Одбора директора тј. члана комисија Одбора директора у вези са његовом функцијом и везан је за припрему и активно учествовање на седницама Одбора директора тј. комисија Одбора директора, што од чланова захтева да унапред простудирају документа, присуствују и активно учествују на седници.

Компензација трошкова – Чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на накнаду за све трошкове који настају у вези са њиховим чланством у Одбору директора и/или учешћем у раду Комисија Одбора директора, у границама норми, које се утврђују унутрашњим актима Друштва.

Осигурање од одговорности чланова Одбора директора – Чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на осигурање од одговорности (*Directors & Officers Liability Insurance*) на терет Друштва у складу са унутрашњим актима Друштва.

Измене политике накнада – У циљу одржавања накнаде на примереном нивоу, предвиђено је да Политика накнада буде предмет периодичне оцене и анализе и усклађивања са потребама, могућностима и интересима Друштва, те променама других опредељујућих критеријума. Комисија за накнаде најмање једном годишње саставља извештај о оцени износа и структуре накнада за Скупштину акционара Друштва. У складу са препоруком Комисије за накнаде Скупштина акционара је 28.06.2016. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора, када је престала да важи њена претходна верзија од 18.06.2013. године.

Програм дугорочног стимулисања

Програм дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања је ближе уређен посебним Правилником о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања који регулише основне принципе и параметре програма.

Програм представља један од кључних елемената система стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања Друштва, чији је циљ стварање подстицаја за неизвршне директоре и чланове тела органа управљања ради реализације дугорочних циљева Друштва.

Циљ програма дугорочног стимулисања је повезивање интереса учесника програма са дугорочним интересима Друштва и акционара Друштва, обезбеђивање стимулације за учеснике програма која осигурава дугорочни одрживи развој друштва и реализацију његових стратешких циљева,

а која је адекватно усклађена са могућностима и потребама Друштва и повезивање стимулације за учеснике програма са позитивним резултатима Друштва током временског периода који је довољан како би се утврдило да је створена додатна вредност за акционаре Друштва.

Програм дугорочног стимулисања дели се на узастопне циклусе. Параметри програма и начин укључивања у програм су унапред дефинисани Правилником, а премије се исплаћују након завршетка сваког пуног циклуса.

Анализа рада Одбора директора

Одбор директора једном годишње спроводи анализу свог рада и рада комисија, ради идентификовања евентуалних проблема и предлагања мера за побољшање рада Одбора директора.

Анализа рада спроводи се на основу анкете коју попуњавају чланови Одбора директора и која садржи две групе кључних питања за процену рада Одбора директора. Прва група садржи критеријуме за оцену рада Одбора директора у погледу циљева, задатака и одговорности Одбора директора, док друга група садржи критеријуме за оцену процедура које се примењују у раду Одбора директора.

Резултати процене, засновани на одговорима чланова Одбора директора који су добијени као резултат попуњавања анкете, представљају се Скупштини акционара путем посебног извештаја.

Увођење у пословање, тренинзи и обуке чланова Одбора директора

Чланови Одбора директора по именовану се детаљније упознају са пословањем Друштва, чиме се омогућује бољи увид у начин пословања, стратегију и планове Друштва, кључне ризике са којима се Друштво суочава, као и њихово брже активно укључивање у рад Одбора директора. Ово подразумева, између осталог, упознавање са интерним актима Друштва, давање основних података о Друштву, управљању Друштвом, лицима именованим на руководеће положаје, подацима о пословању Друштва, пословној стратегији, пословном плану, циљевима, и другим подацима који су потребни за обављање њихових дужности.

Такође Друштво, у случају постојања потребе исказане од стране чланова Одбора директора, организује посебне програме додатног савршавања, односно обезбеђује посебна средства за те намене.

Стратешке седнице

Чланови Одбора директора учествују на стратешким седницама/састанцима, који члановима Одбора омогућују бољи преглед пословања Друштва, а организоване су са циљем да размотре и преиспитају приоритетне правце развоја Друштва, као и прогнозе кључних показатеља пословања и претпоставке за развој Друштва у дугорочној перспективи. И у 2016. години настављен је рад на изради и усаглашавању ажуриране Стратегије развоја Друштва до 2025. године. Чланови Одбора директора су на састанку одржаном 13.05.2016. године разматрали статус припреме Стратегије развоја друштва до 2025. године, док су на Стратешкој седници одржаној 27.06.2016. године поново разматрали претпоставке за дефинисање дугорочних циљева пословања Друштва, као што су: актуелни макроекономски параметри и пословно окружење, ставови и очекивања акционара, финансијско стање Друштва, кључни изазови у погледу даљег развоја Друштва и други фактори који утичу на финансијско-економско пословање Друштва, а све са циљем утврђивања коначне верзије Стратегије развоја Друштва до 2025. године.

Промене у саставу Одбора директора у 2016. години

На VIII редовној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 28.06.2016. године, сви чланови Одбора директора су поново изабрани. Дана 07.12.2016. године на основу оставке престало је својство члана Одбора директора г-дина Александра Бобкова, а 08.12.2016. године на упражњено место у саставу Одбора директора именован је кооптацијом г-дин Кирил Тјурдењев.

Чланови Одбора директора на дан 31.12.2016. године

Вадим Јаковљев

председник Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

заменик председника Извршног одбора ЈАД „Гаспром њефт”, први заменик генералног директора задужен за питања истраживања и производње, стратешко планирање, спајања и аквизиције.

Рођен је 30. септембра 1970. године у Шаркану, СССР.

Дипломирао је 1993. године на Московском инжењерско-физичком институту, смер Примењена нуклеарна физика. Године 1995. завршио је Високу школу за финансије Међународног универзитета у Москви. Од 1999. године поседује сертификат *Chartered Association of Certified Accountants*. Године 2009. стекао је диплому Британског института директора (ИД). Од 1995. до 2000. године радио је у „*PricewaterhouseCoopers*” на различитим позицијама, од консултанта до менаџера за ревизију. Од 2001. до 2002. године био је на дужности заменика руководиоца финансијско-економске управе *ЈУКОС ЕП а.д.* Од 2003. до 2004. године финансијски је директор *Југанскњегтегаса* НК ЈУКОС. Од 2005. до 2006. године био је заменик генералног директора за економију и финансије *СИБУР-Русские шини*.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 10.02.2009. године, а на функцију председника Одбора директора НИС а.д. Нови Сад 31.07.2009. године.

Кирил Кравченко

генерални директор НИС а.д. Нови Сад

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

члан Комисије за именовања

заменик генералног директора за управљање иностраним активима ЈАД „Гаспром њефт”

Рођен је 13. маја 1976. године у Москви, СССР.

Године 1998. је са највећим успехом дипломирао социологију на Московском државном универзитету „М.В.Ломоносов”, где је магистрирао. Даље образовање наставио је на Отвореном британском универзитету (менаџмент финансија), а од 2003. до 2004. године у школи бизниса *IMD Business School*. Доктор је економских наука и професор. До 2000. године радио је у области консалтинга, а од 2000. до 2004. године у компанији *ЈУКОС*, у Москви и Западном Сибиру и у компанији *Schlumberger* (партнерски програм са НК ЈУКОС). Од 2004. до 2007. године био је административни директор *МХК ЕвроХим а.д.* Више пута је биран за члана управних одбора у већим руским и интернационалним компанијама. У априлу 2007. године именован је за потпредседника ЈАД „Гаспром њефт”. Од јануара 2008. године је заменик председника Извршног одбора ЈАД „Гаспром њефт”, заменик генералног директора за организациона питања. Од фебруара 2009. године је генерални директор НИС а.д. Нови Сад и члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, а од марта 2009. године је заменик генералног директора за управљање иностраним активима ЈАД „Гаспром њефт”.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 10.02.2009. године.

Кирил Тјурдењев

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад
Први заменик генералног директора за прераду и промет
члан Саветодавног одбора генералног директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 19. априла 1977. године у СССР-у.

Са највећим успехом дипломирао је на Факултету за међународне односе, а затим и стекао звање магистра међународног права на Московском државном институту за међународне односе (МГИМО). Такође, на Универзитету у Манчестеру стекао је звање магистра права. Стручно се усавршавао у оквиру програма за извршне руководиоце у међународној бизнис школи *INSEAD* и Лондонској школи бизниса. Од 2000. до 2004. године радио је у *A.T. Kearney u Unilever*. Године 2004. прелази у *McKinsey & Co*. Од 2007. до 2012. године био је заменик генералног директора за стратегију и корпоративни развој у *Сибур – Минерална ђубрива*. Године 2012. прешао је на позицију извршног потпредседника и члана Извршног одбора АФК „Система“. Пре доласка у НИС, г-дин Тјурдењев је обављао функцију председника и председавајућег Одбора директора ОАД „Обједињена петрохемијска компанија“, која је у то време била део групе АФК „Система“, а такође је био на позицији председника Одбора директора ОАД „Уфаоргсинтез“. У мају 2016. године почиње са радом у НИС а.д. Нови Сад на позицији Првог заменика генералног директора за прераду и промет.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 08.12.2016. године⁶².

Даница Драшковић

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођена је 14. новембра 1945. године у Колашину, Црна Гора.

На Правном факултету Универзитета у Београду је дипломирала 1968. године. Од 1968. до 1990. године радила је на пословима финансија у банци, на правно-економским пословима у привреди и као градски судија за прекршаје у Београду. Године 1990. је основала издавачку кућу „Српска реч“, чији је и данас власник. Аутор је две књиге публицистике.

Од 01.04.2009. до 18.06.2013. године члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад. На ову функцију поново је именована 30.06.2014. године.

⁶² У марту 2017. године именован је за генералног директора НИС а.д. Нови Сад.

Алексеј Јанкевич

**члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
члан Комисије за ревизију,
заменик генералног директора за економику и финансије ЈАД „Гаспром њефт“**

Рођен је 19. децембра 1973. године у Лењинграду, СССР.

Године 1997. завршио је Државни електротехнички универзитет у Санкт Петербургу (ЛЕТИ), смер „Оптички инструменти и системи“. Године 1998. је завршио Међународну школу менаџмента ЛЕТИ-Лованиум у Санкт-Петербургу. Од 1998. до 2001. године радио је у консултантској кући *КАРАНА*. Од 2001. до 2005. је радио на пословима заменика начелника Управе за планирање, буџет и контролинг ЗАД „ЈУКОС РМ“ (део који је одговоран за логистику, прераду и промет). Године 2004. је стекао звање *Certified Management Accountant (CMA)*. Од 2005. до 2007. године је заменик финансијског директора *ЛЛК-Интернешнл* (бави се производњом и продајом уља и специјалних нафтних деривата и послује у оквиру ЛУКОИЛ групе). Од 2007. до 2011. године је начелник Департмана за планирање и буџет, руководиоца Дирекције за економику и корпоративно планирање ЈАД „Гаспром њефт“. Од августа 2011. године је в.д. заменика генералног директора ЈАД „Гаспром њефт“ за економику и финансије. Од марта 2012. године је члан Извршног одбора ЈАД „Гаспром њефт“, заменик генералног директора ЈАД „Гаспром њефт“ за економику и финансије.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 18.06.2013. године.

Горан Кнежевић

**члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
председник Комисије за именованја**

Рођен је 12. маја 1957. године у Банатском Карловцу, Србија.

Завршио је Економски факултет Универзитета у Београду. Од 1983. до 1990. године радио је у Комбинату *Серво Михаљ Зрењанин*. Од 1990. до 2000. радио је на радном месту генералног директора компаније *Серво Михаљ Турист*. Од 2000. године је био председник Извршног одбора СО Зрењанин и посланик у Народној скупштини Републике Србије. Од 2004. до 2009. године био је на функцији председника општине Зрењанин, након чега и први градоначелник Зрењанина у три мандата. Од 2005. до 2006. године обављао је функцију председника Кошаркашког савеза Србије и Црне Горе. Био је министар пољопривреде, шумарства и водопривреде у Влади Републике Србије од јула 2012. до септембра 2013. године. Обављао је посао саветника генералног директора НИС а.д. Нови Сад од октобра 2013. до краја јуна 2014. године.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 30.06.2014. године

Александар Крилов

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
директор Дирекције за регионалну продају ЈАД „Гаспром њефт“

Рођен је 17.03.1971. године у Лењинграду, СССР.

Године 1992. завршио је ЛМУ (град Лењинград), 2004. године Правни факултет СпбГУ, а 2007. године Московску интернационалну вишу школу за бизнис МИРБИС МБА, смер стратешки менаџмент и предузетништво. Од 1994. до 2005. године радио је на руководећим радним местима у области промета некретнина (генерални директор, председник) у следећим компанијама: руско-канадско ЗП *Петробилд* и ЗАД *Алпол*. У периоду од 2005. до 2007. године био је заменик руководиоца у Дирекцији за реализацију у ДОО „Сибур“. Од априла 2007. године до данас, руководио је Департмана за снабдевање нафтним дериватима, руководио је Департмана за регионалну продају и директор Дирекције за регионалну продају ЈАД „Гаспром њефт“.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 29.11.2010. године.

Никола Мартиновић

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 3. децембра 1947. године у Фекетићу, Србија.

Основну школу завршио је у Фекетићу, а гимназију у Србобрану. Дипломирао је на Економском факултету у Суботици, где је и магистрирао на тему „Трансформација пореског система у Србији са увођењем ПДВ-а“. Од 1985. до 1990. године налазио се на челу компаније „Солид“ у Суботици, а наредне две године, до 1992. године, био је на функцији помоћника министра унутрашњих послова у Министарству унутрашњих послова Републике Србије. Од 1992. до 2000. године радио је као помоћник генералног директора Нафтне индустрије Србије за финансије, односно као генерални директор „Нафтагас промета“ од 1996. до 2000. године. Од 2005. године до 31.08.2013. године у НИС а.д. Нови Сад обавља послове специјалног саветника. Од 01.09.2013. године до 15.12.2013. године обављао је функцију специјалног саветника Генералног директора „О Зоне а.д. Београд“, а од 15.12.2013. до одласка у пензију 17.11.2014. године обављао је послове саветника директора НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад. Почев од 22.11.2011. године, ангажован је и као члан Савета гувернера Народне банке Србије.

Био је члан Управног одбора НИС а.д. Нови Сад од 2004. до 2008. године, а на исту функцију именован је и 10.02.2009. године.

Волфганг Рутеншторфер

**независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
председник Комисије за ревизију**

Рођен је 15. октобра 1950. у Бечу, Аустрија.

Године 1976. дипломирао је економију и бизнис администрацију на Бечком универзитету економије и бизниса. Стекао је звање доктора наука. Године 1976. почео је да ради у компанији *OMB*, 1985. године је прешао у Дирекцију за планирање и контролу, а 1989. године преузео одговорност за стратешки развој групе *OMB*. Пошто је 1990. године био постављен за директора маркетинга, 1992. године је постао члан Извршног одбора и био задужен за финансије и хемијске производе. Остао је у Извршном одбору компаније *OMB* до почетка 1997. године, када је постао заменик министра финансија. Првог јануара 2000. године вратио се у Извршни одбор *OMB*-а и био задужен за финансије до априла 2002. године, а за гас до децембра 2006. године. У периоду од 01.01.2002. до 31.03.2011. године био је председник Извршног одбора *OMB* групе. Г-дин Рутеншторфер је био или је још увек члан одбора друштава као што су *VIG, Roche, RHI AG u Telekom Austria*.

На функцију независног члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 20.04.2012. године.

Анатолиј Чернер

**члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
члан Комисије за накнаде,**

заменик председника Извршног одбора, заменик генералног директора за логистику, прераду и промет ЈАД „Гаспром њефт“

Рођен је 27. августа 1954. године у Грозном, СССР.

Године 1976. завршио је Нафтни институт у Грозном, смер хемијске технологије прераде нафте и гаса. Од 1976. до 1993. године радио је у Рафинерији „Шерипов“ у Грозном, где је прошао пут од оператера до директора Рафинерије. Године 1996. почео је да ради у компанији „Славњефт“, на месту управника Одељења за промет нафте и нафтних деривата, а касније је именован за потпредседника НГК „Славњефт“. На дужност потпредседника за прераду и промет компаније „Сибњефт“ (од јуна 2006. године – ЈАД „Гаспром њефт“) именован је у априлу 2006. године.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 10.02.2009. године.

Станислав Шекшња

**независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад,
председник Комисије за накнаде,
члан Комисије за именованја,
професор међународне школе бизниса INSEAD**

Рођен је 29. маја 1964. године у Москви, СССР.

Шеф праксе у одељењу *Talent Performance and Leadership Development Consulting*.
Директор је *Talent Equity Institute*, старији партнер у компанији *Ward Howell* и
професор предузетничког лидерства међународне школе бизниса *INSEAD*. Има
преко 15 година искуства рада у сфери практичног управљања. Обављао је дужности
генералног директора *Алфа телеком*, председника и генералног директора *Millicom
International Cellular*, Русија и ЗНД, главног оперативног директора *Вимпелком*,
директора за управљање особљем „ОТИС Еливејтор“, Централна и Источна Европа.
Био је председник Управног одбора ОАД СУЕК и ЗАД *Вимпелком-Р*.

На функцију независног члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је
21.06.2010. године.

Састав Од и комисија Од на дан 31.12.2016. године

Функција	Име и презиме	Датум првог именованја у састав Од	Извршни директор	Неизвршни директор
Председник Од	Вадим Јаковљев	10.02.2009.		X
Генерални директор	Кирил Кравченко	10.02.2009.	X	
Члан Од	Кирил Тјурдењев	08.12.2016.	X	
Члан Од	Алексеј Јанкевич	18.06.2013.		X
Члан Од	Александар Крилов	21.06.2011.		X
Члан Од	Никола Мартиновић	24.09.2005. ⁶³		X
Члан Од	Горан Кнежевић	30.06.2014.		X
Члан Од	Даница Драшковић	01.04.2009. ⁶⁴		X
Члан Од	Волфганг Рутеншторфер	20.04.2012.		X
Члан Од	Анатолиј Чернер	10.02.2009.		X
Члан Од	Станислав Шекшња	21.06.2010.		X
Чланови комисија Од који нису чланови Од				
Члан Комисије за ревизију	Ненад Мијаиловић			
Члан Комисије за накнаде	Зоран Грујичић			

⁶³ Никола Мартиновић је био члан Управног одбора НИС а.д. Нови Сад (данас Одбор директора) у периоду од 24.09.2005. године до 29.02.2008. године, а за члана је поново именован 30.09.2008. године. Пре именованја у Управни одбор НИС а.д. Нови Сад био је члан Управног одбора Јавног предузећа НИС – Нафтна индустрија Србије од 01.04.2004. године до 23.09.2005. године.

⁶⁴ Даница Драшковић је била члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад (раније Управни одбор) у периоду од 01.04.2009. године до 18.06.2013. године, а поново је именована за члана Одбора директора 30.06.2014. године.

Независни директор	Комисија за ревизију	Комисија за именовања	Комисија за накнаде	Држављанство
				руско
		члан		руско
				руско
	члан			руско
				руско
				српско
		председник		српско
				српско
X	председник			аустријско
			члан	руско
X		члан	председник	француско
	члан			српско
			члан	српско

Чланство у Одбору директора или Надзорном одбору других друштава

Вадим Јаковљев	<ul style="list-style-type: none"> • ОАД НГК „Славњефт“ • ОАД „СН-МНГ“ • ДОО „ГПН Развој“ (председник ОД) • ОАД „Гаспром њефт-ННГ“ (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт-Исток“ (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт-Хантос“ (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт-НТЦ“ (председник ОД) • ЗАД „Гаспром њефт-Оренбург“ (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт-Сахалин“ • Салим Петролеум Девелопмент Н.В. (члан Надзорног одбора) • ОАД „Томскњефт“ ВНК (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт шелф“ (председник ОД)
Кирил Кравченко	<ul style="list-style-type: none"> • Потпредседник Националног нафтног комитета Србије • Члан ОД Тениске федерације Србије • Члан УО САМ – Српска асоцијација менаџера
Кирил Тјурдењев	-
Алексеј Јанкевич	<ul style="list-style-type: none"> • ОАД „НГК“ „Славњефт“ • АД „Гаспром њефт – Аеро“ • ДОО „Гаспром њефт – СМ“ • ДОО „Гаспром њефт Бизнес-Сервис“ • „Гаспром њефт Лубрикантс Италија“ • ДОО „Гаспром њефт Марин Бункер“ • ДОО „Гаспром њефт шелф“.
Александар Крилов	<ul style="list-style-type: none"> • АД „Гаспром њефт -Новосибирск“ • ОАД „Гаспром њефт -Омск“ • ЈАД „Гаспром њефт -Тјумен“ • АД „Гаспром њефт -Урал“ • ОАД „Гаспром њефт -Јарослављ“ • АД „Гаспром њефт -Северозапад“ • ДОО „Гаспром њефт Азија“ • ДОО „Гаспром њефт - Таџикистан“ • ДОО „Гаспром њефт - Казахстан“ • ДОО „Гаспром њефт - Центар“ • АД „Гаспром њефт - Терминал“ • ДОО „Гаспром њефт – Регионална продаја“ • АД „Гаспром њефт – Транспорт“ • ДОО „Гаспром њефт – Југ“ • ДОО „Гаспром њефт – Краснојарск“ • ДОО „Гаспром њефт – Корпоративна продаја“ • ИДОО „Гаспром њефт – Белњефтепродукт“ • АД „Гаспром њефт – Алтернативна горива“ • ДОО „ИТСК“
Никола Мартиновић	-
Горан Кнежевић	-
Даница Драшковић	-

Волфганг Рутеншторфер	<ul style="list-style-type: none"> • <i>CA Immobilien AG</i>, Беч (председник Надзорног одбора) • <i>Flughafen Wien AG</i>, Беч (члан Надзорног одбора) • <i>RHI AG</i>, Беч (члан Надзорног одбора) • <i>Telekom Austria</i> (председник Надзорног одбора)
Анатолиј Чернер	<ul style="list-style-type: none"> • ОАД НГК „Славњефт“ • АД „Гаспром њефт-ОНПЗ“ • ОАД „Славњефт-ЈАНОС“ • АД „Гаспром њефт –МНПЗ“ • АД „Гаспром њефт-Аеро“ (председник ОД) • ЗАД „Санктпетербуршка Међународна берза роба и сировина“ • ДОО „Гаспром њефт – СМ“ • ДОО „Гаспром њефт Марин Бункер“ (председник ОД) • ДОО „Гаспром њефт – Логистика“ (председник ОД) • ОАД „Мозирски НПЗ“ • „Гаспром њефт Лубрикантс Италија“ • ДОО „Гаспром њефт – Каталитички системи“ (председник ОД)
Станислав Шекшња	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Dentsu Aegis Network Russia</i> (члан ОД) • НЛМК (члан ОД) • ДОО „Компанија Руско рибарство“ (члан ОД)

Укупан нето износ накнада, исплаћених члановима ОД у 2016. години, у РСД	
Генерални директор	27.390.326
Остали чланови Одбора директора	65.167.951

Активности Одбора директора у 2016. години

Одбор директора одржао је 3 седнице уз лично присуство чланова и 18 писаних седница. Присуство чланова седницама Одбора директора у просеку износи 98,7 одсто, при чему је најнижи проценат присуства на једној седници Одбора директора био 90,9 одсто.

На дневном реду Одбора директора, поред редовних активности које се односе на разматрање Годишњег извештаја НИС а.д. Нови Сад, Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2015. годину, усвајање периодичних (кварталних) извештаја Друштва у 2016. години, сазивање редовне седнице Скупштине акционара, усвајање Бизнес плана Друштва, донете су и одлуке о реализацији пројекта „Развој рафинеријске прераде у НИС а.д. Нови Сад (повећање дубине прераде)“, са варијантом изградње постројења за одложено коксовање (*DCU*) на територији Рафинерије нафте Панчево, одобравању престанка својства члана НИС а.д. Нови Сад у друштву ПРОКОНС д.о.о. Суботица и одобравању издавања корпоративне гаранције НИС а.д. Нови Сад у корист банке *Banca Romaneasca S.A.*, Румунија. Одбор директора је такође одобрио више предлога за разрешење и именовање представника Друштва у органима зависних друштава НИС а.д. Нови Сад, и именовао чланове комисија Одбора директора Друштва за актуелни мандатни период. За потребе остваривања пројектованих циљева Друштва, сагледавања перформанси Друштва и квалитета корпоративног управљања, Одбор директора је кроз кварталне извештаје, као и кроз Годишњи извештај о постинвестиционом мониторингу пројеката НИС а.д. Нови Сад у Србији и иностранству разматрао анализе пословања у извештајном периоду са проценама пословања НИС а.д. Нови Сад до краја 2016. године. За потребе сагледавања сопствених перформанси, Одбор директора је анализирао и сопствени рад и у вези са тим поднео одговарајући Извештај за VIII редовну седницу Скупштине акционара. Одбор је такође разматрао резултате испуњења кључних показатеља пословања за 2015. годину, као и систем оцењивања кључних показатеља пословања за 2016. годину. Одбор директора је установио Политику управљања ризицима Друштва, а донео је и одлуке о формирању нових огранака НИС-а (формирано је укупно 9 огранака ради регистрације угоститељске делатности у малопродајним објектима - на бензинским станицама НИС а.д. Нови Сад), а именовао је и лице, надлежно за унутрашњи надзор пословања НИС а.д. Нови Сад.

Током 2016. године, Одбор директора донео је 68 одлука, а контрола извршења донетих одлука прати се кроз периодичне извештаје о извршењу одлука и налога Одбора директора.

Присуство седницама Одбора директора и комисија Одбора директора у 2016. години

Члан ОД	Одбор директора		Комисија за ревизију
	% присуства	Број седница	% присуства
Вадим Јаковљев <i>Председник ОД</i>	100%	21/21	-
Кирил Кравченко <i>Генерални директор</i>	100%	21/21	-
Кирил Тјурдењев ⁶⁵	100%	2/2	-
Алексеј Јанкевич ⁶⁶	100%	21/21	100%
Александар Крилов	95,24%	20/21	-
Никола Мартиновић ⁶⁷	100%	21/21	100%
Горан Кнежевић	95,24%	20/21	-
Даница Драшковић	100%	21/21	-
Волфганг Рутеншторфер	100%	21/21	100%
Анатолиј Чернер	100%	21/21	-
Станислав Шекшња	100%	21/21	-
Александар Бобков ⁶⁸	100%	19/19	-
Чланови комисија ОД који нису чланови ОД			
Алексеј Урусов ⁶⁹	-	-	100%
Ненад Мијаиловић ⁷⁰	-	-	100%
Зоран Грујичић	-	-	-

⁶⁵ Члан Одбора директора од 08.12.2016. године.

⁶⁶ Члан Комисије за ревизију од 29.07.2016. године.

⁶⁷ Члан Комисије за ревизију до 28.06.2016. године.

⁶⁸ Члан Одбора директора до 07.12.2016. године.

⁶⁹ Члан Комисије за ревизију до 28.06.2016. године.

⁷⁰ Члан Комисије за ревизију од 29.07.2016. године.

Комисија за накнаде			Комисија за именованја		
Број седница	% присуства	Број седница	% присуства	Број седница	
-	-	-	-	-	
-	-	-	100%	3/3	
-	-	-	-	-	
3/3	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
6/6	-	-	-	-	
-	-	-	100%	3/3	
-	-	-	-	-	
9/9	-	-	-	-	
-	100%	4/4	-	-	
-	100%	4/4	100%	3/3	
-	-	-	-	-	
6/6	-	-	-	-	
3/3	-	-	-	-	
-	100%	4/4	-	-	

Комисије Одбора директора

У циљу ефикаснијег обављања својих дужности, Одбор директора је формирао 3 сталне комисије, које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду, а нарочито у погледу разматрања питања из његове надлежности, припреме и надзора над спровођењем одлука и аката које доноси, као и ради обављања одређених стручних послова за потребе Одбора директора.

Одбор директора образовао је:

- Комисију за ревизију,
- Комисију за накнаде и
- Комисију за именовања.

Одбор директора по потреби може да формира и друге сталне или *ad hoc* комисије, које ће се бавити питањима, релевантним за рад Одбора директора.

Свака од садашње три Комисије има по 3 члана, које бира и разрешава Одбор директора, а Одбор једног од чланова именује за председника који руководи радом Комисије, припрема, сазива и председава њеним седницама и обавља друге послове, потребне за извршавање делатности из њеног делокруга.

Већину чланова у свакој од комисија чине неизвршни директори, а најмање један члан мора бити независни директор Друштва. У састав Комисија Одбор директора може именовати и лица која нису директори Друштва, а имају одговарајућа знања и радна искуства од значаја за рад Комисије.

Улога, надлежности и одговорности Комисија одређене су законом, као и Пословником о раду Одбора директора који такође уређује и састав, услове за избор и број чланова, мандат, разрешење, начин рада, као и остала релевантна питања везана за рад комисија Одбора директора.

Најмање једном годишње, комисије Одбора директора састављају и достављају Одбору директора извештаје о питањима из свог делокруга, а Одбор директора може да тражи да се доставе извештаји о свим или појединим питањима из њиховог делокруга и у краћим временским интервалима.

Одбор директора и комисије Одбора директора имају могућност да користе професионалне савете независних стручњака, када је то потребно за успешно извршавање обавеза.

Комисија за ревизију

Поред општих услова, везаних за састав комисија Одбора директора, председник Комисије за ревизију мора да буде независни директор Друштва, док најмање један члан мора да буде лице које је овлашћени ревизор, или које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија и рачуноводства, а које је независно од Друштва.

Чланови Комисије за ревизију су:

- Волфганг Рутеншторфер, председник Комисије за ревизију,
- Алексеј Јанкевич, члан Комисије за ревизију и
- Ненад Мијаиловић, члан Комисије за ревизију

Председник и чланови Комисије за ревизију су именовани одлуком Одбора директора од 29.07.2016. године, а Волфганг Рутеншторфер је обављао наведену функцију у Комисији за ревизију и у претходном мандату, док су Алексеј Јанкевич и Ненад Мијаиловић

наведеном одлуком именовани за чланове уместо Алексеја Урусова и Николе Мартиновића, који су наведену функцију обављали у претходном мандату (до 28.06.2016. године).

У току 2016. године Комисија за ревизију је одржала 4 седнице у присуству чланова и 5 писаних седница. Комисија је између осталог разматрала садржину Кварталних извештаја, Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја за I, II и III квартал 2016. године и поводом истих дала одговарајуће препоруке Одбору директора. Комисија за ревизију је такође разматрала и Годишњи извештај, Финансијске извештаје и Консолидоване финансијске извештаје за 2015. годину, као и Извештаје независног ревизора *PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд о извршеној ревизији ових извештаја. Комисија је дала мишљење о квалификованости и независности ревизора *PricewaterhouseCoopers* д.о.о.

Београд у односу на Друштво, као и мишљење о предлогу уговора који је закључен са ревизором Друштва. Исто тако, Комисија за ревизију је утврдила План за спровођење поступка ревизије и одређивање кључних питања која треба да буду предмет ревизије НИС а.д. Нови Сад за 2016. годину, разматрала је ревизорске налазе и значајна питања ревизије за 2015. годину и пратила статус имплементације препорука ревизора које су дате у Писму руководства („*Management Letter Points*“) НИС а.д. Нови Сад за 2015. годину. Комисија за ревизију је разматрала Извештаје о раду унутрашњег надзора пословања НИС а.д. Нови Сад за 2015. годину и прву половину 2016. године, затим је утврдила и предлог Политике управљања ризицима, као и предлоге за именовање лица, надлежног за унутрашњи надзор пословања НИС а.д. Нови Сад, а о свом раду је поднела одговарајући извештај Одбору директора.

Комисија за накнаде

Чланови Комисије за накнаде су:

- Станислав Шекшња, председник Комисије за накнаде,
- Анатолиј Чернер, члан Комисије за накнаде и
- Зоран Грујичић, члан Комисије за накнаде.

Председник и чланови Комисије за накнаде су именовани одлуком Одбора директора од 29.07.2016. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за накнаде и у претходном мандату.

У току 2016. године Комисија за накнаде је одржала 2 седнице у присуству чланова и 2 писане седнице. Комисија је разматрала резултате испуњења кључних показатеља за 2015. годину, Систем оцењивања и показатеља за 2017. годину и Стандард о програму дугорочне мотивације НИС а.д. Нови Сад за 2015-2017. годину. Комисија за накнаде је утврдила предлог накнаде за ревизора Финансијских и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за 2016. годину, предлог Правилника о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад и предлог Политике накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, затим је припремила и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 28.06.2016. године, а исто тако, Комисија је о свом раду поднела одговарајући извештај Одбору директора.

Комисија за именовања

Чланови Комисије за именовања су:

- Горан Кнежевић, председник Комисије за именовања,
- Кирил Кравченко, члан Комисије за именовања и
- Станислав Шекшња, члан Комисије за именовања.

Председник и чланови Комисије за именовања су именовани одлуком Одбора директора од 29.07.2016. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за именовања и у претходном мандату.

У току 2016. године Комисија за именовања је одржала 3 писане седнице, на којима је разматрала предлоге за разрешења и именовање представника Друштва у органима зависних друштава у земљи и иностранству, као и резултате дугорочног развоја кадрова НИС а.д. Нови Сад. Комисија за именовања је припремила Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 28.06.2016. године, а исто тако Комисија је о свом раду поднела одговарајући извештај Одбору директора.

Одбор Скупштине акционара

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (у даљем тексту „Одбор Скупштине акционара“) је саветодавно и стручно тело Скупштине акционара Друштва, које јој помаже у раду и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара одговарају за свој рад Скупштини акционара која их именује и разрешава.

У складу са надлежностима предвиђеним Статутом, Одбор Скупштине акционара даје мишљења, између осталог, о извештавању Скупштине акционара о примени рачуноводствених пракси, пракси финансијског извештавања Друштва и његових повезаних друштава; о извештавању Скупштине акционара о веродостојности и потпуности извештавања акционара Друштва о битним чињеницама; о предложеним начинима за расподелу добити и других плаћања акционарима Друштва; о процедурама спровођења независне ревизије финансијских извештаја Друштва; о раду унутрашњег надзора у Друштву и оцењивању рада унутрашњег надзора у Друштву; о предлозима за оснивање или ликвидацију друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, као и огранака Друштва; о предлозима за куповину и продају акција, удела и/или других учешћа која Друштво има у другим привредним Друштвима, и о оцењивању начина поступања Друштва по приговорима акционара Друштва.

Чланови Одбора Скупштине акционара на дан 31.12.2016. године

На VIII редовној седници Скупштине акционара, одржаној 28.06.2016. године, сви чланови Одбора Скупштине акционара којима је престао мандат су поново изабрани, тако да у 2016. години није било промене у саставу Одбора Скупштине акционара, те је састав следећи:

- Ненад Мијаиловић (председник),
- Зоран Грујичић (члан),
- Алексеј Урусов (члан).

Ненад Мијаиловић

председник Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад, члан Комисије за ревизију

Рођен је 14. октобра 1980. године у Чачку, Србија.

Године 2003. завршио је Економски факултет Универзитета у Београду. Године 2007. завршио је магистарске студије на Универзитету у Лозани, Швајцарска. Године 2010. је уписао докторске студије на Економском факултету Универзитета у Београду. Стекао је међународну лиценцу из области финансија *CFA*, 2011. године. Од 2003. до 2009. радио је као консултант и руководилац у области финансија и банкарства у следећим компанијама: *Deloitte* Београд, *AVS Fund de Compensation* Женева, *JP Morgan* Лондон, *KBC Securities Corporate Finance* Београд. У периоду од децембра 2009. до августа 2012. био је саветник министра у Министарству економије и регионалног развоја Републике Србије, у ресору привреде и приватизације. Од августа 2012. године је био помоћник министра у Министарству финансија Републике Србије, а од августа 2014. године обавља функцију државног секретара у Министарству финансија Републике Србије. Био је члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад од 18.06.2013. до 30.06.2014. године.

На функцију председника Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 30.06.2014. године.

Зоран Грујићић

члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад, члан Комисије за накнаде

Рођен је 28. јула 1955. године у Чачку, Србија.

Завршио је Машински факултет Универзитета у Београду. Од 1980. до 1994. године био је генерални директор, технички директор, директор производње и пројектант Фабрике термотехничких уређаја Цер у Чачку. Од маја 1994. године до фебруара 1998. године радио је као саветник генералног директора предузећа Интеркомерц, Београд. Од фебруара 1998. до јуна 2004. године радио је као директор предузећа *MNG Group* д.о.о. из Чачка. Од јуна 2004. до фебруара 2007. године био је директор Трговинског предузећа Агрострој а.д. Чачак, директор Командитног друштва Леонардо, Чачак и директор Центра за путеве Војводине. Од фебруара 2007. године до данас запослен је у НИС а.д. Нови Сад на пословима помоћника директора Дирекције логистике Југопетрола, управника РЦ Чачак у Дирекцији малопродаје, Регион Чачак, менаџера за развој малопродајне мреже у Дирекцији за развој Блока „Промет“. Од 01.10.2012. године до данас запослен је на радном месту саветника директора Блока „Промет“.

На функцију члана Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 30.06.2014. године.

Алексеј Урусов

члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад, директор Дирекције за економику и корпоративно планирање ЈАД „Гаспром њефт“

Рођен је 17. новембра 1974. године у Тјумену, СССР.

Завршио је Тјуменски државни универзитет (специјалност финансије) и Вулверхемптонски универзитет у Великој Британији (специјалност пословна администрација). Магистар социолошких наука. Од 2006. до 2008. године био је извршни потпредседник за планирање и управљање ефикасношћу пословања и контролом у групи Интегра. Од 2002. до 2006. године радио је у компанији ТНК-ВР. Од 2002. до 2003. године је у Групи за мониторинг и контролу при ОД ТНК, а у периоду од 2004. до 2006. године као финансијски директор у пословној јединици ТНК-ВР Украјина. Од 2009. до 2012. године радио је у НИС а.д. Нови Сад (Србија) на функцији финансијског директора.

На функцију члана Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад именован је 25.06.2012. године.

Чланство у Одбору директора или Надзорном одбору других друштава

Ненад Мијаиловић	-
Зоран Грујичић	-
Алексеј Урусов	• Члан Надзорног одбора у Друштву <i>Gazpromneft Marine Bunker Balkan S.A.</i>

Укупан износ накнада исплаћен члановима ОСА у 2016. години, нето у РСД

Чланови ОСА	19.581.778
-------------	------------

Активности Одбора Скупштине акционара у 2016. години

У 2016. години, Одбор Скупштине акционара одржао је 8 писаних седница. Одбор Скупштине акционара разматрао је периодичне извештаје Друштва: Кварталне извештаје, кварталне Финансијске и Консолидоване финансијске извештаје за I, II и III квартал 2016. године као и Кварталне извештаје генералног директора Друштва о свим закљученим уговорима чија вредност прелази пет милиона евра за I и II квартал 2016. године. Поред наведеног, Одбор Скупштине акционара разматрао је и предлог за повећање лимита за закључивање уговора о субординираним и финансијским зајмовима између НИС а.д. Нови Сад и НИС Петрол с.р.л. Букурешт, издавање Корпоративне гаранције НИС а.д. Нови Сад у корист банке *Banca Romaneasca S.A.*, Румунија затим предлог о престанку својства члана НИС а.д. Нови Сад у друштву ПРОКОНС д.о.о. Суботица и предлоге за формирање укупно 9 нових огранака НИС а.д. Нови Сад (ради регистрације угоститељске делатности у малопродајним објектима - на бензинским станицама НИС а.д. Нови Сад). У 2016. години Одбор Скупштине акционара донео је 40 закључака.

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора

Саветодавни одбор генералног директора је стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга. Састав Саветодавног одбора је утврђен Одлуком генералног директора и чине га први заменици генералног директора, директори Блокова и Функција Друштва, заменик генералног директора за петрохемијске послове и регионални директор НИС а.д. Нови Сад за Румунију. Саветодавни одбор ради под руководством генералног директора и пружа му помоћ у вези са питањима која се односе на управљање пословањем Друштва. Поред питања која се тичу текућег пословања Друштва (месечни и квартални резултати пословања, годишњи пословни планови, месечни инвестициони планови), Саветодавни одбор се бави питањима стратегије и политике развоја, чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора Друштва.

Чланови Саветодавног одбора генералног директора на дан 31.12.2016. године

Владимир Паљцев

Први заменик генералног директора

Рођен је 19. јануара 1956 године у Приморској Покрајини, СССР.

Завршио је Нафтни институт у Уфи 1978. године, на смеру Бушење нафтних и гасних бушотина. Додатно образовање је стекао на Академији при Влади Руске Федерације (1992 – 1994 – Управљање предузећем у условима кризе) и Руској академији за државну управу при Председнику Руске Федерације (2008 – Магистар пословне администрације). Након студија је служио војску (1978 – 1980). Своју тридесетогодишњу каријеру у нафтној индустрији започео је 1980. године у управи *Правдинскњевфт* производне организације *Југанскнефтегаз*. Радио је на позицијама шефа бригаде, вишег инжењера, руководиоца погона, директора дирекције и главног инжењера управе. У периоду од 2002. до 2006. године руководио је Блоком „Производња и Сервиси“ у нафтној компанији *YUKOS* на позицији Извршног потпредседника и био је одговоран за производњу нафте и гаса, нове технологије и надзор компаније. 2006. године постаје Генерални директор компаније *Томскњевфт а.д.*, ЗД ЈАД „Гаспром њевфт“ и нафтне компаније *Росњевфт*.

У августу 2014. године почиње са радом у компанији НИС а.д. Нови Сад на позицији Првог заменика генералног директора НИС а.д. Нови Сад, и у његову надлежност спадају производња, сервиси, МТСП и енергетика.

Кирил Тјурдејев

члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад Први заменик генералног директора за прераду и промет, члан Саветодавног одбора генералног директора НИС а.д. Нови Сад

Рођен је 19. априла 1977. године у СССР-у.

Са највећим успехом дипломирао је на Факултету за међународне односе, а затим и стекао звање магистра међународног права на Московском државном институту за међународне односе (МГИМО). Такође, на Универзитету у Манчестеру стекао је звање магистра права. Стручно се усавршавао у оквиру програма за извршне руководиоце у међународној бизнис школи *INSEAD* и Лондонској школи бизниса. Од 2000. до 2004. године радио је у *A.T. Kearney u Unilever*. Године 2004. прелази у *McKinsey & Co*. Од 2007. до 2012. године био је заменик генералног директора за стратегију и корпоративни развој у *Сибур – Минерална ђубрива*. Године 2012. прешао је на позицију извршног потпредседника и члана Извршног одбора АФК *Система*. Пре доласка у НИС, г-дин Тјурдејев је обављао функцију председника и председавајућег Одбора директора ОАД *Обједињена петрохемијска компанија*, која је у то време била део групе АФК *Система*, а такође је био на позицији председника Одбора директора ОАД *Уфаоргсинтез*. У мају 2016. године почиње са радом у НИС а.д. Нови Сад на позицији Првог заменика генералног директора за прераду и промет.

На функцију члана Одбора директора НИС а.д. Нови Сад именован је 08.12.2016. године⁷¹.

⁷¹ У марту 2017. године именован је за генералног директора НИС а.д. Нови Сад.

Ирек Хабипов

директор Блока „Истраживање и производња“

Рођен је 13. јуна 1971. године у Азнакаеву, СССР.

Дипломирао је на Државном универзитету нафте и гаса „И.М.Губкин“ 1993. године на смеру Разрада и експлоатација нафтних и гасних лежишта, а 2007. године је стекао диплому Тјумењског државног универзитета на смеру Финансије и кредит. Каријеру у нафтној индустрији је започео 1993. године као оператер у компанији *Нижњевартовскњепфт*, коју је напустио 1999. као заменик руководиоца Погона за производњу нафте и гаса. Од 2000. године ради као заменик руководиоца производно-технолошког сектора, а 2003. године постаје Директор дирекције за производњу нафте, заменик директора за производно планирање и технологије у компанији *Самотлорњепфтегаз* а.д. „Самотлорске управе за производњу нафте и гаса“. У компанији *Самотлорњепфтегаз* а.д. постаје заменик генералног директора за управљање инфраструктуром и операционом подршком – главни инжењер. Године 2010. почиње да ради у компанији д.о.о. *ТНК-Уват* као заменик генералног директора за инфраструктуру и операциону подршку – главни инжењер.

Рад у компанији НИС а.д. започиње у мају 2014. године на позицији директора Блока „Истраживање и производња“.

Валериј Проскурин

директор Блока „Сервиси“

Рођен је 19. августа 1968. године у Нефтекумску, СССР.

Дипломирао је на Уфимском нафтном институту 1992. године и стекао звање рударског инжењера. Након завршених основних студија наставља са усавршавањем и стиче звање Доктора техничких наука. Поред формалног образовања прошао је кроз велики број обука и тренинга из области бушења и заштите животне средине. Своју каријеру започео је 1992. године у Компанији *Мегионњепфтегас*. У компанији *Славњепфт - Мегионњепфтегас* је радио на позицији Директора Нафтних Сервиса. Осим тога што поседује обимно техничко знање, иза њега је и дуги низ година рада на менаџерским позицијама.

На позицију директора Блока „Сервиси“ у НИС а.д. Нови Сад долази у мају 2015. године.

Владимир Гагић

директор Блока „Прерада“

Рођен је 23. септембра 1969. године у Задру, Хрватска.

Технолошко-металуршки факултет завршио је на Универзитету у Београду 1995. године. Прва искуства на пословима процесног инжењера почео је да стиче на Погону „Атмосферска дестилација“ 1996. године у Рафинерији нафте Панчево. Логичан наставак у каријери су и послови управника постројења „Атмосферска дестилација“, које је обављао врло успешно, у изузетно тешким условима економских санкција. Богато теоријско знање непрестано је ширио и употпуњавао кроз проверу у пракси, али и разменом искуства са колегама различитих професија на свим осталим рафинеријским постројењима. После одличног практичног познавања свих сегмената рафинеријског производног процеса, обављао је значајне послове на Пројекту модернизације рафинеријске прераде у сектору Развој и инвестиције. Након тога, уследило је именовање на послове директора Рафинерије нафте Панчево, затим заменика директора РНП.

На позицију директора Блока „Прерада“ долази у октобру 2015. године после успешно обављених радних задатака на месту директора Дирекције за Техничке послове у Блоку.

Алексеј Черников

директор Блока „Промет“

Рођен је 1. септембра 1975. године у Јекатеринбургу, СССР.

Године 1997. дипломирао је на Уралској државној саобраћајној академији. Годину дана касније, почиње да ради у трговинско-индустијском предузећу *Инструмент Уралснабкомплект* као менаџер у комерцијалном сектору. Док је градио професионалну каријеру, наставља са стручним усавршавањем. Године 2002. стекао је диплому Међународне московске школе за финансије и банкарство, затим 2012. диплому бизнис школе *INSEAD The Business School for the world*, а 2013. Стокхолмске школе економије. Године 2000. почиње са радом у компанији *Свердловскњепетропродукт* као заменик начелника Сектора за продају нафтних деривата, а непуних годину дана касније постаје и начелник овог Сектора. У *Јекатеринбуршкој компанији за нафтне деривате* почиње да ради 2002. године као комерцијални директор. На истој позицији, али у *Свердловскњепетропродукту*, почиње да ради 2005. године. У Гаспром њефт прелази 2008, као генерални директор зависног друштва *Гаспромњефт - Чељабинск*. Од 2013. до марта 2015. године био је генерални директор компаније *Гаспромњефт-Урал*.

На позицију директора Блока Промет у НИС а.д. Нови Сад долази у марту 2015. године.

Алексеј Белов

директор Блока „Енергетика“

Рођен је 18. марта 1972. године у граду Кстово, СССР.

Има два завршена факултета: 1995. године завршио је Нижегородски државни технички универзитет, специјалност „нуклеарне електране и инсталације“. Године 2001. завршио је Тољатинску академију руководства, специјализација „Државно управљање“. У децембру 2007. г-дину Белову је додељена академска титула кандидата техничких наука на постдипломским студијама у НПО-ЦКТИ у Санкт Петербургу. Од 1994. до 1997. године радио је као оператер на котловима у АООТ *Нижегородњефтеоргсинтез*, ЗАО *Нефтехим НХЗ* и ОАО *НОРСИ*. Од 1997. до 2007. године радио је као заменик главног енергетичара за термоенергетику, односно, инжењера енергетике за снабдевање топлотном енергијом, и као заменик главног енергетичара руковођења снабдевањем топлотном енергијом у ОАО *ЛУКОИЛ-Нижегороднефтеоргсинтез*. У 2007. години ради као начелник сектора за легализацију гаса ООО *Лукоил-Енергогас*. Од јануара 2008. године до октобра 2010. године вршио је дужност генералног директора *Лукоил Енергија и Гас Бугарска*. Од октобра 2010. године до преузимања нове функције у НИС а.д. Нови Сад обављао је дужност генералног директора компаније ООО *Лукоил-Екоенерго*, која је до 06.12.2010. године носила назив ООО *ЈГК ТГК-8*.

У септембру 2011. године долази на позицију директора Блока Енергетика у НИС а.д. Нови Сад.

Горан Стојилковић

заменик генералног директора за петрохемијске послове

Рођен је 13. септембра 1968. године у Лесковцу, Србија.

Завршио је Технолошко – металуршки факултет Универзитета у Београду. На почетку своје каријере радио је на радним местима хемијског инжењера, специјалисте за органске синтезе у полуиндустријском погону, техничког директора пословне јединице и директора пословне јединице Хемија у склопу ФХИ *Здравље*, Лесковац. У фебруару 2003. постављен је на позицију заменика генералног директора у ФХИ *Здравље*, Лесковац, на којој је био до децембра 2004. године када је постао генерални директор *Здравље Actavis*. На том месту остао је све до априла 2009. године када одлази у Велику Британију. У периоду од априла 2009. до октобра 2012. је био генерални директор операција у *Actavis UK LTD*. Живот и рад у Великој Британији имали су велики утицај на развој његових менаџерских, као и личних способности и вештина. Добитник је награде за најбољег менаџера у Србији 2007. године од Привредне коморе Србије, и од Асоцијације привредних новинара Београда. Од 2004. до 2007. године био је председник УО Кошаркашког клуба *Здравље* и члан Скупштине кошаркашког савеза Србије.

Од октобра 2012. до данас је на позицији заменика генералног директора за петрохемијске послове, НИС а.д. Нови Сад, а од маја 2013 обавља дужност председника Надзорног одбора ХИП Петрохемија Панчево.

Срђан Бошњаковић

заменик генералног директора, директор Функције за инвестиције и развој

Рођен је 7. јула 1969. у Новом Саду, Србија.

Дипломирао је и магистрирао на машинском инжењерству, на Факултету техничких наука у Новом Саду. Каријеру је започео 1995. у компанији НИС-Гас, као инжењер транспорта и дистрибуције природног гаса. Након што је више година провео као менаџер одељења за Транспорт и дистрибуцију природног гаса, 2002. је постао генерални директор ове компаније. Три године касније постао је извршни директор НИС-LPG, а 2006. је изабран за извршног директора НИС-Петрола и генералног директора НИС а.д. Нови Сад. Након две године на овим позицијама, изабран је за председника Управног одбора. 2008. је постављен за регионалног директора за развој, Блока Промет у компанији Гаспром Њефт. Од 2010. био је директор пројектне канцеларије у Софији, у Бугарској, где је постао и генерални директор компаније НИС Петрол е.о.о.д. Софија.

Од јануара 2013. један је од заменика генералног директора НИС а.д. Нови Сад, као и директор Функције за стратегију и инвестиције.

Игор Тарасов

заменик генералног директора, директор Функције за корпоративну заштиту

Рођен је 2. јула 1952. године у Москви, СССР.

Поседује 38 година дуго радно искуство у систему органа државне безбедности. У Амбасади Руске Федерације у Београду провео је два мандата: од 1994. до 1999. године и од 2001. до 2006. године.

Од 2009. ради НИС а.д. Нови Сад на позицији заменика генералног директора, Директора функције за корпоративну заштиту.

Антон Фјодоров

заменик генералног директора, директор Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство

Рођен је 9. децембра 1973. године у Саратовској области, СССР.

Дипломирао је на Државној економској академији у Самари на смеру „Национална економија“. 2001. године завршио је и други факултет и стекао диплому правника, а 2011. године завршио је Академију националне економије при Влади Руске Федерације и стекао диплому МВА „Финансије“. Од 1997. до 2005. године радио је у ОАД *Југанскњептегас* на различитим позицијама, укључујући и позицију финансијског директора НГДУ *Југанскњепт*. Од 2005. до 2007. године радио је у компанији Сибур на позицији финансијског директора ОАД *Јарославска фабрика гума* у граду Јарослављу. Године 2007. прелази у ОАД *Гаспром њепт* на позицију менаџера пројекта развоја налазишта у Западном Сибиру. Руководио је реализацијом пројекта Новопортовског налазишта нафте и гаса. Од 2009. до 2012. године био је финансијски директор Московске рафинерије.

Од априла 2012. године је на позицији заменика генералног директора, директора Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство

Сергеј Фоминих

заменик генералног директора, директор Функције за правна и корпоративна питања

Рођен је 4. јануара 1979. године у СССР-у.

Завршио је правни факултет Маријског државног универзитета и Централно-европског Универзитета у Будимпешти из области јуриспруденције, а у Московској школи управљања Сколково и Пословој школи Кембриџ завршио је програме менаџмента. Више од седам година радио је као сарадник у међународним правним консалтинг компанијама. Године 2009. придружио се тиму менаџера НИС а.д. Нови Сад као директор Дирекције за правни мониторинг.

У новембру 2010. именован је за директора Функције за правна и корпоративна питања НИС а.д. Нови Сад. У компанији је задужен за управљање тимом који је одговоран за правну подршку компаније, корпоративно управљање и управљање непокретном имовином.

Андреј Шибанов

заменик генералног директора, директор Функције за организациона питања

Рођен је 5. априла 1965. године у Уљановску, СССР.

Дипломирао је на Горки институту страних језика у Нижњем Новгороду 1989. године и стекао звање преводиоца/тумача. 1993. године је завршио Коперник менаџмент програм у Паризу, Француска. 2001. године је стекао звање стручњака у области људских ресурса на Институту за сертификацију у области управљања људским ресурсима у САД, а од 2014. године је носилац мастер сертификата Стокхолмске економске школе. У току професионалне каријере дуге преко 20 година, стекао је дугогодишње искуство у области управљања људским ресурсима на позицијама директора људских ресурса у многобројним компанијама - Уни кредит банци, Алфа банци, Ренесанс капитал и *PricewaterhouseCoopers*, Русија.

Од почетка 2014. године ангажован је у Нафтној индустрији Србије на позицији заменика генералног директора, директора Функције за организациона питања.

Јевгениј Кудинов

заменик генералног директора, директор Функције за спољне везе и односе са државним органима

Рођен је 7. октобра 1958. године у Куибишеву, СССР.

Дипломирао је на Московском државном Универзитету „М.В. Ломоносов“, на економском факултету, као редован студент и стекао звање: дипломирани економиста. Завршио је додатне курсеве Академије за спољну трговину Русије. Каријеру је започео 1981. године у Државном комитету СССР за спољно економске везе, након чега је до 2000. године обављао низ послова у трговинским представништвима СССР и РФ у СФРЈ и Републици Србији. У периоду од 1993-1994. био је комерцијални директор у фирми *Интерславија*. Током 2000 - 2001. године радио је као водећи специјалиста за европске земље у Министарству економског развоја и трговине Руске Федерације. Од 2001-2006. био је Комерцијални директор у фирми *ЗАД Сервер*. Од априла 2006. до маја 2009. обављао је дужност заменика Трговинског представника РФ у Србији, а 2009. године, одлуком Владе Руске Федерације, именован је за трговинског представника Руске Федерације у Србији.

Од 2011. године обавља послове заменика генералног директора НИС а.д. Нови Сад, директора Функције за спољне везе и односе са државним органима.

Сања Лубардић

заменик генералног директора, директор Функције за односе са јавношћу и комуникације

Рођена је 17. септембра 1970. године у Вуковару, Хрватска.

Дипломирала је на Факултету политичких наука Универзитета у Београду, на одсеку за журналистику. Као професионални новинар, има десетогодишње искуство у штампаним и електронским медијима. Године 2001. започиње рад у области ПР-а, најпре као саветник за медије генералног директора Пореске управе у Министарству финансија Републике Српске, где је била задужена за медијску промоцију пореских реформи. Две године касније постаје начелник Одељења за информисање Пореске управе у Министарству финансија Републике Србије. Била је члан пројектног тима Владе Србије за увођење ПДВ-а, задужена за промоцију овог пројекта. Од 2008. до 2015. је обављала послове на позицији директора Дирекције за екстерне комуникације у НИС-у. Члан је Европске асоцијације директора корпоративних комуникација.

У априлу 2015. године именована је за директора Функције за односе са јавношћу и комуникације.

Максим Козловскиј

заменик генералног директора, директор Функције за материјално-техничку и сервисну подршку и капиталну изградњу

Рођен је 3. априла 1976. године у Њижњевартовску, СССР.

1998. године завршио је Тјуменски државни Универзитет, економија (смер Финансије и кредитирање), а 2007. године завршава и Тјуменски нафтни државни Универзитет, специјалност „Истраживање и експлоатација нафтних и гасних налазишта“. Пре ангажмана у Нафтној индустрији Србије, каријеру је градио у компанији Росатом на позицији заменика директора за општа питања, као и у компанији ТНК-БП (Тјуменска нафтна компанија Бритиш Петрол) на позицији директора Одељења за МТ и СП.

Од новембра 2013. године обавља послове заменика генералног директора НИС а.д. Нови Сад, директора Функције за МТСП и КИ.

Јелена Попара

директор Функције за интерну ревизију

Рођена је 19. априла 1980. године у Београду, Србија.

Дипломирала је 2004. године на Економском факултету у Београду, на одсеку за финансије, рачуноводство и ревизију. Током професионалне каријере, стекла је међународну лиценцу из области рачуноводства и ревизије ACCA 2012. године, као и сертификат овлашћеног интерног ревизора при Комори овлашћених ревизора Србије и сертификат експерта екстерне оцене квалитета. Више од 6 година, радила је као екстерни ревизор у међународној консалтинг компанији. Од 2010. године придружила се тиму менаџера НИС а.д. Нови Сад као заменик директора дирекције за планирање, економику и контролу Блока Промет, а од 2013. године обављала је функцију финансијског директора зависног друштва НИС Петрол с.р.л. Букурешт у Румунији.

У марту 2016. године, именована је за директора Функције за интерну ревизију НИС а.д. Нови Сад.

Улрих Пебал

директор Функције за HSE

Рођен је 30. јуна 1961. године у Бечу, Аустрија.

Дипломирао 1988. године и стекао диплому грађевинског инжењера. На почетку каријере је радио у грађевинским компанијама у Бечу и Немачкој. Улрих је радио 22 године у OMB-у и био задужен за еколошке пројекте у рафинерији, маркетингу и истраживању и производњи. Године 1999. је прешао у међународно истраживање и производњу и радио у OMB-у као директор за HSE у неколико земаља, као што су Аустралија, Нови Зеланд и Румунија.

Од августа 2014. године обавља послове директора Функције за HSE НИС а.д. Нови Сад.

Вадим Смирнов

регионални директор НИС а.д. Нови Сад у Румунији

Рођен је 10. октобра 1963. године у Казахстану, СССР.

Године 1985. је стекао високо образовање у струци „Финансије и ревизија“. Осим тога, завршио је Дипломатску академију (1994. у Москви) и Високу комерцијалну школу (1999. у Москви). Од 1985. године до 1991. године је радио на радним местима у струци у предузећима Далеког Истока (Русија). Од 1991. године до 1998. године је радио у МИП (Министарство иностраних послова) Руске Федерације, укључујући дуготрајна службена путовања у земље балканског региона. Од 1998. године до 2009. године је радио на различитим позицијама у *Аерофлот а.д.*, укључујући позицију представника компаније на Балкану (6 година) и позицију руководиоца одељења за контролу девизно-финансијског пословања иностраних представништва (2 године). Од 2010. године је радио на линији обезбеђења економске безбедности у компанијама Групе „Гаспром“, а од фебруара 2012. године радио је на позицији директора Функције за интерну ревизију у компанији НИС а.д. Нови Сад.

Тренутно ради као регионални директор НИС а.д. Нови Сад у Румунији.

Активности Саветодавног одбора у 2016. години

Током 2016. године одржано је 27 седница Саветодавног одбора генералног директора НИС а.д. Нови Сад. На свим седницама су разматрани извештаји о *HSE* догађајима и иницијативама из претходног периода, као и оперативни извештаји директора организационих Блокова и Функција.

Једном месечно разматрани су оперативни планови и прогнозе према кључним пословним показатељима за текући месец, као и преглед кумулативно остварених резултата за протекли период, остварења у инвестицијама, извештаји о напретку у оперативној ефикасности, као и статус активности и резултати пословања у области петрохемијских послова.

Сваког другог месеца у току 2016. године, на седницама Саветодавног одбора генералног директора НИС а.д. Нови Сад, разматрани су статуси иностраних пројеката, као и резултати и планови рада зависних друштава у иностранству.

Осим редовних извештаја, разматрана је стратегија пословања, извештаји о пројектима различитих организационих јединица, као и извештаји компанијских одбора. Током године, Одбору су презентовани резултати пописа имовине и обавеза Друштва, системи управљања набавком, извештај о реализацији препорука из извршених ревизија, извештај о реализацији активности за управљање кључним ризицима, итд.

У 2016. години су за шири круг руководиоца одржане три проширене седнице Саветодавног одбора на тему сумирања резултата из претходног периода.

NIS

GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

План сукцесије руководиоца Друштва

У циљу смањења потенцијалних ризика за Друштво и повећања ефикасности рада, у оквиру Друштва постоје посебни системи и процеси који имају за циљ обезбеђење попуњавања евентуалних упражњених радних места када се ради о највишем оперативном руководству Друштва. Ово подразумева реализацију специфичних програма обуке, тако да се кроз стално улагање у развој знања, способности и вештина дугорочно омогућује смањење потенцијалног ризика у вези са кључним руководећим позицијама у Друштву.

Такође се врши процена потенцијалних наследника и утврђују се посебне листе наследника које укључују имена и презимена ових лица, њихове садашње позиције и планове за њихов развој.

СТИЦАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ АКЦИЈАМА ДРУШТВА ОД СТРАНЕ РУКОВОДИЛАЦА И СА ЊИМА ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА

У складу са чланом 84. Закона о тржишту капитала и Стандардом Друштва „Обезбеђење испуњења законских обавеза у вези инсајдерских информација и вођење Списка инсајдера“, сва лица која обављају дужности руководиоца у Друштву, као и са њима повезана лица (која су дефинисана наведеним законом), дужна су да у року од 5 дана Комисији за хартије од вредности и Друштву пријаве свако стицање или отуђење, уколико појединачна стицања, односно отуђења прелазе износ од 100.000 динара, а такође и уколико збир вредности појединачних стицања, односно отуђења у току једне календарске године пређе вредност од 500.000 динара.

У току 2016. године Друштво није било информисано о стицању или отуђењу акција Друштва од стране чланова органа или тела Друштва или са њима повезаних лица.

Број и % акција НИС а.д. Нови Сад у власништву чланова ОД

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
Никола Мартиновић	224	0,0001%

Број и % акција НИС а.д. Нови Сад у власништву чланова ОСА

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
Ненад Мијаиловић	5	0,000003066%

Послови надзора и контроле

Процес управљања ризицима и систем интерне контроле у Друштву надгледа Одбор директора.

Систем интерне контроле обезбеђује адекватну реакцију на све потенцијалне ризике и састоји се из организационих мера, процедура, стандарда и активности које спроводи менаџмент како би се обезбедила финансијска стабилност кроз одговарајући однос између раста и профитабилности, као и ефективног обављања активности, заштите имовине и правовремене припреме финансијских извештаја.

Комисија за ревизију Одбора директора континуирано процењује ефикасност система управљања ризицима и система интерне контроле и доставља извештаје Одбору директора.

Генерални директор и менаџмент Друштва обезбеђују адекватно функционисање система интерне контроле и система управљања ризицима и дефинишу одговорност за спровођење одлука Одбора директора и Комисије за ревизију.

НИС а.д. Нови Сад је усвојио Политику управљања ризицима, развио је мере за управљање ризицима и континуирано прати њихову реализацију. Руководство на годишњем нивоу ревидира извештавање о ризицима, регистар ризика, као и списак мера за минимизирање ризика у наступајућем периоду, укључујући и информације о насталој штети од реализованих ризика и резултатима предузетих мера у протеклој години.

Комисија за ревизију сваких шест месеци добија информације о постојећим ризицима и мерама које су предузете за управљање тим ризицима.

Функција за интерну ревизију пружа услуге независног и објективног уверавања и оцене процеса корпоративног управљања, управљања ризицима и системом интерне контроле, са циљем унапређења процеса, додавања вредности и побољшања опште ефикасности Друштва. Поред тога, ова функција обезбеђује саветодавну подршку менаџменту, водећи рачуна о принципима независности и објективности.

Директор Функције за интерну ревизију, као лице надлежно за унутрашњи надзор пословања Друштва, именује се на предлог Комисије за ревизију Одбора директора. Директор Функције интерне ревизије два пута годишње извештава Комисију за ревизију о резултатима рада Функције за интерну ревизију и оцени система интерне контроле и управљања ризицима у Друштву. Функција интерне ревизије, преко лица надлежног за унутрашњи надзор пословања, именованог од стране Одбора директора, функционално је подређена Комисији за ревизију, а линијски - генералном директору Друштва.

Активности интерне ревизије обављају се у складу са релевантном законском регулативом, Међународним оквиром професионалне праксе интерне ревизије и нормативно-методолошким документима интерне ревизије које је Друштво усвојило.

Екстерни ревизор

Ревизија финансијских извештаја

У складу са Законом и Статутом, ревизора Друштва именује Скупштина акционара, на предлог Одбора директора. Ревизор Друштва бира се на свакој редовној седници Скупштине акционара, а према Закону о тржишту капитала, имајући у виду да је НИС а.д. Нови Сад јавно акционарско Друштво, правно лице које обавља ревизију може обавити највише пет застопних ревизија годишњих финансијских извештаја.

Извештаји друштва за ревизију о извршеној ревизији финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2015. годину усвојени су 28.06.2016. године на VIII редовној седници Скупштине акционара на којој је присуствовао и ревизор Друштва *PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд, који се, у складу са Законом, обавезно позива на редовну седницу Скупштине. На истој седници Скупштина акционара је за вршење ревизије финансијских извештаја за 2016. годину изабрала исто ревизорско друштво *PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд.

Друге услуге ревизора

Поред услуге ревизије финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја за 2016. годину, друштво *PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд или његова повезана друштва пружала су НИС-у и друге додатне услуге током 2016. године. Код пружања ових услуга, имајући у виду потребно знање и искуство, сматрано је да је ефикасније ангажовати ревизорско друштво *PricewaterhouseCoopers* д.о.о. Београд уместо неког трећег лица. Остале услуге (поред услуге ревизије) обухватале су консултантске услуге у вези висине накнада за независне чланове Одбора директора, ограничења временског периода за обављање дужности независног директора и унапређења одређених интерних процеса.

Пружање наведених услуга није утицало на независност ревизора, а износ накнада за ове услуге представља 24% од укупног збира накнада које су плаћене наведеном друштву или његовим повезаним друштвима.

Интегрисани систем менаџмента

У оквиру Друштва успостављен је интегрисани систем менаџмента (*IMS*), у складу са захтевима међународних стандарда за системе менаџмента (*ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ISO 50001, HACCP*). Успостављени *IMS* се имплементира и развија у складу са Стратегијом сертификације, чију реализацију надзире Одбор за *IMS*.

У оквиру интегрисаног система менаџмента, који је дефинисан нормативно методолошким документима Друштва, идентификовани су бизнис процеси у Друштву, извршена је њихова класификација, описан је начин реализације процеса путем одговарајућих докумената и дефинисани су *KPI* (кључни индикатори перформанси).

Проверу усаглашености са наведеним стандардима обављају акредитована сертификациона тела, која на основу извршене провере издају одговарајуће сертификате.

Поред екстерних провера, Друштво спроводи и интерне провере бизнис процеса и успостављених система менаџмента, у складу са годишњим програмом интерних провера. Интерна провера се ради плански, једном годишње, а по потреби могу да се спроводе и ванредне интерне провере.

Резултати ових провера формализују се кроз извештаје, на основу којих власници бизнис процеса у Друштву дефинишу корективне и превентивне мере, којима се отклањају узроци утврђених или потенцијалних неусаглашености, са циљем сталног унапређења *IMS* и пословања у целини.

Послови са личним интересом и забрана конкуренције

Послови са личним интересом - Лице које, у складу са Законом, има посебне дужности према Друштву, дужно је да без одлагања обавести Одбор директора о постојању личног интереса (или интереса са њим повезаног лица) у правном послу који Друштво закључује, односно правној радњи коју Друштво предузима.

Друштво идентификује правне послове и правне радње са повезаним лицима, како би се обезбедило да до њиховог закључивања дође само уколико они нису штетни за пословање Друштва. Правни послови и правне радње са повезаним лицима одобравају се од стране Одбора директора у складу са Законом.

Одбор директора једном годишње на редовној седници подноси Скупштини акционара информацију о одобравању закључења послова у којима постоји лични интерес

Забрана конкуренције - У циљу праћења поштовања забране конкуренције, Друштво има праксу кварталног анкетирања чланова Одбора директора о тренутном ангажовању, као и о чланствима у Одборима директора и Надзорним одборима у другим друштвима. Подаци о чланству у органима управљања других друштава редовно се објављују у оквиру Годишњег и Кварталних извештаја Друштва.

Чланови Одбора директора су закључењем Уговора о регулисању међусобних права и обавеза са Друштвом додатно упознати са обавезом обавештавања Друштва у случају евентуалног закључења правног посла са Друштвом, као и са обавезом нечињења конкуренције Друштву и другим посебним дужностима чланова Одбора директора.

Трансакције са повезаним лицима

НИС Група је у току 2016. године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних деривата и електричне енергије. Преглед трансакција с повезаним друштвима дат је у напоменама уз финансијске извештаје.

Инсајдерске информације

Трговање акцијама уз коришћење инсајдерских информација је строго забрањено под претњом казни које су предвиђене Законом о тржишту капитала. Зато Друштво захтева од свих лица, која стално или повремено имају приступ овим информацијама, да у потпуности поштују одредбе закона, подзаконских аката, као и аката Друштва које се односе на инсајдерске информације и поверљиве податке.

Критеријуми на основу којих одређена лица имају својство инсајдера, њихова права и обавезе, обавезе Друштва у циљу осигурања поверљивости инсајдерских информација, поступак објаве инсајдерских информација, као и правила која се односе на састављање, вођење и ажурирање списка инсајдера посебно су регулисана интерним актима Друштва.

Кодекс пословне етике

Кодекс етике НИС-а формулише темељна правила и норме понашања које одређују односе са колегама, клијентима, пословним партнерима, органима државне власти и локалне самоуправе, јавношћу и конкурентима.

Принципи који су садржани у кодексу дају јасне препоруке за доношење етички избалансираних одлука у различитим ситуацијама, а кодекс дефинише норме и правила понашања, који су засновани на корпоративним вредностима и чије поштовање Друштво очекује од сваког запосленог.

Кодекс пословне етике НИС а.д. Нови Сад дужни су да примењују сви запослени и чланови органа управљања НИС а.д. Нови Сад, као и лица која су, по основу уговора, ангажована у НИС а.д. Нови Сад, а ова лица су обавезна да известе о сваком противзаконитом или неетичком поступку који се тиче Друштва и представља кршење кодекса⁷².

⁷² Више информација о Кодексу пословне етике доступно је на страници: <http://www.nis.eu/o-nama/informacije-o-kompaniji/kodeks-poslovne-etike>.

Политика у области борбе против корупције и превара

Друштво је усвојило Политику у области борбе против корупције и превара, са циљем спречавања и спровођења забране укључивања у било који облик коруптивног понашања или преварних радњи.

Политиком су обезбеђени услови за благовремено откривање, спречавање и минимализацију ризика противправног, неетичног и коруптивног понашања, а на основу успостављеног јединственог стандарда понашања, вредности, принципа законитог пословања и основних правила борбе против корупције и превара.

Политика предвиђа обавезу свих лица да у случају појаве аргументованих сумњи, везаних за чињење или припрему коруптивних или преварних радњи, или у случају њиховог откривања, доставе одговарајуће информације путем унапред дефинисаних и заштићених канала комуникације, уз гарантовање поверљивости, а политиком су дефинисане мере заштите лица које је доставило ове информације и начин њихове примене, којима се обезбеђује да положај лица, које на овај начин укаже на коруптивне или преварне радње, не буде ни на који начин због тога угрожен.

Однос са заинтересованим странама и друштвено одговорно пословање

Информације о идентификовању и развоју односа са кључним заинтересованим странама, као и примени принципа који се односе на друштвено одговорно пословање, доступне су у делу Годишњег извештаја: Извештај о пословању > Друштвена одговорност и развој локалне заједнице.

БЕЗБЕДНО У БУДУЋНОСТ

Брига о здрављу, безбедности и животној средини обележила је 2016. као годину *HSE*-а. Једини циљ у коме НИС тежи ка нули је „Циљ 0“ – нула повреда на раду, нула професионалних обољења, нула акцидента. *HSE* политика НИС-а посвећена је здрављу на раду, индустријској безбедности и безбедности запослених и заштити животне средине у складу са законским захтевима, интерним правилима, најбољом праксом и стандардима савременог пословања.

ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ИНДУСТРИЈСКА БЕЗБЕДНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ НА РАДУ

Безбедни услови рада за све запослене и пословне partnere су један од стратешких циљева НИС-а, јер се тежи сталном смањењу броја повреда на раду и професионалних обољења. Континуирано се примењују принципи превенције у циљу унапређења услова рада и смањења броја негативних *HSE* догађаја. У области безбедности и здравља на раду, стандарди које НИС примењује и постојећа пракса превазилазе постојеће законске обавезе. Пословне одлуке се доносе у складу са захтевима националног законодавства и изнад законски прописаног минимума, како би се обезбедило ефикасно управљање ризицима. Управља се безбедношћу извођача и од њих се захтева да поштују НИС-ове стандарде.

Одрживо управљање животном средином у НИС-у подразумева бригу о заштити животне средине кроз реализацију пројеката за смањење емисије загађујућих материја у ваздух, воду и земљиште, минимизацију отпада, повећање енергетске ефикасности и употребе обновљивих извора, санацију историјског и акцидентног загађења, као и примену техничко-технолошких мера, у складу са најбољим доступним техникама.

2016.

ГОДИНА

HSE

Да је систем *HSE* неодвојиви део бизнис процеса, и да је поштовање правила и стандарда у овој области предуслов за успешно пословање, потврђује и то, да је 2016. година у НИС-у проглашена „Годином *HSE*“. Тиме је на најбољи начин показано да су брига о здрављу и безбедности запослених, као и посвећеност заштити животне средине приоритети за НИС.

Заштита животне средине

Одговорност према животној средини доказана је бројним пројектима и значајним инвестицијама на пољу заштите животне средине. Модернизовали смо опрему и значајно смањили емисије штетних материја, а уз улагање у савремене технологије посветили смо се санацији земљишта, третману отпада и третману отпадних вода. Без обзира на кризу, која и даље траје у нафтној индустрији, НИС је наставио да издваја средства за реализацију пројеката из области заштите животне средине и у 2016. години је у ове пројекте уложио 150 милиона динара.

НИС је у 2016. години за пројекте из области заштите животне средине уложио

150.000.000 РСД

У Блоку „Сервиси“ је током 2016. године изграђено постројење за пречишћавање отпадних вода из базена за исплаку на депонији отпадне исплаке у Новом Милошеву. Циљ Пројекта је обезбеђивање слободног простора за одлагање исплачног материјала одвођењем воде, преко постројења за третман у реципијент, а у складу са издатим дозволама. На овај начин омогућиће се повећање пријемног капацитета за отпадну исплаку и максимално искоришћење постојећих базена.

На 7 бензинских станица, уграђени су сепаратори за пречишћавање зауљених атмосферских вода, чиме је достигнут укупан број од 284 сепаратора, што значи да 88% јавних бензинских станица у Србији поседује ова постројења.

Потпуно свестан чињенице да животна средина у процесу европских интеграција представља најзахтевнију област за преговарање, с обзиром на то да се више од 2/3 прописа ЕУ односи на ширу област пољопривреде и животну средину, НИС а.д. Нови Сад је укључен у рад Преговарачке групе 27 (за поглавље заштита животне средине) Министарства за пољопривреду и заштиту животне средине. Напори су били усмерени на сагледавање будућих обавеза, које проистичу из захтева ЕУ регулативе, односно на сагледавање потребних новчаних средстава за усаглашавање рада са захтевима ЕУ прописа.

Током 2016. године израђене су 3 студије које су дале детаљан приказ постојећег стања у Блокловима „Прерада“, „Промет“ и „Истраживање и производња“. Дате студије пружиле су приказ потребних улагања у пројекте који ће у потпуности ускладити рад постројења у овим Блокловима са захтевима регулативе РС и ЕУ, везане за емисије загађујућих материја у ваздух, усклађивање са захтевима емисије лако испарљивих угљоводоника (VOC-ова) и пречишћавање отпадних вода.

У циљу подизања компетенција запослених и унапређења процеса из области заштите животне средине, од стране реномираних консултантских кућа из Словеније (*Bens consulting*), Хрватске (Институт Екоенерг) као и Природно математичког факултета из Новог Сада, реализоване су „*in-house*“ обуке из области управљања хемикалијама, прорачуна емисија загађујућих материја у ваздух и мониторинга и ремедијације земљишта и подземних вода.

Процес управљања отпадом је значајно унапређен увођењем новог концепта трајног збрињавања отпада, потписивањем Крвног уговора за трајно збрињавање одређених врста отпада. Овакав начин уговарања у знатној мери је убрзао процес управљања отпадом – омогућио је краће време набавке услуге за трајно збрињавање, смањени су трошкови за збрињавање и омогућено је ефикасније и брже одношење отпада са локација.

У 2016. години за трошкове накнада и такси за заштиту животне средине, као и накнаде за воде издвојено је приближно 303 милиона динара.

Преглед накнада и трошкова у 2016.	Накнада за воде (мил. РСД)	Накнаде и таксе за заштиту животне средине (мил. РСД)	Укупно (мил. РСД)
НИС а.д. Нови Сад	76,2	223,8	300,0
Зависна друштва ⁷³	0,4	2,3	2,7
Укупно	76,6	226,1	302,7

Индустријска безбедност

Систем управљања индустријском безбедношћу обухвата кључне процесе идентификовања опасности, процене ризика и управљања ризицима, везаним за процесе и процесну опрему. Уз модернизацију производње, примену напредних технолошких решења и обуку запослених, овакав систем омогућава адекватну превентиву, мониторинг, као и правовремено и ефикасно реаговање у ванредним околностима.

У 2016. години наставили смо са развојем успостављеног система индустријске безбедности.

Заштита од пожара

- Извршена је допуна категоризације угрожености од пожара објеката у НИС а.д. Нови Сад од стране МУП РС - Сектора за ванредне ситуације. На основу додељене категорије, НИС а.д Нови Сад као правни субјекат је у обавези да усклади своје пословање са обавезама које проистичу из законске регулативе из области заштите од пожара.
- Започета је процедура набавке два ватрогасна возила за потребе ВЈ Кикинда и ВЈ Велебит, у вредности од 33 милиона динара. Очекивани рок завршетка пројекта је други квартал 2017. године.
- Формирана је Ватрогасна јединица Кикинда са 13 припадника, која је почела са радом 17. октобра 2016. године.
- У току је формирање Ватрогасне јединице Велебит.
- Сектор заштите од пожара је преузео превентивну заштиту од пожара за Пословни центар у Новом Саду и Београду, као и у фабрици воде Јазак.
- Дефинисани су повереници цивилне заштите (повећан је број повереника за више од 50%) и спроведена су побољшања у систему превентивне заштите од пожара.
- Успешно су изведене вежбе евакуације из пословних центара.

⁷³ Нафтагас – Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервис д.о.о. Зрењанин и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

Безбедност процеса

- Спроведене је Гар анализа стања безбедности процеса на три локације: Рафинерија нафте Панчево, Погон за припрему и транспорт нафте и гаса Елемир⁷⁴ и Складиште ТНГ Овча. Циљ анализе је био да се сагледа стање безбедности процеса, идентификују слабе тачке и дефинише акциони план за унапређење стања безбедности процеса.
- Пројекат *SmartResilience* европског конзорцијума са партнерским учешћем НИС-а у области *HSE* победио је на конкурс у оквиру ЕУ програма „*Horizon 2020*“ за доделу бесповратног финансирања Европске уније. Пројекат је усмерен на повећање индустријске безбедности и реаговање у случају хемијског удеса.
- Донета су нова и извршена је ревизија постојећих докумената из области безбедности процеса.
- До сада су добијене сагласности за седам *SEVESO* докумената од надлежних државних органа, док су три документа израђена и налазе се у фази добијања сагласности.
- Спроведен је капитални ремонт у Рафинерији нафте Панчево и ремонт на Погону за припрему и транспорт нафте и гаса у Елемиру, без регистрованих значајних догађаја у вези са опремом.
- Током 2016. године нису забележени значајнији поремећаји у раду технолошке опреме, захваљујући превентивном деловању и реализацији корективних мера, као и реализацији планираних обука.

Ванредне ситуације

- Донета су нова и извршена је ревизија постојећих докумената (решења) из области ванредних ситуација у НИС а.д. Нови Сад, у складу са стеченим искуствима рада у условима ванредних ситуација и планским решењима штабова за ванредне ситуације у Републици Србији. Прецизирани су поступци за поједине опасности које се јављају у случају отежаних услова рада у НИС а.д. Нови Сад.
- Унапређена је сарадња са суседним *SEVESO* оператерима појединих објеката НИС а.д. Нови Сад у делу обавештавања и помоћи у случају техничко-технолошких удеса. Одржано је више заједничких вежби, уз учешће надлежних државних органа.
- Остварена је боља сарадња са представницима локалне самоуправе и представницима надлежних државних органа у делу елементарних непогода.
- Настављена је пракса (у повећаном обиму у односу на претходне године) одржавања практичних вежби тимова и екипа за реаговање у случају ванредних ситуација. Одржане су четири здружене командно-штабне вежбе у НИС а.д. Нови Сад у којима су Тим за управљање кризама - катастрофама, Тимови за приправност и реаговање у ванредним ситуацијама Блокова и ОД Блокова учествовали у решавању најсложенијих ситуација у случају ванредних ситуација и нарушавања континуитета пословања.
- У систем електронског обавештавања о *HSE* догађајима уврштен је и ЈАД „Гаспром њефт“.

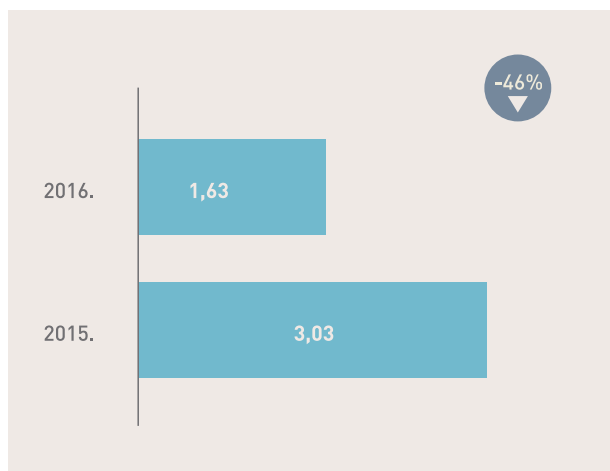
⁷⁴ Укључујући и складиште ТНГ-а у Елемиру.

Безбедност на раду

Брига о безбедности и заштити здравља наших запослених, извођача, трећих лица и локалног становништва представља приоритет за НИС, а 2016. година је проглашена „Годином HSE“.

Кроз програм Унапређења HSE културе, топ менаџери НИС-а се активно укључују као лидери иницијатива у области безбедности и здравља на раду. Топ менаџери учествују у обиласку оперативних локација кроз *MWA (Management walk around)* посете. Током 2016. године, обављено је 235 MWA посета, наложено 400 мера, од чега је 85% реализовано.

У 2016. години LTIF (Индикатор повреда на раду са изгубљеним данима) је смањен за 46% што је директно допринело смањењу трошкова због повреда запослених.

Графикон бр. 28: LTIF⁷⁵ показатељ

Управљање ризицима у области безбедности на раду

Током године је интензивирана оперативна сарадња Функције за HSE и HSE у Блоквима кроз програм подршке и контроле примене мера HSE на локацијама Блока „Сервиси“ (март - август 2016), као и кроз пружање оперативне HSE подршке током ремонтних активности у Рафинерији нафте Панчево (септембар 2016).

Поред тога, извршени су оптимизација и поједностављење нормативно-методолошких докумената у области управљања HSE ризицима. У систем су имплементирани нови алати за процену ризика и спроведене су обуке запослених.

У другој половини године фокус је стављен на управљање HSE ризицима приликом израде пасоша пројеката, како би се још у фази развоја и планирања пројеката омогућило правовремено и превентивно деловање у овој области и спречила потреба за каснијим интервенцијама и корективним деловањем у фази експлоатације.

Правовременом идентификацијом HSE ризика, дефинисањем адекватних мера контроле и мониторингом њихове примене обезбеђује се проактивно и превентивно деловање у области HSE, односно - елиминише се ризик од повређивања људи и наношења штете опреми, процесима, животној средини и репутацији НИС-а.

Управљање извођачима и трећим лицима

Извођачи радова су компаније или појединци који нису део НИС-а, већ их је НИС ангажовао за реализацију различитих активности. Са становишта HSE, извођачи обављају и послове са високим ризицима који могу бити фатални, а статистички најозбиљније повреде и највећи број фаталних несрећа у свету догађају се управо током активности извођача радова или њихових подизвођача. Да би се спречили нежељени догађаји, као што су повреде, материјална штета и еколошки акциденти, потребно је на адекватан начин спроводити процес управљања извођачима и трећим лицима.

Процес управљања извођачима састоји се од четири етапе:

- Претквалификација – проверава се поштовање законских одредби;
- Избор извођача и потписивање Анекса HSE – дефинисање општих обавеза извођача;
- Управљање извођачем током активности – спровођење константног надзора;
- Анализа и процена извођача након завршених активности – евалуација.

⁷⁵ Однос броја повреда запослених са боловањем према укупном броју радних сати, помножен са 1 милион (укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима Нафтагас – технички сервис д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – нафтни сервис д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – транспорт д.о.о. Нови Сад).

Закључно са 2016. годином квалификовало се 1.333 различитих предузећа - извођача, који су безбедност у својим компанијама подигли на виши ниво управо због сарадње са НИС-ом.

Преиспитивање процеса управљања извођачима у 2016. години је вршено кроз програм унапређења HSE културе, који су водили топ менаџери и остали менаџери НИС а.д. Нови Сад. Почетком године извршена је свеобухватна анализа постојећег стања и идентификована су одступања, на основу чега су дефинисане мере за побољшање процеса, завршене су четири иницијативе, а њихов резултат довео је до ангажовања безбеднијих извођача на НИС-овим локацијама.

Здравствена заштита запослених

НИС а.д. Нови Сад као друштвено одговорна компанија има за циљ да повећа ефикасност и продуктивност кроз културу која вреднује, подржава и унапређује здравље и добробит запослених. Брига за здраве животне навике запослених и тимски рад је део корпоративне културе. У циљу сталне бриге о здравственом стању запослених и ради спречавања професионалних болести и болести у вези са радом, као и других болести и повреда на раду, током 2016. године су организовани и извршени обавезни прегледи запослених на радним местима са повећаним ризиком, офталмолошки и санитарни прегледи. У циљу раног откривања болести и предузимања одговарајућих корективних мера, без обзира на мере штедње, запосленима који нису на радним местима са повећаним ризиком, омогућена је контрола здравственог стања у виду систематских и специјалистичких прегледа.

Путем анализе здравственог стања и анализе одсуства са посла услед боловања, НИС континуирано идентификује ризике по здравље запослених, развија мере за отклањање или смањење таквих ризика, информира запослене и ради на подизању свести о њима. Током 2016. године је, на више локација, спроведен низ едукативних информационих кампања здравља - кампања о спречавању настанка и мерама превенције болести јетре, бубрега, информисање о принципима здраве и хроно исхране; кампања о превенцији алкохолизма и опојних дрога. Спроведена је ванредна кампања о превенцији срчаних болести и дијабетеса у Блоку „Сервиси“ и то на локацијама бушаћих постројења. На више локација одржана су два циклуса предавања на теме

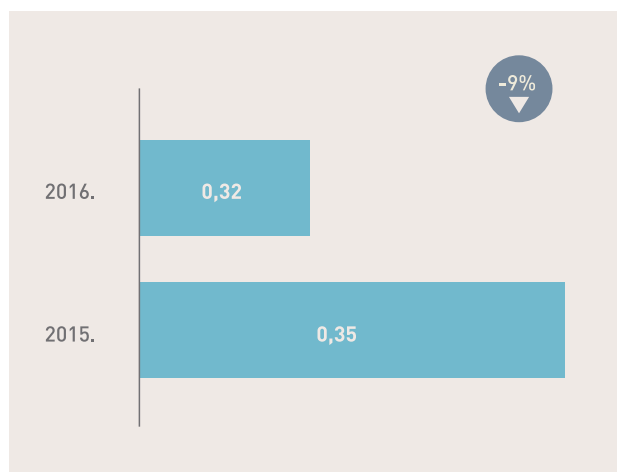
„Живот, ослобођени болести“ (циклус од 8 предавања) и „Како унапредити функције мозга“ (циклус од 6 предавања). Током читаве 2016. године запосленима, који су желели да оставе пушење, кроз кампању „Живот без дуванског дима“ било је омогућено да се реше штетне навике уз помоћ стручног особља, по методи Алена Кара „Лак начин да престанете да пушите“. Такође, током 2016. године након вишегодишње паузе поново је покренута Акција добровољног давања крви на територији Београда и Зрењанина.

НИС свим запосленима пружа могућност за побољшање здравственог стања, кроз развој мера и организацију превентивних физичких, рекреативних и такмичарских активности. Ове активности такође подстичу јачање корпоративних вредности, али и тимску ефикасност и продуктивност у складу са Визијом и Мисијом, чиме се даје и допринос свеукупном имиџу НИС-а.

Безбедност саобраћаја

Запослени НИС-а свакодневно пређу у просеку око 110.000 km, услед чега су изложени великом броју ризика у саобраћају. НИС поклања велику пажњу безбедности својих запослених у саобраћају како би се ови ризици свели на минимум. У току 2016. године предузете су многобројне активности у циљу проактивног и превентивног деловања, као и подизања целокупног нивоа безбедности саобраћаја:

- Почетак примене система континуираног мониторинга возила (*IVMS – In Vehicle Monitoring System*) и *RAG* извештавања (*Red/Amber/Green*) менаџмента и запослених о стилу вожње.
- Имплементација *RAG+* система мониторинга возила и стила вожње запослених, односно унапређење *RAG* извештавања. Овај начин извештавања обухвата евидентирање следећих параметара: нагла успорења/убрзања и прекорачења брзине, као и могућност препознавања и награђивања најбољих возача.
- Имплементација и надоградња компанијске софтверске апликације „Картон возача“, у којој сваки запослени може да провери своје податке и тренутни статус личног стила вожње.
- Израда докумената из области безбедности саобраћаја: Политика Безбедности саобраћаја НИС-а, Упутства за безбедност саобраћаја са аспекта *HSE* и Транспорт опасног терета, као и Одлука о имплементацији *RAG+* система мониторинга возила и стила вожње запослених.
- Уговор о пословно-техничкој сарадњи између НИС-а и Министарства Одбране - Војске Србије, о пружању услуга обуке запослених у области безбедности саобраћаја је продужен.
- Организовано је и спроведено више различитих обука за неколико стотина запослених професионалних возача и обука корисника возила за Еко и Безбедну вожњу за путничка возила.
- На основу Протокола о сарадњи између НИС-а и Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије, у току 2016. године спроведена је заједничка кампања под називом „Бринемо о вама“. У оквиру кампање обрађене су следеће кварталне теме: Трактор на путу, Безбедан мотоциклиста, Вози одморан и Савети за вожњу у зимским условима, које су пропраћене пропагандним материјалима и поделом лифлета на НИС-овим бензинским станицама.
- У последњој недељи септембра, у организацији НИС-а и Агенције за безбедност саобраћаја, одржана је „Недеља безбедности саобраћаја 2“ (различите теме по данима: Општа начела безбедности саобраћаја, Учешће деце у саобраћају, Учешће пешака и особа са посебним потребама, предавање - Основе безбедности саобраћаја и систем безбедности саобраћаја у НИС-у, Транспорт опасног терета, симулатори, едукативни материјали и такмичење возача „Возачки изазов 5“). Циљ организовања Недеље безбедности саобраћаја је проактивно деловање, подизање нивоа опште безбедности у саобраћају, едукација запослених, младих и будућих возача, промовисање друштвено одговорног пословања Компаније, као и информисање и подизање свести запослених.

Као резултат дугорочне посвећености већој безбедности запослених у саобраћају, смањен је број саобраћајних незгода, материјалне штете, евидентираних прекршаја, кривике запослених за насталу саобраћајну незгоду, повреда, и постигнуто је унапређење стила вожње запослених током 2016. у односу на 2015. годину. Дошло је и до смањења регистрованих прекршаја, просечне брзине на путевима и коефицијента *RAR*, као једног од кључног *HSE* показатеља.

⁷⁶ Однос броја саобраћајних незгода према пређеним километрима пута, помножено са 1 милион.

Лична заштитна опрема (ЛЗО)

Крајем 2016. године ревидиран је Каталог ЛЗО у који су додати нови артикли, а техничке карактеристике појединих артикала су модернизоване и ажуриране на основу истраживања тржишта и праксе. Листа произвођача и материјала је проширена и ревидирана како би наши запослени имали ЛЗО задовољавајућег квалитета. Процес унапређења квалитета ЛЗО је у току, те у 2017. години очекујемо задовољније кориснике ЛЗО након успешно спроведеног процеса набавке.

HSE мотивација

Систем HSE мотивације, као један од програма нематеријалне мотивације у НИС-у, има за циљ да награди и промовише све запослене појединце или тимове који дају допринос константном унапређењу HSE. Систем HSE мотивације је успостављен 2012. године и сваке године је све већи број запослених који узима учешће у њему и бива награђен. Од почетка успостављања система HSE мотивације 2012. године, закључно са четвртим кварталом 2016. године кроз овај систем награђена су 4.893 запослена.

У 2016. години почела је са радом апликација за HSE мотивацију. Пријаве за HSE мотивацију од четвртог квартала 2016. године уносе се преко апликације за HSE мотивацију, која се налази на интерном HSE порталу.

HSE индикатори	2016.	2015.	% промена
Повреде	99	153	35%
Повреде са изгубљеним данима	30	55	45%
Пожари	26	23	13%
Број саобраћајних незгода	13	14	7%
Загађење ЖС	16	55	71%
Коефицијент инспекцијских органа	0,36	0,39	8%
Посете инспекцијских органа	770	902	15%
Мере наложене у инспекцијским посетама	275	354	22%

**ТЕМЕЉИ ЗА
БУДУЋНОСТ**

НИС нуди чак девет нивоа за напредовање у каријери, прилику за рад у 10 земаља у којима послује и рангиран је као други најпожељнији послодавац у Србији. У складу са корпоративним слоганом „Будућност на делу“, стратешко опредељење је подршка талентованим младим људима и њихово подстицање да у НИС-у реализују своје потенцијале и стално унапређују своја знања и вештине.

ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Запослени НИС-а су енергија која га покреће и кључ његовог успеха. За своје запослене НИС ствара услове у којима сваки члан тима може да оствари свој пуни потенцијал и гарантује амбијент у коме се у потпуности поштују права запослених, прописана Законом о раду, Колективним уговором/Правилником о раду, интерним актима Послодавца, као и Декларацијом уједињених нација о људским правима и Декларацијом Међународне организације рада о основним принципима и правима на раду.

У 2016. години усвојена је Политика радних и људских права. НИС инсистира на примени високих стандарда за правично и безбедно радно окружење за све запослене и настоји да охрабри своје добављаче и клијенте да послују у складу са принципима, изнетим у овој Политици.

У овој години спроведено је истраживање имиџа НИС-а као послодавца од стране независне агенције, које је обухватило интерну и екстерну популацију, а резултати истраживања показали су да је НИС позициониран у самом врху по угледу и атрактивности. Ове наводе потврдили су и резултати истраживања компаније Инфостуд, у коме је учествовало преко 10.000 испитаника, а које је показало да је НИС заузео друго место на листи најпожељнијих послодаваца у Републици Србији.

НИС је освојио прву награду за Талент Менаџмент у Србији за 2016. годину, на такмичењу организованом од стране *Stanton Chase International*. У овогодишњем такмичењу је учествовао до сада највећи број домаћих и међународних компанија које су на тржишту препознате по квалитетним програмима развоја талената на свим нивоима, као и по доброј сарадњи са универзитетима. Једногласном одлуком стручног жирија, концепт „Корпоративног универзитета“ проглашен је најбољом праксом на целом такмичењу. Ово признање је веома значајно, јер представља потврду да је правац у ком се НИС развија исправан и да су његови напори и експертиза препознати и у екстерној јавности.

Професионални развој запослених

Континуираним улагањем у развој људских ресурса НИС настоји да обезбеди спремност запослених да одговоре изазовима у свакодневном пословању, истовремено дајући свој допринос његовом унапређењу. Током 2016. уложено је 245 милиона динара у развој знања, вештина и способности запослених.

У 2016. години, у сарадњи са екстерним провајдерима, организовано је 2.046 обука, на којима је учествовало 6.647 полазника, као и преко 1.000 интерних обука са више од 6.000 полазника. Подршку у проширивању професионалних знања наши запослени су добијали од водећих светских компанија из области истраживања и производње (*NExT Schlumberger*), менаџмента (*Ward Howell*) али и од најбољих домаћих компанија: *PricewaterhouseCoopers, KPMG, ODM, Advance International, GI Group, Proconsulting*, Мокрогорска школа менаџмента, Центар за управљање пројектима, Привредна комора Србије и многих других. Обуке су поспешиле развој како професионалних и личних, тако и вештина које су неопходне за успешно руковођење тимовима.

Своја знања и искуства запослени су унапредили и захваљујући програму ротације са ЈАД „Гаспром њефт“. Троје запослених из Блока „Истраживање и производња“ је у оквиру програма ротације упућено у ЈАД „Гаспром њефт“. Са једногодишњег усавршавања у Центру за обуку и преквалификацију Универзитета Хериот Ват у Томску се вратило двоје запослених НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

У оквиру сарадње са Техничком школом из Зрењанина, у оквиру програма стручног оспособљавања, 563 запослених из Блокова „Истраживање и производња“ и „Сервиси“ је прошло усавршавање неопходно за стицање профила: Руководалац постројењима за добијање нафте и гаса. Циљ је да се овакав начин усавршавања запослених настави и у 2017. години.

Током 2016. године у Блоку „Прерада“ одржано је 7.000 сати обуке за 267 оператера, у циљу усавршавања знања и вештина спољних оператера и оператера командне табле.

Ове године су оператери блока „Прерада“ учествовали на конкурсима „Најбољи у струци“ у Омској рафинерији, док су специјалисти представили блок на такмичењу „Млади специјалисти“ у Санкт-Петербургу, где је уручена диплома за Имплементацију нових приступа у оцени ефикасности постројења у преради нафте. Одржано је такмичење „Најбољи у струци“ по моделу ГПН-а.

У сарадњи са компанијом *IFP Training*, младим инжењерима одржане су радионице, са циљем повезивања процеса производње у разним ограничењима утврђеним спецификацијама производа, анализе радних параметара и њиховог утицаја на рад постројења.

За Блок „Промет“ ова година је година континуираног развоја и велики акценат је стављен на повећање техничких компетенција запослених. Најбољи запослени из Блока „Промет“ су ове године учествовали на два престижна међурегионална такмичења:

- Најбољи у професији – за запослене из Дирекција малопродаје и логистике
- „Турнир преговарача“

На такмичењу „Најбољи у професији“, са територије Србије и Босне и Херцеговине у квалификационом надметању учествовало је 676 запослених. Најбољи представници компаније, учествовали су на финалном турниру у Барнаулу, Русија, где су остварени одлични резултати (у категорији „Најбољи Возач АЦ“ освојено је 2. место, „Најбољи Локални менаџер“ – 4. место, „Најбољи Касир на ССГ“ – 3. место, а у категорији „Најбољи Управник на ССГ“ – 11. место).

Имплементиран је и интерни програм специјалне ЗОП обуке са интерним предавачима, коју је прошло више од 500 запослених.

Дирекција за малопродају, кроз различите интерне програме и обуку коју је спровела „Мобилна Бригада“, обучила је више од 3.000 запослених. Директна последица интензивног рада са запосленима свих нивоа са малопродајних објеката огледа се у повећању успешне понуде допунског асортимана код точилаца за 6%, а код касира за 12%, док је успешна понуда промотивних акција (картице лојалности и сл.) скочила за 20%.

Блок „Промет“ је традиционално организовао „ГЕМБУ“, на којој је руководство блока „Промет“ имало прилике да се у реалном радном окружењу упозна са свим захтевима и ризицима посла на нашим бензинским станицама.

Корпоративни универзитет НИС-а

У оквиру концепта НИС Корпоративног универзитета, развили смо сарадњу са водећим пословним школама из земље и региона, реномираним партнерима за тренинг и развој, као и универзитетима и научним институцијама. Корпоративни универзитет пружа запосленима подршку у развоју вештина, компетенција и знања за ефикасније и квалитетније обављање посла, кроз најбоље светске праксе, методологије и предавања признатих предавача.

Програми у оквиру Корпоративног универзитета су дизајнирани у складу са потребама и специфичностима пословања НИС-а и прилагођени су структури организације (топ/виши/нижи менаџмент, специјалисти). Програми Лидерства прате каријерни развој запослених са тренутног нивоа на коме се запослени налази на следећи ниво у организацији. У циљу обезбеђења континуираног развоја запослених, програми су конципирани и креирани за период од 3 до 5 година. Садржај сваког тренинга је резултат сарадње са реномираним пословним школама из земље и региона, партнерима за тренинг и развој и водећим предавачима од стране провајдера.

Током 2016. године програмима НИС Корпоративног универзитета присуствовало је преко 1.000 запослених на позицијама од нивоа директора дирекције до нивоа експерт координатора.

E-learning програми

Сектор за тренинг и развој је у сарадњи са водећим глобалним, *e-learning* провајдером припремио програме за виши и средњи менаџмент, који су намењени развоју лидерских вештина. Програми се састоје од осам модула са фокусом на вештине пословног коучинга, утицајну и ефикасну комуникацију, као и на значај емоционалне интелигенције у радном окружењу.

Онбординг програм

Сваки новозапослени на почетку свог радног ангажмана пролази кроз уводни тренинг како би се упознао са основним подацима о НИС-у и што лакше прилагодио будућем раду. Корпоративни универзитет је поносан на модерне и ефикасне технологије које су искоришћене како би овај тренинг био што привлачнији и ефикаснији нашим новим колегама. Пратећи светске трендове, за потребе ове обуке развијен је савремени електронски начин обуке који приближава садржај на занимљив и интерактиван начин.

**„Лидер 2016.“:
22 запослена
5 едукативних модула**

**За најбољи пројекат
проглашен је пројекат
DigitalNISation - култура
иновације у НИС-у.**

Поред наведених активности успешно је завршен развојни програм: „Лидер 2016“, који је намењен унапређењу лидерског потенцијала запослених. Ове године, 22 запослена су успешно завршили програм. Учесници програма су након 5 едукативних модула, успешно одбранили пројекте пред комисијом, коју су чинили генерални директор са представницима највишег нивоа менаџмента НИС а.д. Нови Сад. Пројекти: Менторинг програм за младе специјалисте; Унапређење постојећег система нематеријалне награде; Израда онбординг апликације; *DigitalNISation* – култура иновације у НИС-у, оцењени су као веома значајни. За најбољи међу њима проглашен је пројекат *DigitalNISation* – култура иновације у НИС-у.

Програм „Учења страних језика“ намењен је унапређењу знања енглеског, руског или српског језика запослених, са циљем ефикаснијег обављања посла. У групну и индивидуалну наставу током 2016. године било је укључено 395 запослених.

У циљу креирања и унапређења корпоративне културе, за руководиоце су организоване радионице на тему давања повратне информације у оквиру процеса оцењивања запослених заснованог на компетенцијама, а у сарадњи са компанијом ProConsulting. Ове године је дефинисан концепт Каријерног пута запослених који говори о могућностима каријерног раста и развоја запослених унутар НИС-а, од запослења надаље. Дефинисан је и концепт Развојног центра за процену компетенција запослених са циљем темељног и објективног препознавања јаких страна и области за развој запослених.

Трошкови обуке ⁷⁷ (у милионима РСД)	2016.	2015.
Трошкови стручног образовања	232	211
Трошкови саветовања	2	2
Трошкови чланарине пословних удружења	4	5
Укупно:	238	218
Трошкови организације обуке	7	5
УКУПНО:	245	223

⁷⁷ НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима формираним 2012. године из организационе структуре НИС а.д. Нови Сад (НТЦ НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин и Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад); Трошкови обуке су приказани без трошкова пројекта „Енергија знања“.

„ЕНЕРГИЈА ЗНАЊА”

НИС посебну пажњу посвећује младима који долазе у НИС, као и онима који би у будућности могли да примене своје знање у НИС-у и са тим циљем и ове године је кроз програм „Енергија знања” покренуто више пројеката подршке развоју потенцијала средњошколаца и студената.

4

златне

У оквиру сарадње са Техничком школом Зрењанин реализована је стручна пракса за ученике другог (28 ђака) и трећег разреда (26 ђака) у Тренинг центру у Зрењанину, као и на објектима производње и локацијама бушаћих и ремонтних постројења. Крајем септембра у школи је свечано отворен „нафташки” кабинет који је НИС опремио неопходном опремом и алатима. Министарство просвете је одабрало НИС-ов приступ организацији стручне праксе за средњошколце, као један од иницијалних модела дуалног образовања које ће бити уведено у систем средњошколског образовања и представило га на Сајму образовања, на штанду Министарства просвете.

12

сребрних

У домену средњошколског образовања, у циљу промоције природних наука, НИС је у 2016. години подржао и у сарадњи са надлежним друштвима организовао три националне олимпијаде знања из области природних наука: математике, физике и хемије. Били смо и партнери талентованим средњошколцима који су нашу земљу представљали на престижним међународним олимпијадама из области математике, информатике, физике и хемије и постигли сјајне резултате: 4 златне, 12 сребрне и 16 бронзаних медаља.

16

бронзаних

Посебна пажња посвећивала се активностима и пројектима који доприносе реafirмацији и популаризацији руског језика у нашој земљи. У сарадњи са Славистичким друштвом Србије, Руским центром Фонда „Руски мир” и РЦНК „Руски дом”, организована је четврта НИС олимпијада из руског језика, која је забележила знатно већи одзив ученика и школа учесника у односу на претходне године. Наставили смо да пружамо подршку реализацији билингвалне наставе и у отварању билингвалних српско-руских одељења у Србији. Поред 4 билингвална одељења у ОШ „Јован Поповић” у Новом Саду настава на руском и српском језику се реализује још у 3 одељења Алексиначке гимназије и 2 одељења Гимназије „Јован Јовановић Змај” у Новом Саду. С обзиром на постојећу потребу појачања и стручног усавршавања педагошког кадра и на иницијативу још три основне школе за отварање српско-руских билингвалних одељења (ОШ „Стари град” из Ужица, ОШ „Краља Петра” из Ниша и ОШ „Жарка Зрењанина” из Зрењанина), НИС је наставио активну сарадњу са Педагошким факултетом у Сомбору Универзитета у Новом Саду и РЦНК „Руски дом”.

И ове године је, један од циљева програма „Енергија знања” био унапређење услова за рад у образовним институцијама у земљи, кроз адаптацију и опремање рачунарских учионица и лабораторија. Током године, поред отвореног „Нафташког кабинета” у Техничкој школи Зрењанин, такође смо опремили једну лабораторију за хемију и једну за физику. Факултету политичких наука Универзитета у Београду донирали смо рачунарску опрему, а крајем децембра је уз помоћ НИС-а отворена обновљена лабораторија на Катедри за нафтно-петрохемијско инжењерство Технолошког факултета Универзитета у Новом Саду.

медаља на међународним олимпијадама

Дужи низ година НИС-ова „Енергија знања“ је усмерена на сарадњу са универзитетима. У новембру 2016. године потписан је Меморандум о стратешкој сарадњи са Националним истраживачким државним универзитетом „Лобачевски“ у Нижњем Новгороду. Такође је склопљен нови уговор о стратешкој сарадњи са Економским факултетом Универзитета у Београду и настављена је сарадња са партнерским факултетима Универзитета у Новом Саду и Београду. У циљу унапређења партнерских односа у домену реализације обука и курсева за запослене и реализације заједничких пројеката, појачана је сарадња у области размене актуелних знања са Факултетима. Захваљујући томе су и у 2016. години професори са Машинског факултета Универзитета у Београду, у оквиру Програма континуираног професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије, одржали семинар за запослене инжењере машинске струке у Блоквима „Истраживање и производња“, „Прерада“, „Сервиси и „Енергетика“. Осим тога, предавачи Машинског факултета одржали су још три стручне обуке за запослене у Блоквима „Истраживање и производња“, „Прерада“ и „Енергетика. Професори са Грађевинског факултета Универзитета у Београду одржали су семинар у оквиру Програма континуираног професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије, као и стручну обуку за грађевинске инжењере у оквиру Блока „Истраживање и производња“.

У циљу допуне наставног програма, НИС организује низ гостујућих предавања запослених на факултетима, као и бројне студентске посете НИС-у, које су обухватале презентацију НИС Групе и пословних процеса, као и обилазак постројења. За 30 студената МВА студија са Универзитета Јејл била је одржана презентација о Друштву од стране генералног директора, посета РНП и БС „Дунав“. У периоду од јуна до октобра 2016. године реализована је студентска пракса за 131 студента Универзитета у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, док је теренска настава била реализована за 177 студената са тзв. нафташких факултета из Србије и Босне и Херцеговине. Двонедељна летња пракса са обуком „Основе струке за оператера за производњу нафте и гаса“ на нашим производним постројењима и комплексима је била организована за 25 стипендиста НИС-а који студирају на престижним факултетима за нафту и гас у Руској Федерацији, као и за 2 студента са партнерског Ухтинског државног техничког универзитета. Пример како НИС и његови запослени подржавају развој студената су и радионице за активно тражење посла, писање биографија и развој личних и професионалних компетенција, које су биле организоване и реализоване у периоду од новембра 2014. до новембра 2016. године од стране НИС-а као партнера у оквиру „TEMPUS“ пројекта „SIPUS“ (*Strengthening of Internationalisation Policies at Universities in Serbia*).

НИС у школској 2016/2017. години има закључена 43 уговора о стипендирању са најуспешнијим студентима који се школују на циљаним факултетима Универзитета у Београду и Новом Саду, али и универзитетима у иностранству (25 стипендиста основних академских студија, 2 стипендиста мастер академских студија на универзитетима за нафту и гас у Руској Федерацији и 1 стипендиста на Универзитету Кембриџ). Током трајања програма, НИС улаже у стипендисте кроз годишње програме стручних пракси, учешће у летњим школама, теренске посете, учење страних језика, а по завршетку периода стипендирања, стипендисте очекује запослење у НИС-у.

У 2016. години НИС је запослио 16 својих стипендиста који су успешно завршили РГФ Универзитета у Београду или неки од техничких факултета Универзитета у Новом Саду.

Брига о социјалном статусу запослених

НИС својим запосленима обезбеђује степен социјалне заштите који је виши од нивоа прописаног законом, а који је регулисан Колективним уговором и интерним актима.

Погодности које су пружене колективним уговором и интерним актима су:

- Посебна заштита за особе са инвалидитетом и у случају професионалних обољења, као и превентивни опоравак запослених који раде на пословима са посебним условима рада и на пословима на којима се радни стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности,
- Право на солидарну помоћ,
- Накнада штете коју су запослени претрпели због уништења или оштећења објеката за становање, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја,
- Стипендије током редовног школовања деци погинулих и умрлих радника,
- Колективно здравствено осигурање запослених за случај тежих болести и хируршких интервенција,
- Колективно осигурање запослених у случају незгода,
- Решавање стамбених потреба запослених доделом субвенција за стамбене кредите,
- Добровољно пензијско осигурање.

Материјална и нематеријална мотивација

Ради побољшања ефикасности рада, НИС наставља са унапређењем система награђивања запослених и обезбеђује услове који ће допринети томе да остане један од најатрактивнијих послодаваца у региону.

За запослене постоје три основна система награђивања: варијабилна зарада у производно-техничким организационим деловима, варијабилна зарада у продаји и варијабилна зарада и годишњи бонус у администрацији. Такође, у НИС-у постоји систем премија за посебна достигнућа, као и систем пројектних премија кроз које се награђује успешан рад на пројектима.

У савременим условима пословања нематеријална мотивација постаје далеко значајнија у укупној мотивацији запослених у односу на материјалну. Циљ нематеријалне мотивације је да се кроз осећај самоостварења, поштовања и припадности запосленом укаже на његово социјално и професионално признање. Креирањем позитивне радне атмосфере, кроз отворену комуникацију и корпоративну културу руководиоци мотивише запослене и на тај начин доприноси остварењу бољих резултата.

У оквиру нематеријалне мотивације развијени су програми „Браво награђивање“, „Систем попушта“, „Најбољи радник месеца/године“, „Ја имам идеју“, „Отворена врата“ и др. кроз које се запосленима пружа могућност да активно учествују у пословању и искажу креативност и иницијативу.

Регрутација и селекција кандидата

Политика људских ресурса НИС-а заснована је на принципима којима се гарантују једнаке могућности за све запослене и потенцијалне запослене без обзира на пол, веру, политичко мишљење, национално или социјално порекло, и у свим процесима отклања могућност било ког вида дискриминације. Свака одлука о кандидату мора бити заснована на објективним и релевантним критеријумима, тј. способности кандидата да задовољи захтеве и стандарде радног места.

У 2016. години тим Сектора за регрутацију и селекцију ангажовао је близу 1.400 кандидата различитих профила.

Програм запошљавања „НИС шанса“ усмерен је ка профилима који одговарају основној делатности и фокус је стављен на кандидате са завршеним студијама на техничким факултетима. Нова генерација полазника програма „НИС Шанса“ потписала је у јануару уговоре о раду. Прилику да постану део НИС-овог тима добила су 32 инжењера без радног искуства у струци, међу којима су: инжењери рударства, геологије, технологије, машинства и заштите животне средине.

У овој години Дирекција за HR је организовала прво окупљање за све полазнике програма „НИС шанса“, са слоганом „Растемо заједно“ који су у НИС дошли по овом програму у периоду од 2012. до 2016. године. Преко 300 запослених подсетило се на почетке овог програма, разлоге због којих смо стратешки приступили његовом развоју како би се осигурала сигурна будућност НИС-а и приказали досадашњи успеси, што је потврдио и податак да је 486 учесника овог програма и даље запослено у НИС-у, а чак 86 полазника програма је у међувремену унапређено на менаџерске позиције.

НИС је и ове године наставио традицију стручних пракси за најталентованије и најамбициозније студенте образовних установа Републике Србије и Међународно акредитованих образовних институција. Детаљним процесом селекције одабран је 131 студент завршних година студија или кандидати који су управо дипломирали. Међу одабранима су преовладали будући дипломирани инжењери рударства и геологије, машинства, технологије, електротехнике и економије.

Учвршћивање позиције НИС-а као пожељног послодавца реализовано је и успешним учешћем на неколико сајмова запошљавања, конференција, радионица и округлих столова, међу којима су и Виртуелни дани каријере и знања и *JobFair 2016*.

Представници HR-а наше компаније водили су радионице на Београдској академији предузетништва, Универзитету у Нишу, учествовали на више панел дискусија, између осталог и на Економском факултету у Београду, које је посетило више од 500 студената Универзитета у Београду, Новом Саду и Нишу.

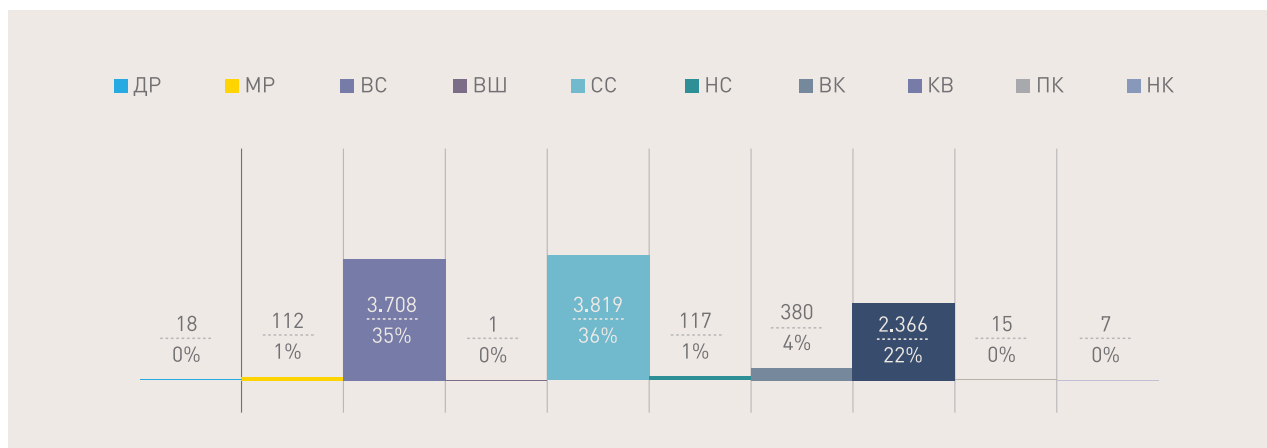
Поред тога, били смо и организатори HR скупа на тему *Employer Branding*, којој је у овој години посвећена нарочита пажња. На скупу су учествовали представници домаћих и међународних компанија са једним заједничким циљем – размена искуства и најбољих пракси у овој области.

Кроз постављање амбициозних циљева у домену управљања људским капиталом остварујемо резултате који нас са правом позиционирају међу најбоље, а наше добре праксе постају узор и другим компанијама.

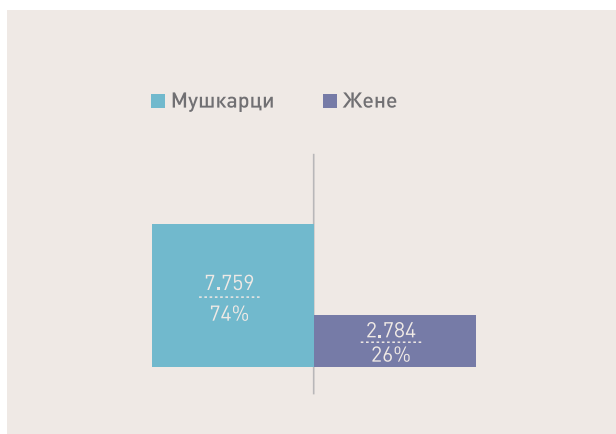
Број и структура запослених

Организациони део	31.12.2016.			31.12.2015.		
	Директно	Лизинг	Укупно	Директно	Лизинг	Укупно
НИС а.д. Нови Сад	3.964	3.552	7.516	3.938	3.432	7.370
Блок „Истраживање и производња“	782	222	1.004	764	217	981
Блок „Прерада“	775	30	805	799	40	839
Блок „Промет“	964	2.796	3.760	941	2.677	3.618
Блок „Сервиси“	84	24	108	100	22	122
Блок „Енергетика“	245	20	265	234	19	253
Корпоративни центар	1.048	460	1.508	1.036	453	1.489
Представништва и огранци	66	0	66	64	4	68
Зависна друштва у земљи	1.392	1.544	2.936	1.384	1.538	2.922
Нафтагас - Нафтни сервиси	600	770	1.370	591	783	1.374
Нафтагас - Технички сервиси	396	479	875	396	469	865
Нафтагас - Транспорт	96	272	368	104	257	361
НТЦ НИС Нафтагас	300	23	323	293	29	322
Зависна друштва у иностранству	90	1	91	110	1	111
НИС Петрол Бугарска	40	0	40	57	0	57
НИС Петрол Румунија	27	0	27	29	0	29
НИС Петрол Босна и Херцеговина	16	0	16	16	0	16
Јадран Нафтагас Босна и Херцеговина	6	0	6	6	0	6
Панон Нафтагас Мађарска	1	1	2	2	1	3
Остала зависна друштва која улазе у консолидацију	527	102	629	343	101	444
О Зоне а.д. Београд	7	102	109	6	98	104
НИС Оверсиз о.о.о. Москва	113	0	113	122	0	122
НИС Светлост д.о.о. Бујановац	0	0	0	15	0	15
Г Петрол д.о.о. Сарајево	407	0	407	200	3	203
УКУПНО:	5.973	5.199	11.172	5.775	5.072	10.847

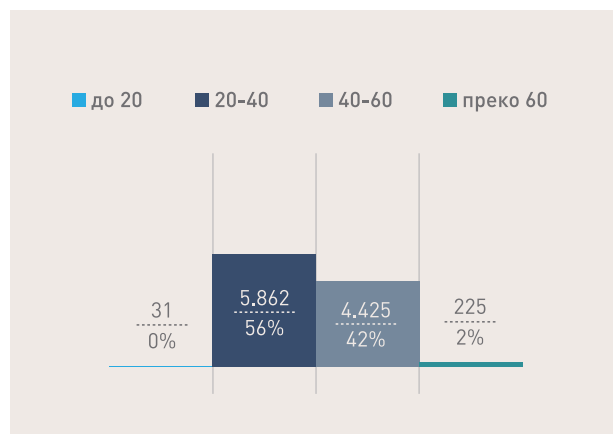
Квалификациона, полна и старосна структура запослених⁷⁸

Графикон бр. 30: Квалификациона структура запослених

Графикон бр. 31: Родна структура запослених

Графикон бр. 32: Старосна структура запослених

Основ престанка радног односа

Током 2016. године НИС⁷⁹ је напустило укупно 246 запослених: 19 запослених је пензионисано, 71 запослени је споразумно напустио НИС, а за 156 радника основ престанка радног односа је био друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, технолошки вишак, смрт запосленог и слично).

Основ престанка радног односа	НИС а.д. Нови Сад	Зависна друштва ⁸⁰
Пензионисање	15	4
Споразумни прекид радног односа	50	21
Остало	115	41
Укупно	180	66

⁷⁸ Обухвата директно запослене и лизинг запослене у НИС а.д. Нови Сад са представништвима и огранцима, зависним друштвима у земљи и зависним друштвима у иностранству, осим запослених у осталим зависним друштвима која улазе у консолидацију.

⁷⁹ НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

⁸⁰ Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

ПАРТНЕРСТВО ЗА РАЗВОЈ

НИС је годинама лидер по улагањима у друштвено одговорно пословање у Србији кроз подршку науци, образовању, култури, спорту, хуманитарним пројектима и развоју младих. Томе је намењено пет корпоративних програма: „Енергија спорта“, „Култура без граница“, „Енергија знања“, „Филантропија и волонтеризам“ и „Заједници заједно“. Ти програми дугорочно подстичу нове генерације да допринесе бољој будућности и развоју читаве заједнице.

ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ И РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Друштвена одговорност је део стратешког пословања НИС-а и под слоганом „Будућност на делу“ усмерена је на младе, као и на пружање подршке развоју целе друштвене заједнице у којој НИС послује.

Корпоративна друштвена одговорност спроводи се кроз пет програма:

„Култура без граница“
„Енергија спорта“
„Енергија знања“
„Филантропија
и волонтеризам“
„Заједници заједно“

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

NIS
GAZPROM NEFT

„Култура без граница“

Подршку културним институцијама и фестивалима од националног и међународног значаја, НИС пружа кроз програм „Култура без граница“. Програм је усмерен и на афирмацију културних вредности, као и на подршку талентованим младим људима.

Кроз овај програм пружена је подршка Нишвилу, највећем џез фестивалу на југу Србије, а већ четврту годину заредом, НИС као генерални спонзор подржава међународни културни и музички фестивал у Бриселу „Балкан Трафик“. У 2016. години први пут је на Мокрој гори одржан Театар Фест, фестивал који промовише позориште и позоришну уметност, а чији је покровитељ НИС.

„Енергија спорта“

НИС посебну пажњу усмерава на програм „Енергија спорта“ који промовише здрав начин живота, спортске вредности и подржава професионални и дечји спорт, као и развој нових талената.

Кошарка

НИС је дугогодишњи партнер кошаркашког клуба Партизан, а у последње четири године је и генерални спонзор клуба. Партизан НИС је најуспешнији кошаркашки клуб у земљи са великим бројем поштовалаца и пратилаца клуба, самим тим један од најпознатијих спортских брендова Србије.

Тенис

НИС је и генерални спонзор Тениског савеза Србије и подржава најбоље тенисере и тенисерке Србије који се такмиче у Дејвис и ФЕД купу. У оквиру ове сарадње, НИС и Тениски савез Србије су 2016. године, пету годину заредом, организовали „Отворену школу тениса“ за децу широм Србије. Више од 4.000 деце је имало прилику да бесплатно научи прве тениске кораке уз помоћ стручних тренера.

НИС и Тениски савез Србије, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја покренули су акцију „Спортом против насиља“, која има за циљ популаризацију спортских вредности, културе ненасиља у спорту као изузетно важном елементу у здравом развоју деце. Планирано је да акција „Спортом против насиља“ буде одржана широм Србије у преко 300 основних школа, а током школских 2014/15 и 2015/16 године у акцији је учествовало 60 школа и више од 30.000 деце. Акција се наставља и током школске 2016/17. године

Аутомобилизам

Подршка аутомобилском спорту и врхунским спортским резултатима реализована је кроз сарадњу са европским шампионом Душаном Борковићем, чланом *NIS Petrol Racing* тима, који је у потпуности оправдао поверење постигнутим резултатима, поштом игром и тимским духом.

„Енергија знања“

НИС, у оквиру свог друштвено одговорног пословања, посебну пажњу посвећује улагању у образовање, као и раној регрутацији младих који своја знања могу да примене у НИС-у. „Енергија знања“ је корпоративни програм сарадње са образовним и научним институцијама у Србији и иностранству у области научно-истраживачког рада, чији је циљ унапређивање наставног програма, креирање савременијих услова за рад и прилагођавање студијских програма потребама тржишта рада. Такође, кроз инвестирање у образовни систем и подршку најуспешнијим ученицима и студентима, НИС настоји да обезбеди кључни кадровски потенцијал за свој дугорочни развој.

Филантропија и волонтеризам

НИС а.д. Нови Сад, као друштвено одговорна компанија, велику пажњу посвећује филантропским активностима као и развоју волонтеризма код запослених.

Како би подстакло иницијативу и промовисало позитивне вредности, Друштво је у 2016. години реализовало низ филантропских и волонтерских акција.

Развој корпоративног волонтеризма

У 2016. години, усвојена је стратегија корпоративног волонтеризма као интегрални део филантропије и друштвено одговорног деловања Друштва. Под слоганом „Буди промена коју желиш“ запослени донирају своје време или знање, а у фокусу су активности усмерене на социјално угрожене категорије, талентоване младе људе и заштиту животне средине.

У оквиру једне од тих акција, запослени Друштва су током новогодишњих и Божићних празника организовали паковање новогодишњих поклона штићеницима Дома за децу и омладину са сметњама у развоју „Ветерник“. У склопу ове акције, запослени су уручили поклоне и дружили се са децом из Дома „Ветерник“.

Акцијама корпоративног волонтеризма Друштво мотивише своје запослене, подстиче их на ангажовање и развија осећај заједништва омогућујући им да се укључе у активности које доприносе остваривању ширих друштвених циљева.

Филантропске активности

Филантропске активности у 2016. години биле су усмерене на децу.

Ове године уведена је новина у циљу активнијег укључивања запослених који су добили прилику да, путем корпоративног портала, гласају за институцију којој желе да донирају средства. Као овогодишњи прималац донације у оквиру традиционалне новогодишње филантропске акције изабрана је Дечја универзитетска клиника „Тиршова“ у Београду.

Запослени Друштва су донирали новчана средства за „Тиршову“, а НИС а.д. Нови Сад се традиционално укључио у ову акцију тиме што је, поред суме коју су прикупили запослени, донирао исти износ средстава.

Ове године филантропска акција је проширена и на потрошаче широм Србије који су куповином од 25 или више литара било које врсте горива, донирали по 25 динара за потребе „Тиршове“.

У акцији је укупно прикупљено око 136.000 евра који су искоришћени за куповину савремених медицинских апарата за потребе Дечје клинике „Тиршова“.

Запослени су такође традиционално учествовали у филантропској акцији у оквиру прославе Дана компаније. Том приликом, заштићенике Дечјег села у Сремској Каменици, прикупљено је више од две хиљаде различитих артикала међу којима су школски прибор, играчке и одевни предмети.

„Заједници заједно“

Програм „Заједници заједно“ спроводи се већ осам година са основним циљем да се унапреди квалитет живота у локалним заједницама у којима НИС послује. Овај програм реализује се у сарадњи са 11 локалних самоуправа: Београд, Нови Сад, Ниш, Панчево, Зрењанин, Кикинда, Нови Бечеј, Житиште, Кањижа, Србобран и Чачак. Током 2016. године овим програмом је подржано 106 пројеката чијом реализацијом се унапређује рад културних, образовних и спортских институција и установа.

Најзначајнији пројекти по областима у оквиру програма „Заједници заједно”

Спорт

- „Дечја игралишта у месним заједницама Танаско Рајић и Љубић село” – изградња и опремање првог дечјег игралишта у обе месне заједнице у Чачку;
- „Baby friendly игралиште за децу” - проширење игралишта у дневном боравку „Гнездо” у Кањижи и његово опремање додатним реквизитима за рани физички развој;
- „Реконструкција кошаркашког терена у Новом Милошеву” - реконструкција и опремање терена, чиме се унапређују спортски садржаји у Новом Бечеју;
- „Реконструкција сале за физичко васпитање” - реновирање физкултурне сале у ОШ „Ђура Јакшић” у циљу обезбеђивања услова за бављење спортом ученицима школе, као и омладини града Кикинда.

Култура

- Санација и реконструкција објекта АКУД „Иво Лола Рибар” у Београду;
- Санација равнoг крова Позоришта лутака Ниш у циљу повећања степена безбедности боравка свих гледалаца и особља у позоришту;
- 19. Панчевачки џез фестивал - афирмација џез културе код младих кроз наступе ученика средњих музичких школа, упознавање и размену знања са интернационалним извођачима у Панчеву;
- Претварање бившег мањежа старе касарне у музеј „TERRA” - радови на преуређењу бивше старе касарне и њено претварање у музеј у Кикинди;
- „Николај Краснов албум сећања” – објава спомен албума посвећеног лику и делу Николаја (Николе) Краснова, архитекте руског Царског двора и организовање и одржавање изложбе, посвећене раду уметника и пратећих предавања у Београду.

Екологија

- „Микробиолошка лабораторија Завода за јавно здравље Панчево” - набавка опреме у циљу стварања бољих услова за повећање обима и врста испитивања у животној средини у Панчеву;
- Хардверско и софтверско решење за прикупљање лименки и пластичних флаша - такмичење у прикупљању отпада међу грађанима помоћу пресе за сабијање лименки и пластичних флаша и помоћу хардвера и софтвера за бројање предатих лименки и пластичних флаша у Нишу;
- „За чистију будућност” - у свим насељеним местима акција сађења преко 1.500 садница и постављање по пет канти за смеће на местима где се људи највише окупљају у Житишту;
- „За наш лепши парк” - уређење и опремање парка у Банатском Вишњићеву у Житишту, као и додатно уређење простора.

Наука и едукација

- „Реконструкција модерне лабораторије за физику“ - оспособљавање лабораторије за физику за извођење модерних експеримената и лабораторијских вежби у Првој београдској гимназији;
- „Наука – лака као музика“ - набавка опреме, намењене полазницима Регионалног центра за таленте «Михајло Пупин» у Панчеву;
- „Паметна учионица руског језика“ - реконструкција и претварање постојећег кабинета за руски језик у Гимназији „Светозар Марковић“ у Нишу у мултимедијалну учионицу;
- „Парк знања-наука у природи“ - уређење зелене површине и тродимензионалних фигура за Парк науке који ће служити за практичну и теоријску наставу на пољу природних наука у Чачку.

Хуманитарне делатности

- „Топли оброк у топлом дому“ - дистрибуција топлих оброка најугроженијим корисницима „Народне кухиње“ у њиховим домовима у селима у Кикинди;
- „Имам право да живим здраво“ - успостављање првог простора са спортско-рекреативним справама за вежбање на отвореном за особе са инвалидитетом уз јачање и развијање инклузије у Србобрану;
- „Заједно до сензорне собе“ - опремање специјализоване просторије чија је примарна намена психомоторни третман деце и омладине ометене у развоју у оквиру Основне и средње школе „9. мај“ у Зрењанину;
- „Опремање собе за релаксацију за одрасле особе са аутизмом у оквиру Школе за основно и средње образовање „Милан Петровић“ са домом ученика у Новом Саду;
- „Додиром и покретом упознајмо свет“ - опремање специјализоване просторије намењене психомоторном третману деце са сметњама у развоју у оквиру Школе за оштећене слухом – наглуве „Стефан Дечански“ у Београду;
- „Паметни семафори“ - побољшање безбедности у саобраћају за слепе и особе оштећеног вида кроз постављање звучне сигнализације на раскрсницама у граду Нишу.

ИНТЕРНА И ЕКСТЕРНА КОМУНИКАЦИЈА

Интерна комуникација

Информисаност запослених, као и активан развој корпоративне културе, од кључне су важности када је реч о унапређењу пословања и достизању пословних циљева. Како би оствариле тај циљ, Интерне комуникације НИС-а користе различите канале информисања и велики број алата. Пре свега, реч је о низу *PR* пракси за промовисање корпоративних вредности и кључних тема за развој бизниса.

За информисање запослених у Србији и региону у НИС-у се користе штампани корпоративни медији, као што су месечни и квартални часописи на српском и енглеском језику. Такође, запослени се информишу и путем електронских медија као што су интранет портал, инфомејл и различите врсте имејл обавештења. У употреби су и инфо-табле које су постављене на више од 400 локација по Србији. Благовремено, отворено и тачно информисање запослених о свим актуелним темама од резултата пословања, планова развоја, развоја и обука кадрова, заштите на раду до социјалног пакета и других погодности за запослене приоритет су Интерних комуникација и директно утичу на развој корпоративне културе.

Повратна веза у комуникацији, на релацији руководство и запослени, кључна је за развој корпоративне културе и постизање квалитетне и транспарентне комуникације. За развој повратне везе користе се разни алати: програм каскадирања информација уживо на састанцима запослених са руководством, затим рубрика „Питања руководству“ у корпоративним медијима, као и постојање и рад „СОС линије за пословну етику“ којом се спречавају кршења Кодекса пословне етике.

Из године у годину, резултати годишњег социолошког истраживања показују да информисаност запослених расте и да се корпоративна култура развија у складу са стадијумом развоја Друштва и постављеном стратегијом.

Односи са јавношћу

НИС Група придаје велики значај односима с јавношћу и комуникацији са медијима. О најважнијим активностима НИС-а медији, стручна јавност и грађани обавештени су правовремено, транспарентно и на свеобухватан начин кроз саопштења за јавност. Те информације се истовремено објављују и на НИС-овом корпоративном сајту www.nis.eu и то на три језика: српском, руском и енглеском. Корпоративни сајт је прилагођен коришћењу на свим уређајима, а у 2016. години насловна страна сајта је добила модернији дизајн, усклађен са најновијим трендовима у тој области. Тиме је значајно унапређено присуство НИС-а на Интернету. НИС је присутан и на друштвеним мрежама и има активну комуникацију са потрошачима. Прес-служба НИС-а на медијске упите одговара благовремено, пружањем квалитетних, корисних и потпуних информација у најкраћем могућем року. Комуникација са новинарима је двосмерна тако да новинари имају прилику да дају своје предлоге за даље унапређење односа. Такође, Прес-служба НИС-а континуирано пружа подршку бизнису и пројектима из области друштвено одговорног пословања.

Односи са државним органима

Унапређење и измена регулативе

Услед парламентарних избора одржаних у 2016. години, законодавна активност у Републици Србији је била умеренија у односу на претходну годину. Иако је обим активности у погледу измена и доношења нових прописа смањен, НИС је наставио да сарађује са представницима ресорних министарстава, у циљу унапређења прописа у сектору нафте и гаса, као и свеобухватног пословног амбијента.

Обрађени су предлози прописа и поднете су иницијативе за измену постојећих, као и иницијативе за доношење нових прописа из бројних области. Најзначајније области које су разматране у претходном периоду су грађанско-правни односи, индустријска безбедност, заштита животне средине, заштита од пожара, електронско пословање и др.

Сарадња са пословним удружењима

У 2016. години НИС је одржао активну сарадњу са пословним удружењима у Републици Србији. Као и претходних година, представници НИС-а су најчешће сарађивали са Саветом страних инвеститора (*FIC*), Америчком привредном комором (*AMCHAM*), Националном алијансом за локални економски развој (*NALED*), Привредном комором Србије (ПКС) и Националним нафтним комитетом Србије - Светског нафтног савета (*NNKS-WPC*).

Сарадња са *FIC*-ом и *AMCHAM*-ом се одвија у оквиру комитета и радних група, уз анализу прописа који су сагледавани у оквиру поменутих удружења. НИС је, као и сваке године, учествовао у припреми текста за сектор нафте и гаса у оквиру *FIC*-овог издања Беле књиге за 2016. годину.

У оквиру сарадње са *NALED*-ом, НИС је превасходно наставио са подршком за имплементацију Националног програма за сузбијање сиве економије од стране државних органа.

Одлична сарадња у циљу унапређења услова пословања у енергетском сектору је остварена и са Привредном комором Србије.

Заједнички рад НИС-а и ННКС-а је допринео успешној реализацији међународне експертске радионице ННКС-а под покровитељством Светског нафтног савета „Перспективе нафтне индустрије у енергетском миксу будућности“, која је одржана 16.06.2016. године у Београду. Такође, ННКС је уз подршку НИС-а спровео пројекат „*Capacity building for Improved Mineral Fuels Monitoring System – Transfer of Best Practices Against Grey Economy – FUELPAGE*“, у оквиру ког је припремљена студија са предлогом за повећање капацитета надлежних органа за мониторинг квалитета нафтних деривата на основу искуства и најбоље праксе из ове области у Европској унији.

И у наредној години НИС намерава да сарађује са пословним удружењима, како би у партнерском односу наставио да пружа допринос унапређењу пословног амбијента у Републици Србији.

Сузбијање сивог тржишта

Током 2016. године почела је пуна примена раније донетог Закона о инспекцијском надзору, са циљем подизања ефикасности рада инспекција и повећањем надзора над привредним субјектима. Очекује се да ће измене у раду државних органа, које су предвиђене пуном имплементацијом овог закона, допринети значајном смањењу сивог тржишта у Републици Србији.

У сектору нафте и гаса приметно је смањење обима сиве економије, које је настало услед веома успешног спровођења Уредбе о обележавању (маркирању) деривата нафте. Такође, надлежно министарство је крајем 2016. године спровело јавну расправу за измене и допуне уредбе којима се уређује мониторинг квалитета деривата нафте и биогорива и обележавање (маркирање) деривата нафте. Измене ових уредби ће такође допринети даљем смањењу обима сивог тржишта у земљи.

Међутим, појава енормног увоза базног уља и његовог намешавања са евроразелом указује на то да се проналазе нови начини за избегавање плаћања пореза од стране одређених привредних субјеката, те да борба против сиве економије мора бити континуирана. НИС ће наставити интензивну сарадњу са надлежним државним органима у идентификовању сиве економије у области нафте и гаса и предлагању могућих решења за њихово смањење.

ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ

Систем управљања истраживачко-развојном делатношћу

Увођење и ефикасно коришћење нових технологија један је од приоритета развоја НИС-а у свим областима пословања, од производње и прераде до људских ресурса. Модернизација опреме, иновативни приступ и примена савремених технологија нужни су услови напретка, конкурентности и достизања регионалног лидерства. НИС непрестано модернизује своје пословање у области нафтно-гасног бизниса, уводи и усавршава нове методе експлоатације нафте и гаса, гради нова прерађивачка постројења, аутоматизује пословање, развија и модернизује мрежу малопродајних објеката.

На пољу истраживања и развоја у НИС-у је усвојен Правилник о планирању, извршењу и контроли иновационих, научно-истраживачких, развојних и технолошких студија (НИРП) НИС а.д. Нови Сад. При Кабинету генералног директора НИС а.д. Нови Сад формиран је Научно-технички савет који заседа на кварталном нивоу, док је у оквиру Научно-технолошког центра формирана Служба за истраживање и развој, која се бави координацијом и реализацијом научно-истраживачких пројеката.

У оквиру НИС Групе истраживачко-развојна делатност организована је у оквиру зависног друштва НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад, које у синергији са ЈАД „Гаспром њефт“ користи ресурсе и технологије матичног Друштва и има двојну улогу

- координатора научно-истраживачких радова и
- извршиоца научно-истраживачких радова.

ДАЉИ РАЗВОЈ

Инвестициони програм НИС-а за 2017. годину износи 28,6 милијарди динара, што је за шест одсто више у поређењу са 2016. годином. Приоритети НИС-а остају инвестиције у кључне развојне пројекте, повећање оперативне ефикасности, као и очување профитабилности бизниса, упркос сложеним макроекономским условима и тржишним приликама.

У области истраживања и производње план за 2017. годину предвиђа повећање ресурсне базе, побољшање ефикасности ггеолошко-истражних радова, реализацију пројеката ГИР, везаних за тешко придобиве резерве и неконвенционалне ресурсе, као и повећање производне и технолошке ефикасности, спровођењем мера за повећање оперативне ефикасности.

Блок „Сервиси“ у 2017. години очекује оптимизација пословања уз имплементацију *OMS* и повећање оперативне ефикасности, наставак радова на пројектима у Румунији и пројекту „Гаспромњефт Шелф“, *3D* сеизмички радови на пројектима Јужни Банат II, Турија III и Моровић, проширење активности и функционала Тренинг центра Блока „Сервиси“ и наставак активности на унапређењу и побољшању *HSE* процеса.

У 2017. години биће настављене активности на пројекту „Дубока прерада“, усмерене на проширење асортимана и максимизацију производње високопрофитабилних деривата. Поред тога, наставиће се и са реализацијом пројеката и мера у циљу повећања оперативне ефикасности и реализацијом плана имплементације *OMS*.

Када је реч о Промету, планиран је даљи развој премијалних брендираних горива на тржишту Србије и у региону, развој малопродајне мреже, развој концепта „*Drive safe*“, као и побољшање продаје у сегменту крајњих купаца и повећање учешћа на тржишту моторних горива.

Планови за 2017. годину Блока „Енергетика“ обухватају пројекте за развој бизниса и пројекте за утилизацију гаса. На пољу развоја бизниса у фокусу ће бити почетак реализације пројекта изградње ТЕ-ТО Панчево по моделу *EPC* и активности на изградњи ветропарка „Пландиште“. На пољу утилизације гаса радиће се на даљем развоју пројеката у области компримованог природног гаса, као и на анализи потенцијала и утврђивању нових локација за изградњу малих електрана на нафтим и гасним пољима.

НИС ће такође остати посвећен спровођењу мера за повећање оперативне ефикасности као кључном одговору на неповољне тржишне трендове.

„Реализација усвојеног Бизнис плана ће омогућити компанији НИС да и следеће године очува профитабилност и да настави са реализацијом кључних инвестиционих пројеката, који су од великог значаја за економију Србије и регион Балкана у целини. Поносимо се чињеницом да НИС постиже добре резултате, показујући отпорност на утицај нестабилне макросредине. У 2017. години НИС ће наставити са реализацијом бизнис-стратегије, чији је основни циљ – постати регионални енергетски лидер“.

Вадим Јаковљев,
председник Одбора директора НИС а.д. Нови Сад

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

**ПОЈЕДИНАЧНИ
ФИНАНСИЈСКИ
ИЗВЕШТАЈИ**

Мишљење ревизора о појединачним финансијским извештајима

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Одбору директора друштва Нафтна Индустрија Србије а.д. Нови Сад

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја друштва Нафтна Индустрија Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту "Друштво") који укључују биланс стања са стањем на дан 31. децембра 2016. године и биланс успеха, извештај о укупном осталом резултату, извештај о променама на капиталу и извештај о новчаним токовима за годину завршену на тај дан, као и напомене које садрже преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и реално и објективно приказивање ових финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, као и за интерну контролу за коју руководство утврди да је неопходна за састављање финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало било услед проневере или грешке.

Одговорност ревизора

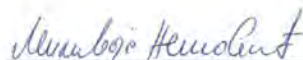
Наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о приказаним финансијским извештајима. Ревизију финансијских извештаја извршили смо у складу са Законом о ревизији и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији. Ови прописи захтевају да поступамо у складу са начелима професионалне етике и да планирамо и извршимо ревизију на начин који нам омогућава да стекнемо разумно уверење о томе да финансијски извештаји не садрже материјално значајна погрешна приказивања.

Ревизија подразумева примену процедура у циљу прибављања ревизорског доказа о износима и обелодањивањима садржаним у финансијским извештајима. Избор процедура зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика од настанка материјално значајног погрешног приказивања у финансијским извештајима, насталог било услед проневере или грешке. При процени ових ризика, ревизор узима у обзир интерне контроле релевантне за састављање и реално и објективно приказивање финансијских извештаја друштва у циљу одабира адекватних ревизорских поступака у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о делотворности интерних контрола друштва. Ревизија такође обухвата оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и прихватљивости рачуноводствених процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације финансијских извештаја.

Верујемо да су ревизијски докази које смо прибавили довољан и адекватан основ за изражавање мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно финансијско стање друштва Нафтна Индустрија Србије а.д. Нови Сад са стањем на дан 31. децембар 2016. године, резултате његовог пословања и новчане токове за годину завршену на тај дан, у складу са захтевима Закона о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Миљивоје Нешовић
Лиценцирани овлашћени ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

Београд, 28. фебруар 2017. године

Биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
Б. СТАЛНА ИМОВИНА		289.265.136	287.880.166
I. Нематеријална имовина	8	15.766.633	16.303.592
1. Улагања у развој		5.473.418	6.153.717
2. Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права		2.720.533	3.108.561
3. Гудвил		-	-
4. Остала нематеријална имовина		874.016	879.583
5. Нематеријална имовина у припреми		6.698.666	6.161.731
6. Аванси за нематеријалну имовину		-	-
II. Некретнине, постројења и опрема	9	216.068.737	208.385.605
1. Земљиште		10.468.243	10.446.971
2. Грађевински објекти		118.094.110	107.307.311
3. Постројења и опрема		60.403.194	60.680.381
4. Инвестиционе некретнине		1.549.663	1.336.060
5. Остале некретнине, постројења и опрема		74.400	74.877
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми		23.186.943	26.877.361
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми		271.339	330.035
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему		2.020.845	1.332.609
III. Биолошка средства		-	-
1. Шуме и вишегодишњи засади		-	-
2. Основно стадо		-	-
3. Биолошка средства у припреми		-	-
4. Аванси за биолошка средства		-	-
IV. Дугорочни финансијски пласмани		48.129.888	48.601.981
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	10	13.442.631	13.442.631
2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	11	1.038.800	180.438
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		148.665	167.358
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	12	32.413.076	33.502.197
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		-	-
6. Дугорочни пласмани у земљи		-	138.633
7. Дугорочни пласмани у иностранству		-	-
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа		-	-
9. Остали дугорочни финансијски пласмани	13	1.086.716	1.170.724
V. Дугорочна потраживања	14	9.299.878	14.588.988
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица		-	-
2. Потраживања од осталих повезаних лица		-	4.010.546
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит		-	-
4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу		7.872	8.339
5. Потраживања по основу јемства		-	-
6. Спорна и сумњива потраживања		-	-
7. Остала дугорочна потраживања		9.292.006	10.570.103
В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	15	4.059.076	4.521.729
Г. ОБРТНА ИМОВИНА		93.336.342	84.266.054
I. Залихе	16	23.541.276	20.967.604
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		13.198.507	9.220.049
2. Недовршена производња и недовршене услуге		3.119.239	4.050.154
3. Готови производи		5.638.221	5.540.706
4. Роба		1.523.265	1.949.490
5. Стална средства намењена продаји		-	21.703
6. Плаћени аванси за робу и услуге		62.044	185.502

Биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
II. Потраживања по основу продаје	17	38.430.002	35.328.663
1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица		1.399.483	1.526.533
2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		1.620.612	1.350.735
3. Купци у земљи - остала повезана правна лица		675.178	10.799.575
4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица		994.853	148.105
5. Купци у земљи		32.800.095	20.850.547
6. Купци у иностранству		939.781	653.168
7. Остала потраживања по основу продаје		-	-
III. Потраживања из специфичних послова		666.552	661.724
IV. Друга потраживања	18	3.526.414	2.633.057
V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха		-	-
VI. Краткорочни финансијски пласмани	19	3.519.702	1.255.935
1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица		364.481	847.638
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица		-	-
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		-	-
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		-	-
5. Остали краткорочни финансијски пласмани		3.155.221	408.297
VII. Готовински еквиваленти и готовина	20	20.053.651	16.729.893
VIII. Порез на додату вредност		-	-
IX. Активна временска разграничења	21	3.598.745	6.689.178
Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		386.660.554	376.667.949
Ђ. Ванбилансна актива	22	117.893.750	129.976.675

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
A. КАПИТАЛ		215.174.642	203.015.095
I. Основни капитал		81.530.200	81.530.200
1. Акцијски капитал	23	81.530.200	81.530.200
2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу		-	-
3. Улози		-	-
4. Државни капитал		-	-
5. Друштвени капитал		-	-
6. Задржни удели		-	-
7. Емисиона премија		-	-
8. Остали основни капитал		-	-
II. Уписани а неуплаћени капитал		-	-
III. Откупљене сопствене акције		-	-
IV. Резерве		-	-
V. Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		80.607	-
VI. Нереализовани добици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата		122.912	112.925
VII. Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата		66.519	79.564
VIII. Нераспоређени добитак		133.507.442	121.451.534
1. Нераспоређени добитак ранијих година		117.425.573	105.346.867
2. Нераспоређени добитак текуће године		16.081.869	16.104.667

Биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
IX. Учешће без права контроле		-	-
X. Губитак		-	-
1. Губитак ранијих година		-	-
2. Губитак текуће године		-	-
Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		102.689.234	108.463.513
I. Дугорочна резервисања	24	9.365.454	9.154.267
1. Резервисања за трошкове у гарантном року		-	-
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		7.801.828	7.918.238
3. Резервисања за трошкове реструктурирања		-	-
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		1.178.642	850.813
5. Резервисања за трошкове судских спорова		384.984	385.216
6. Остала дугорочна резервисања		-	-
II. Дугорочне обавезе	25	93.323.780	99.309.246
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал		-	-
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима		31.585.938	36.770.682
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима		-	-
4. Обавезе према емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана		-	-
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи		23.842.201	18.240.935
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству		37.776.368	44.297.629
7. Обавезе по основу финансијског лизинга		117.414	-
8. Остале дугорочне обавезе		1.859	-
В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	15	-	-
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		68.796.678	65.189.341
I. Краткорочне финансијске обавезе	26	22.841.082	17.700.395
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица		1.109.630	729.883
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица		-	-
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		10.468.337	3.553.091
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		1.721.579	-
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји		-	-
6. Остале краткорочне финансијске обавезе		9.541.536	13.417.421
II. Примљени аванси, депозити и кауције		1.228.944	3.131.988
III. Обавезе из пословања	27	24.861.519	25.172.093
1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи		3.163.156	2.418.644
2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству		5.862.793	11.015.359
3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи		675.393	800.455
4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству		1.058.865	166.005
5. Добављачи у земљи		5.169.842	5.492.502
6. Добављачи у иностранству		8.919.567	5.201.953
7. Остале обавезе из пословања		11.903	77.175
IV. Остале краткорочне обавезе	28	8.068.314	8.425.924
V. Обавезе по основу пореза на додату вредност		1.383.017	1.227.765
VI. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	29	6.989.668	7.241.150
VII. Пасивна временска разграничења	30	3.424.134	2.290.026
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА		-	-
Ђ. УКУПНА ПАСИВА		386.660.554	376.667.949
Е. Ванбилансна пасива	22	117.893.750	129.976.675

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Биланс успеха

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7	177.913.601	199.861.276
I. Приходи од продаје робе		17.604.116	11.371.895
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		104.341	220.251
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		130.677	5.649
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		579	-
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		8.408.639	554.085
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		8.461.623	10.572.062
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		498.257	19.848
II. Приходи од продаје производа и услуга		159.965.290	188.275.933
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		865.469	1.123.270
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		7.896.816	8.217.634
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		13.809.239	17.570.375
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		710.618	256.269
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		118.567.760	137.270.539
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		18.115.388	23.837.846
III. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.		4.239	3.169
IV. Други пословни приходи		339.956	210.279
B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		161.310.384	175.937.047
I. Набавна вредност продате робе		16.584.345	10.086.127
II. Приходи од активирања учинака и робе		2.091.986	972.678
III. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		-	-
IV. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		833.400	3.285.252
V. Трошкови материјала		87.048.696	107.736.687
VI. Трошкови горива и енергије		3.864.723	3.474.079
VII. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		13.919.752	13.864.222
VIII. Трошкови производних услуга	31	16.319.955	13.986.539
IX. Трошкови амортизације	8, 9	13.578.551	12.101.263
X. Трошкови дугорочних резервисања		712.472	771.994
XI. Нематеријални трошкови	32	10.540.476	11.603.562
B. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		16.603.217	23.924.229
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		-	-
D. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	33	4.153.094	4.437.415
I. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		1.836.082	2.336.657
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		1.816.340	2.259.332
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		16.522	8.805
3. Приходи од учешћа у добитку зависних правних лица и заједничких аранжмана		-	-
4. Остали финансијски приходи		3.220	68.520

Биланс успеха

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
II. Приходи од камата (од трећих лица)		1.033.686	650.898
III. Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)		1.283.326	1.449.860
Б. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	34	8.796.821	14.671.061
I. Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима и остали финансијски расходи		2.060.116	3.633.441
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		2.031.235	3.618.789
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		20.577	10.227
3. Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања		-	-
4. Остали финансијски расходи		8.304	4.425
II. Расходи камата (према трећим лицима)		2.958.264	3.357.792
III. Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)		3.778.441	7.679.828
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		-	-
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		4.643.727	10.233.646
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	35	6.517.073	7.102.453
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		273.186	416.034
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	36	1.772.257	2.341.163
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	37	1.374.090	2.262.281
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		18.601.544	20.455.884
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		18.601.544	20.455.884
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I. Порески расход периода	38	2.061.271	3.762.995
II. Одложени порески расходи периода	38	1.098.923	588.222
III. Одложени порески приходи периода	38	640.519	-
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА		-	-
С. НЕТО ДОБИТАК		16.081.869	16.104.667
Т. НЕТО ГУБИТАК			
I. Нето добитак који припада мањинским улагачима			-
II. Нето добитак који припада већинском власнику		16.081.869	16.104.667
III. Нето губитак који припада мањинским улагачима			-
IV. Нето губитак који припада већинском власнику			-
V. Зарада по акцији			
1. Основна зарада по акцији		0,099	0,099
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији		-	-

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Извештај о осталом резултату

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I. Нето добитак		16.081.869	16.104.667
II. Нето губитак		-	-
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
<i>а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви		80.607	-
б) смањење ревалоризационих резерви		-	-
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици		9.987	793
б) губици		-	-
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
<i>б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
а) добици		13.045	-
б) губици		-	37.287
I. Остали бруто свеобухватни добитак		103.639	-
II. Остали бруто свеобухватни губитак		-	36.494
III. Порез на остали свеобухватни добитак или губитак периода		-	-
IV. Нето остали свеобухватни добитак		103.639	-
V. Нето остали свеобухватни губитак		-	36.494
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I. Укупан нето свеобухватни добитак		16.185.508	16.068.173
II. Укупан нето свеобухватни губитак		-	-
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
1. Приписан већинским власницима капитала		16.185.508	16.068.173
2. Приписан власницима који немају контролу		-	-

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Извештај о новчаним токовима

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности		354.711.125	376.963.023
1. Продаја и примљени аванси		354.203.517	375.199.602
2. Примљене камате из пословних активности		167.652	1.553.142
3. Остали приливи из редовног пословања		339.956	210.279
II. Одливи готовине из пословних активности		315.578.401	327.312.640
1. Исплате добављачима и дати аванси		140.608.837	156.576.208
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи		13.572.040	14.179.455
3. Плаћене камате		3.088.203	2.998.698
4. Порез на добитак		608.298	2.792.016
5. Плаћања по основу осталих јавних прихода		157.701.023	150.766.263
III. Нето прилив готовине из пословних активности		39.132.724	49.650.383
IV. Нето одлив готовине из пословних активности		-	-
B. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања		12.366.002	14.879.363
1. Продаја акција и удела (нето прилив)		-	77.056
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		493.930	174.446
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		11.872.007	14.561.694
4. Примљене камате из активности инвестирања		-	-
5. Примљене дивиденде		65	66.167
II. Одливи готовине из активности инвестирања		39.781.878	48.741.505
1. Куповина акција и удела (нето одливи)		-	-
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		26.525.504	32.717.010
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		13.256.374	16.024.495
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања		-	-
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања		27.415.876	33.862.142
V. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања		26.744.150	29.956.428
1. Увећање основног капитала		-	-
2. Дугорочни кредити (нето приливи)		8.904.810	13.134.218
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		17.839.340	16.822.210
4. Остале дугорочне обавезе		-	-
5. Остале краткорочне обавезе		-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања		34.998.343	34.359.895
1. Откуп сопствених акција и удела		-	-
2. Дугорочни кредити (нето одливи)		22.064.580	7.231.990
3. Краткорочни кредити (нето одливи)		8.907.802	19.488.525
4. Остале обавезе (нето одливи)		-	-
5. Финансијски лизинг		-	-
6. Исплаћене дивиденде	23	4.025.961	7.639.380
III. Нето прилив готовине из активности финансирања		-	-
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања		8.254.193	4.403.467
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		393.821.277	421.798.814
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		390.358.622	410.414.040
Ђ. НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		3.462.655	11.384.774
Е. НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		-	-

Извештај о новчаним токовима

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		16.729.893	5.338.023
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		239.069	794.189
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		377.966	787.093
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		20.053.651	16.729.893

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Извештај о променама на капиталу

	Компоненте капитала		
	Основни капитал	Резерве	Губитак
Почетно стање на дан 01.01.2015. године			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике			
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2015.			
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-
Промене у претходној 2015. години			
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	-
Стање на крају претходне године 31.12.2015.			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике			
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2016. године			
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-
Промене у текућој 2016. години			
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	-
Стање на крају текуће године 31.12.2016.			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.530.200	-	-

Пратеће напомене су саставни део ових финансијских извештаја.

Нераспоређени добитак	Компоненте осталог резултата			УКУПАН КАПИТАЛ
	Ревалоризационе резерве	Актуарски добици или губици	Губици или добици по основу ХОВ распољивих за продају	
-	-	-	42.277	
112.986.247	-	112.132	-	194.586.302
-	-	-	-	
-	-	-	-	-
-	-	-	42.277	
112.986.247	-	112.132	-	194.586.302
7.639.380	-	-	37.287	
16.104.667	-	793	-	8.428.793
-	-	-	79.564	
121.451.534	-	112.925	-	203.015.095
-	-	-	-	
-	-	-	-	-
-	-	-	79.564	
121.451.534	-	112.925	-	203.015.095
4.025.961	-	-	-	
16.081.869	80.607	9.987	13.045	12.159.547
-	-	-	66.519	
133.507.442	80.607	122.912	-	215.174.642

у хиљадама РСД

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ⁸¹

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. Дана 2. фебруара 2009. године Газпром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Друштва чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ПАО Газпром Њефта. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Газпром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Друштва је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Ови финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2016. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 62/2013), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Друштво је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

⁸¹ Сви износи су изражени у хиљадама динара, осим ако није другачије напоменуто.

На дан потписивања финансијских извештаја, цена сирове нафте виша је у односу на цену на дан 31. децембра 2016. године и износи 55,27 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2016. године до 28. фебруара 2017. године, када су ови финансијски извештаји одобрени.

2.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.3. Сезонске операције

Друштво као целина није субјект са израженим сезонским флукуацијама.

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке које су укључене у финансијске извештаје Друштва се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима ентитет послује („функционална валута“). Финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну и презентациону валуту Друштва.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски расходи“.

2.5. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права (концесије)

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

(б) Рачунарски софтвер

Рачунарски софтвери обухватају трошкове имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.6. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој, врши се пренос на средства исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријална улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтови и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(ђ) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.7. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема:	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остало	3 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 36 и 37).

2.8. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.9. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет биланса успеха у оквиру осталих прихода (расхода) (напомена 36 и 37).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.10. Дугорочна финансијска средства

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

2.10.1. Класификација финансијских средстава

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства.

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Друштва, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума биланса стања када чине краткорочну имовину Друштва.

2.10.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Друштво обавезала да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованом вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које се не котирају), Друштво утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за само Друштво.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у билансу успеха у оквиру

позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Друштва на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у биланс успеха као Приходи/(Расходи) од усклађивања вредности остале имовине која се вреднује по фер вредности (напомена 35).

2.10.3. Умањење вредности финансијских средстава

(а) Средства која се исказују по амортизованој вредности

На сваки датум биланса стања Друштво процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава ("настанак губитка") и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Друштво користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Друштво, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрила;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим токовима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
 - Неповољну промену кредитне способности дужника и
 - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Друштво прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Друштво може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у билансу успеха.

(б) Средства класификована као расположива за продају

На крају сваког извештајног периода Друштво процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Друштво користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у билансу успеха – преноси се са капитала и признаје у билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у билансу успеха не могу се укинути кроз биланс успеха. Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у билансу успеха.

2.11. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Друштва нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 37).

2.12. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности и накнадно се мере по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањеној за исправку вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Друштво неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтованих првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у билансу успеха у оквиру позиције „расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха“. Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у билансу успеха у оквиру „прихода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха“ (напомена 35).

2.13. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, који се могу ефективно подићи у било које време без претходне најаве. Готовински еквиваленте чине сва краткорочна високо ликвидна улагања која могу бити конвертована у готовину и са роком доспећа до три месеца или краће од датума улагања. Признају се на основу вредности стицања која је приближна њиховој фер вредности.

2.14. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.15. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.16. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.17. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Друштва.

2.18. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Друштво нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума биланса стања.

2.19. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

2.20. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основнице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.21. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током

периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

(в) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

У 2014. години Друштво је започело нови трогодишњи (2015 – 2017) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 24).

2.22. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Друштва. Приход се исказује без пореза на додату вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Друштва.

Друштво признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Друштво имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Друштва. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Друштво заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво испоручи производе купцу. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате који је у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје – малопродаја

Друштво управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, боновима или кредитном картицом.

(в) Приход од продаје услуга

Друштво продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(г) Приход од електричне енергије

Друштво тргује електричном енергијом краткорочно и дугорочно под општеприхваћеним условима који важе на тржишту електричне енергије. Продаја се највећим делом обавља на тржишту велепродаје без структуриране трговине.

(д) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Друштво умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтован по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

2.23. Закупи

Закуп под условима под којима Друштво суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у билансу стања Друштва. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.24. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.25. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Состављање финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене и потенцијалне резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама потврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи

на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама. Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године биће већа/мања за РСД 1.188.513 (2015: РСД 1.079.717).

3.3. Обезвређење недеривативних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Друштво узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованој вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконтованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у извештају о укупном резултату у оквиру исправке вредности потраживања и пласмана.

3.4. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Друштво узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних корпоративних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 8,15% (уместо коришћене 7,15%), садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,1%, односно 5,8% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 1%, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 10,4% односно 6,2% за јубиларне награде.

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,15% (уместо коришћене 7,15%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се повећала за РСД 263.562 (2015: смањила РСД 339.439).

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Друштво након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима. Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у финансијским извештајима Друштва. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе која по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 40).

3.7. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Друштва је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Друштва. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности (РСД 172,1 млрд).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Друштва, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Преглед стандарда, измена и допуна, и тумачења стандарда који важе за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2016. године, а који нису имали материјално значајан утицај на Друштво:

- **МСФИ 14 – Регулаторни рачуни разграничења** (објављен у јануару 2014. и примењује се за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МСФИ 11 – Заједничка улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 – Нематеријална улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 16 и МРС 41 – Пољопривреда** (донете у јуну 2014. и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 27 – Equity метод у Појединачним финансијским извештајима** (донете августа 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МСФИ из 2014.** (донете септембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 1 – обелодањивање** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Улагања у ентитете: Изузетак при консолидацији МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 28** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).

5. НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ

Одређени број нових стандарда, измена и допуна и тумачења стандарда важећи су за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2017. године и нису раније усвојени од стране Друштва.

МСФИ 9, Финансијски инструменти: класификација и мерење (који је измењен јула 2014. године и важећи је за периоде на и након 1. јануара 2018. године). Основне карактеристике новог стандарда су:

- Финансијска средства треба да се сврстају у три мерне категорије: она која се накнадно вреднују по амортизованој вредности, по фер вредности кроз остали резултат и по фер вредности кроз биланс успеха.
Класификација дужничких инструмената зависи од бизнис модела правног лица за управљање финансијским средствима односно да ли држи средства у циљу наплате уговорене главнице и камате (УКГ). Уколико се дужнички инструмент држи ради наплате уговорних токова готовине и ако уговорени токови готовине представљају само главницу и камату, може се накнадно вредновати по амортизованој вредности. Дужнички инструменти који испуњавају услов УКГ и које ентитет држи и ради наплате уговорених токова готовине и ради трговања накнадно се вреднује по фер вредности кроз остали резултат. Финансијска средства која не испуњавају УКГ критеријум, морају се накнадно вредновати кроз биланс успеха (на пример деривати). Уграђени деривати нису више издвојени од финансијских средстава, али ће бити укључени у процену по УКГ критеријуму.
- Улагања у инструменте капитала се увек вреднују по фер вредности. Међутим, руководство може направити неопозиви избор да прикаже промене у фер вредности у осталом резултату, кад се финансијски инструмент не држи ради трговине. Власнички инструменти који се држе ради трговине вредноваће се по фер вредности кроз биланс успеха.
- Већина захтева из МРС 39 за класификацију и мерење финансијских обавеза пренети су непромењени у МСФИ 9. Кључна промена је да ће правно лице морати да призна ефекте промена у сопственом кредитном ризику за финансијске обавезе одређене по фер вредности кроз профит или губитак у осталом укупном резултату.
- МСФИ 9 уводи нови модел за признавање губитака по основу обезвређења - модел очекиваних губитака (МОГ). Ради се о приступу „три етапе“, који се базира на промени кредитне способности финансијских средстава од момента почетног признавања. У пракси то значи да ће компаније морати да одмах евидентирају губитак једнак 12-то месечном МОГ-у приликом почетног признавања финансијских средстава која нису обезвређена (или укупан животни век МОГ-а за потраживања од продаје). Тамо где се појави значајан раст кредитног ризика, обезвређење се мери помоћу укупно очекиваног МОГ-а, пре него једногодишњег МОГ-а. Модел укључује поједностављивање за лизинг и потраживања од продаје.
- Усклађивање и приближавање рачуноводства са управљањем ризицима, јесу значајна измена хеџинг рачуноводства. Стандард омогућава ентитетима избор рачуноводствене политике коју ће применити, да ли рачуноводствену политику хеџ рачуноводства из МСФИ 9 или да наставе да примењују МРС 39, јер стандард за сада не обухвата рачуноводство макро хеџинга.

Друштво тренутно процењује утицај новог стандарда на своје финансијске извештаје.

МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (објављен у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године). Нови стандард уводи основно начело да приход мора да буде признат када је контрола над робом и услугама пренета на купца, по купопродајној цени. Обједињене робе и услуге морају бити одвојено признате, а евентуални попусти или рабати на уговорену цену морају се алоцирати појединачно по елементима из уговора. Када се пренос права располагања не обавља истовремено за сву робу из било ког разлога, минимални износ прихода треба да буде признат, уколико не постоји значајан ризик укидања. Трошкови настали ради осигурања уговора са купцима треба да буду капитализовани и амортизовани током периода стицања бенефита произашлих из уговора.

Друштво тренутно процењује утицај новог стандарда на своје финансијске извештаје.

Измене МСФИ 16 – Лизинг (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2019. године). Нови стандард одређује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга. У свим пословима лизинга корисник стиче право на коришћење средства на почетку лизинг периода и уколико плаћање врши током периода садржан је и елемент финансирања. У складу са тим, МСФИ 16 искључује класификацију лизинга на оперативни и финансијски лизинг као што налаже МРС 17 и уместо тога, уводи у рачуноводство јединствени лизинг модел. Корисник лизинга је обавезан да призна: (а) средства и обавезе за све врсте лизинга са роком дужим од 12 месеци, осим ако је основно средство мале вредности и (б) амортизација средства лизинга одвојена је од камата на лизинг у билансу успеха. МСФИ 16 значајно унапређује рачуноводствене захтеве за даваоца лизинга у МРС 17. Сходно томе, давалац лизинга наставља да класификује лизинг као оперативни и финансијски, и да различито рачуноводствено обухвата ова два типа лизинга. Друштво тренутно процењује утицај новог стандарда на своје финансијске извештаје.

Иницијатива за обелодањивањем – Измене МРС 7 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године). Измене у МРС 7 захтеваће обелодањивање усаглашених кретања обавеза из финансијских активности. Друштво ће представити ово обелодањивање у финансијским извештајима за 2017. годину.

Преглед тумачења која неће имати било какав материјални утицај на Друштво када се усвоје:

- Продаја средстава између ентитета и његових придружених правних лица или заједничких улагања – Измене у МСФИ 10 и МРС 28 (објављен у септембру 2014. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после датума одређеног од стране одбора за међународне рачуноводствене стандарде).
- Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке – Измене у МРС 12 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године).
- Измене у МСФИ 15, Приходи из уговора са купцима (објављен у априлу 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године).
- Измене у МСФИ 2, Плаћања акцијама (објављен у јуну 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године)
- Примена МСФИ 9 Финансијски инструменти са МСФИ 4 Уговори о осигурању – Измене МСФИ 4 (објављен у септембру 2016. године и ступа на снагу, у зависности од приступа, за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године за ентитете који одаберу примену опције привременог изузећа или када ентитет већ примењује МСФИ 9 користи се приступ преклапања.

Осим ако горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајан утицај на финансијске извештаје Друштва.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

6.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

- (а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсава страних валута и каматни ризик);
- (б) кредитни ризик и
- (в) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање ризицима од промена курса страних валута у односу на њену функционалну валуту. Да би управљала ризицима од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Друштва.

Друштво има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР и УСД које превасходно излажу Друштво ризику промене девизног курса. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Друштва у укупном кредитном портфолију.

На дан 31. децембра 2016. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	-	32.413.076	-	-	32.413.076
Остали дугорочни финансијски пласмани	77.304	1.002.384	7.028	-	1.086.716
Дугорочна потраживања	7.872	9.292.006	-	-	9.299.878
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	25.220.003	12.702.034	507.965	-	38.430.002
Потраживања из специфичних послова	400.780	82.162	183.610	-	666.552
Друга потраживања	302.452	3.223.629	322	11	3.526.414
Краткорочни финансијски пласмани	376.777	3.142.925	-	-	3.519.702
Готовина и готовински еквиваленти	10.611.235	4.737.144	4.681.654	23.618	20.053.651
Остала обртна средства	3.017.569	557.836	22.997	343	3.598.745
Финансијске обавезе					
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне обавезе	(815)	(53.597.820)	(39.371.390)	(353.755)	(93.323.780)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(1.109.799)	(21.462.958)	(236.526)	(31.799)	(22.841.082)
Обавезе из пословања	(9.032.098)	(9.527.421)	(6.226.962)	(75.038)	(24.861.519)
Остале краткорочне обавезе	(7.656.452)	(76.079)	(319.154)	(16.629)	(8.068.314)
Остале обавезе	(10.097.391)	(8.962)	(1.690.223)	(243)	(11.796.819)
Нето изложеност	12.117.437	(17.520.044)	(42.440.679)	(453.492)	(48.296.778)

На дан 31. децембра 2015. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	-	33.502.197	-	-	33.502.197
Остали дугорочни финансијски пласмани	70.937	1.093.112	6.675	-	1.170.724
Дугорочна потраживања	2.440.501	12.148.487	-	-	14.588.988
Остала стална средства	-	138.633	-	-	138.633
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	15.380.535	19.571.995	376.133	-	35.328.663
Потраживања из специфичних послова	443.323	44.022	174.379	-	661.724
Друга потраживања	1.804.763	827.801	276	217	2.633.057
Краткорочни финансијски пласмани	861.028	394.907	-	-	1.255.935
Готовина и готовински еквиваленти	9.546.305	501.122	6.622.074	60.392	16.729.893
Остала обртна средства	5.369.765	721.414	597.629	370	6.689.178
Финансијске обавезе					
Дугорочна резервисања и обавезе					
Дугорочне обавезе	(978)	(52.993.282)	(45.960.298)	(354.688)	(99.309.246)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(730.081)	(9.517.023)	(7.427.780)	(25.511)	(17.700.395)
Обавезе из пословања	(9.772.132)	(4.790.547)	(10.541.327)	(68.087)	(25.172.093)
Остале краткорочне обавезе	(8.036.122)	(50.121)	(325.383)	(14.298)	(8.425.924)
Остале обавезе	(9.630.899)	(8.564)	(1.119.478)	-	(10.758.941)
Нето изложеност	7.746.945	1.584.153	(57.597.100)	(401.605)	(48.667.607)

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

На дан извештавања

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
ЕУР	123,4723	121,6261
УСД	117,1353	111,2468

Анализа осетљивости

Друштво је одлучило да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на финансијске извештаје Друштва и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолиа улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за РСД 876.002 (2015: РСД 79.208), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за РСД 4.244.068 (2015: РСД 5.759.710), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима и обавеза према добављачима деноминираним у УСД.

Готовински ток и ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Друштво ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2016. години био би РСД 1.087.907 (2015: РСД 1.097.184) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Друштва. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Друштву. Код домаћих банака, уколико је у питању банка са којом Друштво обавља пасивне послове примењује се други критеријум, док уколико је у питању банка са којом Друштво не послује, кредитни лимити се утврђују на основу дефинисане методологије.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Дирекција финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе на датум биланса стања Друштва које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Укупно	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембар 2016.					
Обавезе по кредитима	116.164.862	124.223.454	25.584.802	83.766.782	14.871.870
Обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	21.091.070	21.091.070	21.089.211	1.859	-
	137.255.932	145.314.524	46.674.013	83.768.641	14.871.870
На дан 31. децембар 2015.					
Обавезе по кредитима	117.009.641	127.416.009	20.565.882	86.807.690	20.042.437
Обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	21.399.785	21.399.785	21.399.785	-	-
	138.409.426	148.815.794	41.965.667	86.807.690	20.042.437

6.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 25 и 26)	116.164.862	117.009.641
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 20)	(20.053.651)	(16.729.893)
Нето дуговања	96.111.211	100.279.748
ЕБИТДА	37.143.408	44.109.439
Коефицијент задужености	2,59	2,27

Друштво се обавезало (на нивоу Газпром Њефт) да одржава коефицијент укупне задужености и ЕБИТДА испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Друштво константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

6.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котирањем тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котирањем тржишних курсева на дан биланса стања.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

ЕБИТДА представља ЕБИТДА-у Друштва. Руководство верује да ЕБИТДА представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. ЕБИТДА представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). ЕБИТДА је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2016. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	36.311.772	178.010.012	(36.408.183)	177.913.601
Интерсегментни	34.048.352	2.359.831	(36.408.183)	-
Екстерни	2.263.420	175.650.181	-	177.913.601
ЕБИТДА (сегментни резултат)	21.303.104	15.840.304	-	37.143.408
Амортизација	(5.231.586)	(8.346.965)	-	(13.578.551)
Губици/Добици због обезвређења (напомена 36 и 37)	(4.595)	11.109	-	6.514
Обезвређење истраживања (напомена 9)	(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
Финансијски расходи, нето	(252.962)	(4.390.765)	-	(4.643.727)
Порез на добит	(273.282)	(2.246.393)	-	(2.519.675)
Сегментни добитак/(губитак)	15.479.505	602.364	-	16.081.869

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2015. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	51.355.327	197.408.632	(48.902.683)	199.861.276
Интерсегментни	47.547.891	1.354.792	(48.902.683)	-
Екстерни	3.807.436	196.053.840	-	199.861.276
ЕБИТДА (сегментни резултат)	38.284.468	5.824.971	-	44.109.439
Амортизација	(3.649.779)	(8.451.484)	-	(12.101.263)
Губици/Добици због обезвређења (напомена 36 и 37)	(10.965)	(16.750)	-	(27.715)
Финансијски расходи, нето	(154.959)	(10.078.687)	-	(10.233.646)
Порез на добит	(1.023.893)	(3.327.324)	-	(4.351.217)
Сегментни добитак/(губитак)	32.744.433	(16.639.766)	-	16.104.667

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Нето добит	16.081.869	16.104.667
Порез на добит	2.519.675	4.351.217
Остали расходи	1.374.090	2.262.281
Остали приходи	(1.772.257)	(2.341.163)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	273.186	416.034
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(6.517.073)	(7.102.453)
Финансијски расходи	8.796.821	14.671.061
Финансијски приходи	(4.153.094)	(4.437.415)
Трошкови амортизације	13.578.551	12.101.263
Остали неоперативни трошкови, нето*	6.961.640	8.083.947
ЕБИТДА	37.143.408	44.109.439

* Остали неоперативни трошкови, нето се већином односе на укидање резервисања, казне, пенале и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

Година која се завршила 31. децембра 2016.			
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	2.021.495	2.021.495
Продаја природног гаса	3.059.894	-	3.059.894
<i>Малопродаја</i>	35.810	-	35.810
<i>Велепродаја</i>	3.024.084	-	3.024.084
Продаја нафтних деривата	132.452.903	24.885.138	157.338.041
<i>Малопродаја</i>	44.481.288	-	44.481.288
<i>Велепродаја</i>	87.971.615	24.885.138	112.856.753
Продаја електричне енергије	467.822	8.690.443	9.158.265
Остала продаја	6.168.348	163.319	6.331.667
Продаја укупно	142.148.967	35.760.395	177.909.362

Година која се завршила 31. децембра 2015.			
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	638.494	3.022.528	3.661.022
Продаја природног гаса	6.190.132	-	6.190.132
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	6.190.132	-	6.190.132
Продаја нафтних деривата	153.999.399	28.848.600	182.847.999
<i>Малопродаја</i>	49.664.208	-	49.664.208
<i>Велепродаја</i>	104.335.191	28.848.600	133.183.791
Продаја електричне енергије	370.157	716.582	1.086.739
Остала продаја	5.768.594	303.621	6.072.215
Продаја укупно	166.966.776	32.891.331	199.858.107

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од РСД 112.856.753 (2015: РСД 133.183.791) приходи у износу од РСД 13.844.962 (2015: РСД 23.222.832) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија (2015: Кнез Петрол). Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Gazprom Marketing & Trading Co., Ltd-у у износу од РСД 8.415.713 (2015: РСД 644.591).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама.

Седиште Друштва је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је РСД 142.148.967 (2015: РСД 166.966.776) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио РСД 35.760.395 (2015: РСД 32.891.331). Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Продаја сирове нафте	2.021.495	3.022.528
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	5.540.887	7.430.785
Босна и Херцеговина	5.206.259	5.583.102
Румунија	3.817.547	3.122.727
Остала тржишта	10.320.445	12.711.986
	24.885.138	28.848.600
Продаја електричне енергије	8.690.443	716.582
Остали приходи	163.319	303.621
	35.760.395	32.891.331

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

8. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије,патенти, лиценце, софтвер и остала права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2015.					
Набавна вредност	3.873.219	6.494.640	971.770	7.714.691	19.054.320
Исправка вредности и обезвређење	(40.079)	(3.428.260)	(96.536)	(88.098)	(3.652.973)
Неотписана вредност	3.833.140	3.066.380	875.234	7.626.593	15.401.347
Година завршена дана 31. децембра 2015.					
Повећања	-	-	-	2.137.190	2.137.190
Активација	2.744.618	924.762	1.281	(3.670.661)	-
Обезвређење (напомена 37)	-	(72)	-	-	(72)
Амортизација	(402.257)	(883.622)	(18.208)	-	(1.304.087)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 9)	-	-	-	68.609	68.609
Остали преноси	(21.784)	1.113	21.276	-	605
Неотписана вредност	6.153.717	3.108.561	879.583	6.161.731	16.303.592
На дан 31. децембра 2015.					
Набавна вредност	6.617.839	7.420.522	972.536	6.249.829	21.260.726
Исправка вредности и обезвређење	(464.122)	(4.311.961)	(92.953)	(88.098)	(4.957.134)
Неотписана вредност	6.153.717	3.108.561	879.583	6.161.731	16.303.592
На дан 1. јануара 2016.					
Набавна вредност	6.617.839	7.420.522	972.536	6.249.829	21.260.726
Исправка вредности и обезвређење	(464.122)	(4.311.961)	(92.953)	(88.098)	(4.957.134)
Неотписана вредност	6.153.717	3.108.561	879.583	6.161.731	16.303.592
Година завршена дана 31. децембра 2016.					
Повећања	-	-	-	2.058.076	2.058.076
Активација	-	606.776	17.620	(624.396)	-
Амортизација	(680.299)	(994.804)	(18.316)	-	(1.693.419)
Пренос са некретнина, постројења и опреме (напомена 9)	-	-	-	5.458	5.458
Отуђења и отписи	-	-	(4.871)	(902.203)	(907.074)
Неотписана вредност	5.473.418	2.720.533	874.016	6.698.666	15.766.633
На дан 31. децембра 2016.					
Набавна вредност	6.617.839	7.812.985	951.010	6.728.622	22.110.456
Исправка вредности и обезвређење	(1.144.421)	(5.092.452)	(76.994)	(29.956)	(6.343.823)
Неотписана вредност	5.473.418	2.720.533	874.016	6.698.666	15.766.633

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 6.698.666 (2015: РСД 6.161.731) се највећим делом односи на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 5.245.337 (2015: РСД 4.941.068).

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

(a) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема
На дан 1. јануара 2015.			
Набавна вредност	10.969.423	129.367.760	92.244.112
Исправка вредности и обезвређење	(334.129)	(37.681.463)	(35.149.180)
Неотписана вредност	10.635.294	91.686.297	57.094.932
Година завршена дана 31. децембра 2015.			
Повећања	-	100.888	-
Активација	16.823	20.826.750	9.446.258
Обезвређење (напомене 37)	-	(206.567)	(8.874)
Амортизација	-	(5.004.485)	(5.730.008)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	(101.916)	14.533	-
Пренос на стална средства намењена продаји	(19.626)	(2.053)	(24)
Отуђења и отписи	(97.730)	(78.158)	(128.341)
Остали трансфери	14.126	(29.894)	6.438
Неотписана вредност	10.446.971	107.307.311	60.680.381
На дан 31. децембра 2015.			
Набавна вредност	10.748.445	150.010.082	100.887.394
Исправка вредности и обезвређење	(301.474)	(42.702.771)	(40.207.013)
Неотписана вредност	10.446.971	107.307.311	60.680.381
Година завршена дана 31. децембра 2016.			
Повећања	-	-	-
Активација	60.238	16.836.013	5.938.414
Ефекти вредновања	-	94.832	-
Обезвређење (напомене 37)	-	(1.602)	(3.543)
Амортизација	-	(5.765.500)	(6.054.385)
Пренос на нематеријална улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	(5.554)	(131.685)	741
Отуђења и отписи	(25.802)	(240.697)	(134.360)
Остали трансфери	(7.610)	(4.562)	(24.054)
Неотписана вредност	10.468.243	118.094.110	60.403.194
На дан 31. децембра 2016.			
Набавна вредност	10.769.717	166.064.135	106.150.666
Исправка вредности и обезвређење	(301.474)	(47.970.025)	(45.747.472)
Неотписана вредност	10.468.243	118.094.110	60.403.194

Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема у припреми	Улагања у туђе некретнине, постројења и опрему	Аванси	Укупно
33.860.460 (2.782.803)	76.768 (1.850)	400.426 (31.723)	1.629.280 (29.257)	268.548.229 (76.010.405)
31.077.657	74.918	368.703	1.600.023	192.537.824
26.475.221 (30.305.122) (106.555)	- - (2)	- 15.291 -	5.005.254 - (1.631)	31.581.363 - (323.629)
- (68.609)	- -	(62.683) -	- -	(10.797.176) (68.609)
- -	- -	- -	- -	(87.383) (21.703)
(195.231)	(39)	-	(5.271.037)	(5.770.536)
-	-	8.724	-	(606)
26.877.361	74.877	330.035	1.332.609	207.049.545
29.253.159 (2.375.798)	76.604 (1.727)	424.741 (94.706)	1.363.418 (30.809)	292.763.843 (85.714.298)
26.877.361	74.877	330.035	1.332.609	207.049.545
19.604.356 (22.841.216)	- -	- 6.551	3.350.598 -	22.954.954 -
- (25.696)	- -	- -	- (11.213)	94.832 (42.054)
- (5.458)	- -	(65.247) -	- -	(11.885.132) (5.458)
- (437.000)	- (477)	- -	- (2.651.149)	(136.498) (3.489.485)
14.596	-	-	-	(21.630)
23.186.943	74.400	271.339	2.020.845	214.519.074
25.290.900 (2.103.957)	75.543 (1.143)	431.292 (159.953)	2.062.604 (41.759)	310.844.857 (96.325.783)
23.186.943	74.400	271.339	2.020.845	214.519.074

На дан сваког биланса стања Руководство Друштва процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Друштво је на дан 31. децембра 2016. године извршило процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") - за детаље видети напомену 3.7. Додатно, Друштво је извршило процену и признала обезвређење у износу од РСД 42.054 (2015: РСД 323.629) за технолошки и физички застарела и расходована средства.

(б) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2016.	2015.
На дан 1. јануара	1.336.060	1.381.832
Добици/(Губици) по основу фер вредновања (напомене 36 и 37)	79.957	(124.003)
Преноси са некретнина, постројења и опреме	136.498	87.383
Отуђења	(4.432)	(17.554)
Остало	1.580	8.402
На дан 31. децембра	1.549.663	1.336.060

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.549.663 (31. децембра 2015. године: РСД 1.336.060) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2016. односно 2015. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих прихода (напомена 36).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2016. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
- Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	917.985	-
- Бензинске станице	-	-	631.678
Укупно	-	917.985	631.678

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2015. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
- Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	794.436	-
- Бензинске станице	-	-	541.624
Укупно	-	794.436	541.624

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих овјеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Друштва на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности:

	2016.	2015.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2016.	2015.
Стање на почетку године	541.624	569.808
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	68.043	54.431
Пренос са (на) некретнине, постројења и опрему	17.740	(88.469)
Остало	4.271	5.854
Укупно повећање (смањење) по основу фер вредновања средстава	90.054	(28.184)
Стање на крају године	631.678	541.624

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.6).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја
На дан 1. јануара 2015.		
Набавна вредност	15.001.370	11.578.278
Исправка вредности и обезвређење	-	(253.585)
Неотписана вредност	15.001.370	11.324.693
Година завршена 31. децембра 2015.		
Повећања	4.662.200	17.897.017
Пренос са инвестиција у току	(3.239.841)	(21.798.085)
Обезвређење	-	(10.332)
Амортизација	-	-
Отуђења и отписи	(143.302)	-
Остали преноси	463.942	(17.820)
	16.744.369	7.395.473
На дан 31. децембра 2015.		
Набавна вредност	16.744.369	7.644.244
Исправка вредности и обезвређење	-	(248.771)
Неотписана вредност	16.744.369	7.395.473
На дан 1. јануара 2016.		
Набавна вредност	16.744.369	7.644.244
Исправка вредности и обезвређење	-	(248.771)
Неотписана вредност	16.744.369	7.395.473
Година завршена 31. децембра 2016.		
Повећања	3.467.461	12.281.926
Пренос са инвестиција у току	(337.919)	(17.751.224)
Остали преноси	(2.252.534)	2.517.708
Обезвређење	-	(4.595)
Обезвређење истраживања	(1.204.851)	-
Амортизација	-	-
Отуђења и отписи	(6.542)	(54.648)
	16.409.984	4.384.640
На дан 31. децембра 2016.		
Набавна вредност	16.409.984	4.385.516
Исправка вредности и обезвређење	-	(876)
Неотписана вредност	16.409.984	4.384.640

Обезвређење истраживања у износи од РСД 1.204.851 највећим делом у износу од РСД 1.188.909 односи се на отпис средстава за производњу у Мађарској због неизвесне одрживости комерцијалне производње.

Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
26.579.648 (253.585)	73.455.119 (19.210.617)	22.203 (20.358)	100.056.970 (19.484.560)
26.326.063	54.244.502	1.845	80.572.410
22.559.217 (25.037.926) (10.332)	100.269 25.037.926 (634)	- - (2)	22.659.486 - (10.968)
- (143.302)	(3.618.330) (56.321)	(1) -	(3.618.331) (199.623)
446.122	(232.689)	-	213.433
24.139.842	75.474.723	1.842	99.616.407
24.388.613 (248.771)	98.224.109 (22.749.386)	22.153 (20.311)	122.634.875 (23.018.468)
24.139.842	75.474.723	1.842	99.616.407
24.388.613 (248.771)	98.224.109 (22.749.386)	22.153 (20.311)	122.634.875 (23.018.468)
24.139.842	75.474.723	1.842	99.616.407
15.749.387 (18.089.143)	(9.379) 18.089.143	- -	15.740.008 -
265.174 (4.595)	(20.199) -	(15) -	244.960 (4.595)
(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
- (61.190)	(4.970.589) (121.388)	- (7)	(4.970.589) (182.585)
20.794.624	88.442.311	1.820	109.238.755
20.795.500 (876)	115.864.815 (27.422.504)	22.129 (20.309)	136.682.444 (27.443.689)
20.794.624	88.442.311	1.820	109.238.755

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ЗАВИСНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Учешћа у капиталу зависних правних лица:		
- У акцијама	3.457.576	3.457.576
- У уделима	13.368.335	12.868.227
	16.825.911	16.325.803
Минус: Исправка вредности	(3.383.280)	(2.883.172)
	13.442.631	13.442.631

Учешћа у капиталу зависних правних лица са стањем на дан 31. децембра 2016. године односе се на улагања у акције/уделе следећих друштава:

Назив	Учешће у %	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност
О Зоне а.д. Београд, Србија	100%	3.457.576	(1.172.263)	2.285.313
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	100%	28.938	-	28.938
НИС Петрол СРЛ, Букурешт, Румунија	100%	997	-	997
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	100%	1.030	-	1.030
Rannol Naftagas Kft, Будимпешта, Мађарска	100%	2.211.017	(2.211.017)	-
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	905.000	-	905.000
Нафтагас-Технички сервис д.о.о. Зрењанин, Србија	100%	1.177.032	-	1.177.032
Нафтагас-Нафтни сервис д.о.о., Нови Сад, Србија	100%	7.300.000	-	7.300.000
Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	1.717.349	-	1.717.349
НИС Оверсиз, Москва, Русија	100%	9.856	-	9.856
Јадран-Нафтагас д.о.о. Бања Лука, БиХ	66%	71	-	71
Светлост, Бујановац, Србија	51%	17.045	-	17.045
		16.825.911	(3.383.280)	13.442.631

11. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ СУБЈЕКТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2016. и 2015. године приказана је у табели испод:

	Процент учешћа	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Српска Генерација	49%	1.038.800	180.438
Укупно инвестиције		1.038.800	180.438

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Друштва у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Serbskaya Generaciya

Током 2015. године Друштво и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Serbskaya Generaciya кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „ТЕТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 140 MW. На дан издавања ових финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Током 2016. године Друштво је повећало своје улагање у Serbskaya Generaciya-у у износу од РСД 858.362.

12. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ МАТИЧНИМ И ЗАВИСНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочни пласмани зависним лицима у земљи	3.086.461	2.904.867
Дугорочни пласмани зависним лицима у иностранству	29.343.549	31.270.666
Минус: Обезвређење	(16.934)	(673.336)
	32.413.076	33.502.197

Дугорочни пласмани зависним правним лицима исказани у РСД односе се на:

	Валута	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У земљи			
О Зоне а.д. Београд, Србија	ЕУР	3.086.461	2.904.867
		3.086.461	2.904.867
У иностранству			
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	ЕУР	9.504.391	11.355.192
НИС Петрол СРЛ, Букурешт, Румунија	ЕУР	10.961.059	10.131.378
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	7.357.698	7.490.872
Јадран-Нафтагас д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	1.503.467	1.813.389
Pannon Naftagas Kft, Будимпешта, Мађарска	ЕУР	16.934	479.835
		29.343.549	31.270.666
		32.430.010	34.175.533

Дугорочни пласмани зависним правним лицима су одобрени са варијабилном каматном стопом (1М и 6М Еурибор + 2,9%), на период од 7 година од тренутка исплате последње транше. Исказана књиговодствена вредност дугорочних пласмана одговара њиховој фер вредности.

13. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Остали дугорочни пласмани	10.050	1.032.339
Дугорочни кредити дати запосленима	1.076.725	1.161.130
Минус: Обезвређење	(59)	(1.022.745)
	1.086.716	1.170.724

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.076.725 (31. децембра 2015: РСД 1.161.130) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама.

14. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочна потраживања према држави и компанијама у државном власништву	10.020.549	15.493.616
Дугорочна потраживања – финансијски лизинг	20.620	29.311
Минус: исправка	(741.291)	(933.939)
	9.299.878	14.588.988

Дугорочна потраживања према држави и државним компанијама у износу од РСД 10.020.549 најзначајнијим делом у износу од РСД 9.292.006 односе се на дугорочни део потраживања од Републике Србије настао по основу преузимања дуговања Србијагаса и ХИП Петрохемије према Нафтној индустрији Србије и његовог претварања у јавни дуг (краткорочни део потраживања – напомена 17).

Наведена потраживања су везана за ЕУР на дан преузимања дуга.

15. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Одложена пореска средства :		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	6.671.740	7.257.405
	6.671.740	7.257.405
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавеза које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	(2.612.664)	(2.735.676)
	(2.612.664)	(2.735.676)
Одложена пореска средства (нето)	4.059.076	4.521.729

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2016.	2015.
Стање на дан 1. јануара	4.521.729	5.110.091
Ефекат на укупни резултат	(458.404)	(588.222)
Ефекат на остали укупни резултат	(4.247)	(140)
Остало	(2)	-
Стање на дан 31. децембра	4.059.076	4.521.729

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Резервисања	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Ревалоризационе резерве	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>				
Стање 1. јануара 2015.	(36.613)	(2.687.451)	-	(2.724.064)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 38)	16.825	(28.297)	-	(11.472)
- ефекат на остали укупни резултат	(140)	-	-	(140)
Стање на дан 31. децембра 2015.	(19.928)	(2.715.748)	-	(2.735.676)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 38)	-	117.308	-	117.308
- ефекат на остали укупни резултат	-	-	(14.224)	(14.224)
Остало	19.928	-	-	19.928
Стање на дан 31. децембра 2016.	-	(2.598.440)	(14.224)	(2.612.664)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Фер вредновање	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>					
Стање 1. јануара 2015.	25.531	680.659	7.127.965	-	7.834.155
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 38)					
- ефекат на укупни резултат	933.478	183.363	(1.693.591)	-	(576.750)
Стање на дан 31. децембра 2015.	959.009	864.022	5.434.374	-	7.257.405
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 38)					
- ефекат на укупни резултат	30.239	66.171	(672.122)	-	(575.712)
- ефекат на остали укупни резултат	(1.762)	-	-	11.739	9.977
Остало	(19.930)	-	-	-	(19.930)
Стање на дан 31. децембра 2016.	967.556	930.193	4.762.252	11.739	6.671.740

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

16. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	18.227.757	14.331.033
Недовршена производња	3.119.239	4.050.154
Готови производи	5.638.221	5.540.706
Роба	1.532.478	1.956.161
Дати аванси	319.986	453.621
<i>Минус: исправка вредности залиха</i>	(5.038.463)	(5.117.655)
<i>Минус: исправка вредности датих аванса</i>	(257.942)	(268.119)
	23.541.276	20.945.901
Стална средства намењена продаји	-	207.485
Минус: исправка вредности средстава намењених продаји	-	(185.782)
	-	21.703
	23.541.276	20.967.604

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Исправка вредности средстава намењених продаји	Укупно
На дан 1. јануара 2015.	5.613.846	239.846	-	5.853.692
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 37)	89.439	39.215	-	128.654
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 36)	(406.016)	(4.439)	-	(410.455)
Пренос са сталних средстава	-	-	185.782	185.782
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(6.503)	-	(6.503)
Остало	(179.614)	-	-	(179.614)
На дан 31. децембра 2015. године	5.117.655	268.119	185.782	5.571.556
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 37)	41.204	2.237	-	43.441
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 36)	(3.249)	(8.544)	-	(11.793)
Остало	(117.147)	(3.870)	(185.782)	(306.799)
На дан 31. децембра 2016.	5.038.463	257.942	-	5.296.405

17. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Матична и зависна правна лица у земљи	1.399.483	1.530.043
Матична и зависна правна лица у иностранству	1.620.612	1.350.735
Остале повезана правна лица у земљи	10.380.560	19.016.180
Остале повезана правна лица у иностранству	994.853	148.105
Потраживања од трећих лица у земљи	40.487.522	32.107.417
Потраживања од трећих лица у иностранству	968.128	755.895
	55.851.158	54.908.375
<i>Минус: исправка вредности</i>	(17.421.156)	(19.579.712)
	38.430.002	35.328.663

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Неисправљена и недоспела потраживања	35.075.350	27.210.041
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	1.351.752	1.671.356
од 1 до 3 месеца	932.456	3.245.737
од 3 месеца до 1 године	15.801	118.533
преко 1 године	1.054.643	3.082.996
Укупно	38.430.002	35.328.663

Услед неповољних макроекономских услова последњих година, Друштво је суочено са отежаном наплатом потраживања од друштава у државном власништву. Међутим, Руководство Друштва блиско сарађује са главним дужницима на измиривању наведених дуговања и верује да су нето потраживања укључена у старосну анализу у табели изнад у потпуности наплатива.

Валутна структура потраживања по основу продаје је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
РСД	25.220.003	15.380.535
ЕУР	12.702.034	19.571.995
УСД	507.965	376.133
	38.430.002	35.328.663

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје су:

	Потраживања по основу продаје		
	Специфична исправка	Општа исправка	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	8.318.085	4.183.439	12.501.524
Резервисања за обезвређење потраживања	118	114.367	114.485
Укидање резервисања (напомена 35)	(5.653.229)	(127.963)	(5.781.192)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(188.529)	(188.529)
Пренос са других потраживања (напомена 18)	3.105.067	-	3.105.067
Пренос са краткорочних финансијских пласмана	-	8.152.392	8.152.392
Остало	210.423	1.420.533	1.630.956
Курсне разлике	-	45.009	45.009
На дан 31. децембра 2015. године	5.980.464	13.599.248	19.579.712
Резервисања за обезвређење потраживања	5.974	93.167	99.141
Укидање резервисања (напомена 35)	(4.339.261)	(88.702)	(4.427.963)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(204.124)	(204.124)
Пренос са потраживања из специфичних послова	2.247.190	-	2.247.190
Остало	-	127.200	127.200
На дан 31. децембра 2016. године	3.894.367	13.526.789	17.421.156

Укидање резервисања током 2016. године у износу од РСД 4.427.963 највећим делом се односи на позитиван исход преговора између Друштва и Владе Републике Србије у вези наплате потраживања од ХИП Петрохемије а.д. Панчево. Преговори су завршени усвајањем Закона о преузимању потраживања према ХИП Петрохемији од стране Републике Србије. У складу са Законом, Друштво ће наплатити износ од ЕУР 105.000.000 у наредне две године, при чему је последња рата доспева 15. јуна 2019. године. Дана 30. децембра 2016. године Друштво је примило прву уплату од ЕУР 21.000.000. У складу са тим, Друштво је рекласификовало дугорочни део потраживања у износу од РСД 9.292.006 (напомена 14) са одговарајућим ефектом дисконтовања.

18. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Потраживања за камате	7.587.354	7.203.310
Потраживања од запослених	85.195	86.293
Потраживања за више плаћени порез на добит	128.703	1.618.126
Остала потраживања	7.475.320	7.514.636
Минус: исправка вредности	(11.750.158)	(13.789.308)
	3.526.414	2.633.057

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	13.422.657	7.328.560	20.751.217
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	93.583	97.586	191.169
Укидање резервисања (напомена 35)	(1.315.670)	(1.251)	(1.316.921)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(2.759.805)	(471)	(2.760.276)
Пренос на потраживања по основу продаје (напомена 17)	(3.105.067)	-	(3.105.067)
Остало	20.223	8.963	29.186
На дан 31. децембра 2015. године	6.355.921	7.433.387	13.789.308
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	87.087	603	87.690
Укидање резервисања (напомена 35)	(2.086.047)	(715)	(2.086.762)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(38.291)	(1.787)	(40.078)
На дан 31. децембра 2016. године	4.318.670	7.431.488	11.750.158

19. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Краткорочни финансијски пласмани матичним и зависним правним лицима	560.880	847.638
Краткорочни финансијски пласмани у земљи	2.019	2.019
Остали краткорочни финансијски пласмани	3.155.221	408.297
Минус: Обезвређење	(198.418)	(2.019)
	3.519.702	1.255.935

20. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Готовина у банци и благајни	13.010.884	10.725.749
Депозити са доспећем до 3 месеца	7.000.000	6.000.000
Новчана средства са ограниченим коришћењем	41.783	3.184
Остала новчана средства	984	960
	20.053.651	16.729.893

21. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Разграничени порез на додату вредност	1.004.151	1.029.121
Унапред плаћени трошкови	75.971	84.499
Унапред обрачунати приходи	11.229	618.765
Унапред плаћена акциза	1.475.539	2.943.879
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	1.031.855	2.012.914
	3.598.745	6.689.178

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.004.151 (31. децембра 2015: РСД 1.029.121) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.475.539 (31. децембар 2015: РСД 2.943.879) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизној складишту и на акцизе плаћене за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

22. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Издате менице и гаранције	81.813.447	86.246.018
Примљене менице и гаранције	15.769.653	24.236.941
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.357.690	5.357.690
Потраживања (из бивших република Југославије)	7.191.930	6.830.396
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	6.294.877	6.117.283
Средства за затварање поља у Анголи	1.179.546	990.870
Остала ванбилансна актива и пасива	286.607	197.477
	117.893.750	129.976.675

23. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године састоји се од 163.060.400 акција.

Дивиденда за годину која се завршила 31. децембра 2015. од РСД 24,69 по акцији, односно у укупном износу од РСД 4.025.961 је одобрена од стране Скупштине акционара дана 28. јуна 2016. године и исплаћена 21. септембра 2016. године.

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнаде за примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2015. године	9.025.612	557.657	597.868	101.846	868.545	11.151.528
На терет биланса успеха	268.070	307.036	73.976	244.309	-	893.391
Повећања и корекција процене резервисања	100.888	-	-	-	-	100.888
Укинито у току године	(49.261)	(4.300)	-	-	(107.650)	(161.211)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(932)	-	-	(932)
Измирење обавеза	(192.943)	(172.688)	(55.374)	(49.372)	(130.136)	(600.513)
Стање на дан 31. децембра 2015. године	9.152.366	687.705	615.538	296.783	630.759	11.383.151
Стање 1. јануара 2016. године	9.152.366	687.705	615.538	296.783	630.759	11.383.151
На терет биланса успеха	118.944	244.000	22.375	364.159	81.938	831.416
Повећања и корекција процене резервисања	(9.332)	-	-	-	-	(9.332)
Укинито у току године	(433.085)	(42.517)	-	-	-	(475.602)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(11.749)	-	-	(11.749)
Измирење обавеза	(187.591)	(50.533)	(61.274)	-	(96.911)	(396.309)
Стање на дан 31. децембра 2016. године	8.641.302	838.655	564.890	660.942	615.786	11.321.575

Анализа резервисања:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочна	9.365.454	9.154.267
Краткорочна	1.956.121	2.228.884
	11.321.575	11.383.151

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Друштво има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Друштво је извршило резервисање по наведеном основу у износу од РСД 838.655 (31. децембра 2015: РСД 687.705) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Друштва.

(в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Друштво је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Друштва. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2016. године руководство Друштва је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених у износу од РСД 660.942 (31. децембра 2015. године: РСД 296.783).

(г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2016. године Друштво је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Друштво је додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од РСД 81.938 (укидање резервисања у 2015: РСД 107.650). Процена Друштва је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2016. године.

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Отпремнине	71.573	75.802
Јубиларне награде	493.317	539.736
	564.890	615.538

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дисконтна стопа	7,5%	6,6%
Будућа повећања зарада	2,0%	2,5%
Просечан будући радни век	15,2	15,7

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2015. године	68.359	529.509	597.868
Трошкови директно плаћених накнада	(2.368)	(53.006)	(55.374)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(932)	-	(932)
Укупно приходи признати у укупном резултату	10.743	63.233	73.976
Стање на дан 31. децембра 2015. године	75.802	539.736	615.538
Трошкови директно плаћених накнада	(3.251)	(58.023)	(61.274)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(11.749)	-	(11.749)
Укупно расходи признати у укупном резултату	10.771	11.604	22.375
Стање на дан 31. децембра 2016. године	71.573	493.317	564.890

Износ признат у укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Текући трошкови накнада	46.539	49.830
Трошкови камата	38.420	38.752
Добици од промене плана доприноса	(3.149)	(5.051)
Актуарски добици (јубиларне награде)	(59.435)	(9.555)
	22.375	73.976

25. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	37.328.836	42.427.710
Банкарски кредити	65.392.093	70.298.957
Обавезе за финансијски лизинг	142.528	-
Остале дугорочне обавезе	1.859	-
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза	(9.541.536)	(13.417.421)
	93.323.780	99.309.246

(а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 37.328.836 (2015: РСД 42.427.710), са висином текућег доспећа од РСД 5.742.898 (2015: РСД 5.657.028), односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(б) Банкарски кредити

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочни кредити у земљи	27.522.763	18.693.335
Дугорочни кредити у иностранству	37.869.330	51.605.622
	65.392.093	70.298.957
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 26)	(3.773.524)	(7.760.393)
	61.618.569	62.538.564

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Између 1 и 2 године	13.323.750	11.829.773
Између 2 и 5 године	44.038.904	45.785.596
Преко 5 година	4.255.915	4.923.195
	61.618.569	62.538.564

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
УСД	39.607.915	53.388.078
ЕУР	25.397.647	16.529.506
РСД	977	1.174
ЈПЈ	385.554	380.199
	65.392.093	70.298.957

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор.

Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Друштво одржава однос задуживања према ЕБИТДА. Руководство верује да је Друштво усаглашено са наведеним ковенантима на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године.

26. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Краткорочни кредити од зависних правних лица	1.109.630	729.883
Краткорочни кредити	12.189.916	3.553.091
Краткорочна доспећа дугорочних финансијских обавеза (напомена 25)	9.541.536	13.417.421
	22.841.082	17.700.395

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Обавезе из пословања које на дан 31. децембра 2016. године износе РСД 24.861.519 (2015: РСД 25.172.093) укључују обавезе према матичном и зависним правним лицима у иностранству са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 5.862.793 (31. децембра 2015: РСД 11.015.359) које се највећим делом односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација по основу набавке сирове нафте.

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе из специфичних послова	277.728	359.162
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	812.019	811.581
Обавезе за камате	718.671	810.405
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Остале обавезе према запосленима	475.775	433.281
Резервисања за обнављање природних ресурса	1.385.645	1.609.928
Резервисања за заштиту животне средине	292.484	311.905
Резервисања за судске спорове	230.802	245.543
Остале краткорочне обавезе	102.882	71.811
	8.068.314	8.425.924

29. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавеза за акцизу	5.009.938	5.707.561
Накнада за робне резерве	601.357	350.301
Остале обавезе за порезе	1.378.373	1.183.288
	6.989.668	7.241.150

30. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2016. године у износу РСД 3.424.134 (31. децембра 2015: РСД 2.290.026) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 1.627.264 (31. децембра 2015: РСД 1.401.438).

31. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Производне услуге	3.146.363	3.101.503
Транспортне услуге	3.339.230	3.317.450
Услуге одржавања	5.277.845	4.216.545
Закупнине	1.201.047	1.180.355
Трошкови сајмова	7.196	3.323
Реклама и пропаганда	861.607	821.973
Трошкови истраживања	1.247.077	463.888
Остале услуге	1.239.590	881.502
	16.319.955	13.986.539

32. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Непроизводне услуге	6.732.701	7.336.307
Репрезентација	91.863	89.518
Премије осигурања	357.749	383.059
Трошкови платног промета	231.656	227.776
Трошкови пореза	1.009.281	1.055.209
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.014.164	1.424.183
Остали непроизводни трошкови	1.103.062	1.087.510
	10.540.476	11.603.562

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2016. у износу од РСД 6.732.701 (2015: РСД 7.336.307), се највећим делом у износу од РСД 3.793.903 односе на трошкове услужних организација, трошкове пројектовања у износу од РСД 1.317.665 и трошкове консултантских услуга у износу од РСД 613.064.

33. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	864.859	1.141.289
- остали финансијски приходи	968.003	1.126.848
Приходи од камата	1.033.686	650.898
Позитивне курсне разлике	1.283.326	1.449.860
Остали финансијски приходи	3.220	68.520
	4.153.094	4.437.415

34. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.277.893	2.680.138
- остали финансијски расходи	773.919	948.878
Расходи камата	2.542.891	2.323.427
Дисконт дугорочних обавеза	118.944	121.397
Дисконт дугорочних потраживања	296.429	912.968
Негативне курсне разлике	3.778.441	7.679.828
Остали финансијски расходи	8.303	4.425
	8.796.821	14.671.061

35. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	827	495
Приходи по основу вредновања:		
- специфичних и потраживања по основу продаје (напомена 17)	4.429.484	5.785.037
- осталих потраживања (напомена 18)	2.086.762	1.316.921
	6.517.073	7.102.453

36. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Добици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	355.823	148.438
Добици од продаје материјала	36.886	33.467
Добици од продаје хартија од вредности	-	61.696
Вишкови по основу пописа	371.085	231.448
Приходи од смањења обавеза	61.024	486.139
Укидање дугорочних резервисања (напомена 24)	475.602	161.211
<i>Приходи од усклађивања вредности:</i>		
- инвестиционих некретнина	79.957	-
- залиха	3.249	406.016
- остале имовине	8.808	4.438
Затезне камате	106.199	138.190
Остали приходи	273.624	670.120
	1.772.257	2.341.163

37. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Губици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	243.100	226.496
Мањкови	503.234	348.893
Отпис потраживања	57.464	14.853
Отпис залиха	56.672	147.712
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања	-	72
- некретнина, постројења и опреме	42.054	323.629
- инвестиционих некретнина	-	124.003
- залиха	41.204	89.439
- остале имовине	2.242	39.216
Остали непоменути расходи	428.120	947.968
	1.374.090	2.262.281

38. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Текући порез на добит	2.061.271	3.762.995
Одложени порез (напомена 15)		
Настанак и укидање привремених разлика	458.404	588.222
	2.519.675	4.351.217

Порез на добит Друштва пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Друштва, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Добит пре опорезивања	18.601.544	20.455.884
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи земље у којој је настао профит	2.790.232	3.068.383
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(20.311)	(60.630)
Расходи који се не признају за пореске сврхе	200.393	1.043.733
Порески губици за које нису била призната одложена пореска средства	672.122	1.693.591
Остало	(1.095.914)	(1.393.860)
	2.546.522	4.351.217
Корекција пореза на добит за претходни период	(26.847)	-
	2.519.675	4.351.217
Ефективна стопа пореза на добит	13,55%	21,27%

39. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	273.367	195.160
Од 1- 5 година	343.303	157.309
Преко пет година	138.121	143.738
	754.791	496.207

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	1.137.744	1.030.413
Од 1- 5 година	40.972	1.068.617
Преко пет година	34.799	-
	1.213.515	2.099.030

Најзначајнији део трошкова закупа Групе односи се на опрему за производњу нафте и гаса и бензинске станице.

40. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Капиталне обавезе

На дан 31 децембра 2016. године Друштво има закључене уговоре о набавци накретнина, постројења и опреме у износу од РСД 5.324.487 (31. децембар 2015. године: РСД 611.417) и радове бушења и истраживања у износу од УСД 40,17 милиона (31. децембар 2015. године: УСД 45 милиона).

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 838.655 (31. децембар 2015.: РСД 687.705) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Друштва сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2016. године да је Друштво измирило све пореске обавезе према држави.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2016. године Друштво није формирало резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Друштво треба да плати разлику у обрачуну пореза у износу од 66 милиона УСД која се односи на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Друштва ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре четири године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Друштва сматра да на дан 31. децембра 2016. године одлив економских користи није вероватан обзиром да постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и, уколико га има, износа додатног пореза на профитну нафту.

Није било других значајних потенцијалних обавеза Друштва.

41. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Друштва је Гаспром, Руска Федерација.

Друштво је у 2016. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2016. године и 31. децембра 2015. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
На дан 31. децембра 2016.				
Аванси за основна средства	220.956	-	-	220.956
Учешћа у капиталу	13.442.631	-	-	13.442.631
Дугорочни кредити	32.413.076	-	-	32.413.076
Потраживања по основу продаје	3.020.095	-	1.670.031	4.690.126
Потраживања из специфичних послова	224.295	-	-	224.295
Остала потраживања	1.076.085	-	-	1.076.085
Краткорочни финансијски пласмани	364.481	-	-	364.481
Остала краткорочна средства	2.897.787	-	-	2.897.787
Дугорочне обавезе	-	(31.585.938)	-	(31.585.938)
Краткорочне финансијске обавезе	(1.109.630)	(5.742.898)	-	(6.852.528)
Примљени аванси	(2.142)	-	(24.658)	(26.800)
Обавезе из пословања	(3.207.752)	(5.818.197)	(1.734.258)	(10.760.207)
Остале краткорочне обавезе	(41.950)	-	-	(41.950)
	49.297.932	(43.147.033)	(88.885)	6.062.014
На дан 31. децембра 2015.				
Аванси за основна средства	68.269	-	-	68.269
Учешћа у капиталу	13.442.631	-	-	13.442.631
Дугорочни кредити	33.502.197	-	-	33.502.197
Потраживања по основу продаје	2.877.268	-	148.105	3.025.373
Остала потраживања	984.485	-	-	984.485
Краткорочни финансијски пласмани	847.638	-	-	847.638
Остала обртна средства	51.810	-	-	51.810
Дугорочне обавезе	-	(36.770.682)	-	(36.770.682)
Краткорочне финансијске обавезе	(729.883)	(5.657.028)	-	(6.386.911)
Примљени аванси	(6.607)	-	(12.470)	(19.077)
Обавезе из пословања	(3.429.198)	(10.004.805)	(966.460)	(14.400.463)
Остале краткорочне обавезе	(42.428)	-	-	(42.428)
	47.566.182	(52.432.515)	(830.825)	(5.697.158)

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2016. и 2015. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Укупно
За годину која се завршила на дан 31. децембра 2016.				
Приходи од продаје	9.016.182	-	9.079.413	18.095.595
Други пословни приходи	34.020	-	-	34.020
Набавна вредност продате робе	(183.208)	-	(8.474.101)	(8.657.309)
Трошкови материјала	(10.254)	(36.864.735)	-	(36.874.989)
Трошкови горива и енергије	(2.358)	-	-	(2.358)
Трошкови зарада	(74.206)	-	-	(74.206)
Производни трошкови	(3.905.866)	-	(167.524)	(4.073.390)
Нематеријални трошкови	(1.031.648)	-	(45.094)	(1.076.742)
Финансијски приходи	1.832.862	-	-	1.832.862
Финансијски расходи	(1.290.742)	(761.070)	-	(2.051.812)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(35.350)	-	-	(35.350)
Остали приходи	1.113	133.073	-	134.186
Остали расходи	(70)	(148.657)	(260)	(148.987)
	4.350.475	(37.641.389)	392.434	(32.898.480)
За годину која се завршила на дан 31. децембра 2015.				
Приходи од продаје	9.566.804	-	811.395	10.378.199
Други пословни приходи	33.067	-	-	33.067
Набавна вредност продате робе	228.234	-	553.999	782.233
Трошкови материјала	(16.748)	(79.766.583)	(1.952.153)	(81.735.484)
Трошкови горива и енергије	(2.641)	-	-	(2.641)
Трошкови зарада	(75.189)	-	-	(75.189)
Производни трошкови	(3.724.162)	-	(169.108)	(3.893.270)
Нематеријални трошкови	(988.430)	(39.619)	(29.234)	(1.057.283)
Финансијски приходи	2.327.852	8.805	-	2.336.657
Финансијски расходи	(2.678.123)	(945.091)	(10.227)	(3.633.441)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(100.474)	-	-	(100.474)
Остали приходи	1.971	107.223	11	109.205
Остали расходи	(53.391)	(95.622)	(19.836)	(168.849)
	4.518.770	(80.730.887)	(815.153)	(77.027.270)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Потраживања – пре исправке вредности		
ХИП Петрохемија	10.349.446	23.268.304
Србијагас	34.142	101.306
Република Србија	21.764.308	18.703.814
	32.147.896	42.073.424
Обавезе		
ХИП Петрохемија	(675.393)	(800.455)
Србијагас	(141.195)	(372.985)
	(816.588)	(1.173.440)
Примљени аванси		
ХИП Петрохемија	(1.567)	(12.470)
	(1.567)	(12.470)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Пословни Приходи		
ХИП Петрохемија	13.847.087	17.580.877
Србијагас	1.284.610	3.927.429
	15.131.697	21.508.306
Пословни Расходи		
ХИП Петрохемија	(195.479)	(169.108)
Србијагас	(1.123.794)	(933.151)
	(1.319.273)	(1.102.259)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2016. и 2015. године Друштво је признала РСД 864.392 и РСД 425.613, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора Директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

**КОНСОЛИДОВАНИ
ФИНАНСИЈСКИ
ИЗВЕШТАЈИ**

Мишљење ревизора о консолидованим финансијским извештајима

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Акционарима и Одбору директора Нафтне Индустрије Србије а.д. Нови Сад

Извршили смо ревизију приложених консолидованих финансијских извештаја Нафтне Индустрије Србије а.д. Нови Сад (у даљем тексту "Матично друштво") и њених зависних друштава (у даљем тексту „Група“) који укључују консолидовани биланс стања са стањем на дан 31. децембра 2016. године и консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о укупном осталом резултату, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о новчаним токовима за годину завршену на тај дан, као и напомене које садрже преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз консолидоване финансијске извештаје.

Одговорност руководства за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и реално и објективно приказивање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији, као и за интерну контролу за коју руководство утврди да је неопходна за састављање консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајно погрешно приказивање настало било услед провере или грешке.

Одговорност ревизора

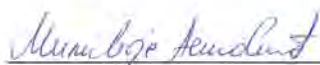
Наша одговорност је да на основу извршене ревизије изразимо мишљење о приказаним консолидованим финансијским извештајима. Ревизију консолидованих финансијских извештаја извршили смо у складу са Законом о ревизији и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији. Ови прописи захтевају да поступамо у складу са начелима професионалне етике и да планирамо и извршимо ревизију на начин који нам омогућава да стекнемо разумно уверење о томе да консолидовани финансијски извештаји не садрже материјално значајна погрешна приказивања.

Ревизија подразумева примену процедура у циљу прибављања ревизорског доказа о износима и обелодањивањима садржаним у консолидованим финансијским извештајима. Избор процедура зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процену ризика од настанка материјално значајног погрешног приказивања у консолидованим финансијским извештајима, настало било услед провере или грешке. При процени ових ризика, ревизор узима у обзир интерне контроле релевантне за састављање и реално и објективно приказивање консолидованих финансијских извештаја Групе у циљу одабира адекватних ревизорских поступака у датим околностима, а не за потребе изражавања мишљења о делотворности интерних контрола Групе. Ревизија такође обухвата оцену адекватности примењених рачуноводствених политика и прихватљивости рачуноводствених процена које је извршило руководство, као и оцену опште презентације консолидованих финансијских извештаја.

Верујемо да су ревизијски докази које смо прибавили довољан и адекватан основ за изражавање мишљења.

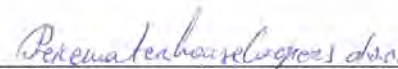
Мишљење

Према нашем мишљењу, консолидовани финансијски извештаји у свим материјално значајним аспектима приказују реално и објективно финансијско стање Групе са стањем на дан 31. децембар 2016. године, резултате његовог пословања и новчане токове за годину завршену на тај дан, у складу са захтевима Закона о рачуноводству и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Миливоје Нешовић
Лиценцирани овлашћени ревизор

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd

Београд, 28. фебруар 2017. године

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Omladinskih brigada 88a, 11070 Beograd, Republika Srbija
T: +381 11 3302 100, F: +381 11 3302 101, www.pwc.rs

Консолидовани биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
A. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ		-	-
B. СТАЛНА ИМОВИНА		276.234.033	274.361.963
I. Нематеријална имовина	8	21.845.039	21.824.790
1. Улагања у развој		5.473.418	6.153.717
2. Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права		3.252.535	3.662.863
3. Гудвил		1.844.850	1.818.376
4. Остала нематеријална имовина		1.249.276	1.288.869
5. Нематеријална имовина у припреми		10.024.960	8.900.965
6. Аванси за нематеријалну имовину		-	-
II. Некретнине, постројења и опрема	9	241.732.526	235.209.730
1. Земљиште		17.283.666	17.187.278
2. Грађевински објекти		126.587.960	116.089.115
3. Постројења и опрема		70.472.014	71.000.947
4. Инвестиционе некретнине		1.549.663	1.336.060
5. Остале некретнине, постројења и опрема		86.696	87.704
6. Некретнине, постројења и опрема у припреми		23.663.299	27.837.831
7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми		279.562	341.039
8. Аванси за некретнине, постројења и опрему		1.809.666	1.329.756
III. Биолошка средства		-	-
1. Шуме и вишегодишњи засади		-	-
2. Основно стадо		-	-
3. Биолошка средства у припреми		-	-
4. Аванси за биолошка средства		-	-
IV. Дугорочни финансијски пласмани		3.356.590	2.738.455
1. Учешћа у капиталу зависних правних лица		-	-
2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	10	2.047.021	1.188.659
3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају		148.665	167.358
4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима		-	-
5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима		-	-
6. Дугорочни пласмани у земљи		-	138.633
7. Дугорочни пласмани у иностранству		-	-
8. Хартије од вредности које се држе до доспећа		-	-
9. Остали дугорочни финансијски пласмани		1.160.904	1.243.805
V. Дугорочна потраживања	11	9.299.878	14.588.988
1. Потраживања од матичног и зависних правних лица		-	-
2. Потраживања од осталих повезаних лица		-	4.010.546
3. Потраживања по основу продаје на робни кредит		-	-
4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу		7.872	8.339
5. Потраживања по основу јемства		-	-
6. Спорна и сумњива потраживања		-	-
7. Остала дугорочна потраживања		9.292.006	10.570.103
В. Одложена пореска средства	12	3.771.354	4.268.741
Г. Обртна имовина		94.311.133	87.400.047
I. Залихе	13	27.011.407	24.466.023
1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар		15.303.086	11.501.467
2. Недовршена производња и недовршене услуге		3.119.239	4.050.154
3. Готови производи		6.014.045	5.873.077
4. Роба		2.399.695	2.753.546
5. Стална средства намењена продаји		-	21.703
6. Плаћени аванси за робу и услуге		175.342	266.076

Консолидовани биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
II. Потраживања по основу продаје	14	36.717.678	33.567.302
1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица		-	-
2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица		-	-
3. Купци у земљи - остала повезана правна лица		675.178	10.799.575
4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица		1.047.541	251.708
5. Купци у земљи		34.046.147	21.858.872
6. Купци у иностранству		948.812	657.147
7. Остала потраживања по основу продаје		-	-
III. Потраживања из специфичних послова		677.079	721.009
IV. Друга потраживања	15	2.500.557	1.877.225
V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха		-	-
VI. Краткорочни финансијски пласмани		306.828	284.586
1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица		-	-
2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица		-	-
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		-	-
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		-	-
5. Остали краткорочни финансијски пласмани		306.828	284.586
VII. Готовински еквиваленти и готовина	16	22.899.342	19.271.435
VIII. Порез на додату вредност		274.292	227.121
IX. Активна временска разграничења	17	3.923.950	6.985.346
Д. КУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		374.316.520	366.030.751
Ђ. Ванбилансна актива	18	118.058.312	130.389.980

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
A. КАПИТАЛ		201.480.512	190.511.680
I. Основни капитал	19	81.548.930	81.548.930
1. Акцијски капитал	19.1	81.548.930	81.548.930
2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу		-	-
3. Улози		-	-
4. Државни капитал		-	-
5. Друштвени капитал		-	-
6. Задржни удели		-	-
7. Емисиона премија		-	-
8. Остали основни капитал		-	-
II. Уписани а неуплаћени капитал		-	-
III. Откупљене сопствене акције		-	-
IV. Резерве		-	-
V. Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		80.607	-
VI. Нереализовани добици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата		183.035	161.489
VII. Нереализовани губици по основу хартија од вредности и других компоненти осталог свеобухватног резултата		662.464	541.678
VIII. Нераспоређени добитак		120.330.404	109.342.939
1. Нераспоређени добитак ранијих година		105.316.978	94.735.234
2. Нераспоређени добитак текуће године		15.013.426	14.607.705

Консолидовани биланс стања

	Напомена	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
IX. Учешће без права контроле		-	-
X. Губитак		-	-
1. Губитак ранијих година		-	-
2. Губитак текуће године		-	-
Б. УГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		103.914.491	109.764.751
I. Дугорочна резервисања	20	9.617.973	9.451.111
1. Резервисања за трошкове у гарантном року		-	-
2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава		7.801.828	7.918.238
3. Резервисања за трошкове реструктурирања		-	-
4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених		1.370.285	1.068.315
5. Резервисања за трошкове судских спорова		445.860	464.558
6. Остала дугорочна резервисања		-	-
II. Дугорочне обавезе	21	94.296.518	100.313.640
1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал		-	-
2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима		31.585.938	36.770.682
3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима		-	-
4. Обавезе према емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана		-	-
5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи		23.842.201	18.240.935
6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству		38.504.763	45.015.134
7. Обавезе по основу финансијског лизинга		316.790	198.277
8. Остале дугорочне обавезе		46.826	88.612
В. ДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	12	-	-
Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		68.921.517	65.754.320
I. Краткорочне финансијске обавезе	22	21.732.658	16.971.551
1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица		-	-
2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица		-	-
3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи		10.468.337	3.553.091
4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству		1.721.608	29
5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји		-	-
6. Остале краткорочне финансијске обавезе		9.542.713	13.418.431
II. Примљени аванси, депозити и кауције		1.325.012	3.207.205
III. Обавезе из пословања	23	24.465.282	24.713.307
1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи		-	-
2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству		5.818.200	10.004.805
3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи		675.393	800.455
4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству		1.079.842	172.515
5. Добављачи у земљи		7.511.772	7.854.205
6. Добављачи у иностранству		9.367.285	5.799.950
7. Остале обавезе из пословања		12.790	81.377
IV. Остале краткорочне обавезе	24	8.599.455	8.897.926
V. Обавезе по основу пореза на додату вредност		1.538.157	1.567.861
VI. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	25	7.479.910	7.711.354
VII. Пасивна временска разграничења	26	3.781.043	2.685.116
Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА		-	-
Ђ. УКУПНА ПАСИВА		374.316.520	366.030.751
Е. Ванбилансна пасива	18	118.058.312	130.389.980

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Консолидовани биланс успеха

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	7	192.104.367	210.691.253
I. Приходи од продаје робе		34.033.041	25.833.207
1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		-	-
2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		-	-
3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		577	-
4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		8.376.140	546.259
5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		8.452.437	10.499.022
6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		17.203.887	14.787.926
II. Приходи од продаје производа и услуга		157.615.308	184.539.222
1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту		-	-
2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту		-	-
3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту		13.809.239	17.570.375
4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту		839.061	343.461
5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		118.885.115	137.741.208
6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту		24.081.893	28.884.178
III. Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.		4.239	3.169
IV. Други пословни приходи		451.779	315.655
B. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		175.066.413	186.547.430
I. Набавна вредност продате робе		25.284.968	16.924.030
II. Приходи од активирања учинака и робе		11.184.068	13.047.351
III. Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		-	-
IV. Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		812.321	3.309.360
V. Трошко ви материјала		91.195.090	111.787.513
VI. Трошкови горива и енергије		4.966.247	4.852.088
VII. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		18.301.051	18.505.343
VIII. Трошкови производних услуга	27	15.791.400	14.655.936
IX. Трошкови амортизације	8, 9	15.889.177	14.281.849
X. Трошкови дугорочних резервисања		727.608	794.060
XI. Нематеријални трошкови	28	13.282.619	14.484.602
B. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		17.037.954	24.143.823
Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		-	-
Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	29	3.281.762	3.690.992
I. Финансијски приходи од повезаних лица и остали финансијски приходи		883.490	1.293.127
1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица		859.641	1.202.790
2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица		20.291	21.213
3. Приходи од учешћа у добитку зависних правних лица и заједничких аранжмана		-	-
4. Остали финансијски приходи		3.558	69.124
II. Приходи од камата (од трећих лица)		1.040.015	706.445

Консолидовани биланс успеха

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
III. Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)		1.358.257	1.691.420
Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	30	9.090.676	15.422.488
I. Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима и остали финансијски расходи		2.098.554	3.894.105
1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима		2.064.063	3.777.652
2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима		24.673	112.028
3. Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања		-	-
4. Остали финансијски расходи		9.818	4.425
II. Расходи камата (према трећим лицима)		3.093.080	3.496.431
III. Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)		3.899.042	8.031.952
Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		-	-
Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		5.808.914	11.731.496
З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	31	6.524.108	7.117.464
И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА		283.173	330.967
Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	32	1.997.398	2.766.045
К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	33	1.825.734	2.909.067
Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		17.641.639	19.055.802
Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈИ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА		-	-
Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		17.641.639	19.055.802
О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		-	-
П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
I. Порески расход периода	34	2.132.078	3.864.403
II. Одложени порески расходи периода	34	1.153.890	583.694
III. Одложени порески приходи периода	34	657.755	-
Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА		-	-
С. НЕТО ДОБИТАК		15.013.426	14.607.705
Т. НЕТО ГУБИТАК		-	-
I. Нето добитак који припада мањинским улагачима		-	-
II. Нето добитак који припада већинском власнику		15.037.973	14.638.790
III. Нето губитак који припада мањинским улагачима		24.547	31.085
IV. Нето губитак који припада већинском власнику		-	-
V. Зарада по акцији			
1. Основна зарада по акцији		0,092	0,090
2. Умањена (разводњена) зарада по акцији		-	-

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о осталом резултату

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
I. Нето добитак		15.013.426	14.607.705
II. Нето губитак		-	-
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) <i>Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме			
а) повећање ревалоризационих резерви		80.607	-
б) смањење ревалоризационих резерви		-	-
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
а) добици		21.546	2.819
б) губици		-	-
3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
б) <i>Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</i>			
1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања			
а) добици		-	-
б) губици		133.833	40.936
2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока			
а) добици		-	-
б) губици		-	-
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
а) добици		13.047	-
б) губици		-	37.288
I. Остали бруто свеобухватни добитак		-	-
II. Остали бруто свеобухватни губитак		18.633	75.405
III. Порез на остали свеобухватни добитак или губитак периода		-	-
IV. Нето остали свеобухватни добитак		-	-
V. Нето остали свеобухватни губитак		18.633	75.405
В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА			
I. Укупан нето свеобухватни добитак		14.994.793	14.532.300
II. Укупан нето свеобухватни губитак		-	-
Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
1. Приписан већинским власницима капитала		14.994.793	14.532.300
2. Приписан власницима који немају контролу		-	-

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о новчаним токовима

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности		382.762.574	397.357.006
1. Продаја и примљени аванси		382.057.884	395.488.209
2. Примљене камате из пословних активности		252.911	1.553.142
3. Остали приливи из редовног пословања		451.779	315.655
II. Одливи готовине из пословних активности		341.585.783	346.366.085
1. Исплате добављачима и дати аванси		147.657.733	159.686.819
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи		18.128.411	18.987.784
3. Плаћене камате		3.074.876	2.996.133
4. Порез на добитак		660.175	2.871.709
5. Плаћања по основу осталих јавних прихода		172.064.588	161.823.640
III. Нето прилив готовине из пословних активности		41.176.791	50.990.921
IV. Нето одлив готовине из пословних активности		-	-
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања		1.008.030	834.231
1. Продаја акција и удела (нето прилив)		-	77.056
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		832.619	634.338
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)		175.346	56.670
4. Примљене камате из активности инвестирања		-	-
5. Примљене дивиденде		65	66.167
II. Одливи готовине из активности инвестирања		29.806.063	35.746.866
1. Куповина акција и удела (нето одливи)		-	-
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава		28.880.458	35.178.875
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)		925.605	567.991
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања		-	-
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања		28.798.033	34.912.635
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности финансирања		24.059.274	28.081.912
1. Увећање основног капитала		-	-
2. Дугорочни кредити (нето приливи)		8.904.810	11.259.702
3. Краткорочни кредити (нето приливи)		15.154.464	16.822.210
4. Остале дугорочне обавезе		-	-
5. Остале краткорочне обавезе		-	-
II. Одливи готовине из активности финансирања		32.693.214	33.215.262
1. Откуп сопствених акција и удела		-	-
2. Дугорочни кредити (нето одливи)		22.064.579	6.087.356
3. Краткорочни кредити (нето одливи)		6.602.674	19.488.526
4. Остале обавезе (нето одливи)		-	-
5. Финансијски лизинг		-	-
6. Исплаћене дивиденде	19	4.025.961	7.639.380
III. Нето прилив готовине из активности финансирања		-	-
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања		8.633.940	5.133.350
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		407.829.878	426.273.149
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		404.085.060	415.328.213
Ђ. НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ		3.744.818	10.944.936
Е. НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ		-	-
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		19.271.435	8.326.704

Консолидовани извештај о новчаним токовима

	Година која се завршила 31. децембра		
	Напомена	2016.	2015.
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		280.901	815.239
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		397.812	815.444
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА		22.899.342	19.271.435

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

у хиљадама РСД

Консолидовани извештај о променама на капиталу

	Компоненте капитала		
	Основни капитал	Губитак	Нераспоређени добитак
Почетно стање на дан 01.01.2015. године			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.550.674	-	102.374.614
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике			
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-
Кориговано почетно стање на дан 01.01.2015.			
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.550.674	-	102.374.614
Промене у претходној 2015. години			
а) промет на дуговној страни рачуна	1.744	-	7.639.380
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	14.607.705
Стање на крају претходне године 31.12.2015.			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.548.930	-	109.342.939
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствене политике			
а) исправке на дуговној страни рачуна	-	-	-
б) исправке на потражној страни рачуна	-	-	-
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2016. године			
а) кориговани дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) кориговани потражни салдо рачуна	81.548.930	-	109.342.939
Промене у текућој 2016. години			
а) промет на дуговној страни рачуна	-	-	4.025.961
б) промет на потражној страни рачуна	-	-	15.013.426
Стање на крају текуће године			
а) дуговни салдо рачуна	-	-	-
б) потражни салдо рачуна	81.548.930	-	120.330.404

Пратеће напомене су саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Компоненте осталог резултата					УКУПАН КАПИТАЛ
Ревалоризационе резерве	Актуарски добици или губици	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	Губици или добици по основу ХоВ расположивих за продају		
-	-	421.177	42.277		
-	158.670	-	-	183.620.504	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	421.177	42.277		
-	158.670	-	-	183.620.504	
-	-	40.936	37.288		
-	2.819	-	-	6.891.176	
-	-	462.113	79.565		
-	161.489	-	-	190.511.680	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	
-	-	462.113	79.565		
-	161.489	-	-	190.511.680	
-	-	133.833	-		
80.607	21.546	-	13.047	10.968.832	
-	-	595.946	66.518		
80.607	183.035	-	-	201.480.512	

у хиљадама РСД

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ⁸²

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је основано Одлуком Владе Републике Србије од 7. јула 2005. године, као правни наследник пет друштава у државној својини, „Јавног предузећа Нафтна индустрија Србије“. Дана 2. фебруара 2009. године Газпром Њефт је реализовао куповину 51% основног капитала Друштва чиме НИС а.д. постаје зависно друштво ПАО Газпром Њефт. У марту 2011. године у складу са Уговором о продаји и куповини акција Друштва, ПАО Газпром Њефт је реализовао куповину додатних 5,15% акција чиме је повећао своје учешће у власништву на 56,15%.

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво чије се акције котирају на листингу А – Prime Market Београдске берзе. Седиште Групе је у Новом Саду, улица Народног фронта 12.

Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање консолидованих финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2016. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 62/2013), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе“ су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

⁸² Сви износи су изражени у хиљадама динара, осим ако није другачије напоменуто.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте виша је у односу на цену на дан 31. децембра 2016. године и износи 55,27 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2016. године до 28. фебруара 2017. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

2.2. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО“). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.3. Сезонске операције

Група као целина није субјект са израженим сезонским флукуацијама.

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута“). Консолидовани финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД“), који представља функционалну валуту Друштва и презентациону валуту Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у иностраној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски расходи“.

(в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
- II. Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.5. Принципи консолидације

Зависна друштва су сва друштва над којима Друштво има контролу. Група врши контролу над правним субјектом онда када је изложена ризику од, односно када има право на варијабилни принос по основу свог ангажовања у том правном субјекту, те може да утиче на принос по основу овлашћења која има у том правном субјекту. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје од дана почетка контроле до дана престанка контроле од стране Друштва.

Стања и трансакције између, и сви нереализовани добици и губици који потичу од трансакција између друштава Групе елиминишу се приликом припреме консолидованих финансијских извештаја.

Финансијски извештаји зависних друштава промењени су по потреби у складу с рачуноводственим политикама Групе.

(a) Заједничка пословања и заједнички подухвати

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања,
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

(б) Елиминација трансакција при консолидацији

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

(в) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним друштвима у приложеним консолидованим финансијским извештајима су издвојена од капитала власника матичног друштва Групе као учешћа без права контроле.

2.6. Пословне комбинације

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте сума фер вредности пренете имовине на датум стицања обавеза, које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и признатог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаоачевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина“) се признаје у билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 8).

2.8. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права (концесије)

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе.

Лиценце и права укључују права на истраживање и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

(б) Рачунарски софтвер

Рачунарски софтвери обухватају трошкове имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.9. Истраживање и процењивање минералних ресурса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Током периода истраживања, трошкови истраживања и процене нафте и природног гаса се капитализују све док се не утврди да резерве нафте и гаса неће бити довољне да оправдају трошкове истраживања. Геолошки и геофизички трошкови, као и трошкови директно повезани са истраживањем се капитализују у периоду у којем су настали. Трошкови стицања права на истраживање се капитализују у оквиру некретнина, постројења и опреме или нематеријалних улагања зависно од природе трошка. Када се комерцијалне резерве потврде, након спроведеног теста обезвређења улагања у истраживање и развој, врши се пренос на средства исказана у оквиру некретнина, постројења и опреме односно нематеријалних улагања. У току фазе истраживања не врши се обрачун амортизације улагања.

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтови и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer“-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(ђ) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.10. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је применљиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема:	
- Производна и преносна опрема	7 - 25
- Намештај	5 - 10
- Возила	7 - 20
- Рачунари	5 - 10
Остало	3 - 10

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 32 и 33).

2.11. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.12. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестиционе некретнине се вреднују применом поштене (фер) вредности. Поштена фер вредност одражава тржишне услове на дан биланса стања коригована, уколико је неопходно, за било коју промену у природи, локацији или стању специфичног средства. Промене поштене (фер) вредности инвестиционих некретнина се књиже у корист или на терет консолидованог биланса успеха у оквиру 'Осталих прихода (расхода)' (напомена 32 и 33).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да може поуздано да се измери. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надале амортизовати.

2.13. Дугорочна финансијска средства

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије: дугорочни зајмови и потраживања, финансијска средства расположива за продају.

Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена. Руководство врши класификацију својих финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања.

2.13.1. Класификација финансијских средстава

(а) Зајмови и потраживања

Зајмови и потраживања представљају недеривативна финансијска средства са фиксним или утврдивим роковима плаћања која се не котирају ни на једном активном тржишту. Укључују се у текућа средства, осим уколико су им рокови доспећа дужи од 12 месеци након датума биланса стања. У том случају се класификују као дугорочна средства.

(б) Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају представљају недеривативна средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована ни у једну другу категорију финансијских инструмената. Иста чине дугорочна средства Групе, осим уколико руководство има намеру да улагања отуђи у року од 12 месеци од датума биланса стања када чине краткорочну имовину Групе.

2.13.2. Признавање и мерење финансијских средстава

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања – датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство. Зајмови и потраживања и улагања која се држе до доспећа се исказују по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Фер вредност хартија од вредности која се котирају на берзи заснива се на текућим ценама понуде. Уколико тржиште неког финансијског средства није активно (и за хартије од вредности које се не котирају), Група утврђује фер вредност техникама процене. То укључује примену недавних трансакција између независних странака, позивање на друге инструменте који су суштински исти, анализу дисконтованих новчаних токова и опцију модела формирања цена максималним коришћењем информација са тржишта, а уз што је мање могуће ослањање на информације карактеристичне за саму Групу.

Финансијска средства расположива за продају се исказују по фер вредности. Приходи од камата на финансијска средства расположива за продају се обрачунавају коришћењем методе ефективне каматне стопе и признају се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали. Дивиденде примљене по основу финансијских средстава расположивих за продају признају се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције Финансијски приходи/(расходи) у периоду у коме су настали, односно у периоду у коме се утврди право Групе на наплату и када је вероватно да ће дивиденде бити наплаћене. Све остале промене у фер вредности се признају у капиталу, до момента продаје или када су обезвређене, када се кумулиране корекције фер вредности признате у капиталу укључују у консолидовани биланс успеха као Приходи/(Расходи) од усклађивања вредности остале имовине која се вреднује по фер вредности (напомена 31).

2.13.3. Умањење вредности финансијских средстава

(а) Средства која се исказују по амортизованој вредности

На сваки датум биланса стања Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава.

Финансијско средство или група финансијских средстава је обезвређено и губици по основу обезвређења настају само ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја који су настали након почетног признавања средстава ("настанак губитка") и када тај настанак губитка (односно настанци губитака) утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства или групе финансијских средстава који могу бити поуздано процењени.

Критеријуми које Група користи да одреди да ли постоји објективан доказ о губитку услед умањења вредности укључују:

- Значајне финансијске тешкоће емитента или дужника;
- Кршење уговора, као што је кашњење у плаћању или неплаћање камате или главнице;
- Група, из економских или правних разлога који се односе на финансијске тешкоће зајмопримца, одобри зајмопримцу гаранције/повластице које иначе не би одобрила;
- Вероватноћа стечаја или друге финансијске реорганизације дужника;
- Нестанак активног финансијског тржишта за то финансијско средство због финансијских потешкоћа; или доступни подаци који указују да постоји мерљиво смањење у предвиђеним будућим токовима готовине из портфеља финансијских средстава након њиховог иницијалног признавања, иако се поменуто смањење још увек не може повезати са појединачним финансијским средствима из портфеља, укључујући:
 - Неповољну промену кредитне способности дужника и
 - Националне или локалне економске прилике које су узајамно повезане са кашњењем у наплати потраживања из портфеља.

Група прво процењује да ли постоји објективан доказ о обезвређењу.

За категорију кредита и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Износ књиговодствене вредности средства се умањује и износ губитка се признаје у консолидованом билансу успеха. Ако кредит или улагање које се држи до доспећа има варијабилну каматну стопу, дисконтна стопа за одмеравање сваког губитка због умањења вредности је тренутна каматна стопа утврђена уговором. Група може да одмерава умањење вредности на основу фер вредности финансијског инструмента коришћењем тржишних цена које су доступне јавности.

Ако се у наредном периоду износ губитка због умањења вредности смањи и то смањење се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања обезвређења (нпр. побољшању кредитне способности дужника), укидање претходно признатог губитка по основу умањења вредности признаје се у консолидованом билансу успеха.

(б) Средства класификована као расположива за продају

На крају сваког извештајног периода Група процењује да ли постоји објективан доказ да је умањена вредност неког финансијског средства или групе финансијских средстава. За процену умањења вредности дужничких хартија од вредности Група користи критеријуме наведене у тачки (а) горе. У случају власничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају, значајан или пролонгиран пад фер вредности испод њихове набавне вредности сматра се индикатором да је дошло до умањења њихове вредности. Уколико постоји било који од тих доказа за финансијска средства расположива за продају, кумулирани губитак – утврђен као разлика између трошкова стицања и текуће фер вредности, умањене за било какав губитак због умањења вредности финансијског средства који је претходно признат у консолидованом билансу успеха – пренеси се са капитала и признаје у консолидованом билансу успеха. Губици због умањења вредности власничких инструмената признати у консолидованом билансу успеха не могу се укинути кроз консолидовани биланс успеха. Ако се у наредном периоду фер вредност дужничких хартија од вредности класификованих као расположиве за продају повећа и то повећање се може објективно приписати неком догађају насталом након признавања губитка по основу умањења вредности у консолидованом билансу успеха, губитак по основу умањења вредности се укида у консолидованом билансу успеха.

2.14. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје.

Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 33).

2.15. Потраживања од купаца

Потраживања од купаца су износи које дугују купци за продате производе, робу или извршене услуге у оквиру редовног циклуса пословања. Уколико се очекује да потраживања буду наплаћена у року од годину дана или краћем (или у оквиру редовног циклуса пословања ако је дужи), потраживања од купаца се класификују као краткорочна. У супротном, потраживања од купаца се исказују као дугорочна.

Потраживања од купаца иницијално се признају по фер вредности и накнадно се мере по амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе, умањеној за исправку вредности. Резервисање за умањење вредности потраживања се утврђује када постоји објективан доказ да Група неће бити у могућности да наплати све износе које потражује у складу са првобитним условима. Значајне финансијске потешкоће купца, вероватноћа да ће купац бити ликвидан или финансијски реорганизован, пропуст или кашњење у извршењу плаћања (више од 90 дана од датума доспећа за друштва у државној својини и више од 60 дана за остала друштва) се сматрају индикаторима да је вредност потраживања умањена. Износ резервисања представља разлику између књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова дисконтваних првобитном ефективном каматном стопом. Књиговодствена вредност потраживања умањује се преко исправке вредности, а износ умањења се признаје у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха“. Када је потраживање ненаплативо, отписује се на терет исправке вредности потраживања. Накнадна наплата износа који је претходно био отписан, исказује се у консолидованом билансу успеха у оквиру „прихода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха“ (напомена 31).

2.16. Готовина и готовински еквиваленти

Готовина и готовински еквиваленти обухватају: новац у благајни и банкама, који се могу ефективно подићи у било које време без претходне најаве. Готовинске еквиваленте чине сва краткорочна високо ликвидна улагања која могу бити конвертована у готовину и са роком доспећа до три месеца или краће од датума улагања. Признају се на основу вредности стицања која је приближна њиховој фер вредности.

2.17. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.18. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.19. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.20. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха Групе.

2.21. Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима се иницијално признају по фер вредности прилива, без насталих трансакционих трошкова. У наредним периодима обавезе по кредитима се исказују по амортизованој вредности; све разлике између оствареног прилива (умањеног за трансакционе трошкове) и износа отплата, признају се у консолидованом билансу успеха у периоду коришћења кредита применом методе ефективне каматне стопе.

Накнаде плаћене при прибављању кредита признају се као трансакциони трошкови до износа за који је вероватно да ће део или цео кредит бити повучен. У том случају, накнада се разграничава до коначног повлачења кредита. У случају да не постоји доказ да је делимично или укупно повлачење кредита вероватно, накнада се капитализује као аванс за ликвидност и амортизује се у току периода на који се кредит односи.

Обавезе по кредитима се класификују као текуће обавезе, осим уколико Група нема безусловно право да одложи измирење обавеза за најмање 12 месеци након датума биланса стања.

2.22. Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима су обавезе плаћања добављачу за преузету робу или примљене услуге у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће уколико доспевају за плаћање у року од 1 године или краћем (односно у оквиру редовног циклуса пословања уколико је дужи). У супротном, ове обавезе се исказују као дугорочне. Обавезе према добављачима се исказују по фер вредности, а накнадно се одмеравају према амортизованој вредности коришћењем методе ефективне каматне стопе.

2.23. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.24. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења.

Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о консолидованом укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

(в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

У 2014. години Група је започела нови трогодишњи (2015 – 2017) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") (напомена 20).

2.25. Признавање прихода

Приход укључује фер вредност примљеног износа или потраживања по основу продаје роба и услуга у току нормалног пословања Групе. Приход се исказује без пореза на додатну вредност, акцизе, повраћаја робе, рабата и попушта након елиминисања прихода од продаје оствареног унутар Групе.

Група признаје приход када се износ прихода може поуздано измерити, када је вероватно да ће у будућности Група имати економске користи и када су испуњени посебни критеријуми за сваку од активности Групе. Износ прихода се не сматра поуздано мерљивим све док се не реше све потенцијалне обавезе које могу настати у вези са продајом. Своје процене Група заснива на резултатима из претходног пословања, узимајући у обзир тип купца, врсту трансакције и специфичности сваког посла.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе и течни нафтни гас на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група испоручи производе купцу. Испоруча се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаривања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Продаја се исказује на основу цене назначене у купопродајним уговорима, умањене за процењене количинске рабате и враћену робу у време продаје. У процени рабата и враћене робе користи се искуство стечено у претходним периодима. Количински рабати се процењују на основу очекиване годишње продаје. Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате који је у складу са тржишном праксом.

(б) Приход од продаје – малопродаја

Група управља пословањем бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином, бонувима или кредитном картицом.

(в) Приход од продаје услуга

Група продаје инжењерске услуге у вези са експлоатацијом и складиштењем нафте и гаса. Ове услуге се пружају на бази утрошеног времена и материјала, или путем уговора са фиксном ценом, са уобичајено дефинисаним уговореним условима.

Приход од уговора на бази утрошеног времена и материјала, уобичајено за пружање инжењерских услуга, признаје се коришћењем „метода степена довршености.“ Приход се углавном признаје по уговореним накнадама. За уговоре на бази утрошеног времена, степен довршености мери се на основу утрошених радних сати утврђених као проценат у односу на укупне радне сате који треба да буду пружени. За уговоре на бази утрошеног материјала, степен довршености мери се на основу насталих директних трошкова као проценат у односу на укупне трошкове који треба да настану.

Приход од уговора са фиксном ценом се такође признаје по методу степена завршености. Према овом методу, приход се генерално признаје на основу извршених услуга до датог датума, утврђених као проценат у односу на укупне услуге које треба да буду пружене.

Уколико настану околности које могу да промене почетне процене прихода, трошкова или време потребно за комплетирање, процене се ревидирају. Ова ревидирања могу довести до повећања или смањења процењених прихода или трошкова и одражавају се на приход у периоду у коме је руководство признало околности које су довеле до ревидирања.

(г) Приход од електричне енергије

Група тргује електричном енергијом краткорочно и дугорочно под општеприхваћеним условима који важе на тржишту електричне енергије. Продаја се највећим делом обавља на тржишту велепродаје без структуриране трговине.

(д) Приход од камата

Приход од камата се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе. У случају умањења вредности потраживања, Група умањује књиговодствену вредност потраживања до надокнадивог износа, који представља процењени будући новчани ток дисконтван по првобитној ефективној каматној стопи финансијског инструмента, и наставља да приказује промене дисконта као приход од камате. Приход од камате на зајмове чија је вредност умањена утврђује се применом методе првобитне ефективне каматне стопе.

2.26. Закупи

Закуп под условима под којима Група суштински преузима све ризике и користи од власништва класификује се као финансијски закуп. Приликом почетног признавања средство под закупом се одмерава по вредности нижој од његове фер вредности и садашње вредности минималних плаћања закупнина. Након почетног признавања средство се рачуноводствено обухвата у складу са одговарајућом рачуноводственом политиком.

Остали закупи спадају у категорију оперативних закупа тако да се средства под закупом не признају у консолидованом билансу стања Групе. Укупна плаћања по основу закупа исказују се на терет консолидованог биланса успеха за годину и то на пропорционалној основи током периода трајања закупа.

2.27. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

2.28. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са МСФИ захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим консолидованим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ) који се односе на утврђене и потенцијалне резерве. Рачуноводствене мере (као што су амортизација, исцрпљивање залихе и отпис, као и процене обезвређења) које се заснивају на проценама потврђених резерви подложне су променама у зависности од будућих промена у проценама резерви нафте и гаса.

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтено поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2016. године биће већа/мања за РСД 1.399.849 (2015: РСД 1.279.588).

3.3. Обезвређење гудвила

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГГ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконттовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервисања, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд.

3.4. Обезвређење недеривативних финансијских средстава

Финансијска средства се процењују на сваки датум извештавања како би се утврдило да ли постоји објективан доказ да је обезвређено неко финансијско средство. Финансијско средство је обезвређено уколико објективан доказ указује на то да је након почетног признавања средства настао губитак и да се тај губитак негативно одразио на процењене будуће токове готовине по основу средства који се могу поуздано проценити.

Група узима у обзир доказ о обезвређењу кредита и потраживања како на појединачном тако и на колективном нивоу. Појединачни материјално значајни кредити и пласмани се проверавају на специфично обезвређење. Кредити и пласмани који појединачно нису материјално значајни колективно се проверавају на обезвређење груписањем кредита и потраживања сличних карактеристика у погледу ризика.

Губитак услед обезвређења финансијског средства које се одмерава по амортизованом вредности обрачунава се као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности очекиваних токова готовине дисконттованих по изворној ефективној каматној стопи за то финансијско средство. Губици се признају у консолидованом извештају о укупном резултату у оквиру исправке вредности потраживања и пласмана.

3.5. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе висококвалитетних корпоративних обвезница које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 8,15% (уместо коришћене 7,15%), садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 9,1%, односно 5,8% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 0,5%, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 10,4% односно 6,2% за јубиларне награде.

3.6. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 8,15% (уместо коришћене 7,15%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се повећала за РСД 263.562 (2015: смањила за РСД 339.439).

3.7. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутих околностима. Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују.

Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да да разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе која по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 36).

3.8. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности (РСД 138,3 млрд).

Руководство ће наставити да константно прати флукуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА НОВИХ МСФИ

Преглед стандарда, измена и допуна, и тумачења стандарда који важе за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2016. године, а који нису имали материјално значајан утицај на Групу:

- **МСФИ 14 – Регулаторни рачуни разграничења** (објављен у јануару 2014. и примењује се за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МСФИ 11 – Заједничка улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и МРС 38 – Нематеријална улагања** (донете маја 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 16 и МРС 41 – Пољопривреда** (донете у јуну 2014. и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 27 – Equity метод у Појединачним финансијским извештајима** (донете августа 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МСФИ из 2014.** (донете септембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Измене МРС 1 – обелодањивање** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).
- **Улагања у ентитете: Изузетак при консолидацији МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 28** (донете децембра 2014. године и почињу са применом за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016).

5. НОВИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ СТАНДАРДИ

Одређени број нових стандарда, измена и допуна и тумачења стандарда важећи су за годишње периоде који почињу након 1. јануара 2017. године и нису раније усвојени од стране Групе.

МСФИ 9, Финансијски инструменти: класификација и мерење (који је измењен јула 2014. године и важећи је за периоде на и након 1. јануара 2018. године). Основне карактеристике новог стандарда су:

- Финансијска средства треба да се сврстају у три мерне категорије: она која се накнадно вреднују по амортизованој вредности, по фер вредности кроз остали резултат и по фер вредности кроз биланс успеха.
- Класификација дужничких инструмената зависи од бизнис модела правног лица за управљање финансијским средствима односно да ли држи средства у циљу наплате уговорене главнице и камате (УКГ).

Уколико се дужнички инструмент држи ради наплате уговорних токова готовине и ако уговорени токови готовине представљају само главницу и камату, може се накнадно вредновати по амортизованој вредности. Дужнички инструменти који испуњавају услов УКГ и које ентитет држи и ради наплате уговорених токова готовине и ради трговања накнадно се вреднују по фер вредности кроз остали резултат. Финансијска средства која не испуњавају УКГ критеријум, морају се накнадно вредновати кроз биланс успеха (на пример деривати). Уграђени деривати нису више издвојени од финансијских средстава, али ће бити укључени у процену по УКГ критеријуму.

- Улагања у инструменте капитала се увек вреднују по фер вредности. Међутим, руководство може направити неопозиви избор да прикаже промене у фер вредности у осталом резултату, кад се финансијски инструмент не држи ради трговине. Власнички инструменти који се држе ради трговине вредноваће се по фер вредности кроз биланс успеха.
- Већина захтева из МРС 39 за класификацију и мерење финансијских обавеза пренети су непромењени у МСФИ 9. Кључна промена је да ће правно лице морати да представи последице промена у сопственом кредитном ризику за финансијске обавезе одређене по фер вредности кроз профит или губитак у осталом укупном приходу.
- МСФИ 9 уводи нови модел за признавање губитака по основу обезвређења - модел очекиваних губитака (МОГ). Ради се о приступу „три етапе“, који се базира на промени кредитне способности финансијских средстава од момента почетног признавања. У пракси то значи да ће компаније морати да одмах евидентирају губитак једнак 12-то месечном МОГ-у приликом почетног признавања финансијских средстава која нису обезвређена (или укупан животни век МОГ-а за потраживања од продаје). Тамо где се појави значајан раст кредитног ризика, обезвређење се мери помоћу укупно очекиваног МОГ-а, пре него једногодишњег МОГ-а. Модел укључује поједностављивање за лизинг и потраживања од продаје.
- Усклађивање и приближавање рачуноводства са управљањем ризицима, јесу значајна измена хеџинг рачуноводства. Стандард омогућава ентитетима избор рачуноводствене политике коју ће применити, да ли рачуноводствену политику хеџ рачуноводства из МСФИ 9 или да наставе да примењују МРС 39, јер стандард за сада не обухвата рачуноводство макро хеџинга.

Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје консолидоване финансијске извештаје.

МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (објављен у мају 2014. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године). Нови стандард уводи основно начело да приход мора да буде признат када је контрола над робом и услугама пренета на купца, по купопродајној цени. Обједињене роба и услуге морају бити одвојено признате, а евентуални попусти или рабати на уговорену цену морају се алоцирати појединачно по елементима из уговора. Када се пренос права располагања не обавља истовремено за сву робу из било ког разлога, минимални износ прихода треба да буде признат, уколико не постоји значајан ризик укидања. Трошкови настали ради осигурања уговора са купцима треба да буду капитализовани и амортизовани током периода стицања бенефита произашлих из уговора.

Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје консолидоване финансијске извештаје.

Измене МСФИ 16 – Лизинг (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2019. године). Нови стандард одређује принципе за признавање, мерење, презентацију и обелодањивање лизинга. У свим пословима лизинга садржан је и елемент финансирања јер корисник стиче право на коришћење средства на почетку лизинг периода, а плаћање врши током периода. У складу са тим, МСФИ 16 искључује класификацију лизинга на оперативни и финансијски лизинг као што налаже МРС 17 и уместо тога, уводи у рачуноводство јединствени лизинг модел. Корисник лизинга је обавезан да призна: (а) средства и обавезе за све врсте лизинга са роком дужим од 12 месеци, осим ако је основно средство мале вредности и (б) умањење вредности средства лизинга одвојено је од камата на лизинг у билансу успеха. МСФИ 16 накнадно унапређује рачуноводствене захтеве за даваоца лизинга у МРС 17. Сходно томе, давалац лизинга наставља да класификује лизинг као оперативни и финансијски, и да различито обрачунава ова два типа лизинга. Група тренутно процењује утицај новог стандарда на своје финансијске извештаје.

Иницијатива за обелодањивањем – Измене МРС 7 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године). Измене у МРС 7 захтеваће обелодањивање усаглашених кретања обавеза из финансијских активности. Група ће представити ово обелодањивање у финансијским извештајима за 2017. годину.

Преглед тумачења која неће имати било какав материјални утицај на Група када се усвоје:

- Продаја средстава између ентитета и његових придружених правних лица или заједничких улагања – Измене у МСФИ 10 и МРС 28 (објављен у септембру 2014. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после датума одређеног од стране одбора за међународне рачуноводствене стандарде).
- Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке – Измене у МРС 12 (објављен у јануару 2016. и који ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2017. године).
- Измене у МСФИ 15, Приходи из уговора са купцима (објављен у априлу 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године).
- Измене у МСФИ 2, Плаћања акцијама (објављен у јуну 2016. године, ступа на снагу за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године)
- Примена МСФИ 9 Финансијски инструменти са МСФИ 4 Уговори о осигурању – Измене МСФИ 4 (објављен у септембру 2016. године и ступа на снагу, у зависности од приступа, за периоде који почињу на дан или после 1. јануара 2018. године за ентитете који одаберу примену опције привременог изузећа или када ентитет већ примењује МСФИ 9 користи се приступ преклапања.

Осим ако горе није другачије наведено, не очекује се да ће нови стандарди и тумачења имати значајан утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

6.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА“) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

- (а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курса страних валута и каматни ризик);
- (б) кредитни ризик и
- (в) ризик ликвидности.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризицима од промена курса страних валута у односу на њену функционалну валуту. Да би управљала ризицима од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР и УСД које превасходно излажу Групу ризику промене девизног курса. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Групе у укупном кредитном портфолију.

На дан 31. децембра 2016. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Остали дугорочни финансијски пласмани	77.303	1.002.384	7.028	74.189	1.160.904
Дугорочна потраживања	7.872	9.292.006	-	-	9.299.878
Остала стална средства	111.679	1.614.894	74.900	8.193	1.809.666
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.960.950	11.088.796	507.965	1.159.967	36.717.678
Потраживања из специфичних послова	455.394	37.474	183.610	601	677.079
Друга потраживања	359.306	2.121.074	342	19.835	2.500.557
Краткорочни финансијски пласмани	12.250	294.527	-	51	306.828
Готовина и готовински еквиваленти	11.063.921	6.470.898	4.681.789	682.734	22.899.342
Остала обртна средства	3.271.805	557.694	22.997	345.746	4.198.242
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(4.166)	(54.367.769)	(39.371.390)	(553.193)	(94.296.518)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(198)	(21.462.959)	(236.526)	(32.975)	(21.732.658)
Обавезе из пословања	(6.845.162)	(9.848.305)	(6.328.574)	(1.443.241)	(24.465.282)
Остале краткорочне обавезе	(8.039.813)	(95.410)	(319.193)	(145.039)	(8.599.455)
Остале обавезе	(10.214.243)	(81.781)	(1.073.795)	(594.512)	(11.964.331)
Нето изложеност	14.216.898	(53.376.477)	(41.850.847)	(477.644)	(81.488.070)

На дан 31. децембра 2015. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Остали дугорочни финансијски пласмани	70.937	1.093.112	6.675	73.081	1.243.805
Дугорочна потраживања	8.339	14.580.649	-	-	14.588.988
Остала стална средства	661.842	608.912	51.174	7.828	1.329.756
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	13.962.673	18.310.704	375.721	918.204	33.567.302
Потраживања из специфичних послова	511.301	16.668	174.379	18.661	721.009
Друга потраживања	1.859.464	3.703	983	13.075	1.877.225
Краткорочни финансијски пласмани	13.319	271.215	-	52	284.586
Готовина и готовински еквиваленти	9.585.989	2.333.625	6.626.525	725.296	19.271.435
Остала обртна средства	5.625.164	669.206	597.629	320.468	7.212.467
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(977)	(53.799.399)	(45.960.298)	(552.966)	(100.313.640)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(227)	(9.517.023)	(7.427.780)	(26.521)	(16.971.551)
Обавезе из пословања	(7.345.775)	(5.133.767)	(10.784.301)	(1.449.464)	(24.713.307)
Остале краткорочне обавезе	(8.458.989)	(51.090)	(305.879)	(81.968)	(8.897.926)
Остале обавезе	(11.088.310)	182.273	(416.733)	(641.561)	(11.964.331)
Нето изложеност	5.404.750	(30.431.212)	(57.061.905)	(675.815)	(82.764.182)

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

На дан извештавања

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
ЕУР	123,4723	121,6261
УСД	117,1353	111,2468

Анализа осетљивости

Група је одлучила да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолиа улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 5% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за РСД 2.668.824 (2015: РСД 1.521.561), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминираним у ЕУР.

На дан 31. децембра 2016. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 10% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит након опорезивања била би већа/мања за РСД 4.185.085 (2015: РСД 5.706.190), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима и обавеза према добављачима деноминираним у УСД.

Готовински ток и ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Група каматном ризику новчаног тока, док кредити дати по фиксним каматним стопама излажу Групу ризику промене фер вредности кредитних стопа. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит у 2016. години био би РСД 1.087.907 (2015: РСД 1.097.184) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Управљање кредитним ризиком успостављено је на нивоу Групе. Кредитни ризик настаје: код готовине и готовинских еквивалената, депозита у банкама и финансијским институцијама, као и из изложености ризику у трговини на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и преузете обавезе.

Банке се рангирају само у случају прихвата инструмената обезбеђења потраживања по разним основама и од укупне изложености банака према Групи. Код домаћих банака, уколико је у питању банка са којом Група обавља пасивне послове примењује се други критеријум, док уколико је у питању банка са којом Група не послује, кредитни лимити се утврђују на основу дефинисане методологије.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Дирекција за финансије прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је применљиво, екстерне законске или правне захтеве - нпр. валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализирани су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Укупно	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембар 2016.					
Обавезе по кредитима	116.029.176	124.087.764	24.478.234	84.519.151	15.090.379
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	29.292.429	29.292.429	29.257.530	34.899	-
	145.321.605	153.380.193	53.735.764	84.554.050	15.090.379
На дан 31. децембар 2015.					
Обавезе по кредитима	117.285.191	127.691.560	19.837.039	87.459.313	20.395.208
Добављачи и остале обавезе из пословања (минус обавезе за дивиденде)	29.838.925	29.838.925	29.815.897	23.028	-
	147.124.116	157.530.485	49.652.936	87.482.341	20.395.208

6.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и ЕБИТДА. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. ЕБИТДА се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 21 и 22)	116.029.176	117.285.191
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	(22.899.342)	(19.271.435)
Нето дуговања	93.129.834	98.013.756
ЕБИТДА	39.776.634	46.454.755
Коефицијент задужености	2,35	2,11

Група се обавезала (на нивоу Газпром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 3,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

6.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан биланса стања.

7. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати Главни Доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Групе. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2016. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	36.353.306	192.442.703	(36.691.642)	192.104.367
Интерсегментни	34.048.352	2.643.290	(36.691.642)	-
Екстерни	2.304.954	189.799.413	-	192.104.367
EBITDA (сегментни резултат)	22.392.045	17.384.589	-	39.776.634
Амортизација	(6.351.069)	(9.538.108)	-	(15.889.177)
Губици/добити због обезвређења (напомена 32 и 33)	(4.640)	52.943	-	48.303
Обезвређење истраживања (напомена 9)	(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
Финансијски расходи, нето	(262.423)	(5.546.491)	-	(5.808.914)
Порез на добит	(273.282)	(2.354.931)	-	(2.628.213)
Сегментни добитак/(губитак)	15.197.681	(184.255)	-	15.013.426

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2015. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	51.812.987	207.780.949	(48.902.683)	210.691.253
Интерсегментни	47.547.891	1.354.792	(48.902.683)	-
Екстерни	4.265.096	206.426.157	-	210.691.253
ЕБИТДА (сегментни резултат)	39.202.090	7.252.665	-	46.454.755
Амортизација	(4.855.284)	(9.426.565)	-	(14.281.849)
Губици због обезвређења (напомена 32 и 33)	(13.111)	(311.660)	-	(324.771)
Овезвређење истраживања	(55.050)	-	-	(55.050)
Финансијски расходи, нето	(159.401)	(11.572.095)	-	(11.731.496)
Порез на добит	(1.140.427)	(3.307.670)	-	(4.448.097)
Сегментни добитак/(губитак)	32.339.558	(17.731.853)	-	14.607.705

ЕБИТДА за године које се завршавају 31. децембра 2016. и 2015. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Нето добит	15.013.426	14.607.705
Порез на добит	2.628.213	4.448.097
Остали расходи	1.825.734	2.909.067
Остали приходи	(1.997.398)	(2.766.045)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	283.173	330.967
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(6.524.108)	(7.117.464)
Финансијски расходи	9.090.676	15.422.488
Финансијски приходи	(3.281.762)	(3.690.992)
Трошкови амортизације	15.889.177	14.281.849
Остали неоперативни трошкови, нето*	6.849.503	8.029.083
ЕБИТДА	39.776.634	46.454.755

* Остали неоперативни трошкови, нето се већином односе на укидање резервисања, казне, пенале и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2016.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	-	2.021.495	2.021.495
Продаја природног гаса	3.052.867	-	3.052.867
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	3.052.867	-	3.052.867
Продаја нафтних деривата	131.768.030	36.596.892	168.364.922
<i>Малопродаја</i>	44.481.288	-	44.481.288
<i>Велепродаја</i>	87.286.742	36.596.892	123.883.634
Продаја електричне енергије	474.398	8.690.443	9.164.841
Остала продаја	6.303.852	3.192.151	9.496.003
Продаја укупно	141.599.147	50.500.981	192.100.128

	Година која се завршила 31. децембра 2015.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	638.494	3.022.528	3.661.022
Продаја природног гаса	6.183.349	-	6.183.349
<i>Малопродаја</i>	-	-	-
<i>Велепродаја</i>	6.183.349	-	6.183.349
Продаја нафтних деривата	153.297.126	37.511.908	190.809.034
<i>Малопродаја</i>	49.664.208	-	49.664.208
<i>Велепродаја</i>	103.632.918	37.511.908	141.144.826
Продаја електричне енергије	370.157	724.403	1.094.560
Остала продаја	5.637.134	3.302.985	8.940.119
Продаја укупно	166.126.260	44.561.824	210.688.084

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од РСД 123.883.634 (2015: РСД 141.144.826) приходи у износу од РСД 13.844.962 (2015: РСД 23.222.832) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија (2015: Кнез Петрол). Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Gazprom Marketing & Trading Co., Ltd-у у износу од РСД 8.415.713 (2015: РСД 644.591).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од РСД 7.143.831 (2015: РСД 6.275.159).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је РСД 141.599.147 (2015: РСД 166.126.260) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио РСД 50.500.981 (2015: РСД 44.561.824).

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Продаја сирове нафте	2.021.495	3.022.528
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	10.290.270	10.848.089
Босна и Херцеговина	7.769.234	7.213.882
Румунија	8.612.276	7.052.440
Остала тржишта	9.925.112	12.397.497
	36.596.892	37.511.908
Продаја електричне енергије	8.690.443	724.403
Остали приходи	3.192.151	3.302.985
	50.500.981	44.561.824

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Стална имовина, осим финансијских инструмената и одложених пореских средстава (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Србија	238.780.066	232.868.823
Бугарска	7.966.581	8.246.434
Босна и Херцеговина	8.052.241	8.152.524
Румунија	6.968.931	6.436.983
Мађарска	80	-
	261.767.899	255.704.764

8. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Гудвил	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2015.						
Набавна вредност	3.873.221	7.061.422	2.333.733	1.485.101	11.231.789	25.985.266
Исправка вредности и обезвређење	(40.079)	(3.610.917)	(375.838)	(168.980)	(101.821)	(4.297.635)
Неотписана вредност	3.833.142	3.450.505	1.957.895	1.316.121	11.129.968	21.687.631
Година завршена дана 31. децембра 2015.						
Повећања	-	-	-	-	2.626.533	2.626.533
Активација	2.744.618	1.240.101	-	995	(3.985.714)	-
Обезвређење (напомена 32 и 33)	-	(76)	(147.054)	(1.911)	-	(149.041)
Амортизација	(402.257)	(1.025.815)	-	(52.892)	(5.001)	(1.485.965)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-	-	-	(692.506)	(692.506)
Отуђења и отписи	-	(35)	-	(234)	(4.335)	(4.604)
Остали преноси	(21.786)	(1.872)	-	24.737	(27.012)	(25.933)
Транслационе резерве	-	55	7.535	2.053	(140.968)	(131.325)
Неотписана вредност	6.153.717	3.662.863	1.818.376	1.288.869	8.900.965	21.824.790
На дан 31. децембра 2015.						
Набавна вредност	6.617.839	8.291.324	2.339.301	1.496.540	9.006.680	27.751.684
Исправка вредности и обезвређење	(464.122)	(4.628.461)	(520.925)	(207.671)	(105.715)	(5.926.894)
Неотписана вредност	6.153.717	3.662.863	1.818.376	1.288.869	8.900.965	21.824.790
На дан 1. јануара 2016.						
Набавна вредност	6.617.839	8.291.324	2.339.301	1.496.540	9.006.680	27.751.684
Исправка вредности и обезвређење	(464.122)	(4.628.461)	(520.925)	(207.671)	(105.715)	(5.926.894)
Неотписана вредност	6.153.717	3.662.863	1.818.376	1.288.869	8.900.965	21.824.790
Година завршена дана 31. децембра 2016.						
Повећања	-	-	-	-	2.784.203	2.784.203
Активација	-	735.268	-	19.669	(754.937)	-
Амортизација	(680.299)	(1.146.914)	-	(58.407)	(5.066)	(1.890.686)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 9)	-	-	-	-	(20.227)	(20.227)
Отуђења и отписи	-	(5)	-	(4.869)	(902.203)	(907.077)
Остали преноси	-	1.032	-	(1.421)	(14.081)	(14.470)
Транслационе резерве	-	291	26.474	5.435	36.306	68.506
Неотписана вредност	5.473.418	3.252.535	1.844.850	1.249.276	10.024.960	21.845.039
На дан 31. децембра 2016.						
Набавна вредност	6.617.839	8.810.629	2.371.943	1.483.996	10.077.842	29.362.249
Исправка вредности и обезвређење	(1.144.421)	(5.558.094)	(527.093)	(234.720)	(52.882)	(7.517.210)
Неотписана вредност	5.473.418	3.252.535	1.844.850	1.249.276	10.024.960	21.845.039

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 10.024.960 (2015: РСД 8.900.965) се највећим делом односи на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 9.096.426 (2015: РСД 7.664.019).

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних једница које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена од стране независног проценитеља на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје. Наведене калкулације су засноване на пројекцијама токова готовине пре-пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	2016.	2015.
Просечна бруто маржа	22,0%	24,8%
Стопа раста	1%	1%
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	7,06%	7,25%
- Бугарско тржиште	7,05%	7,98%
- Тржиште Босне и Херцеговине	12,61%	10,94%

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са прогнозом у индустрији. Дисконтна стопа је пре пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила.

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслационе резерве	Крајње стање
2016.		-	-		
Босна и Херцеговина	486.349	-	-	7.666	494.015
Румунија	304.895	-	-	2.936	307.831
Бугарска	1.027.132	-	-	15.872	1.043.004
	1.818.376	-	-	26.474	1.844.850
2015.					
Босна и Херцеговина	483.957	-	-	2.392	486.349
Румунија	419.804	-	(114.469)	(440)	304.895
Бугарска	1.054.134	-	(32.585)	5.583	1.027.132
	1.957.895	-	(147.054)	7.535	1.818.376

У Румунији, Бугарској и Босни и Херцеговини надокнадива вредност, израчуната на основу вредности у употреби, превазилази књиговодствену вредност.

9. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

(a) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема
На дан 1. јануара 2015.			
Набавна вредност	17.914.415	139.332.185	104.654.098
Исправка вредности и обезвређење	(334.129)	(38.806.516)	(38.154.578)
Неотписана вредност	17.580.286	100.525.669	66.499.520
Година завршена дана 31. децембра 2015.			
Повећања	-	100.888	-
Активација	16.823	21.273.358	12.094.242
Обезвређење (напомене 32 и 33)	(2.785)	(189.952)	(10.362)
Амортизација	-	(5.513.157)	(7.218.563)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	-
Пренос на инвестиционе некретнине	(101.916)	14.533	-
Пренос на стална средства намењена продаји	(19.626)	(2.053)	(24)
Отуђења и отписи	(148.984)	(311.163)	(175.401)
Остали трансфери	(162.758)	169.678	(196.371)
Транслационе резерве	26.238	21.314	7.906
Неотписана вредност	17.187.278	116.089.115	71.000.947
На дан 31. децембра 2015.			
Набавна вредност	17.491.508	160.380.190	115.619.407
Исправка вредности и обезвређење	(304.230)	(44.291.075)	(44.618.460)
Неотписана вредност	17.187.278	116.089.115	71.000.947
Година завршена дана 31. децембра 2016.			
Повећања	-	-	1.212
Активација	60.649	16.946.912	7.366.792
Ефекти вредновања	-	94.832	-
Обезвређење (напомене 32 и 33)	-	(1.603)	(4.356)
Амортизација	-	(6.278.201)	(7.652.103)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 8)	-	-	102
Пренос на инвестиционе некретнине	(5.554)	(131.685)	741
Пренос на стална средства намењена продаји	(7.515)	624	169
Отуђења и отписи	(25.802)	(247.312)	(209.027)
Остали трансфери	(20.916)	32.425	(63.724)
Транслационе резерве	95.526	82.853	31.261
Неотписана вредност	17.283.666	126.587.960	70.472.014
На дан 31. децембра 2016.			
Набавна вредност	17.587.928	176.704.641	122.136.460
Исправка вредности и обезвређење	(304.262)	(50.116.681)	(51.664.446)
Неотписана вредност	17.283.666	126.587.960	70.472.014

Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема у припреми	Улагања у туђе некретнине, постројења и опрему	Аванси	Укупно
35.928.308 (2.799.791)	91.230 (1.850)	426.130 (52.942)	2.468.780 (29.257)	300.815.146 (80.179.063)
33.128.517	89.380	373.188	2.439.523	220.636.083
27.354.389 (33.387.161)	- -	- 2.738	5.312.162	32.767.439 -
(111.808)	(1.982)	-	-	(316.889)
-	-	(64.164)	-	(12.795.884)
692.506	-	-	-	692.506
-	-	-	-	(87.383)
-	-	-	-	(21.703)
(179.640)	(109)	(509)	(6.420.676)	(7.236.482)
208.597	-	29.724	-	48.870
132.431	415	62	(1.253)	187.113
27.837.831	87.704	341.039	1.329.756	233.873.670
30.220.489 (2.382.658)	91.412 (3.708)	457.949 (116.910)	1.360.565 (30.809)	325.621.520 (91.747.850)
27.837.831	87.704	341.039	1.329.756	233.873.670
20.588.227 (24.380.904)	- -	- 6.551	3.612.037	24.201.476 -
-	-	-	-	94.832
(25.695)	-	-	(11.213)	(42.867)
-	-	(68.187)	-	(13.998.491)
20.125	-	-	-	20.227
-	-	-	-	(136.498)
-	-	-	-	(6.722)
(469.961)	(477)	-	(2.968.348)	(3.920.927)
73.478	-	-	(152.686)	(131.423)
20.198	(531)	159	120	229.586
23.663.299	86.696	279.562	1.809.666	240.182.863
25.744.166 (2.110.867)	87.839 (1.143)	464.720 (185.158)	1.851.425 (41.759)	344.607.179 (104.424.316)
23.663.299	86.696	279.562	1.809.666	240.182.863

Група је у пословној 2016. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од РСД 22.278 (2015: РСД 33.227).

На дан сваког биланса стања Руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2016. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину ("ЈГГ") - за детаље видети напомену 3.8. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у износу од РСД 31.654 (2015: РСД 314.151) за технолошки и физички застарела и расходована средства.

(б) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2016.	2015.
На дан 1. јануара	1.336.060	1.381.832
Добици/Губици по основу фер вредновања (напомене 32 и 33)	79.957	(124.003)
Преноси са некретнина, постројења и опреме	136.498	87.383
Отуђења	(4.432)	(17.554)
Остало	1.580	8.402
На дан 31. децембра	1.549.663	1.336.060

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.549.663 (31. децембра 2015. године: РСД 1.336.060) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2016. односно 2015. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист осталих прихода (напомена 32).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2016. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности			
Земљиште и грађевински објекти			
- Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	917.985	-
- Бензинске станице	-	-	631.678
Укупно	-	917.985	631.678

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2015. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
- Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	794.436	-
- Бензинске станице	-	-	541.624
Укупно	-	794.436	541.624

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих овјеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности :

	2016.	2015.
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	12%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2016.	2015.
Стање на почетку године	541.624	569.808
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	68.043	54.431
Пренос са (на) некретнина, постројења и опреме	17.740	(88.469)
Остало	4.271	5.854
Укупно повећање (смањење) по основу фер вредновања средства	90.054	(28.184)
Стање на крају године	631.678	541.624

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.9).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја
На дан 1. јануара 2015.		
Набавна вредност	18.087.173	13.477.995
Исправка вредности и обезвређење	(17.291)	(253.585)
Неотписана вредност	18.069.882	13.224.410
Година завршена 31. децембра 2015.		
Повећања	4.757.320	18.708.726
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-
Пренос са инвестиција у току	(3.207.817)	(23.902.242)
Остали преноси	502.994	(326.056)
Обезвређење	-	(10.332)
Амортизација	(5.001)	-
Отуђења и отписи	(158.627)	(634)
Транслационе резерве	(8.142)	-
	19.950.609	7.693.872
На дан 31. децембра 2015.		
Набавна вредност	19.971.794	7.942.643
Исправка вредности и обезвређење	(21.185)	(248.771)
Неотписана вредност	19.950.609	7.693.872
На дан 1. јануара 2016.		
Набавна вредност	19.971.794	7.942.643
Исправка вредности и обезвређење	(21.185)	(248.771)
Неотписана вредност	19.950.609	7.693.872
Година завршена 31. децембра 2016.		
Повећања	5.334.874	11.995.609
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	-	-
Пренос са инвестиција у току	(366.515)	(19.154.857)
Остали преноси	(3.640.647)	3.831.149
Обезвређење	-	(4.595)
Обезвређење истраживања	(1.204.851)	-
Амортизација	(5.066)	-
Отуђења и отписи	(6.543)	(87.602)
Транслационе резерве	51.550	-
	20.113.411	4.273.576
На дан 31. децембра 2016.		
Набавна вредност	20.139.905	4.274.452
Исправка вредности и обезвређење	(26.494)	(876)
Неотписана вредност	20.113.411	4.273.576

Обезвређење истраживања у износи од РСД 1.204.851 највећим делом у износу од РСД 1.188.909 односи се на отпис средстава за производњу у Мађарској због неизвесне одрживости комерцијалне производње.

Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
31.565.168 (270.876)	82.284.653 (21.058.518)	33.457 (20.359)	113.883.278 (21.349.753)
31.294.292	61.226.135	13.098	92.533.525
23.466.046 -	- 100.269	- -	23.466.046 100.269
(27.110.059)	27.110.059	-	-
176.938 (10.332)	(24.468) (797)	- (1.982)	152.470 (13.111)
(5.001)	(4.473.662)	-	(4.478.663)
(159.261)	(354.857)	-	(514.118)
(8.142)	(11)	-	(8.153)
27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
27.914.437 (269.956)	108.928.420 (25.345.752)	33.408 (22.292)	136.876.265 (25.638.000)
27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
27.914.437 (269.956)	108.928.420 (25.345.752)	33.408 (22.292)	136.876.265 (25.638.000)
27.644.481	83.582.668	11.116	111.238.265
17.330.483 -	- (9.379)	- -	17.330.483 (9.379)
(19.521.372)	19.521.372	-	-
190.502 (4.595)	(112.738) (45)	(15) -	77.749 (4.640)
(1.204.851)	-	-	(1.204.851)
(5.066)	(5.953.801)	-	(5.958.867)
(94.145)	(158.220)	(7)	(252.372)
51.550	6	-	51.556
24.386.987	96.869.863	11.094	121.267.944
24.414.357 (27.370)	127.806.623 (30.936.760)	31.406 (20.312)	152.252.386 (30.984.442)
24.386.987	96.869.863	11.094	121.267.944

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ СУБЈЕКТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2016. и 2015. године приказана је у табели испод:

	Процент учешћа	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Енерговинд	50%	1.008.221	1.008.221
Српска Генерација	49%	1.038.800	180.438
Укупно инвестиције		2.047.021	1.188.659

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Енерговинд

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд доо чија је намена управљање радом будућег ветропарка Пландиште, укупне снаге 102 MW. Контролу над Енерговинд доо имају подједнако Група и Asporta Limited, Сургус. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Serbskaya Generaciya

Током 2015. године Група и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Serbskaya Generaciya кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „ТЕТО“ Панчево са пројектованим капацитетом од 140 MW. На дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. Током 2016. године Група је повећала своје улагање у Serbskaya Generaciya-у у износу од РСД 858.362.

11. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочна потраживања према држави и компанијама у државном власништву	10.020.549	15.493.616
Дугорочна потраживања – финансијски лизинг	20.620	29.311
Минус: исправка	(741.291)	(933.939)
	9.299.878	14.588.988

Дугорочна потраживања према држави и државним компанијама у износу од РСД 10.020.549 најзначајнијим делом у износу од РСД 9.292.006 односе се на дугорочни део потраживања од Републике Србије настао по основу преузимања дуговања Србијагаса и ХИП Петрохемије према Нафтної индустрији Србије и његовог претварања у јавни дуг (краткорочни део потраживања – напомена 14).

Наведена потраживања су везана за ЕУР на дан преузимања дуга.

12. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Одложена пореска средства :		
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду дужем од годину дана	5.693.395	6.036.318
- Одложена пореска средства која ће бити призната у периоду до годину дана	977.854	1.220.593
	6.671.249	7.256.911
Одложене пореске обавезе:		
- Одложене пореске обавезе које ће бити признате у периоду дужем од годину дана	(2.899.895)	(2.988.170)
	(2.899.895)	(2.988.170)
Одложена пореска средства (нето)	3.771.354	4.268.741

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	2016.	2015.
Стање на дан 1. јануара	4.268.741	4.853.600
Ефекат на укупни резултат	(496.135)	(583.694)
Ефекат на остали укупни резултат	4.449	(623)
Курсне разлике	(5.701)	(542)
Стање на дан 31. децембра	3.771.354	4.268.741

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године, без нетирања салда у оквиру исте јурисдикције, су:

	Резервисања	Разлика књиговодствене вредности НПО и пореске основице	Ревалоризационе резерве	Укупно
<i>Одложене пореске обавезе</i>				
Стање на дан 1. јануара 2015.	(48.192)	(2.932.410)	-	(2.980.602)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 34)	20.190	(27.135)	-	(6.945)
- ефекат на остали укупни резултат	(623)	-	-	(623)
Стање на дан 31. децембра 2015.	(28.625)	(2.959.545)	-	(2.988.170)
Настанак и укидање привремених разлика:				
- ефекат на укупни резултат (напомена 34)	-	79.576	-	79.576
- ефекат на остали укупни резултат	8.697	-	(14.225)	(5.528)
Остало	19.928	-	-	19.928
Курсне разлике	-	(5.701)	-	(5.701)
Стање на дан 31. децембра 2016.	-	(2.885.670)	(14.225)	(2.899.895)

	Резервисања	Умањење вредности имовине	Порески кредит	Фер вредновање	Укупно
<i>Одложена пореска средства</i>					
Стање на дан 1. јануара 2015.	25.531	680.659	7.128.012	-	7.834.202
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 34)					
- ефекат на укупни резултат	933.479	183.363	(1.693.591)	-	(576.749)
Курсне разлике	(542)	-	-	-	(542)
Стање на дан 31. децембра 2015.	958.468	864.022	5.434.421	-	7.256.911
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 34)					
- ефекат на укупни резултат	30.239	66.171	(672.121)	-	(575.711)
- ефекат на остали укупни резултат	(1.762)	-	-	11.739	9.977
Остало	(19.928)	-	-	-	(19.928)
Стање на дан 31. децембра 2016.	967.017	930.193	4.762.300	11.739	6.671.249

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

Порески кредит представља износ у висини од 20% од капиталних инвестиција у периоду до 31. децембра 2013. године у складу са пореском регулативом Републике Србије и може бити искоришћен у периоду од 10 година.

13. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	20.619.950	17.083.302
Недовршена производња	3.119.239	4.050.154
Готови производи	6.014.045	5.873.077
Роба	2.408.908	2.760.217
Дати аванси	437.325	536.372
<i>Минус: исправка вредности залиха</i>	(5.326.077)	(5.588.504)
<i>Минус: исправка вредности датих аванса</i>	(261.983)	(270.298)
	27.011.407	24.444.320
Стална средства намењена продаји	-	207.485
<i>Минус: исправка вредности сталних средстава намењених продаји</i>	-	(185.782)
	-	21.703
	27.011.407	24.466.023

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Исправка вредности средстава намењених продаји	Укупно
На дан 1. јануара 2015.	6.155.660	244.828	-	6.400.488
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 33)	106.372	41.373	185.782	333.527
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 32)	(406.016)	(4.439)	-	(410.455)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(6.503)	-	(6.503)
Остало	(267.512)	(4.961)	-	(272.473)
На дан 31. децембра 2015. године	5.588.504	270.298	185.782	6.044.584
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 33)	54.051	7.837	-	61.888
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 32)	(12.505)	(8.544)	-	(21.049)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(3.732)	(185.782)	(189.514)
Остало	(303.973)	(3.876)	-	(307.849)
На дан 31. децембра 2016.	5.326.077	261.983	-	5.588.060

14. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Остале повезане стране у земљи	10.349.738	18.996.976
Остале повезане стране у иностранству	1.047.541	251.708
Потраживања од трећих лица у земљи	41.832.190	33.209.057
Потраживања од трећих лица у иностранству	978.397	761.028
	54.207.866	53.218.769
<i>Минус: исправка вредности</i>	(17.490.188)	(19.651.467)
	36.717.678	33.567.302

Старосна структура ових потраживања била је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Неисправљена и недоспела потраживања	33.491.655	26.446.171
Неисправљена а доспела потраживања:		
до 30 дана	1.722.906	1.568.007
од 1 до 3 месеца	1.206.067	3.188.881
од 3 месеца до 1 године	232.269	59.404
преко 1 године	64.781	2.304.839
Укупно	36.717.678	33.567.302

Услед неповољних макроекономских услова последњих година, Група је суочена са отежаном наплатом потраживања од друштава у државном власништву. Међутим, Руководство Групе блиско сарађује са главним дужницима на измиривању наведених дуговања и верује да су нето потраживања укључена у старосну анализу у табели изнад у потпуности наплатива.

Валутна структура потраживања по основу продаје је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
РСД	23.960.950	16.036.196
ЕУР	11.088.796	16.240.661
УСД	507.965	375.721
Остало	1.159.967	914.724
	36.717.678	33.567.302

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје су:

	Потраживања по основу продаје		
	Специфична исправка	Општа исправка	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	8.504.216	4.069.092	12.573.308
Резервисања за обезвређење потраживања	12.305	119.546	131.851
Укидање резервисања (напомена 31)	(5.667.939)	(131.965)	(5.799.904)
Потраживања отписана током године као ненаплата	-	(188.529)	(188.529)
Пренос са других потраживања (напомена 15)	3.105.066	-	3.105.066
Пренос са краткорочних финансијских пласмана	-	8.152.392	8.152.392
Остало	211.751	1.465.532	1.677.283
На дан 31. децембра 2015. године	6.165.399	13.486.068	19.651.467
Резервисања за обезвређење потраживања	12.149	106.073	118.222
Укидање резервисања (напомена 31)	(4.345.232)	(89.800)	(4.435.032)
Потраживања отписана током године као ненаплата	(4.220)	(204.174)	(208.394)
Пренос са потраживања из специфичних послова	2.247.189	-	2.247.189
Остало	12.382	104.354	116.736
На дан 31. децембра 2016. године	4.087.667	13.402.521	17.490.188

Укидање резервисања током 2016. године у износу од РСД 4.435.032 највећим делом се односи на позитиван исход преговора између Друштва и Владе Републике Србије у вези наплате потраживања од ХИП Петрохемије а.д. Панчево. Преговори су завршени усвајањем Закона о преузимању потраживања према ХИП Петрохемији од стране Републике Србије. У складу са Законом, Друштво ће наплатити износ од ЕУР 105.000.000 у наредне две године, при чему је последња рата доспева 15. јуна 2019. године. Дана 30. децембра 2016. године Друштво је примило прву уплату од ЕУР 21.000.000. У складу са тим, Друштво је рекласификовало дугорочни део потраживања у износу од РСД 9.292.006 (напомена 11) са одговарајућим ефектом дисконтовања.

15. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Потраживања за камате	6.480.562	6.368.027
Потраживања од запослених	90.356	91.130
Потраживања за више плаћени порез на добит	141.764	1.644.731
Остала потраживања	7.524.655	7.545.751
<i>Минус: исправка вредности</i>	(11.736.780)	(13.772.414)
	2.500.557	1.877.225

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2015. године	13.423.256	7.335.679	20.758.935
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	89.122	97.632	186.754
Укидање резервисања (напомена 31)	(1.315.669)	(1.251)	(1.316.920)
Потраживања отписана током године као ненаплата	(2.759.805)	(471)	(2.760.276)
Пренос на потраживања по основу продаје (напомена 14)	(3.105.066)	-	(3.105.066)
Остало	-	8.987	8.987
На дан 31. децембра 2015. године	6.331.838	7.440.576	13.772.414
Резервисања за обезвређење осталих потраживања	35.721	55.800	91.521
Укидање резервисања (напомена 31)	(715)	(2.086.052)	(2.086.767)
Потраживања отписана током године као ненаплата	(2.922)	(38.291)	(41.213)
Остало	128	697	825
На дан 31. децембра 2016. године	6.364.050	5.372.730	11.736.780

16. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Готовина у банци и благајни	14.101.298	11.302.285
Депозити са доспећем до 3 месеца	7.197.776	6.385.304
Новчана средства са ограниченим коришћењем	1.599.284	1.562.453
Остала новчана средства	984	21.393
	22.899.342	19.271.435

Новчана средства на ескроу рачуну на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.599.284 (31. децембар 2015: РСД 1.562.453) у највећем делу се односе на депонована средства у складу са условима из купопродајног уговора са Енерговинд д.о.о. (преко којег ће заједничко улагање, будући ветропарк Пландиште бити руковођен).

17. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Разграничени порез на додату вредност	1.251.278	2.014.262
Унапред плаћени трошкови	115.146	120.106
Унапред плаћена акциза	1.478.182	2.943.879
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	1.079.344	1.907.099
	3.923.950	6.985.346

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.251.278 (31. децембра 2015: РСД 2.014.262) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 1.478.182 (31. децембар 2015: РСД 2.943.879) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

18. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Издате менице и гаранције	81.020.116	85.848.939
Примљене менице и гаранције	16.611.577	24.896.899
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.357.690	5.357.690
Потраживања (из бивших република Југославије)	7.191.930	6.830.396
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	6.410.848	6.267.709
Средства за затварање поља у Анголи	1.179.546	990.870
Остала ванбилансна актива и пасива	286.605	197.477
	118.058.312	130.389.980

19. КАПИТАЛ

Капитал који припада				
	Акцијски капитал	Остали капитал	Резерве	Нераспоређени добитак (губитак)
Стање на дан 1. јануара 2015. године	81.530.200	-	-	102.537.487
Добит (губитак)	-	-	-	14.638.790
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	-	-	-
Расподела дивиденди	-	-	-	(7.639.380)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	-	-
Остало	-	-	-	(1)
Стање на дан 31. децембра 2015. године	81.530.200	-	-	109.536.896
Стање на дан 1. јануара 2016. године	81.530.200	-	-	109.536.896
Добит (губитак)	-	-	-	15.037.973
Промена вредности финансијских средстава расположивих за продају	-	-	-	-
Расподела дивиденди	-	-	-	(4.025.961)
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	-	-	-	-
Ревалоризационе резерве	-	-	80.607	-
Остало	-	-	-	2
Стање на дан 31. децембра 2016. године	81.530.200	-	80.607	120.548.910

Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају	Актуарски добици или губици	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
(410.537)	(42.277)	158.670	183.773.543	(153.039)	183.620.504
-	-	-	14.638.790	(31.085)	14.607.705
-	(37.288)	-	(37.288)	-	(37.288)
-	-	-	(7.639.380)	-	(7.639.380)
-	-	2.819	2.819	-	2.819
(40.426)	-	(244)	(40.670)	(2.010)	(42.680)
(450.963)	(79.565)	161.245	190.697.814	(186.134)	190.511.680
(450.963)	(79.565)	161.245	190.697.814	(186.134)	190.511.680
-	-	-	15.037.973	(24.547)	15.013.426
-	13.046	-	13.046	-	13.046
-	-	-	(4.025.961)	-	(4.025.961)
-	-	21.547	21.547	-	21.547
-	-	-	80.607	-	80.607
(130.208)	-	(535)	(130.741)	(3.092)	(133.833)
(581.171)	(66.518)	182.257	201.694.285	(213.773)	201.480.512

19.1. Акцијски капитал

Акцијски капитал представља капитал Групе које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године састоји се од 163.060.400 акција.

Дивиденда за годину која се завршила 31. децембра 2015. од РСД 24,69 по акцији, односно у укупном износу од РСД 4.025.961 је одобрена од стране Скупштине акционара дана 28. јуна 2016. године и исплаћена 21. септембра 2016. године.

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнаде за примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2015. године	9.025.611	570.359	878.740	101.846	944.580	11.521.136
На терет биланса успеха	268.074	307.033	80.657	244.309	15.385	915.458
Повећања и корекција процене резервисања	100.888	-	-	-	-	100.888
Укинута у току године	(49.261)	(4.300)	(20.252)	-	(111.045)	(184.858)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(3.977)	-	-	(3.977)
Измирење обавеза	(192.943)	(185.432)	(79.010)	(49.372)	(135.631)	(642.388)
Остало	-	42	10	-	712	764
Стање на дан 31. децембра 2015. године	9.152.369	687.702	856.168	296.783	714.001	11.707.023
Стање на дан 1. јануара 2016. године						
На терет биланса успеха	118.943	243.999	28.337	364.159	95.444	850.882
Повећања и корекција процене резервисања	(9.332)	-	-	-	-	(9.332)
Укинута у току године	(433.086)	(42.517)	(9.116)	-	(24.427)	(509.146)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	(14.077)	-	-	(14.077)
Измирење обавеза	(187.593)	(50.531)	(85.915)	-	(104.697)	(428.736)
Остало	1	2	17	-	651	671
Стање на дан 31. децембра 2016. године	8.641.302	838.655	775.414	660.942	680.972	11.597.285

Анализа резервисања:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочна	9.617.973	9.451.111
Краткорочна	1.979.312	2.255.912
	11.597.285	11.707.023

(а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

(б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од РСД 838.655 (31. децембра 2015: РСД 687.702) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Групе.

(в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности ("КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2016. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених у износу од РСД 660.942 (31. децембра 2015. године: РСД 296.783).

(г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2016. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила укидање резервисања за судске спорове за које је процењено да неће имати негативан исход спора у износу од РСД 24.427 (укидање резервисања у 2015.: РСД 111.045) и додатно резервисање за судске спорове за које је процењен негативан исход спора у износу од РСД 95.444 (2015.: РСД 15.385). Процена Групе је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2016. године.

(д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Отпремнине	106.143	109.132
Јубиларне награде	669.271	747.036
	775.414	856.168

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дисконтна стопа	7,5%	6,6%
Будућа повећања зарада	2,0%	2,5%
Просечан будући радни век	15,2	15,7

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2015. године	101.096	777.644	878.740
Трошкови директно плаћених накнада	(2.881)	(76.129)	(79.010)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(3.977)	-	(3.977)
Укупно приходи признати у укупном резултату	14.894	45.511	60.405
Курсне разлике	-	10	10
Стање на дан 31. децембра 2015. године	109.132	747.036	856.168
Трошкови директно плаћених накнада	(3.981)	(81.934)	(85.915)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(14.077)	-	(14.077)
Укупно расходи признати у укупном резултату	15.052	4.169	19.221
Курсне разлике	17	-	17
Стање на дан 31. децембра 2016. године	106.143	669.271	775.414

Износ признат у укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2015.	2016.
Текући трошкови накнада	62.084	66.664
Трошкови камата	53.611	56.751
Добици од промене плана доприноса	(5.673)	(5.432)
Актуарски добици (јубиларне награде)	(87.414)	(24.012)
Трошкови прошлих услуга	(3.387)	(33.566)
	19.221	60.405

21. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	37.328.836	42.427.710
Банкарски кредити	66.120.490	71.016.462
Обавезе за финансијски лизинг	343.080	199.287
Остале дугорочне обавезе	46.825	88.612
<i>Минус:</i> Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза	(9.542.713)	(13.418.431)
	94.296.518	100.313.640

(а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 37.328.836 (2015: РСД 42.427.710), са висином текућег доспећа од РСД 5.742.898 (2015: РСД 5.657.028), односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

(б) Банкарски кредити

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Дугорочни кредити у земљи	27.522.764	18.693.335
Дугорочни кредити у иностранству	38.597.726	52.323.127
	66.120.490	71.016.462
Текуће доспеће дугорочних кредита (напомена 22)	(3.773.525)	(7.760.393)
	62.346.965	63.256.069

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Између 1 и 2 године	13.481.072	11.829.773
Између 2 и 5 године	44.609.978	46.347.221
Преко 5 година	4.255.915	5.079.075
	62.346.965	63.256.069

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
УСД	39.607.916	53.388.078
ЕУР	26.126.044	17.247.010
РСД	976	1.174
ЈПЈ	385.554	380.200
	66.120.490	71.016.462

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима фиксне и променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој ЕБИТДА. Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантима на дан 31. децембра 2016. и 31. децембра 2015. године.

(в) *Обавезе за финансијски лизинг*

Минимална рата финансијског лизинга:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	72.779	41.677
Од 1- 5 година	326.305	205.380
Преко 5 година	623.996	707.604
Будући трошкови финансирања финансијског лизинга	(680.000)	(755.374)
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	343.080	199.287

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	26.290	1.010
Од 1- 5 година	124.217	5.832
Преко 5 година	192.573	192.445
Садашња вредност обавеза по основу финансијског лизинга	343.080	199.287

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Краткорочни кредити	12.189.945	3.553.120
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 21)	9.516.423	13.417.421
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 21)	26.290	1.010
	21.732.658	16.971.551

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

Обавезе из пословања које на дан 31. децембра 2016. године износе РСД 24.465.282 (2015: РСД 24.713.307) укључују обавезе према матичном и зависним правним лицима у иностранству са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од РСД 5.818.200 (31. децембра 2015: РСД 10.004.805) које се у целини односе на обавезе према добављачу Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација по основу набавке сирове нафте.

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе из специфичних послова	263.705	346.080
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	1.073.870	1.100.559
Обавезе за камате	807.213	820.006
Обавезе за дивиденде	3.772.308	3.772.308
Остале обавезе према запосленима	646.704	594.443
Резервисања за обнављање природних ресурса	1.385.645	1.609.928
Резервисања за заштиту животне средине	292.484	311.905
Резервисања за судске спорове	235.112	250.000
Остале краткорочне обавезе	122.414	92.697
	8.599.455	8.897.926

25. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавеза за акцизу	5.395.623	6.066.530
Накнада за робне резерве	601.357	350.301
Обавезе за порез на добит	15.661	14.970
Остале обавезе за порезе	1.467.269	1.279.553
	7.479.910	7.711.354

26. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2016. године у износу РСД 3.781.043 (31. децембра 2015: РСД 2.685.116) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 1.639.987 (31. децембра 2015: РСД 1.568.343).

27. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Производне услуге	2.812.406	3.629.788
Транспортне услуге	3.444.162	3.570.178
Услуге одржавања	4.070.590	3.107.701
Закупнине	1.971.522	2.143.510
Трошкови сајмова	7.196	3.323
Реклама и пропаганда	917.554	893.394
Трошкови истраживања	1.247.296	64.883
Остале услуге	1.320.674	1.243.159
	15.791.400	14.655.936

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Непроизводне услуге	8.231.868	8.972.537
Репрезентација	79.456	78.206
Премије осигурања	387.625	411.731
Трошкови платног промета	289.472	287.708
Трошкови пореза	1.206.296	1.266.187
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.014.164	1.424.183
Остали непроизводни трошкови	2.073.738	2.044.050
	13.282.619	14.484.602

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2016. у износу од РСД 8.231.868 (2015: РСД 8.972.537), се највећим делом у износу од РСД 5.705.116 односе на трошкове услужних организација, трошкове консултантских услуга у износу од РСД 627.362, трошкове обезбеђења у износу од РСД 477.972 и трошкове пројектовања у износу од РСД 431.237.

29. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	879.932	1.224.003
Приходи од камата	1.040.015	706.445
Позитивне курсне разлике	1.358.257	1.691.420
Остали финансијски приходи	3.558	69.124
	3.281.762	3.690.992

30. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	1.327.780	2.901.488
- остали финансијски расходи	760.956	988.192
Расходи камата	2.677.708	2.462.066
Дисконт дугорочних обавеза	118.943	121.398
Дисконт дугорочних потраживања	296.429	912.967
Негативне курсне разлике	3.899.042	8.031.952
Остали финансијски расходи	9.818	4.425
	9.090.676	15.422.488

31. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	788	496
Приходи по основу вредновања:		
- специфичних и потраживања по основу продаје (напомена 14)	4.436.553	5.800.048
- осталих потраживања (напомена 15)	2.086.767	1.316.920
	6.524.108	7.117.464

32. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Добици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	379.232	274.012
Добици од продаје материјала	59.794	33.580
Добици од продаје хартија од вредности	-	61.696
Вишкови по основу пописа	420.439	277.612
Приходи од смањења обавеза	104.158	565.958
Укидање дугорочних резервисања (напомена 24)	504.682	184.858
Приходи од усклађивања вредности:		
- нематеријалних улагања	-	1.631
- некретнина, постројења и опреме	-	25.596
- инвестиционих некретнина	79.957	-
- залиха	12.505	406.016
- остале имовине	8.807	4.438
Затезне камате	125.672	146.581
Остали приходи	302.152	784.067
	1.997.398	2.766.045

33. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Губици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	310.543	274.818
Мањкови	605.785	392.176
Отпис потраживања	58.330	16.347
Отпис залиха	85.325	170.022
<i>Расходи по основу усклађивања вредности:</i>		
- нематеријалних улагања	-	147.410
- некретнина, постројења и опреме	42.867	342.485
- инвестиционих некретнина	-	124.003
- залиха	54.051	106.372
- остале имовине	7.837	42.182
Остали непоменути расходи	660.996	1.293.252
	1.825.734	2.909.067

34. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Текући порез на добит	2.132.078	3.864.403
Одложени порез (напомена 12)		
Настанак и укидање привремених разлика	496.135	583.694
	2.628.213	4.448.097

Порез на добит Групе пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Групе, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Добит пре опорезивања	17.641.639	19.055.802
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи земље у којој је настао профит	2.646.246	3.882.028
<i>Ефекат опорезивања на:</i>		
Приходи који су изузети из опорезивања	(21.019)	(63.792)
Расходи који се не признају за пореске сврхе	492.012	342.899
Порески губици за које нису била призната одложена пореска средства	(434.051)	305.574
Остало	(30.736)	(18.612)
	2.652.453	4.448.097
Корекција пореза на добит за претходни период	(24.240)	-
	2.628.213	4.448.097
Ефективна стопа пореза на добит	14,90%	23,34%

35. ОПЕРАТИВНИ ЛИЗИНГ

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закуподавца:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	256.812	164.962
Од 1- 5 година	349.136	157.477
Преко пет година	138.121	143.738
	744.069	466.177

Минимална рата лизинга по основу нераскидивих оперативних закупа од стране закупца:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
До годину дана	1.372.745	1.361.806
Од 1- 5 година	672.147	1.716.271
Преко пет година	213.137	358.779
	2.258.029	3.436.856

Најзначајнији део трошкова закупа Групе односи се на опрему за производњу нафте и гаса и бензинске станице.

36. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Капиталне обавезе

На дан 31 децембра 2016. године Група има закључене уговоре о набавци накретнина, постројења и опреме у износу од РСД 5.324.487 (31. децембар 2015. године: РСД 611.417) и радове бушења и истраживања у износу од УСД 40,17 милиона (31. децембар 2015. године: УСД 45 милиона).

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 838.655 (31. децембар 2015.: РСД 687.705) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2016. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Остале потенцијалне обавезе

На дан 31. децембра 2016. године Група није формирала резервисање за потенцијални губитак који може настати по основу процене пореских обавеза од стране Министарства финансија Анголе, према којој Група треба да плати разлику у обрачуну пореза у износу од 66 милиона УСД која се односи на додатну профитну нафту за период од 2002. до 2009. Руководство сматра да, на основу услова из потписаних концесионих уговора са државом Анголом и на основу мишљења правних консултаната из Анголе, такав захтев није у складу са тренутно важећим законским оквиром у Анголи због чињенице да власти нису правилно израчунале профитну нафту и да је профитна нафта уговорна обавеза која треба се да испуни према националном концесионару, што је у супротности са мишљењем Министарства финансија Анголе. Руководство Групе ће уложити жалбу против било какве акције принудне наплате пореза од стране Министарства финансија Анголе и предузети све потребне кораке у циљу одлагања наплате пореза док суд Анголе не донесе коначну одлуку о овом питању. На основу искуства осталих концесионара, суд Анголе још увек није донео одлуку у вези са њиховим жалбама против исте одлуке Министарства финансија, иако су жалбе поднете пре четири године. Узимајући све наведено у обзир, руководство Групе сматра да на дан 31. децембра 2016. године одлив економских користи није вероватан обзиром да постоји значајан степен неизвесности у вези времена потребног за решавање захтева Министарства финансија Анголе и, уколико га има, износа додатног пореза на профитну нафту.

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

37. ДРУШТВА ГРУПЕ

На дан 31. децембра 2016. и 2015. године консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће %	
			31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
NIS Petrol SRL, Букурешт,	Румунија	Промет	100	100
Rannon naftagas Kft, Будимпешта	Мађарска	Истраживање и производња	100	100
НИС Оверсис, Ст Петерсбург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
О Зоне а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	66	66
Светлост Бујановац	Србија	Промет	51	51

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим.

38. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Већински власник Друштва је Гаспром Њефт, Ст Петерсбург, Руска Федерација у чијем власништву се налази 56,15% акција Друштва. Други акционар по броју акција је Република Србија са 29,87% акција Друштва док се са преосталим делом од 13,98%, у власништву мањинских акционара, тргује на Београдској берзи. Крајњи власник Групе је Гаспром, Руска Федерација.

Група је у 2016. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима у наведним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2016. године и 31. децембра 2015. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Заједничка улагања	Матично друштво	Лица под заједничком контролом
На дан 31. децембра 2016.			
Инвестиције у заједничка улагања	2.047.021	-	-
Потраживања по основу продаје	-	-	1.047.541
Остала потраживања	220.243	-	-
Дугорочне обавезе	-	(31.585.938)	-
Краткорочне финансијске обавезе	-	(5.742.898)	-
Примљени аванси	-	-	(23.091)
Обавезе из пословања	-	(5.818.200)	(1.079.842)
	2.267.264	(43.147.036)	(55.392)
На дан 31. децембра 2015.			
Инвестиције у заједничка улагања	1.188.659	-	-
Потраживања по основу продаје	-	-	251.708
Остала потраживања	195.656	-	-
Дугорочне обавезе	-	(36.770.682)	-
Краткорочне финансијске обавезе	-	(5.657.028)	-
Примљени аванси	-	-	(6.609)
Обавезе из пословања	-	(10.004.805)	(172.515)
	1.384.315	(52.432.515)	(72.584)

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2016. и 2015. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Заједничка улагања	Матично друштво	Лица под заједничком контролом
Година која се завршила на дан 31. децембра 2016.			
Приходи од продаје	-	-	9.215.201
Набавна вредност продате робе	-	-	(8.473.522)
Трошкови материјала	-	(36.864.735)	-
Трошкови производних услуга	-	-	(113.594)
Непроизводни трошкови	-	(10)	(141.857)
Финансијски расходи	-	(2.088.736)	-
Финансијски приходи	-	879.932	-
Остали приходи	-	133.073	-
Остали расходи	-	(148.657)	(260)
	-	(38.089.133)	485.968
Година која се завршила на дан 31. децембра 2015.			
Приходи од продаје	-	-	889.720
Набавна вредност продате робе	-	-	(553.999)
Трошкови материјала	-	(79.766.583)	(1.952.154)
Трошкови производних услуга	-	-	(169.108)
Непроизводни трошкови	-	(39.619)	(105.330)
Финансијски расходи	-	(3.777.652)	(116.453)
Финансијски приходи	-	1.202.790	90.337
Остали приходи	-	107.223	11
Остали расходи	-	(95.622)	(19.836)
	-	(82.369.463)	(1.936.812)

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Потраживања – пре исправке вредности		
ХИП Петрохемија	10.349.446	23.268.304
Србијагас	34.142	101.306
Република Србија	21.764.308	18.703.814
	32.147.896	42.073.424
Обавезе		
ХИП Петрохемија	(675.393)	(800.455)
Србијагас	(141.195)	(372.985)
	(816.588)	(1.173.440)
Примљени аванси		
ХИП Петрохемија	(1.567)	(12.470)
	(1.567)	(12.470)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2016.	2015.
Пословни Приходи		
ХИП Петрохемија	13.847.087	17.580.877
Србијагас	1.284.610	3.927.429
	15.131.697	21.508.306
Пословни Расходи		
ХИП Петрохемија	(195.479)	(169.108)
Србијагас	(1.123.794)	(933.151)
	(1.319.273)	(1.102.259)

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2016. и 2015. године Група је признала РСД 864.392 и РСД 425.613, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора Директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Овим изјављујемо да су према нашем најбољем сазнању, годишњи финансијски извештаји састављени уз примену одговарајућих међународних стандарда финансијског извештавања, као и да су израђени у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије („Службени гласник РС” бр. 62/2013), који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим МСФИ, као и прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије⁸³ и да дају истините и објективне податке о имовини, обавезама, и финансијском положају и пословању, добицима и губицима, токовима готовине и променама на капиталу јавног друштва, укључујући и друштва која су укључена у консолидоване извештаје.

Кирил Тјурдењев
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

⁸³ Имајући у виду разлике између ове две регулативе, ови годишњи финансијски извештаји одступају од МСФИ у следећем:

- Група је финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије, који није у складу са захтевима МРС 1 – “Презентација финансијских извештаја”.
- „Ванбилансна средства и обавезе” су приказана на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

PT. TNG
PETROKIMIA

ULTRA PREMIUM GASOLINE
BMB 95

BMB 98

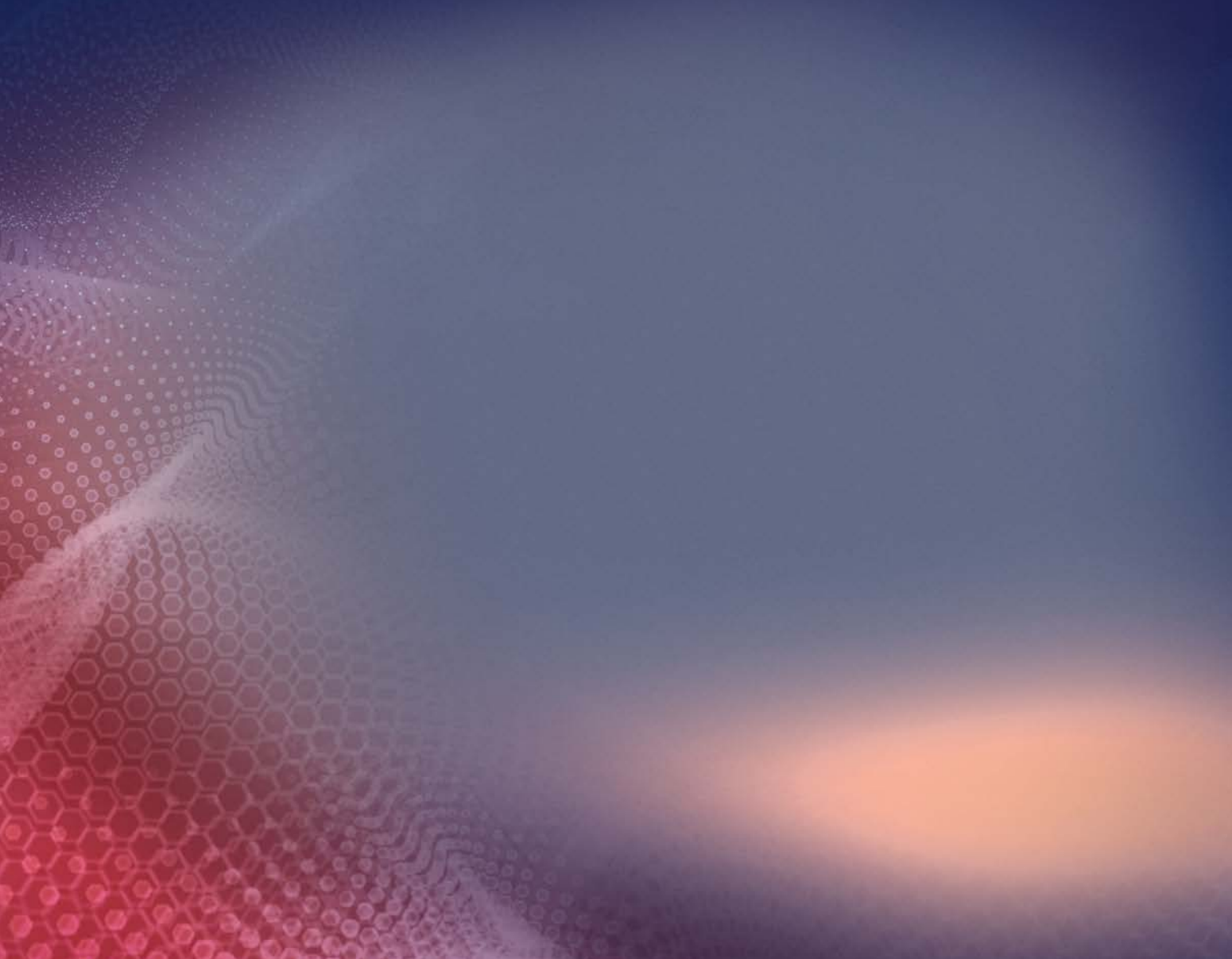
ULTRAD

DIESEL

AUTOGAS
TNG

ПРИЛОЗИ

ОПШТИ ПОДАЦИ О НИС А.Д. НОВИ САД

Пословно име:	НИС а.д. Нови Сад
МБ:	20084693
Адреса:	Нови Сад, Народног фронта 12
ПИБ:	104052135
Web site:	www.nis.eu
имејл адреса:	office@nis.eu
Делатност:	0610 - експлоатација сирове нафте
Број и датум регистрације у АПР:	БД 92142, 29.09.2005
Ревизорска кућа која је ревидирала последњи финансијски извештај (од 31.12.2016.):	Pricewaterhouse Coopers д.о.о. Београд Омладинских бригада бр. 88 11070 Нови Београд
Организовано тржиште на којем се тргује акцијама НИС а.д. Нови Сад:	Београдска берза а.д. Београд Омладинских бригада бр. 1 11070 Нови Београд

РЕЧНИК

Скраћеница	Значење
3D	Трострумензионални
ACCA	Association of Chartered Certified Accountants; Удружење овлашћених и сертифицираних рачуновођа
CAPEX	Capital Expenditures; Капитални издаци - инвестиције
CO2	Угљен-диоксид
CSR	Corporate Social Responsibility Корпоративна друштвена одговорност
DCU	Delayed Coking Unit Постројење за одложено коксовање
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EPC	Engineering, procurement and construction Инжињеринг, набавка и изградња
EPCm	Engineering, procurement, and construction management Управљање инжињерингом, набавком и изградњом
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
EUR	Евро
EURIBOR	референтна каматна стопа
FCC	Fluid Catalytic Cracker; Каталитички крекер флуида
FEED	Front End Engineering Design; Проширени базни пројекат
GRI	Global Reporting Initiative; Иницијатива извештавања о одрживом развоју
HACCP	Hazard analysis and critical control points Систем управљања квалитетом и безбедности хране
HDS	Хидродесумпуризација
HR	Human resources Људски ресурси
HSE	Health, Security and Environment Здравље, безбедност и околина
IMS	Интегрисани систем управљања
ISO	International Organization for standardization; Међународна организација за стандардизацију
IT	Information technology; Информационе технологије
IVMS	In-Vehicle Monitoring System; Систем мониторинга возила
KPI	Key Performance Indicators; Кључни показатељи пословања
LIBOR	референтна каматна стопа
LLI	Long lead item; Опрема са дугим роком испоруке

Скраћеница	Значење
LPG	Liquefied petroleum gas; Течни нафтни гас
LTIF	Lost Time Injury Frequency; Индекс учесталости повреда
MBA	Master of Business Administration; Мастер управљања пословањем (академска титула)
Mercox	Mercaptan oxidation; Меркаптан оксидација
MHC/DHT	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродораду
MW	Мега ват; мерна јединица за електричну енергију
MWA	Management walk around; Обилазак оперативних локација од стране менаџмента
Mwe	Електрични мегават - мера произведене електричне енергије
MWh	Мега ват час; мерна јединица за електричну енергију
NO _x	Натријум-оксиди
OCF	Оперативни новчани ток
OGCI	Oil and Gas Climate Initiative; Иницијатива компанија из нафтног и гасног сектора за смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште
OHSAS	Occupational Health and Safety Standard; Стандард безбедности на раду
OMS	Operating Management System; Систем оперативног менаџмента за контролу и управљање ризицима и побољшање учинка
OPCOM	Румунска берза електричне енергије
OPEC	Organization of petrol export countries Организација земаља извозница нафте
OPEX	Operational Expenditure; Оперативни трошкови
OTC	Over-The-Counter Market; Ванберзанско тржиште, тржиште које може постојати без организатора тржишта
P/BV	Price/Book Value; Цена акције/Књиговодствена вредност
P/E	Price/EPS; Цена акције/EPS
PPA	Power Purchase Agreement; Уговор о купопродаји електричне енергије
PR	Public Relations; Односи са јавношћу
RAR	Road Accident Rate; Показатељ броја саобраћајних незгода
RSD или РСД	Српски динар
SEVESO	Ознака директиве у области HSE
SO _x	Сумпор-оксиди
SRM	Supplier Relationship Management; Управљање добављачима
SRPS OHSAS	Стандард система управљања заштитом здравља и безбедности на раду
SRU	Sulfur Recovery Unit; Постројење за обнову сумпора
TWh	Тера ват час
UCO	Unconverted oil; Неконвертовано уље - остатак процеса хидрокрекинга
USD	Амерички долар

Скраћеница	Значење
USD/bbl	Долара по барелу
VGO	vacuum gasoil, вакуум гасно уље
WAN	Wide area network; Мрежа која покрива широко подручје
АД или а.д.	Акционарско друштво
АКУД	Академско културно-уметничко друштво
БДП	Бруто друштвени производ
БС	Бензинска станица
ВЈ	Ватрогасна јединица
ВК	Високо квалификовани
ВС	Висока стручна спрема
ВШ	Виша стручна спрема
ГИР	Геолошко-истражни радови
ГПН	ОАД "Гаспром њефт"
ГТА	Геолошко-техничке активности
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДР	Доктор наука
ЕЗ	Европска заједница
ЕК	Електрокаротажна мерења
ЕМС	Електромережа Србије
ЕПС	Електропривреда Србије
ЕУ	Европска унија
ЗАД	Затворено акционарско друштво
ЗД	Зависно друштво
ЗЖС	Заштита животне средине
ЗНД	Заједница независних држава
ЗОП	Заштита од пожара
ИСУР	Интегрисани систем управљања ризицима
ЈАД	Јавно акционарско друштво
ЈП	Јавно предузеће
КВ	Квалификовани
КПГ	Компримовани природни гас
ЛЗО	лична заштитна опрема
ММФ	Међународни монетарни фонд
МР	Магистар
МТ и СП	Материјално-техничка и сервисна подршка
МТСП и КИ	Материјално-техничка и сервисна подршка и капитална изградња
МУП	Министарство унутрашњих послова
НК	Неквалификовани
НС	Нижа стручна спрема
ННКС	Национални нафтни комитет Србије
НТЦ	Научно технички центар
ОАД	Отворено акционарско друштво
ОД	Одбор Директора или организациони део
ОИЕ	Обновљиви извори енергије

Скраћеница	Значење
ООО или о.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
ОШ	Основна школа
ПГС	Подземно гасно складиште
ПДВ	Порез на додату вредност
ПЕК	Планирање, економика и контролинг
ПитНИГ	Производња и транспорт нафте и гаса
ПК	Полуквалификовани
ПП	Противпожарни
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РС	Република Србија
РФ	Руска федерација
РЦНК	Руски центар за науку и културу
САД	Сједињене Америчке Државе
СО	Скупштина општине
СОС	Сабирно-отпремна станица
СС	Сабирна станица
ССГ	Станица за снабдевање горивом (бензинска станица)
СССР	Савез Совјетских Социјалистичких Република
СФРЈ	Социјалистичка Федеративна Република Југославија
т.н.е.	тона нафтног еквивалента
ТЕ	Термоелектрана
ТЕ-ТО	Термоелектрана - топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
УН	Уједињене нације
УО	Управни одбор
ФХИ	Фармацеутско-хемијска индустрија
хиљ.	хиљада

КОНТАКТИ

НИС А.Д. НОВИ САД

e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12

21000 Нови Сад

(021) 481 1111

Милентија Поповића 1

11000 Београд

(011) 311 3311

ОДНОСИ СА ИНВЕСТИТОРИМА

e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12

21000 Нови Сад, Србија

СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ СА

МАЊИНСКИМ АКЦИОНАРИМА

e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12

21000 Нови Сад, Србија

Инфо сервис: (011) 22 000 55

НИС а.д. Нови Сад
Народног фронта 12
Нови Сад, Србија

www.nis.eu